INSIGHTSIAS
SIMPLIFYING IAS EXAM PREPARATION

INSTAKAS

ಅನನ್ಯ ಸಾಧನಾ

ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಶ್ರೀ ವಿನಯ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ ಬಿ
ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಇನ್‌ಸೈಟ್ಸ್ ಐಎಎಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2026

IAS | KAS | GROUP C | FDA | SDA | PSI | PC

TRENDING

IN FOCUS

ಎಸ್.ವಿ. ರಂಗನಾಥ್ ಸಮಿತಿ

ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ

ಏರೋ ಇಂಡಿಯಾ 2027

16ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯ ಬೃಹತ್ ವೈಮಾನಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಜ್ಜು

ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ 'AI ಕೆಫೆ'

ಮೈಸೂರಿನ ಎಚ್.ಡಿ.ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕ್ರಾಂತಿ

ಇವಿ (EV) ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ

6805 ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ನಂ. 1

TOP HIGHLIGHTS

ನ್ಯಾನೋಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಮಿಷನ್

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೂತನ ಮ್ಯಾನುಫ್ಯಾಕ್ಚರಿಂಗ್ ಕಾರಿಡಾರ್ ಸ್ಥಾಪನೆ

ಪಿಎಂ-ಕಿಸಾನ್ ವಿಸ್ತರಣೆ

2030-31ರವರೆಗೆ ಯೋಜನೆ ಮುಂದುವರಿಕೆಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಅಸ್ತು

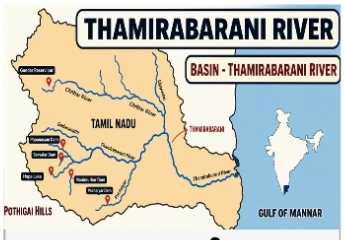

ತಾಮಿರಭರಣಿ ನದಿ

ಮಾಲಿನ್ಯ ತಡೆಗೆ 'ದೇವತೆ' (Deity) ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಿದ ಮದ್ರಾಸ್ ಹೈಕೋರ್ಟ್

GeM ಯಶಸ್ವಿ 10 ವರ್ಷ

ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಇ-ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಪ್ಲೇಸ್

Price: ₹50/-

INSTA KAS ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಉಚಿತ ತರಗತಿಗಳಿಗಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಿ

insightskas | 08069405206 | Insta KAS

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಮಿತ್ರರೇ,
2013ರ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಆ ಸುಂದರ ದಿನಗಳು ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಮುಂದೆ ಇವೆ. ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹಣತೆಯಂತೆ ಆರಂಭವಾದ 'ದೈನಂದಿನ ಉತ್ತರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಸವಾಲು' ಇಂದು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಸಾವಿರಾರು ಆಕಾಂಕ್ಷಿಗಳ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ನೀಡುವ 'ಸೆಕ್ಯೂರ್ ಇನಿಶಿಯೇಟಿವ್' ಎಂಬ ನಂದಾದೀಪವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದು ತರಬೇತಿ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲ; ಇದು ದೇಶದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಸಾವಿರಾರು ಕನಸುಗಾರರನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಒಂದು ಸುಂದರ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿದೆ.
ಕಳೆದ ದಶಕದಲ್ಲಿ Insights IAS ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಅದು ಲಕ್ಷಾಂತರ UPSC ಆಕಾಂಕ್ಷಿಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ನಂಬಿಕಸ್ತ ಗೆಳೆಯನಾಗಿ, ಕಷ್ಟದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಯುವ ಪ್ರತಿಭೆಗಳು ತಮ್ಮ ಗುರಿ ತಲುಪಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದಾಗ ಸಿಗುವ ಆ ತೃಪ್ತಿ ಅಪಾರ. ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದು ನೀವು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಅಚಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.
ನಾವು ಪ್ರತಿದಿನ ಹೊಸತನಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಮಾತ್ರ ಎಂದಿಗೂ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲು-ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಸರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯತೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಗೊಂದಲದ ಕಾರ್ಮೋಡಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ, ಪೂರ್ಣ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದೊಂದಿಗೆ ನೀವು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ಥಕತೆಯಾಗಿದೆ.
"ನಿಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸು ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆ, ನಿಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಸಾಧನೆ."
ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಕನಸು ನನಸಾಗುವ ತನಕ ನಮ್ಮ ಈ ಬೆಂಬಲ, ಅಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸದಾ ಹೀಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸದಾ ನಿಮ್ಮ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಬಯಸುವ,
ವಿನಯ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ.ಬಿ
ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು, Insights IAS

ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾವಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ,
ಕೆ.ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ವಿವಿಧ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯದ ಪತಾಕೆ ಹಾರಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂಗ್ರಹವಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಅದು ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣವನ್ನು ಅರಿತ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಉದಾತ್ತ ಮನೋಭಾವ'ವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಬದಲಿಸುತ್ತಿವೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಬಜೆಟ್ ಎಂಬ ಆಶಯವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆ ತರುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಭವ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯು ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಹೇಗೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.
ನಿಮ್ಮ ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಹಾಗೂ ಸವಾಲಿನ ಪಯಣದಲ್ಲಿ 'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ'ವು ಕೇವಲ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಲ್ಲದೆ, ಸದಾ ನಿಮ್ಮ ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಸುವ ನಂಬಿಕಸ್ತ ಗೆಳೆಯನಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಹಂತದ ಸಿದ್ಧತೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಮುಖ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಗಂಭೀರತೆ ಹಾಗೂ ಸಂದರ್ಶನದ ಯಶಸ್ಸಿನ ತನಕ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಳವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇದು ನಿಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಉಣಬಡಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯು ಕೇವಲ ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆಯುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಉಜ್ವಲಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರುವುದಾಗಿದೆ. ಬನ್ನಿ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕನಸಿನ ಸದೃಢ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಕಟ್ಟೋಣ.

ಶುಭ ಹಾರೈಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ,
ಶರತ್ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, Insights IAS | Insta KAS

ಪರಿವಿಡಿ

ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು – 3

1. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಲಸಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UIP)
2. ವಿಶ್ವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವರದಿ 2026
3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆವರ್ತಕ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ಯೋಜನೆ (ಗೊಬರ್ಧನ್)
4. ಗ್ಲಾವ್ ಸರೋವರ – ಭಾರತದ 101 ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ
5. 16ನೇ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಭೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ – 8

1. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾನೊ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ತ್ವರಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕ್ರಮ
2. ಪಿಎಂ–ಇ–ಡ್ರೈವ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಟಲ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಬೆಸ್ಕಾಂ
3. ಸೋಲಿಗ ಸಮುದಾಯ
4. ಮೊದಲ 'AI ಕೆಫೆ' (AI cafe)
5. ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಚಿನ ಪದಕ ಗೆದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಲ್ಪಾ
6. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಉಪಗ್ರಹಕ್ಕೆ 'ಸ್ಕೈ ಶೋ' ಮೂಲಕ ಗೌರವ
7. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆಧಾರ್ ದೃಢೀಕರಣ ಭದ್ರತಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಉನ್ನತೀಕರಣ
8. ರಾಜ್ಯದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 6ರಷ್ಟಿರುವ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್
9. ಮುಳ್ಳಯ್ಯನಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟಗಳು
10. ನೇಮಕಾತಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸಮಿತಿ
11. ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್‌ಗೆ ರಫ್ತಾದ ನೀಲಂ ಮತ್ತು ತೋತಾಪುರಿ ಮಾವು
12. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಕರಡು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ನೀತಿ ಬಿಡುಗಡೆ
13. ಶಿಶುಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ (Crèche) ನಿಯಮಾವಳಿ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಸಮಿತಿ
14. ಮಾದಕವಸ್ತು ನಿಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯಪಡೆಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲು ಸರ್ಕಾರದ ಚಿಂತನೆ
15. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ : ರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ
16. ಏರೋ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರದರ್ಶನ
17. ಮರೆತು ಹೋಗುವ ಹಕ್ಕು
18. ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಕುರಿತ ವೀರಗಲ್ಲು ಪತ್ತೆ
19. ಆಂಥ್ರೋಪಿಕ್ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ; ಎಐ–ಚಾಲಿತ ಡಿಜಿಟಲ್ ಬೆಳೆ ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಚಾಲನೆ
20. ಅಂತರ್ಗತ ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ಥಳಗಳ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಗೇ ಗೇಮ್ಸ್ ಪದಕ ವಿಜೇತರ ಒತ್ತಾಯ
21. 'ಜಲ ಭದ್ರತೆ ಏಳನೇ ಗ್ಯಾರಂಟಿ'
22. ಅಮೃತ್ ಭಾರತ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಯೋಜನೆಯ ಕಾಮಗಾರಿ ವಿಳಂಬ
23. ಫ್ರೀಡಂ ಹಬ್ಬ
24. ಋತು ತಾರೆ ಅಭಿಯಾನ
25. ಉಷ್ಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಗುರಿ
26. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ
27. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಮೂವರ ಆಯ್ಕೆ
28. ಉದ್ಯೋಗ ಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಕಟ
29. 'ಈಟ್ ರೈಟ್' ಪ್ರಚಾರಾಂದೋಲನ
30. ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುಗೆ: ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನ
31. ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ AI ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಪರಿಚಯಿಸಲಿರುವ KEO
32. ಡೈರಿಯೇತರ ಪನೀರ್ ಮಾರಾಟ ನಿಷೇಧ
33. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇವಿ (EV) ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಂಚೂಣಿ

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುದ್ದಿಗಳು – 26

1. ILO ಸಮಾವೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ 193
2. ಪ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಿಲಿಕಾ ಉಪಕ್ರಮ
3. ಫರಾಕ್ಕಾ ಒಪ್ಪಂದ
4. ಭಾರತ–ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಸಂಬಂಧಗಳು
5. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಸಂತ್ರಸ್ತರನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಹಾನಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಉಪಕ್ರಮ
6. ಮೆಕ್ಕಾ ಜಂಟಿ ರಕ್ಷಣಾ ಒಪ್ಪಂದ
7. ಹೊಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್
8. EU ಕಾರ್ಬನ್ ತೆರಿಗೆ ದಂಡನಾತ್ಮಕ ಎಂದು ಕರೆದ ಬ್ರಿಕ್ಸ್
9. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ನೇಮಕ
10. ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯು ಭಾರತದ SHANTI ಆಧಾರಸ್ತಂಭ
11. 2028–29ರ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಚಾರ
12. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೇಲೆ ಅಮೆರಿಕಾ ನಿರ್ಬಂಧ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುದ್ದಿಗಳು – 33

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ -33

1. ಪಿಎಂ ಕೇರ್ ನಿಧಿ
2. ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣ ನೋಂದಣಿ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ–2026
3. ಇ–ಪ್ರತ್ಯಾರೋಪಣ್ ಪೋರ್ಟಲ್
4. ದಾನವೀರ್ ಉಪಕ್ರಮ
5. ದಿಶಾ 2.0 (DISHA 2.0)
6. ಒಂದು ದಿನ, ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
7. ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ (ISI) ಮಸೂದೆ, 2026
8. ಕೋಸ್ಟ್ ಗಾರ್ಡ್ ಜಾಗತಿಕ ಶೃಂಗಸಭೆ
9. ಪೌರತ್ವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ (CAA)
10. ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯ ಮಂಡಳಿ
11. ಕರಡು ಶಾಂತಿ ನಿಯಮಗಳು–2026
12. ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮರಗಳ (ರಕ್ಷಣೆ) ಮಸೂದೆ–2026
13. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ಸಂಸತ್ ಯೋಜನೆ ವೆಬ್ ಪೋರ್ಟಲ್
14. ಬದಲಿ ಜಾಹೀರಾತುಗಳು
15. ಲಡಾಖ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಜಾತಿ ಗಣತಿ
16. ಮಹಾನದಿ ನೀರು ವಿವಾದ
17. ನಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು
18. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
19. ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ಸಂಕಲ್ಪ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕಾಗಿ 'ನಶಾ ಮುಕ್ತ ಯುವ'
20. ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಇ–ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಪ್ಲೇಸ್ (GeM) ಗೆ 10 ವರ್ಷಗಳು
21. ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಸೂಚ್ಯಂಕ (GRAI)

ಆರ್ಥಿಕತೆ -43

1. ಪರಾರಿಯಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2018
2. 'ಉಂಝಾ ಜೀರಿಗೆ' ಮತ್ತು 'ಉಂಝಾ ಸೋಂಪು' ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ GI ಮಾನ್ಯತೆ

3. ಭವ್ಯ (BHAVYA) – ರಸಾಯನ ಯೋಜನೆ
4. ಉತ್ತಮ ತೊಗರಿ ತಳಿಗಳು
5. ಲ್ಯಾವೆಂಡರ್ ಕೃಷಿ
6. ಭಾರತದ ಮಖಾನಾ ವಲಯ
7. ಝೀರೋ ಡಿಫೆಕ್ಟ್, ಝೀರೋ ಎಫೆಕ್ಟ್ (ZED) ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಯೋಜನೆ
8. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಟೆಲಿಕಾಂ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯ
9. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಘಟಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಯೋಜನೆ
10. ಸಪ್ತಧಾರಾ (Saptadhara)
11. 5 ವರ್ಷ ಪೂರೈಸಿದ ಇ–ಶ್ರಮ್ ಪೋರ್ಟಲ್
12. GST ಮೇಲ್ಮನವಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣ
13. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಅನ್ನದಾತಾ ಆಯ ಸಂರಕ್ಷಣ್ ಅಭಿಯಾನ (PM-AASHA)

ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು - 48

1. ಉತ್ತಮ ಸಮರಿಟನ್ ಯೋಜನೆ
2. ನಾವಿನ್ಯತಾ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯಮಶೀಲತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (SVEP)
3. ಸಮುದ್ರ ಮಂಥನ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಡಲಾಚೆಯ ಪರಿಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆ)
4. ದ್ವೀಪ್ತಿ ಯೋಜನೆ (DWEEPTI Yojana)
5. ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಪಂಚಾಯತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
6. ಪಿಎಂ ಸೂರ್ಯ ಘರ್: ಮಫ್ತ್ ಬಿಜ್ಲಿ ಯೋಜನೆ
7. ಪಿಎಂ ವಿದ್ಯಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋಜನೆ
8. ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಮಿತ್ರ ಯೋಜನೆ
9. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ವಿಕಸಿತ್ ಭಾರತ್ ರೋಜಗಾರ್ ಯೋಜನೆ (PM-VBRY)
10. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸೂರ್ಯ ಸರೋವರ್ ಯೋಜನೆ (PM-SSY)
11. ದೆಹಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋಜನೆ
12. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆವರ್ತಕ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ಯೋಜನೆ (ಗೋಬರ್‌ಧನ್ ಯೋಜನೆ)
13. ಅಟಲ್ ನಗರ ನವೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪರಿವರ್ತನಾ ಮಿಷನ್ (AMRUT)
14. ಪಿಎಂ–ಕಿಸಾನ್ (PM-KISAN)
15. ಪಾರಂಪರಿಕ ಗ್ರಾಮ
16. ಪರಿಷ್ಕೃತ ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಯೋಜನೆ
17. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಸಂಪದ ಯೋಜನೆ
18. ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಿತ್ರ ಕೋರ್ಸ್
19. ಸಾಸ್ಕಿ (SASCI) ಯೋಜನೆ
20. ಕಂಟೇನರ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ನೆರವು ಯೋಜನೆ
21. ದೀನ ದಯಾಳ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೌಶಲ್ಯ ಯೋಜನೆ
22. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನಜಾತಿಯ ವಿಕಾಸ್ ಮಿಷನ್

ಭೂಗೋಳ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ - 57

1. ಮೇಘ ಚಿರತೆ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ
2. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶ (ESA)
3. ಕಾವೇರಿ ನದಿ
4. ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೂಚ್ಯಂಕ (EPI) 2026
5. ಶಿಪ್ಕಿ ಲಾ ಪಾಸ್
6. ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್
7. ಸ್ಲೆಂಡರ್–ಬಿಲ್ಡ್ (ಸಣ್ಣ ಕೊಕ್ಕಿನ) ರಣಹದ್ದುಗಳು
8. ರೊಸೆಲ್ಲೆ (ಹೈಬಿಸ್ಕಸ್ ಶಬ್ದರಿಫ್ಡ್)
9. ಧನಸಿರಿ ನದಿ
10. ಆಸನ್ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮೀಸಲು
11. ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (EPI) 2026
12. ಇಜ್ಮೇಲ್ ಬಂದರು
13. ಕಪ್ಪು–ಕತ್ತಿನ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು
14. ಬನ್ನಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಮೃಗಗಳ ಪರಿಚಯ
15. ಹಾರಾ ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಕಾಡುಗಳು
16. ತಾಮಿರಭರಣಿ ನದಿ
17. ಅಮೆಜಾನ್ ಮಳೆಕಾಡು
18. ಸತ್ಕೋಸಿಯಾ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ
19. ರಾಯಚೂರು ಮಿಯಾವಾಕಿ ಅರಣ್ಯ
20. ಕೆನ್–ಬೆಟ್ವಾ ನದಿ ಜೋಡಣೆ ಯೋಜನೆಗೆ ವಿರೋಧ
21. ಫೀನಿಕ್ಸ್ ಸ್ವೀಷೀಸ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್
22. UNCCD ಯ COP17

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ - 69

1. ಜಾಗತಿಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ (GDCBA)
2. ವಾಯೇಜರ್ ಮಿಷನ್‌ಗಳು (Voyager Missions)
3. IARC ನಿಂದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಕಾರಕ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾದ ಮೂರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಔಷಧಿಗಳು
4. ಲೆಪ್ಟೋಸ್ಪಿರೋಸಿಸ್ ಕಾಯಿಲೆ
5. ಪ್ರಾಕ್ಸಿಸ್ ಮಿಷನ್
6. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಖಾಸಗಿ–ನಿರ್ಮಿತ 800 kN FFSC ಎಂಜಿನ್ ಅನಾವರಣ
7. ಫ್ರೀಡ್ರೀಚ್ಸ್ ಅಟಾಕ್ಸಿಯಾ
8. ಆಫ್ರಿಕನ್ ಹಂದಿ ಜ್ವರ
9. ಏಡ್ಸ್ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ವರದಿ
10. ಡೆಂಗ್ಯೂ ವೈರಸ್
11. MQ-9B ಸೀ ಗಾರ್ಡಿಯನ್ ಮಾನವರಹಿತ ವಿಮಾನ
12. ಜಿಸ್ಯಾಟ್–1A (GISAT-1A)
13. ಚಂದ್ರನ ನೆಲೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
14. ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ (Total Solar Eclipse)
15. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಿಲಿಕಾನ್ ಉತ್ಪಾದನೆ
16. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಹಂದಿ ಜ್ವರದ ಪ್ರಕರಣಗಳು
17. ಜೆನೆಸಿಸ್ EIR 3.0 (GENESIS EIR 3.0)
18. ಇಂಡಿಯನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಫಾರ್ ದಿ ಕಲ್ಟಿವೇಶನ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್ (IACS)
19. ಎರ್ವೆಬೊ ಎಬೋಲಾ ಲಸಿಕೆ

ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ - 77

1. ಧಿಂಸಾ ನೃತ್ಯ (Dhimsa Dance)
2. ಆಚಾರ್ಯ ಪ್ರಫುಲ್ಲ ಚಂದ್ರ ರಾಯ್
3. ಮೈಥಿಲಿ ಶರಣ್ ಗುಪ್ತ ಜಯಂತಿ
4. ಹರ್ ಘರ್ ತಿರಂಗಾ 2026
5. ಉತ್ಕಲ್ಮಣಿ ಪಂಡಿತ್ ಗೋಪಬಂಧು ದಾಸ್
6. ಶಹೀದ್ ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್
7. ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ವೈಶ್ಯ ಟೇಕ್ರಿ ಸ್ತೂಪ
8. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು
9. ಮದನ್ ಲಾಲ್ ಧಿಂಗ್ರಾ
10. ಕೋಮುವಾರು ತೀರ್ಪು
11. ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಟ್ಯಾಗೋರ್
12. ರಾಜ್‌ಘಾಟ್ ಉತ್ಖನನಗಳು

ರಕ್ಷಣೆ - 83

1. ಅಗ್ನಿ–4 ಕ್ಷಿಪಣಿ
2. ಅಧಿಕೃತ ರಹಸ್ಯಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1923
3. INS ನಿಪುಣ್
4. INS ಮಂಗ್ರೋಲ್

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು - 85
ಕ್ರೀಡಾ ಸುದ್ದಿಗಳು - 90
ಪ್ರಮುಖ ದಿನಾಚರಣೆಗಳು - 93
ಸಮರಾಭ್ಯಾಸಗಳು - 96
ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳು ಮತ್ತು ವರದಿಗಳು - 97

ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ - 99 ರಿಂದ

VAO ವಿಶೇಷಾಂಕ
ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (MCQs)

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಲಸಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UIP)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

ಕೇಂದ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಧ್ಯಯನವು ಭಾರತದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಲಸಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ (UIP) ಹೆಕ್ಸಾವಲೆಂಟ್ (6-ಇನ್-1) ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದರಿಂದ ಬಾಲ್ಯದ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೆಕ್ಸಾವಲೆಂಟ್ ಲಸಿಕೆ ಎಂದರೇನು?

ಹೆಕ್ಸಾವಲೆಂಟ್ ಲಸಿಕೆಯು 6-ಇನ್-1 ಲಸಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಒಂದೇ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದಿನ ಮೂಲಕ ಆರು ರೋಗಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಶಿಶುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಡಿಫ್ತೀರಿಯಾ • ಟೆಟನಸ್ • ಪೆರ್ಟುಸಿಸ್ (ನಾಯಿಕೆಮ್ಮು) • ಹೆಪಟೈಟಿಸ್ ಬಿ • ಪೋಲಿಯೊ • ಹಿಮೋಫಿಲಸ್ ಇನ್ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ಟೈಪ್ ಬಿ (Hib)

ಇದು ಏಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ?

ಇದು ಚುಚ್ಚುಮದ್ದುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಮುಂಚೂಣಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಕೆಲಸದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವವರ ಸಮಯವನ್ನು ಉಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ

- ಕಡಿಮೆ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದುಗಳು
- ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ/ದಕ್ಷ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು
- ಕಡಿಮೆ ಕೋಲ್ಡ್-ಚೈನ್ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆ
- ಸಮಯ ಉಳಿಸುವ ಸಂತೋಷದ ಆರೈಕೆದಾರರು

ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಿದ ಮಿಷನ್ ಇಂದ್ರಧನುಷ್ (IMI 5.0)

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ	IMI 5.0
ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ	ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ
ಗುರಿ	ತಪ್ಪಿಹೋದ ಮತ್ತು ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಮಕ್ಕಳು + ಗರ್ಭಿಣಿಯರು
ವ್ಯಾಪ್ತಿ	ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ್ಯಂತ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ
ವಯಸ್ಸಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ	5 ವರ್ಷದವರೆಗಿನ ಮಕ್ಕಳು
ವಿಶೇಷ ಗಮನ	ದಡಾರ ಮತ್ತು ರುಬೆಲ್ಲಾ ಲಸಿಕೆ
ಉದ್ದೇಶ	MR ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು

ಮಿಷನ್ ಇಂದ್ರಧನುಷ್ -> IMI 5.0

ಮಿಷನ್ ಇಂದ್ರಧನುಷ್ (2014) -> ತಪ್ಪಿಹೋದ / ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು

↓

ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಿದ ಮಿಷನ್ ಇಂದ್ರಧನುಷ್ ->ಮಕ್ಕಳು + ಗರ್ಭಿಣಿಯರು

↓

ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಸಿಕಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಲಸಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UIP)

ವರ್ಷ	ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
1978	ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿತ ಲಸಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (EPI) ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು
1985	EPI ಯನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಲಸಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UIP) ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು

ಮಿಷನ್ ಇಂದ್ರಧನುಷ್

ಪ್ರಾರಂಭ: 2014

ಉದ್ದೇಶ: ಇವರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು:

- 2 ವರ್ಷದವರೆಗಿನ ಮಕ್ಕಳು
- ಗರ್ಭಿಣಿಯರು

ಮಿಷನ್ ಇಂದ್ರಧನುಷ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಸಿಕೆಗಳು

ಲಸಿಕೆ	ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ
BCG	ಕ್ಷಯರೋಗ
DPT	ಡಿಫ್ತೀರಿಯಾ, ಪೆರ್ಟುಸಿಸ್, ಟೆಟನಸ್
Td	ಟೆಟನಸ್ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಕರ ಡಿಫ್ತೀರಿಯಾ
bOPV	ಪೋಲಿಯೊ
MR	ದಡಾರ ಮತ್ತು ರುಬೆಲ್ಲಾ
Hep-B	ಹೆಪಟೈಟಿಸ್ ಬಿ
ಪೆಂಟಾವಲೆಂಟ್	DPT + Hep-B + Hib
RVV	ರೋಟವೈರಸ್ ಕಾಯಿಲೆ
PCV	ನ್ಯುಮೋಕೊಕಲ್ ಕಾಯಿಲೆ
JE ಲಸಿಕೆ	ಜಪಾನೀಸ್ ಎನ್ಸೆಫಾಲಿಟಿಸ್

ಪೆಂಟಾವಲೆಂಟ್ & ಹೆಕ್ಸಾವಲೆಂಟ್ - ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು

	ಪೆಂಟಾವಲೆಂಟ್	ಹೆಕ್ಸಾವಲೆಂಟ್
ಅರ್ಥ	5-ಇನ್-1	6-ಇನ್-1
ಘಟಕಗಳು	DPT + Hep-B + Hib	DPT + Hep-B + Hib + ಪೋಲಿಯೊ
ರೋಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	5	6
ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯತ್ಯಾಸ	-	ಪೋಲಿಯೊ ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ

ಸೂತ್ರ

ಪೆಂಟಾವಲೆಂಟ್ = 5
DPT + Hep-B + Hib

ಹೆಕ್ಸಾವಲೆಂಟ್ = 6
DPT + Hep-B + Hib + ಪೋಲಿಯೊ

ವಿಶ್ವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವರದಿ 2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:
ಪ್ರಮುಖ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸಿ, ಆಳವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ನೀತಿ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ತನ್ನ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಕಟಣೆಯಾದ 'ವಿಶ್ವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವರದಿ 2026' (World Development Report - WDR) ಅನ್ನು ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ (World Bank) ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

ವಿಶ್ವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವರದಿ (WDR) - ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ	ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ
ಪ್ರಕಟಿಸುವವರು	ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್
ಮೊದಲ ಪ್ರಕಟಣೆ	1978
ಆವರ್ತನ	ವಾರ್ಷಿಕ
ಗಮನ	ಪ್ರಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
ಉದ್ದೇಶ	ಆರ್ಥಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ನೀತಿ ಶಿಫಾರಸುಗಳು

ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಮತ್ತು ವರದಿಗಳು:

ಸೂಚ್ಯಂಕ ಮತ್ತು ವರದಿಗಳು:	
1	ವಿಶ್ವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವರದಿ (WDR)
2	ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮುನ್ನೋಟ (GEP)
3	ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳ ಸೂಚ್ಯಂಕ (HCI)
4	ವ್ಯಾಪಾರ ಸುಗಮತೆಯ ವರದಿ

ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ - ಪ್ರಮುಖ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು

ಸ್ವಯಂಚಾಲನೆ ಅಪಾಯ (Automation Risk):

ಕಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಆದಾಯದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಉತ್ಪಾದಕ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸ್ವಯಂಚಾಲನೆ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಮೂರು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಲಾಭಗಳು:

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ AI ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ:

- ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಒಟ್ಟು ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ 16% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು.
- ಮುಂದುವರಿದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಒಟ್ಟು ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ 18% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು.

ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ AI ಬಳಕೆ :

ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬಲ್ಲದು. ಆದರೆ ಇದರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಂಬಲ ನೀತಿಗಳು, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ (AI) ಪ್ರಭಾವದ ಹರಿವು:

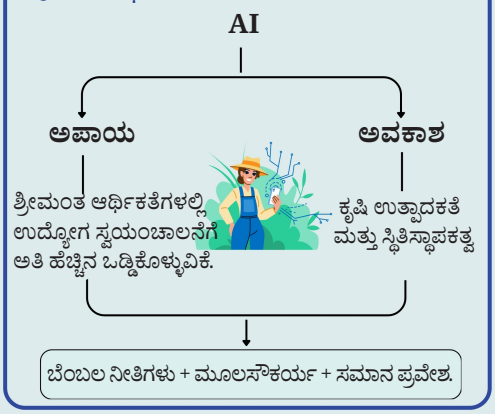

ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಮೂಹದ 5 ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:

ಸಂಸ್ಥೆ	ಕಾರ್ಯಗಳು	ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ	ಭಾರತ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವೇ?
IBRD	ಮಧ್ಯಮ-ಆದಾಯದ ಮತ್ತು ಸಾಲಯೋಗ್ಯ ಕಡಿಮೆ-ಆದಾಯದ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.	ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲಗಳು	ಹೌದು
IDA	ಅತ್ಯಂತ ಬಡ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನ ಮತ್ತು ರಿಯಾಯಿತಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.	ಬಡ ದೇಶಗಳು	ಹೌದು
IFC	ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ದೇಶಗಳ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.	ಖಾಸಗಿ ವಲಯ	ಹೌದು
MIGA	ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ-ಅಪಾಯದ ವಿಮೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.	ವಿಮೆ	ಹೌದು
ICSID	ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೂಡಿಕೆ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುತ್ತದೆ.	ವಿವಾದಗಳು	ಇಲ್ಲ

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ನಿಯಮಗಳು:

IMF → IBRD

ಯಾವುದೇ ದೇಶವು IBRD ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆಯಲು, ಅದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿಯ (IMF)** ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿರಬೇಕು.

ಗಮನಿಸಿ: ಅಂದರೆ, ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ IMF ನ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಹೊಂದುವುದು IBRD ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಪೂರ್ವಾಪೇಕ್ಷಿತ ನಿಯಮವಾಗಿದೆ.

ಮತದಾನದ ಅಧಿಕಾರ:

ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿನ ಮತದಾನದ ಅಧಿಕಾರವು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲಲ್ಲದೆ, ಆಯಾ ದೇಶಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಹಣಕಾಸು ಷೇರುದಾರಿಕೆಗೆ ನೇರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ.

ಅಮೆರಿಕ (USA) ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಮತದಾನದ ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ವಿಶೇಷ ಬಹುಮತ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ಅಥವಾ ವೀಟೋ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಮೆರಿಕ ದೇಶವು ಹೊಂದಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆವರ್ತಕ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ಯೋಜನೆ (ಗೊಬರ್ಧನ್)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:
ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ₹23,731 ಕೋಟಿಗಳ ಬೃಹತ್ ಆರ್ಥಿಕ ವೆಚ್ಚದೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆವರ್ತಕ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ಯೋಜನೆ (ಗೊಬರ್ಧನ್) ಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ.

ಗೊಬರ್ಧನ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ	ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು
ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು	ಸಾವಯವ ಜೈವಿಕ-ಕೃಷಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಉತ್ತೇಜನಾ ಧನ್ (ಸಂಪತ್ತು)
ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯ	ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ ಸಚಿವಾಲಯ
ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿ	10 ವರ್ಷಗಳು (ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷ 2026-27 ರಿಂದ 2035-36)
ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗಮನ	ಸಂಕುಚಿತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (CBG)
ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿ	CBG ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು 10 ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು (5 MMSCMD ವರೆಗೆ)

"ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ-ಸಂಪತ್ತು" ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ:

ಗೊಬರ್ಧನ್‌ನ ಪ್ರಮುಖ ತತ್ವವು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಆವರ್ತಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ

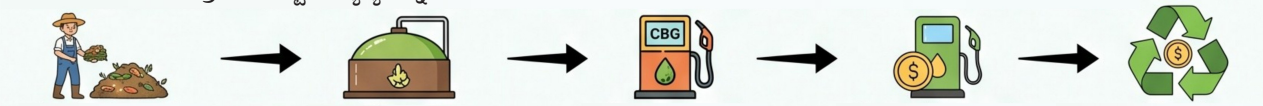

ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ತ್ಯಾಜ್ಯ → ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಉತ್ಪಾದನೆ → ಸಂಕುಚಿತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (CBG) → ಶುದ್ಧ ಪರ್ಯಾಯ ಇಂಧನ → ಆವರ್ತಕ ಆರ್ಥಿಕತೆ

ಒಂದು ಏಕೀಕೃತ ಚೌಕಟ್ಟು

SATAT + MDA + BAM = GOBARdhan

ಗೊಬರ್ಧನ್ ಹಿಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ:

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ	ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು	ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು
SATAT	ಕೈಗೆಟುಕುವ ದರದ ಸಾರಿಗೆಯೆಡೆಗಿನ ಸುಸ್ಥಿರ ಪರ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ:	ಸಂಕುಚಿತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (CBG) ವನ್ನು ಪರ್ಯಾಯ ಇಂಧನವಾಗಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
MDA	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೆರವು	ಸಾವಯವ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ/ಜೈವಿಕ ಅನಿಲದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
BAM	ಜೈವಿಕ ರಾಶಿ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣ	ಕೃಷಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಜೈವಿಕ ಇಂಧನಗಳು ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳು

ಜೈವಿಕ ಇಂಧನಗಳು ಎಂದರೇನು?

- ಅವು ಸಸ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ತ್ಯಾಜ್ಯದಂತಹ ಜೈವಿಕ ಅಥವಾ ಜೀವರಾಶಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲಾದ ಶುದ್ಧ ಇಂಧನಗಳಾಗಿವೆ.
- **ಉದಾಹರಣೆಗಳು:** ಬಯೋಇಥೆನಾಲ್, ಬಯೋಡೀಸೆಲ್, ಗ್ರೀನ್ ಡೀಸೆಲ್, ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ.

ಜೈವಿಕ ಇಂಧನಗಳ ಮೇಲಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ (2018)

- ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ:** ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಜೊತೆಗೆ ಇಂಧನ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- **ಗಮನಿಸಿ:** ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ 2022 ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ	ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು
ಪಿಎಂ ಜಿ-ವನ್ ಯೋಜನೆ	2ಜಿ ಎಥೆನಾಲ್ (ಕೃಷಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ/ಶೇಷದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ)
SATAT	CBG (ಇದನ್ನು ಪರ್ಯಾಯ ಇಂಧನವಾಗಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ)
GOBARdhan	ಏಕೀಕೃತ ಚೌಕಟ್ಟು (ಸಂಯೋಜಿತ ಆವರ್ತಕ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ)

ಗ್ಲಾವ್ ಸರೋವರ - ಭಾರತದ 101 ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:
ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಲೋಹಿತ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗ್ಲಾವ್ ಸರೋವರವನ್ನು ಭಾರತದ 101 ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು

ಸ್ಥಳ	ಲೋಹಿತ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ
ಪ್ರದೇಶ	ಪೂರ್ವ ಹಿಮಾಲಯ
ಸಂರಕ್ಷಿತ ಭೂದೃಶ್ಯ	ಕಮ್ಲಾಂಗ್ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ
ಪ್ರಕಾರ	ಎತ್ತರದ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಸರೋವರ
ರಾಮ್ಸರ್ ಸ್ಥಾನಮಾನ	ಭಾರತದ 101 ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ
ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಮೊದಲ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ
ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ	ಪ್ರಮುಖ ಪಕ್ಷಿ ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ (IBA)

ಗ್ಲಾವ್ ಸರೋವರ ಮತ್ತು ಅದರ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವು ಅಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಸ್ಯವರ್ಗ:
150+ ಮರ ಪ್ರಭೇದಗಳು
49 ಆರ್ಕಿಡ್ ಪ್ರಭೇದಗಳು

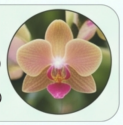

ವನ್ಯಜೀವಿ

ಇದು ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು ದೊಡ್ಡ-ಬೆಕ್ಕಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ:
ಹುಲಿ • ಚಿರತೆ • ಮೋಡದ ಚಿರತೆ • ಹಿಮ ಚಿರತೆ

ಇದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಬಿಳಿ-ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹೆರಾನ್ ಗಾಗಿ ಪ್ರಮುಖ ಚಳಿಗಾಲದ ಮೈದಾನವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

- ಸರೋವರವು ಮಿಶ್ಮಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪವಿತ್ರ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಂಬಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ರಕ್ಷಕ ದೇವತೆಗಳು ಸರೋವರ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಾಚೀನ ನೀರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ ಎಂದರೇನು?

- ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣವು ರಾಮ್ಸರ್ ಸಮಾವೇಶದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.

ರಾಮ್ಸರ್ ಸಮಾವೇಶದ ಬಗ್ಗೆ:

ಅಂಶ	ನೆನಪಿಡಿ
ದಿನಾಂಕ	2 ಫೆಬ್ರವರಿ 1971
ಸ್ಥಳ	ರಾಮ್ಸರ್, ಇರಾನ್
ಜಾರಿಗೆ ಬಂದದ್ದು	1975
ಭಾರತ ಸೇರಿದ್ದು	1982

ಗ್ಲಾವ್ ಸರೋವರ = ಪರಿಸರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ + ಮಿಶ್ಮಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣಗಳು - ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

ಅಂಶ	ಉತ್ತರ
ಒಟ್ಟು ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣಗಳು	101 (ಆಗಸ್ಟ್ 2026 ರವರೆಗಿನ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳು)
100 ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ	ಜೈ ಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಪಕ್ಷಿಧಾಮ (ಸುಹಾ ತಾಲ್), ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ
ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ತಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯ	ತಮಿಳುನಾಡು – 20
2 ನೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ – 13
ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಭಾರತ	ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ
ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣಗಳು	ಚಿಲ್ಕಾ ಸರೋವರ ಮತ್ತು ಕಿಯೋಲಾಡಿಯೊ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ (1981) ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ
ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕದು	ರೇಣುಕಾ, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಉದ್ಯಾನವನ (1981)

16ನೇ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಭೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

ಭಾರತವು ತನ್ನ 2026 ರ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೈಪುರದಲ್ಲಿ 16ನೇ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಭೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿತು.

ಥೀಮ್ 2026: "ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ, ನಾವೀನ್ಯತೆ, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರತೆಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ"

ಪ್ರಮುಖ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು:

ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ	ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು	MSME ಗಳು	ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಗಳು	ಡಿಜಿಟಲ್ ವಾಣಿಜ್ಯ
ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಆರ್ಥಿಕ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ 2030 ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ಅಂತಿಮಗೊಂಡಿದೆ	ಜಾಗತಿಕ ಹಣಕಾಸು ಅಂತರವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಜೈಪುರ ಒಮ್ಮತವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ	ನಗದು-ಹರಿವು ಆಧಾರಿತ, ಮೇಲಾಧಾರ-ರಹಿತ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳು	ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಔಷಧೀಯ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ 2026-2030 ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ	ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸೇವೆಗಳಿಗಾಗಿ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ತತ್ವಗಳು

ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಎಂದರೇನು?

ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬಯಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಉದಯೋನ್ಮುಖ/ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳ ಒಂದು ಗುಂಪಾಗಿದೆ.

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ	ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ
ಬ್ರಿಕ್ (BRIC) ಪದದ ಸೃಷ್ಟಿ	2001
ಸೃಷ್ಟಿಸಿದವರು	ಜಿಮ್ ಒ'ನೀಲ್
ಮೂಲ ಬ್ರಿಕ್ (BRIC)	ಬ್ರೆಜಿಲ್, ರಷ್ಯಾ, ಭಾರತ, ಚೀನಾ
ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ರಚನೆ	2009
ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಸೇರ್ಪಡೆ	2010
ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ	ಶಾಂಘೈ
ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ	ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ವಿಸ್ತರಣೆ

ಈ ಗುಂಪು ಮೂಲ ಐದು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮೀರಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ.

ಮೂಲ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು : ಬ್ರೆಜಿಲ್ • ರಷ್ಯಾ • ಭಾರತ • ಚೀನಾ • ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ

ಇತ್ತೀಚಿನ ವಿಸ್ತರಣೆ: ಈಜಿಪ್ಟ್ • ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ • ಇರಾನ್ • ಯುಎಇ • ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ

⚠ **ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ:** ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ ಆದರೆ, ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ.

ಬ್ರಿಕ್ಸ್‌ನ (BRICS) ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಹಲವು ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ:

1. ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು
2. ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆ
3. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರತೆ
4. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ
5. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನಿಮಯ

ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಕ್ಸ್

ಬ್ರಿಕ್ಸ್‌ನ ಸರಿಸುಮಾರು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

41% → ಜಾಗತಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆ
24% → ಜಾಗತಿಕ ಜಿಡಿಪಿ
16% → ಜಾಗತಿಕ ವಾಣಿಜ್ಯ

2028 ರ ವೇಳೆಗೆ, ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಸುಮಾರು 35% ರಷ್ಟನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

ಉಪಕ್ರಮ	ಉದ್ದೇಶ
ಹೊಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (NDB)	ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಣಕಾಸು
ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮೀಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ (CRA)	ಆರ್ಥಿಕ ಸುರಕ್ಷತಾ ಜಾಲ
ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	ಸುಲಭವಾದ ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ಪಾವತಿಗಳು
ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಒಪ್ಪಂದಗಳು	ವಾಣಿಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಪಾವತಿಗಳು
ರಿಮೋಟ್ ಸೆನ್ಸಿಂಗ್ ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೆಲೇಷನ್	ಉಪಗ್ರಹ/ಭೂ ವೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ

ಭಾರತದ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ 2026 ಗಮನ = R-I-C-S

→ R -> ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ (Resilience) → I ->ನಾವೀನ್ಯತೆ (Innovation) → C -> ಸಹಕಾರ (Cooperation) → S -> ಸುಸ್ಥಿರತೆ (Sustainability)

ಜೈಪುರ ಸಭೆ → ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು → ಆರ್ಥಿಕ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ 2030 + ಜೈಪುರ ಒಮ್ಮತ + MSMEಗಳು + ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಗಳು + ಡಿಜಿಟಲ್ ವಾಣಿಜ್ಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾನೊ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ತ್ವರಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕ್ರಮ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯದ **ನ್ಯಾನೊ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಲಯವನ್ನು ವೇಗವರ್ಧಿಸುವ** ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಹರಿಸಲು **'ನ್ಯಾನೋಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಮಿಷನ್'** ಮತ್ತು **'ನ್ಯಾನೋಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಮ್ಯಾನುಫ್ಯಾಕ್ಚರಿಂಗ್ ಕಾರಿಡಾರ್'** ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಹಿನ್ನೆಲೆ	ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ನ್ಯಾನೋಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನದ 14ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯಾದ **'ಬೆಂಗಳೂರು ಇಂಡಿಯಾ ನ್ಯಾನೊ 2026'** ದ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
ಪ್ರದರ್ಶನದ ವಿಷಯವಸ್ತು	2026ರ ಆಗಸ್ಟ್ 3 ರಿಂದ 5 ರವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ದಿ ಲಲಿತ್ ಹೋಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ ಈ ಪ್ರದರ್ಶನದ ವಸ್ತುವು **'ನ್ಯಾನೊತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮುಂದಿನ ಗಡಿ: ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಮತ್ತು ಆಚೆಗೆ: ಕಲ್ಪನೆ, ಒಗ್ಗೂಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣ'** (Nanotech's Next Frontier: AI & Beyond: Conceive, Converge and Commercialise) ಎಂಬುದಾಗಿದೆ.
ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳು	ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪಾಲುದಾರರ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾನೋಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಮಿಷನ್ ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾದ **ನ್ಯಾನೋಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಮ್ಯಾನುಫ್ಯಾಕ್ಚರಿಂಗ್ ಕಾರಿಡಾರ್** ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿದೆ.
ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	ಈ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರಶಿಸ್ತೀಯ ವಲಯದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು, ಸರ್ಕಾರವು ಐಐಟಿಗಳು (IITs), ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.
ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಅನ್ವಯಗಳು	**ವರ್ಧಿತ ಸುರಕ್ಷತೆ** (ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂವೇದಕಗಳು, ಅತಿ-ಬಲವಾದ ರಕ್ಷಣಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ರಾಸಾಯನಿಕ ತಟಸ್ಥಗೊಳಿಸುವ ಸಾಧನಗಳು), **ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ** (ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಕೋಶಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ನ್ಯಾನೊ-ರೊಬೊಟ್‌ಗಳು) ಮತ್ತು **ಕಡಿಮೆ-ವಿದ್ಯುತ್ ಬಳಸುವ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ** (AI) ಸಾಧನಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾನೊತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆಯ ಮಾದರಿ	**ಆಧುನಿಕ ಡೇಟಾ ಸೆಂಟರ್ ಜಿಪಿಯು** (GPU) ಮಾನವನ ಮೆದುಳಿಗಿಂತ 35 ರಿಂದ 50 ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುತ್ ಅನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ **ನ್ಯಾನೊಸ್ಕೇಲ್ ಕುಶಲತೆಯು** (nanoscale manipulation) ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ವೇಗವಾದ, ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕ ಮತ್ತು ಇಂಧನ-ದಕ್ಷ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ	ಭಾರತವು ತನ್ನ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾದರಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದು, ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು **ಸುಧಾರಿತ ಉತ್ಪಾದನೆ, ನ್ಯಾನೊ-ಫ್ಯಾಬ್ರಿಕೇಶನ್** ಮತ್ತು **ಲಿಥೊಗ್ರಫಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ** ತ್ವರಿತ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ.

ನ್ಯಾನೊ ಮಿಷನ್ (ನ್ಯಾನೊ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಿಷನ್)

- **ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷ:** 2007 ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ-ವರ್ಧನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶಗಳು:** ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾನೊವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನ್ಯಾನೊತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದು, ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಮೂಲಭೂತ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಉಪಯುಕ್ತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯ:** ಇದು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆಯು (DST) ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.
- **ಫಲಾನುಭವಿಗಳು:** ಭಾರತದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಮುದಾಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ನವೋದ್ಯಮಗಳು (ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಅಪ್‌ಗಳು) ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇದರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- **ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ:** ನ್ಯಾನೊತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಫೆಲೋಶಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.
- **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಯೋಗಗಳು:** ಜಾಗತಿಕ ನ್ಯಾನೊಟೆಕ್ ಕೇಂದ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಜಂಟಿ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.

ಘಟಕಗಳ ವಿವರಣೆ:

- **ಮೂಲಭೂತ ಸಂಶೋಧನಾ ಉತ್ತೇಜನ:** ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಗುಂಪು ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡುವುದು.
- **ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ:** ಉತ್ಕೃಷ್ಟತಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು (Centers of excellence) ಮತ್ತು **ಹಂಚಿಕೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು** (ಉದಾ: ನ್ಯಾನೊ
- ಸೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಇನ್ಸ್ಟ್ರುಮೆಂಟ್‌ಗಳು) ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.

  ನ್ಯಾನೊ ಅನ್ವಯಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ: ನ್ಯಾನೊತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು.

ಪಿಎಂ–ಇ–ಡ್ರೈವ್ (PM-E DRIVE) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಟಲ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಬೆಸ್ಕಾಂ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಬೆಂಗಳೂರು ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು ಕಂಪನಿ ನಿಯಮಿತ (ಬೆಸ್ಕಾಂ) ಪಿಎಂ ಇ–ಡ್ರೈವ್ (PM E-DRIVE)** ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮೀಸಲಾದ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ **ಖಾಸಗಿ ಚಾರ್ಜ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಪರೇಟರ್‌ಗಳು (CPOs) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಇವಿ (EV)** ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಈ ಪೋರ್ಟಲ್ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ಸಚಿವಾಲಯ:** ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಚಿವಾಲಯವು ಪಿಎಂ ಇ–ಡ್ರೈವ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
- **ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಹಂಚಿಕೆ:** 2028ರ ಮಾರ್ಚ್ ವರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಇವಿ ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ರೂ. 2,000 ಕೋಟಿ ಹಣವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಬೆಸ್ಕಾಂ ಪಾತ್ರ:** ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ **ಪಿಎಂ ಇ–ಡ್ರೈವ್** ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಬೆಸ್ಕಾಂ ರಾಜ್ಯ ನೋಡಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವರ್ಗ–A ಮತ್ತು B:** ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿಗಳು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣಗಳು, ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಮೆಟ್ರೋ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಂತಹ ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು **A** ಮತ್ತು **B** ವಿಭಾಗಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಬೆಸ್ಕಾಂ ನೇರವಾಗಿ ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವರ್ಗ–C:** ಈ ವರ್ಗವು ಖಾಸಗಿ ಚಾರ್ಜ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಪರೇಟರ್‌ಗಳಿಗೆ (CPOs) ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **ಎರಡು–ಹಂತದ EoI ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:** ಹೊಸದಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾದ ಪೋರ್ಟಲ್ ಎರಡು–ಹಂತದ ಆಸಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಿಕೆಯ (Expression of Interest - EoI) ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ: ಮೊದಲ ಹಂತವು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಹಂತವು ಅರ್ಹ ಪ್ರಸ್ತಾಪಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಸ್ತಾಪಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:** ಬೆಸ್ಕಾಂ ಅರ್ಹ **'ವರ್ಗ–C'** ಪ್ರಸ್ತಾಪಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮೊದಲು ಬಂದವರಿಗೆ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ (800 ಸ್ಥಳಗಳವರೆಗೆ) ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಭಾರೀ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ:** ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಸಬ್ಸಿಡಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸಲು, ಬೆಸ್ಕಾಂ ನಗರ ಮತ್ತು ಹೆದ್ದಾರಿಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಹೊಂದುವಂತಹ ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಕಾನ್ಫಿಗರೇಶನ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದೆ.

ಪಿಎಂ ಇ–ಡ್ರೈವ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ✓ **ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷ:** 2024.
- ✓ **ಉದ್ದೇಶಗಳು:** ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಹನಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸುವುದು, ದೃಢವಾದ ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಸ್ವಚ್ಛ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಸುಸ್ಥಿರ ಸಾರಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ✓ **ಫಲಾನುಭವಿಗಳು:** ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಹನ (EV) ಖರೀದಿದಾರರು, ಖಾಸಗಿ ಚಾರ್ಜ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಪರೇಟರ್‌ಗಳು, ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (STUs) ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಇದರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ✓ **ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯ:** ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ.
- ✓ **ಘಟಕಗಳ ವಿವರಣೆ:** EVಗಳಿಗೆ (ಇ–ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು, ಇ–ತ್ರಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು, ಇ–ಆಂಬ್ಯುಲೆನ್ಸ್‌ಗಳು, ಇ–ಟ್ರಕ್‌ಗಳು) ಬೇಡಿಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕಗಳು, ಬಂಡವಾಳ ಸ್ವತ್ತುಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನಗಳು (ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇ–ಬಸ್‌ಗಳು), ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ವಾಹನ ಪರೀಕ್ಷಾ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಅಧಿಸೂಚನೆ.

ಸೋಲಿಗರು

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಕಟಣೆ: 'ಕೋಟೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ'** (Fortress conservation versus traditional forest management) ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಲೇಖನವನ್ನು **ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಡಾರ್ವಿನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಸಂಸ್ಥೆ (ISEC),** ಮತ್ತು **ಅಶೋಕ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಫಾರ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್ ಇಕಾಲಜಿ ಅಂಡ್ ದಿ ಎನ್ವಿರಾನ್ಮೆಂಟ್ (ATREE)** ನ ಸಂಶೋಧಕರು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- **ಕೋಟೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಮರ್ಶೆ:** ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವಿಧಾನವು ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮತ್ತು ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
- **ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು:** ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ, ಸೋಲಿಗರು ಬಿಳಿಗಿರಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೊಸಾಯಿಕ್ ಲಿಟ್ಟರ್ ಬರ್ನಿಂಗ್ (ಚದುರಿದ ಒಣಗಿದ ಎಲೆ–ಕಸವನ್ನು ಸುಡುವುದು) ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ–ಪ್ರಮಾಣದ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಕೃಷಿಯ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
- **ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ:** ಈ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿಯೇ 'ಲಂಟಾನಾ ಕ್ಯಾಮಾರಾ'ದಂತಹ ಹಾನಿಕಾರಕ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಕಳೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.
- **ಪರಿಸರ ಸಮನ್ವಯತೆ:** ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ತೆರವುಗೊಳಿಸಿದ ಭೂಮಿಯು ನಂತರ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುವ ರುಚಿಕರವಾದ ಹುಲ್ಲುಗಳ ಬೆಳೆಯುವಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು, ಹಾಗೂ ಇದು ಹುಲಿಗಳಂತಹ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿತು.
- **ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಹಿನ್ನೆಲೆ:** 2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಪ್ರದೇಶವು ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಸುಮಾರು 50 ಲಕ್ಷ (5,000,000) ಆದಿವಾಸಿ ಜನರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದೆ.
- **ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಏಕೀಕರಣ:** ಬಿಳಿಗಿರಿ ಪ್ರದೇಶವು ನೂರಾರು ಪವಿತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇದು ಸೋಲಿಗರ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ರೂಢಿಗಳ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ.
- **ನೀತಿ ಶಿಫಾರಸು:** ಸಹಯೋಗದ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ–ಆಧಾರಿತ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ, ವನ್ಯಜೀವಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳನ್ನು (SDGs) ತಲುಪಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ **'ಉಭಯ–ಲಾಭದಾಯಕ'** (win-win) ವಿಧಾನವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಎಕೋಸಿಸ್ಟಮ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಪೀಪಲ್ (Ecosystems and People)** ಎಂಬ ನಿಯತಕಾಲಿಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಧ್ಯಯನವು, **ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ (BRTWS)** ಸೋಲಿಗ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವನ್ನು ಸಮುದಾಯ–ನೇತೃತ್ವದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಯಶಸ್ವಿ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ಇದು ಹೊರಗಿಡುವಿಕೆಯ **"ಕೋಟೆ ಸಂರಕ್ಷಣಾ"** (fortress conservation) ಮಾದರಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಸೋಲಿಗ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗನ ಬೆಟ್ಟಗಳು (BR Hills) ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಆಳವಾದ ಪರಿಸರ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮರದೇತರ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ (NTFP) ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ಸೋಲಿಗರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ (core) ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಮೊದಲ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ (FRA) 2006 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಇತಿಹಾಸ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಮುದಾಯ–ನೇತೃತ್ವದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.

ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ (BRT) ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ

- **ಸ್ಥಳ:** ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಘಟ್ಟಗಳು ಸಂಧಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದೆ.
- **ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಇತಿಹಾಸ:** ಇದನ್ನು 1974 ರಲ್ಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು 2011 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಟೈಗರ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಯಿತು.
- **ಭೂದೃಶ್ಯ:** ಈ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯವು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಶುಷ್ಕ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡುಗಳು, ತೇವಾಂಶ ಭರಿತ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡುಗಳು, ಕುರುಚಲು ಕಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ/ಅರೆ–ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ:** ಇದು ಹುಲಿಗಳು, ಚಿರತೆಗಳು, ಏಷ್ಯಾದ ಆನೆಗಳು, ಕಾಡುಕೋಣಗಳು (ಗೌರ್), ಕಡವೆ (ಸಾಂಬಾರ್), ಚುಕ್ಕೆ ಜಿಂಕೆ (ಚೀತಲ್), ಕಾಡುನಾಯಿಗಳು (ಧೋಲ್) ಮತ್ತು ಕರಡಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದೆ.
- **ಪರಿಸರ ಕಾರಿಡಾರ್:** BRT ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಘಟ್ಟಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರಮುಖ ವನ್ಯಜೀವಿ ಕಾರಿಡಾರ್ ಆಗಿದ್ದು, ಆನೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಚಲನೆಗೆ ಹಾಗೂ ಆನುವಂಶಿಕ ವಿನಿಮಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು:** ಸೋಲಿಗ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವು ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟವಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣ:** ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿರುವ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾದ ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯದಿಂದಾಗಿ ಈ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶವು ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.
- **ನದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:** ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಉಪನದಿಗಳು ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶದ ಸುತ್ತಲಿನ ವಿಶಾಲವಾದ ಭೂದೃಶ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.

ಮೊದಲ 'AI ಕೆಫೆ' (AI cafe)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಬಲೀಕರಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಹೆಡ್ ಹೆಲ್ಡ್ ಹೈ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಚ್.ಡಿ.ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ಜನ್‌ಎಐ ಕೆಫೆ (JanAI Café) ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಜನ್‌ಎಐ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು **ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ ಯೂತ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್** (SVYM) ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ **ಹೆಡ್ ಹೆಲ್ಡ್ ಹೈ ಫೌಂಡೇಶನ್** ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.
- **ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಹೋಸ್ಟಿಂಗ್:** ಮೈಸೂರಿನ ಎಚ್.ಡಿ.ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ **ಜೇನು ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ** ಸೇರಿದ ಮಹಿಳೆಯರು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ **ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಕೆಫೆ** (Millet Café) ಒಳಗೆ ಈ ಎಐ ಕೆಫೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ:** ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ದೈನಂದಿನ ಸವಾಲುಗಳಿಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ನಿವಾಸಿಗಳು ಸೂಕ್ತವಾದ **ಎಐ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು, ಕಲಿಯಲು ಮತ್ತು ರೂಪಿಸಲು ಅನುವು** ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಹ ಸಮುದಾಯ ಎಐ ಅಳವಡಿಕಾ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಮಹಿಳಾ–ಕೇಂದ್ರಿತ ವಿಧಾನ:** ಈ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಸೌಲಭ್ಯವು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ **ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಂದಲೇ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುವ ತಳಮಟ್ಟದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಜೀವನೋಪಾಯ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.**
- **ಎಐ ರಾಯಭಾರಿಗಳು:** ಸಮುದಾಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಎಐ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲು **ಎಚ್.ಡಿ.ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ 18 ಸ್ಥಳೀಯ ಯುವಕರ ತಂಡಕ್ಕೆ 'ಎಐ ರಾಯಭಾರಿಗಳು'** ಎಂದು ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- **ವಿಪ್ರೋ (Wipro) ದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಭಾವದ ಟ್ರ್ಯಾಕಿಂಗ್:** ಕೃಷಿ, ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ್ಯಂತ ಬಳಕೆಯ ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುವ **ಎಐ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು** (AI Index) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು **ಜನ್‌ಎಐ ವಿಪ್ರೋ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ** ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಹೊಂದಿದೆ.
- **ವಿಸ್ತರಣಾ ಯೋಜನೆಗಳು:** ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ **ಐದು ಎಐ ಕೆಫೆಗಳನ್ನು** ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಯೋಜಿಸಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ಕೇಂದ್ರವು ಟಿ.ನರಸೀಪುರದಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ

ಜೇನು ಕುರುಬ ಬುಡಕಟ್ಟು

- ಇವರು **ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು** ಮತ್ತು **ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ್ಯಂತ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ವಾಸಿಸುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ದುರ್ಬಲವಾದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಗುಂಪಿಗೆ (PVTG)** ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

  ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಜೇನುತುಪ್ಪವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವವರಾಗಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಇವರು
- **ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪರಿಸರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ (FRA), 2006 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾಲುದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.**

ಇಂಡಿಯಾಎಐ ಮಿಷನ್ (IndiaAI Mission)

- **ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷ:** 2024
- **ಉದ್ದೇಶಗಳು:** **ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಭೌಮ ಎಐ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು,** ಉನ್ನತ–ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಎಐ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕಗೊಳಿಸುವುದು, ಸ್ಥಳೀಯ ಅಡಿಪಾಯ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಾಗೂ ಅರೆ–ನಗರ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಂದಕವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ಫಲಾನುಭವಿಗಳು: ನವೋದ್ಯಮಗಳು (Startups), ಸಂಶೋಧಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣ ನಾವೀನ್ಯಕಾರರು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು.**
- **ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯ: ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯ (MeitY).**
- **ಘಟಕಗಳ ವಿವರಣೆ: ಇಂಡಿಯಾಎಐ ಕಂಪ್ಯೂಟ್ ಕೆಪಾಸಿಟಿ (IndiaAI Compute Capacity), ಇಂಡಿಯಾ ಎಐ ಇನ್ನೋವೇಶನ್ ಸೆಂಟರ್ (IAIC), ಇಂಡಿಯಾ ಎಐ ಡೇಟಾಸೆಟ್ಸ್ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್, ಇಂಡಿಯಾಎಐ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಇನಿಶಿಯೇಟಿವ್, ಇಂಡಿಯಾಎಐ ಫ್ಯೂಚರ್‌ಸ್ಕಿಲ್ಸ್, ಇಂಡಿಯಾಎಐ ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಅಪ್ ಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್, ಮತ್ತು ಸೇಫ್ ಅಂಡ್ ಟ್ರಸ್ಟೆಡ್ ಎಐ (Safe & Trusted AI).**

ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಚಿನ ಪದಕ ಗೆದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಲ್ಪಾ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ಯಾರಾ–ಅಥ್ಲೀಟ್ ಶಿಲ್ಪಾ ಕೆ.ಎಸ್. ಅವರು ಗ್ಲಾಸ್ಗೋದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 2026ರ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್‌ನ ಮಹಿಳೆಯರ F57 ಶಾಟ್‌ಪುಟ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಚಿನ ಪದಕ ಗೆಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ಇತಿಹಾಸ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನೆ:** 37 ವರ್ಷದ ಶಿಲ್ಪಾ ಅವರು ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುವ ಬಹು–ಕ್ರೀಡಾಕೂಟ **ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ ಪದಕ ಗೆದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೊದಲ ಪ್ಯಾರಾ–ಅಥ್ಲೀಟ್** ಆಗಿದ್ದಾರೆ.
- **ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ವಿವರಗಳು:** ಗ್ಲಾಸ್ಗೋದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 2026ರ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್‌ನ ಮಹಿಳೆಯರ F57 ಶಾಟ್‌ಪುಟ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದಕವನ್ನು ಅವರು ಒಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಉಪಗ್ರಹಕ್ಕೆ 'ಸ್ಕೈ ಶೋ' ಮೂಲಕ ಗೌರವ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಭಾರತದ ಚೊಚ್ಚಲ ಉಪಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಾದ ಆರ್ಯಭಟದ ಸುಮಾರು 50 ವರ್ಷಗಳ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ತಾರಾಲಯದಲ್ಲಿ ದಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೈರಿಂಗ್ ಲೆಗಸಿ ಆಫ್ ಆರ್ಯಭಟ (The Inspiring Legacy of Aryabhata) ಎಂಬ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಆಕಾಶ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

- **ವಿಶೇಷ ಪ್ರದರ್ಶನ:** ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ತಾರಾಲಯದ ಗುಮ್ಮಟದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೈರಿಂಗ್ ಲೆಗಸಿ ಆಫ್ ಆರ್ಯಭಟ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ನಾಲ್ಕು-ನಿಮಿಷಗಳ ವಿಶೇಷ ಸ್ಕೈ ಶೋ ಅನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆರ್ಯಭಟ ಉಪಗ್ರಹದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಭಾರತದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 1975ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 19 ರಂದು ಸೋವಿಯತ್ ಒಕ್ಕೂಟದಿಂದ ಕಾಸ್ಮೊಸ್-3M ರಾಕೆಟ್ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- 5ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನ ಹೆಸರನ್ನಿಡಲಾದ, ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಈ ಉಪಗ್ರಹವು **ಎಕ್ಸ್-ರೇ ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ, ವಿರಾನಮಿ ಮತ್ತು ಸೌರ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿತು** ಹಾಗೂ ಇದು ಇಸ್ರೋಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಟೆಲಿಮೆಟ್ರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.

ಯು.ಆರ್. ರಾವ್ ಉಪಗ್ರಹ ಕೇಂದ್ರ (URSC)

- ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಇದು **ಎಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯ ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲು, ಜೋಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಇಸ್ರೋದ (ISRO)** ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.
- ಮೂಲತಃ **ಇಸ್ರೋ ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್ ಸೆಂಟರ್ (ISAC)** ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಇದನ್ನು **ಭಾರತದ ಆರಂಭಿಕ ಉಪಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ರೂವಾರಿ ಪ್ರೊ. ಯು.ಆರ್. ರಾವ್ ಅವರನ್ನು ಗೌರವಿಸಲು 2018 ರಲ್ಲಿ ಮರುನಾಮಕರಣ** ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆಧಾರ್ ದೃಢೀಕರಣ ಭದ್ರತಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಉನ್ನತೀಕರಣ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತನ್ನ **ಆಧಾರ್ ದೃಢೀಕರಣ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ (Aadhaar authentication services)** ಶಕ್ತಿ ನೀಡುವ ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ ಮಾಡ್ಯೂಲ್ (HSM) ಅನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ:** ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಧನೆಗಾಗಿ **IT, BT** ಮತ್ತು **ಇ-ಆಡಳಿತ ಸಚಿವರು** ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುಗಮವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ಶಾಸನಬದ್ಧ ಅನುಸರಣೆ:** ಆಧಾರ್ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ, **ಆಧಾರ್ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಡೇಟಾಬೇಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಂತಿಲ್ಲ; ಅವುಗಳನ್ನು ಎನ್‌ಕ್ರಿಪ್ಟ್ ಮಾಡಿದ ಆಧಾರ್ ಡೇಟಾ ವಾಲ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ (ADV) ಮತ್ತು ಅದರ ಎನ್‌ಕ್ರಿಪ್ಶನ್ ಕೀಗಳನ್ನು ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ ಮಾಡ್ಯೂಲ್ (HSM) ಒಳಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಡಬೇಕು.**
- **ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ ಮಾಡ್ಯೂಲ್ (HSM):** ಇದು ಕ್ರಿಪ್ಟೋಗ್ರಾಫಿಕ್ ಕೀಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಅನಧಿಕೃತ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ತಡೆಯಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ವಿಶೇಷವಾದ, ಟ್ಯಾಂಪರ್-ನಿರೋಧಕ ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.
- **ಉನ್ನತೀಕರಣದ ಘಟಕಗಳು:** ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಇತ್ತೀಚಿನ **ಭದ್ರತಾ ಪ್ಯಾಚ್‌ಗಳು, ಬಗ್ ಫಿಕ್ಸ್‌ಗಳು** ಮತ್ತು **OEM-ಬೆಂಬಲಿತ ವರ್ಧನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು** ಈ ಉನ್ನತೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 6ರಷ್ಟಿರುವ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ವಿಶ್ವ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ದಿನದ ಮುನ್ನ, ಕಿದ್ವಾಯಿ ಸ್ಮಾರಕ ಗಂಥಿ ಸಂಸ್ಥೆ (KMIO) ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಒಟ್ಟು ಹೊಸ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಪ್ರಮಾಣವು 6% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಲ್ಲದ ರೋಗಗಳ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (NP-NCD)

- **ಪ್ರಾರಂಭದ ವರ್ಷ: 2010** (ಮೂಲತಃ NPCDCS ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿತ್ತು, **2023 ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ NP-NCD ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ** ಮಾಡಲಾಗಿದೆ).
- **ಉದ್ದೇಶಗಳು:** ಆರೋಗ್ಯ ಪ್ರಚಾರ, **ಮುಂಚಿನ ರೋಗನಿರ್ಣಯ** ಮತ್ತು **ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ಮಧುಮೇಹ** ಹಾಗೂ **ಹೃದಯರಕ್ತನಾಳದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಂತಹ NCD ಗಳ** ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಕ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಜೀವನಶೈಲಿ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ಫಲಾನುಭವಿಗಳು: 30 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಜನಸಂಖ್ಯೆ-ಆಧಾರಿತ ತಪಾಸಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದು.**
- **ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯ:** ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ.
- **ಘಟಕಗಳ ವಿಭಜನೆ: ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಬಲವರ್ಧನೆ, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಆರೋಗ್ಯ ಪ್ರಚಾರ, ಮುಂಚಿನ ರೋಗನಿರ್ಣಯ** ಮತ್ತು **ಉಪಶಮನಕಾರಿ ಆರೈಕೆ.**

ಮುಳ್ಳಯ್ಯನಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನ ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಮುಳ್ಳಯ್ಯನಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು "ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶ"** (Conservation Reserve) ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವಂತೆ ಕೋರಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ **ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಅರ್ಜಿಗೆ (PIL)** ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೋಟಿಸ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದೆ.

- **ಅರ್ಜಿಯ ವಿವರ:** **ಭದ್ರಾ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಪಡೆ** ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಯ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ವಿಭು ಬಖ್ರು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಕೆ.ಎಸ್.ಹೇಮಲೇಖಾ ಅವರಿದ್ದ ವಿಭಾಗೀಯ ಪೀಠವು ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ.

ಮುಳ್ಳಯ್ಯನಗಿರಿ ಶಿಖರ

- **ಸ್ಥಳ:** ಇದು **ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಚಂದ್ರದ್ರೋಣ (ಬಾಬಾ ಬುಡನ್‌ಗಿರಿ) ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು** ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ.
- **ಎತ್ತರ:** ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಸುಮಾರು **1,930 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದು,** ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಶಿಖರವಾಗಿದೆ.
- **ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು:** ಜಾಗತಿಕ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಹಾಟ್‌ಸ್ಪಾಟ್ ಆಗಿರುವ **ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಭಾಗವಾಗಿ** ಇದು ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:** ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶಗಳು **ಶೋಲಾ–ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಸಸ್ಯವರ್ಗವನ್ನು** ಹೊಂದಿದ್ದು, ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ ಕಾಡುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು ಬೆರೆತಿವೆ.
- **ಹತ್ತಿರದ ಸ್ಥಳಗಳು: ಬಾಬಾ ಬುಡನ್‌ಗಿರಿ, ಝರಿ ಜಲಪಾತ ಮತ್ತು ಭದ್ರಾ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳು** ಈ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಭೌಗೋಳಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳಾಗಿವೆ.
- **ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಈ ಶಿಖರವು ಮುಳ್ಳಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾದ ಸಣ್ಣ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ನೇಮಕಾತಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸಮಿತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾ ನೇಮಕಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ **ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎಸ್.ವಿ. ರಂಗನಾಥ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ ಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು** ರಚಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ಸಮಿತಿಯ ಸಂಯೋಜನೆ: ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎಸ್.ವಿ. ರಂಗನಾಥ್** ನೇತೃತ್ವದ **ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಟಿ.ಎಂ. ವಿಜಯಭಾಸ್ಕರ್ ಮತ್ತು ವಂದಿತಾ ಶರ್ಮಾ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಲಹೆಗಾರ ಎಲ್.ಕೆ. ಅತೀಕ್** ಅವರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- **ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕಾರ್ಯ: ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವುದು, ರಾಜ್ಯದ ನೇಮಕಾತಿ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು UPSC ಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು** ಈ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಭಾರವಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗ (SPSC)

- ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ **ಭಾಗ XIV ರಲ್ಲಿನ 315 ರಿಂದ 323 ರವರೆಗಿನ ವಿಧಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ** ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ನೇಮಕಾತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಇದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಇದರ **ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.** ಆದರೆ **317ನೇ ವಿಧಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದ ನಂತರ ಕೇವಲ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವರನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸಬಹುದು.**

ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಕುರಿತಾದ ಹೋಟಾ ಸಮಿತಿ:

- ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಂದಿಸುವ, **ಪಾರದರ್ಶಕ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ–ಚಾಲಿತವನ್ನಾಗಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲು 2004 ರಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು.**
- **ಬಹುಆಯ್ಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ, ಸಂದರ್ಶನ ಸುಧಾರಣೆಗಳು, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಸಮಯಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿಯಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವಿಳಂಬಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಈ ಸಮಿತಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತ್ತು.**

ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್‌ಗೆ ರಫ್ತಾದ ನೀಲಂ ಮತ್ತು ತೋತಾಪುರಿ ಮಾವು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನ ಭಾರಿ ಬೆಲೆ ಕುಸಿತದಿಂದ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದ ರೈತರಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು, ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೀಲಂ ಮತ್ತು ತೋತಾಪುರಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು APEDA ಸಂಸ್ಥೆಯು ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್‌ಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ರಫ್ತು ಮಾಡಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ರಫ್ತು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ:** ಕೇಂದ್ರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿತ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು (APEDA) ಈ ರಫ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದೆ.
- **ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಬದಲಾವಣೆ:** ಈ ಹಿಂದೆ, ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಳಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಚಿತ್ತೂರಿನಿಂದ ರಫ್ತು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ಆದರೆ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್‌ಗೆ ರವಾನೆಯಾದ ಮೊದಲ ನೇರ ರಫ್ತಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ವಾಹಕರು:** ಉದ್ಯಮಿ ಅಶ್ವಿನಿ ಎ. ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ಅಹಲ್ಯಾ ದೇವಿ ವೆಂಚರ್ಸ್ (Ahalya Devi Ventures) ಎಂಬ ಕಂಪನಿಯು ಈ ರಫ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ

ತೋತಾಪುರಿ ಮಾವು

- ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ **ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ** ಮತ್ತು **ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರಮುಖ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಾವಿನ ತಳಿಯಾಗಿದೆ.** ಇದರ ಉದ್ದನೆಯ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಕೊಕ್ಕಿನಂತಹ ಚೂಪಾದ ತುದಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.
- ಇದರ **ದಪ್ಪನೆಯ ಸಿಪ್ಪೆ, ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಹುಳಿ ರುಚಿ** ಮತ್ತು **ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಕೆಡದಿರುವ ಗುಣದಿಂದಾಗಿ** ಮಾವಿನ ತಿರುಳು, ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಉದ್ಯಮಗಳು ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆದ್ಯತೆಯಿಂದ ಬಳಸುತ್ತವೆ.

ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿತ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (APEDA)

- ನಿಗದಿತ ಕೃಷಿ ಸರಕುಗಳ ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುವ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ **1985 ರ APEDA ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ 1986 ರಲ್ಲಿ** ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- **ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಇದು, ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು **ಸಾವಯವ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ (NPOP)** ಸಚಿವಾಲಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಕರಡು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ನೀತಿ ಬಿಡುಗಡೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ ಸುರಕ್ಷಿತ, ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು, **ಇನ್ಫೋಸಿಸ್ ಸಹ–ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಕ್ರಿಸ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ್** ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯು ರೂಪಿಸಿರುವ **"ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಎಐ" (Responsible AI)** ಕುರಿತ ಕರಡು ನೀತಿಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿದೆ.

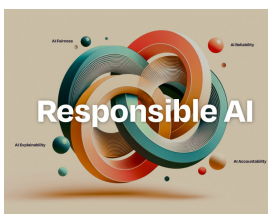

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ನೀತಿ ರಚನೆ:** ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಎಐ ಕುರಿತ ಕರಡು ನೀತಿಯನ್ನು **ಕ್ರಿಸ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ್** ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಯು ರಚಿಸಿದ್ದು, ಇದು ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ತಜ್ಞರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಅಧಿಕೃತ ಪ್ರಕಟಣೆ: 'ಕರ್ನಾಟಕ ಎಐ ಮಂಥನ'** ಸಂವಾದ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ **ಇ–ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರದ (CeG)** ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ **ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಕೋಶದ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸ್ ಎಚ್.ಎಂ.** ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರು.
- **ಪ್ರಮುಖ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು:** ಈ ನೀತಿಯು **ಎಐ ಆಡಳಿತ (AI governance), ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸರ್ಕಾರಿ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಸುರಕ್ಷಿತ ನಿರ್ವಹಣೆ** ಮತ್ತು **ಎಐ ಮಾದರಿಗಳ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **'ಕಾಯಕ' ಎಐ ಸಾಧನ:** ಇದು ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರೀಕ್ಷಾ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಸುರಕ್ಷಿತ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು, **ಕನ್ನಡ–ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು OCR ಆಧಾರಿತ ದಾಖಲೆಗಳ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ** ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಸ್ತುತ ಡಿಜಿಟಲ್ ಹೆಜ್ಜೆಗುರುತು:** ಎಐ ಕೋಶವು ಪ್ರಸ್ತುತ **ಕರ್ತವ್ಯ (ದೈನಂದಿನ ಹಾಜರಾತಿಗಾಗಿ 3.6 ಲಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಬಳಸುವ** ವೇದಿಕೆ) ಮತ್ತು **ನಿರಂತರ (30 ಲಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ವೇದಿಕೆ)**ದಂತಹ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಿದೆ.
- **ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಯೋಗ: ವೋಲ್ವರ್‌ಹ್ಯಾಂಪ್ಟನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಡಾ. ಮನ್‌ಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ (MSBCU) ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ** ಆಯೋಜಿಸಲಾದ **'ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳನ್ನು (SDGs) ಸಾಧಿಸಲು ಎಐ ಬಳಕೆ'** ಕುರಿತ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು **ಐಟಿ–ಬಿಟಿ ಮತ್ತು ಇ–ಆಡಳಿತ ಸಚಿವರು** ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು.

ಶಿಶುಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ (Crèche) ನಿಯಮಾವಳಿ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಸಮಿತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ **ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಘಟನೆಯ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ, ಖಾಸಗಿ ಶಿಶುಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು (crèches)** ಮತ್ತು ಡೇಕೇರ್ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗಾಗಿ **ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಆಯೋಗವು (KSCPCR)** ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಶುಪಾಲನಾ ಯೋಜನೆಗಳು:

ಕೂಸಿನ ಮನೆ: ಇದು **ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಶಿಶುಪಾಲನಾ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಶಿಶುಪಾಲನಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು** ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಂಗನವಾಡಿ–ಕಮ್–ಕ್ರೆಶ್ (AWCCs): ಪಾಲನಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಸೇವೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಶಿಶುಪಾಲನಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಲು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಟೋಬರ್ **2024 ರ ವೇಳೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 248 AWCC ಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು, 164 ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಕ್ಷಮ್ ಅಂಗನವಾಡಿ ಮತ್ತು ಶಾಲಾಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ: ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ **17,732 ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸಕ್ಷಮ್ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.** ಇವು ಸುಧಾರಿತ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯದ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಶಾಲಾಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೂಸಿನ ಮನೆ + MGNREGA ಸಂಯೋಜನೆ: ಈ ಶಿಶುಪಾಲನಾ ಮಾದರಿಯು **6 ತಿಂಗಳಿಂದ 6 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆಯನ್ನು** ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ **MGNREGA ಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ವಿಶೇಷ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ಸಮಿತಿಯ ನಾಯಕತ್ವ:** ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಮಾಜಿ ಜಂಟಿ ಆಯುಕ್ತ **ಶ್ರೀಪಾದ್ ಎಸ್.** ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ಈ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ **KSCPCR ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಪಾಲುದಾರ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು** ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.
- **ಕರಡು ಸಲ್ಲಿಕೆ:** ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಿದ ಕರಡು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ **ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗೆ** ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಸ್ತುತ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಕೊರತೆ:** ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ **2015** ರ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನೋಡಲ್ ಇಲಾಖೆ ಅಥವಾ ಏಜೆನ್ಸಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.
- **ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಚೌಕಟ್ಟು:** ಪರಿಷ್ಕೃತ ನಿಯಮಗಳು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ನೋಡಲ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸಲಿವೆ ಮತ್ತು **ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ತಪಾಸಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು** ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಿವೆ.
- **DCPO ಏಕೀಕರಣ: 2009 ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು (RTE)** ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು **2015 ರ ಬಾಲಾಪರಾಧಿ ನ್ಯಾಯ ಕಾಯ್ದೆಯ** ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು **ಜಿಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು (DCPOs) ಈ ತಪಾಸಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಸದಸ್ಯ–ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ನೇಮಿಸುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.**

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ

ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಆಯೋಗಗಳ (CPCR) ಕಾಯ್ದೆ, 2005

- ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಆಯೋಗ (NCPCR)** ಮತ್ತು **ಸಂಬಂಧಿತ ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗಗಳನ್ನು (SCPCR) ರಚಿಸಲು ಶಾಸನಬದ್ಧ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ** ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ, ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕೊರತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೂರುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು **ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು** ಮಾಡಲು ಈ ಆಯೋಗಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪಾಲನಾ ಯೋಜನೆ (Palna Scheme)

- **ಪ್ರಾರಂಭದ ವರ್ಷ: 2022** (ಹಿಂದಿನ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೆಶ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು** ಪುನರ್ರಚಿಸಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ).
- **ಉದ್ದೇಶಗಳು:** ಮಕ್ಕಳ ಅರಿವಿನ ವಿಕಾಸ, ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸುರಕ್ಷಿತ, ಭದ್ರತೆಯುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಡೇಕೇರ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- **ಫಲಾನುಭವಿಗಳು:** ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ತಾಯಂದಿರ **6 ತಿಂಗಳಿಂದ 6 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ** ಮಕ್ಕಳು.
- **ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯ: ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ** (ಮಿಷನ್ ಶಕ್ತಿಯ **'ಸಾಮರ್ಥ್ಯ'** ವಿಭಾಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ).
- **ಘಟಕಗಳ ವಿಭಜನೆ: ಡೇಕೇರ್ ಸೇವೆಗಳು, ಆರಂಭಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆ, ಪೂರಕ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕ್ರೆಶ್‌ಗಳು** ಮತ್ತು **ಅಂಗನವಾಡಿ–ಕಮ್–ಕ್ರೆಶ್‌ಗಳನ್ನು** (AWCCs) ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.

ಮಾದಕವಸ್ತು ನಿಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯಪಡೆಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲು ಸರ್ಕಾರದ ಚಿಂತನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ **ಮಾದಕವಸ್ತು ನಿಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯಪಡೆಗೆ (ANTF)** ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು **FIR ದಾಖಲಿಸಲು, ಬಂಧನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಡ್ರಗ್ಸ್ ಜಾಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲು ಈ ವಿಶೇಷ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಅನುವು** ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

» **ಮೂಲ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:** **ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ANTF** ಕೇವಲ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಬದಲು, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು, ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ತನಿಖೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

» **MHA ನಿರ್ದೇಶನ:** **ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯದ (MHA)** ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಇದನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು **ADGP ಶ್ರೇಣಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ANTF ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ**ಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

» **ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿ:** ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಪಡೆಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಲ್ಲ. **ADGP** (ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ) ಅವರು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದರ ಪಾತ್ರವು ಕೇವಲ ಮಾಸಿಕ ತನಿಖಾ ಪರಿಶೀಲನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಸಮನ್ವಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ.

» **ಅಂತರ–ರಾಜ್ಯ ಹೋಲಿಕೆ:** **ತೆಲಂಗಾಣದ ಈಗಲ್ ಪಡೆ** (EAGLE force), **ದೆಹಲಿ ಪೊಲೀಸ್‌ನ ANTF,** ಮತ್ತು ಕೇರಳದ **ಆಂಟಿ–ನಾರ್ಕೋಟಿಕ್ಸ್ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಆಕ್ಷನ್ ಫೋರ್ಸ್** (ಆಪರೇಷನ್ ತೂಫಾನ್ ನೇತೃತ್ವ) ಮುಂತಾದ ವಿಶೇಷ ಘಟಕಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ತನಿಖಾ ಮತ್ತು ಶಾಸನಬದ್ಧ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಿವೆ.

» **ತನಿಖೆಯ ಲೋಪಗಳು:** ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ತನಿಖೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪೆಡ್ಲರ್‌ಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿವೆ; ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಕೇವಲ **90 ಗಾಂಜಾ ಬೆಳೆಗಾರರನ್ನು** ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅಕ್ರಮ ಉತ್ಪಾದನಾ ಜಾಲಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ.

» **ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮಿತಿಗಳು:** **ಗುಪ್ತಚರ ಇಲಾಖೆಯ ಲೋಪಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸುವಂತೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪೊಲೀಸರು ಪೂರೈಕೆ ಜಾಲಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಮೂಲಕ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 3 ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 1 ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಡ್ರಗ್ ಲ್ಯಾಬ್** ಅನ್ನು ಭೇದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ

- **ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ವಸ್ತುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ (NDPS Act), 1985**
- ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು, ಸೈಕೋಟ್ರೋಪಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಗಾಮಿ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಭಾರತದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಚೌಕಟ್ಟಾಗಿ ಇದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಸೆಕ್ಷನ್ **37 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ** ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಜಾಮೀನು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ರಮ ಮಾದಕವಸ್ತು ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆಯಿಂದ ಪಡೆದ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು, ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಲು ನಿಯೋಜಿತ ಜಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ : ರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು **ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಲು SSLC ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ಪಿಯುಸಿ (II PU) ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಳಿ (KSEAB)** ಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ

ಪರಖ್ (PARAKH) ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪರಖ್** (PARAKH - Performance Assessment, Review, and Analysis of Knowledge for Holistic Development)
- **ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಜ್ಞಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ, ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ** ಎಂಬುದರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪವೇ ಪರಖ್ (PARAKH) ಆಗಿದೆ.
- ಇದು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ** (NEP) 2020 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ತರಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.
- ಭಾರತದ ಮೊದಲ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ನಿಯಂತ್ರಕವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ** (NEP) 2020 ಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಮಂಡಳಿಯ** (NCERT) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶಾಲಾ ಮಂಡಳಿಗಳಾದ್ಯಂತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ, **ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮಗಳು, ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಸಲಹಾ** ಮತ್ತು **ಮಾನದಂಡ ಹೊಂದಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ** ಇದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಏರೋ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರದರ್ಶನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಏರೋ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರದರ್ಶನದ 16ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯು 2027ರ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಯಲಹಂಕದ ವಾಯುಪಡೆ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿದ್ದು, ಈ ಬೃಹತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬೇರೆ ನಗರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂಬ ಊಹಾಪೋಹಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ತೆರೆ ಎಳೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಸ್ಥಳದ ಹಿನ್ನೆಲೆ:** ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು **ಯಲಹಂಕದ ವಾಯುಪಡೆ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ** ನಡೆಯಲಿದ್ದು, ಇದು **1993 ರಿಂದ** ಈ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಅಧಿಕೃತ ಸ್ಥಳವಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದೆ.
- **ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ:** ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ
- **ಸಚಿವಾಲಯ:** ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯ
- **ಹಿಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಯ (2025) ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು:** ಕಳೆದ ಆವೃತ್ತಿಯು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದು, **90 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೇಶಗಳಿಂದ 930 ಪ್ರದರ್ಶಕರು** (Exhibitors) ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.
- **2025ರ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆ: ಎರಡು ಸುಧಾರಿತ ಐದನೇ ತಲೆಮಾರಿನ ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನಗಳ (FGFA)** ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನವು 2025ರ ಆವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಮರೆತು ಹೋಗುವ ಹಕ್ಕು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಕರ್ನಾಟಕ ಹೈಕೋರ್ಟ್ "ಮರೆತು ಹೋಗುವ ಹಕ್ಕನ್ನು"** (Right to be forgotten) ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದೆ. ಖುಲಾಸೆಗೊಂಡ ಇರಾನಿನ ಪ್ರಜೆಯೋರ್ವಳ ಹೆಸರನ್ನು **ಆನ್‌ಲೈನ್ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಮರೆಮಾಚುವಂತೆ ಸರ್ಚ್ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಭಂಡಾರಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ, ಆಕೆಗೆ ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಆಗಬಹುದಾದ ನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರ ಹಾನಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿದೆ.**

ಮರೆತು ಹೋಗುವ ಹಕ್ಕು (RTBF)

- **ಕೆ.ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ v/s ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟ ಪ್ರಕರಣ**(2017) ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಇದನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ **21ನೇ** ವಿಧಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **ಖಾಸಗಿತನದ ಹಕ್ಕಿನ (Right to Privacy)** ಅಂತರ್ಗತ ಭಾಗವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ.
- ವೈಯಕ್ತಿಕ ದತ್ತಾಂಶವು ಹಳೆಯದಾದಾಗ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾದಾಗ ಅಥವಾ **ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಸರ್ಚ್ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಡೇಟಾಬೇಸ್‌ಗಳಿಂದ ಅಂತಹ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಅಳಿಸಲು,** ಡಿ–ಲಿಂಕ್ ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ಮರೆಮಾಚಲು ವಿನಂತಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

❑ **ಹೂಡಿಕೆಗಳು, ಸೇವಾ ವಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆಳವಾದ ಬದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಆರ್ಥಿಕ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು?**

A) ಆದ್ಯತೆಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದ (PTA)
B) ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದ (FTA)
C) ಸಮಗ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರ ಒಪ್ಪಂದ (CECA)
D) ಸಮಗ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಒಪ್ಪಂದ (CEPA)

ಉತ್ತರ: D

❑ **ಅಹಲ್ಯಾಬಾಯಿ ಹೋಳ್ಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:**

1. ಅವರು 18 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಳ್ವಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳಿದರು.
2. ಅವರು ಹೋಳ್ಕರ್ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರು.
3. ಅವರನ್ನು "ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ರಾಣಿ" (Philosopher Queen) ಎಂದು ಸ್ಮರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

ಉತ್ತರ: D

❑ **ಜಲ ಸಂಚಯ ಜನ ಭಾಗಿದಾರಿ ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು?**

A. ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ನದಿ ಜೋಡಣೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
B. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮೂಲಕ ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒಂದು ಜನಾಂದೋಲನವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು.
C. ಕರಾವಳಿ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ಲವಣಾಂಶ ನಿವಾರಣಾ (Desalination) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
D. ಪರವಾನಗಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಅಂತರ್ಜಲ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.

ಉತ್ತರ: B

ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಕುರಿತ ವೀರಗಲ್ಲು ಪತ್ತೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಅರಸೀಕೆರೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯದಾದ ವೀರಗಲ್ಲೊಂದು ಪತ್ತೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನವು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಹೊಯ್ಸಳ ದೊರೆ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ನಿಖರವಾದ ಮರಣದ ದಿನಾಂಕದ ಕುರಿತಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಪತ್ತೆಯಾದ ಸ್ಥಳ:** ಅರಸೀಕೆರೆ ತಾಲೂಕಿನ ನೀರಗುಂದ ಗ್ರಾಮದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯದ ವೇಳೆ ಈ ಶಾಸನ ಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಶೋಧನೆಯ ವಸ್ತು:** ಎರಡು ಕಲ್ಲಿನ ಚಪ್ಪಡಿಗಳನ್ನು ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು (ಯೋಧರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಕಲ್ಲುಗಳು) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ ಶಾಸನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ:** ರಾಜ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ಬಂಕಾಪುರದಲ್ಲಿ (ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆ) ಮರಣಹೊಂದಿದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ ಸೈನಿಕನಾದ ತನ್ನ ಪತಿ ಬೊಪ್ಪನ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಮಾರವ್ವೆ ಎಂಬಾಕೆ ಈ ಕಲ್ಲನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಶಾಸನದ ಪಠ್ಯವು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಅಂದಾಜಿಸಿದ ಕಾಲಘಟ್ಟ:** ಶಾಸನವು ದಿನಾಂಕವನ್ನು ದುರ್ಮತಿ ಸಂವತ್ಸರದ 1064ನೇ ವರ್ಷದ ಪುಷ್ಯ ಮಾಸದ ಏಕಾದಶಿ ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಗ್ರೆಗೋರಿಯನ್ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್‌ನ 11 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1141 ಕ್ಕೆ ನಿಖರವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಚರ್ಚೆಯ ಅಂತ್ಯ:** ಈ ಶಾಸನಾಧಾರಿತ ಪುರಾವೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಮೊದಲು, ರಾಜನ ಮರಣವು 1149 ಅಥವಾ 1152 ರಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಭಾರಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು.
- **ರಾಜವಂಶದ ಹೆಜ್ಜೆಗುರುತು:** ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜವಂಶವು 11 ರಿಂದ 14 ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ವಿಶಾಲ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಆಳಿತು. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇಲೂರು ಮತ್ತು ಹಳೇಬೀಡು ಇವರ ರಾಜಧಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದವು.
- **ದೃಢೀಕರಣ:** ಈ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಸಂಶೋಧಕ ಶಶಿಧರ್ ಎಚ್.ಜಿ. ಅವರು ಡಿಕೋಡ್ ಮಾಡಿದ್ದು, ಔಪಚಾರಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಗಾಗಿ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ಅಕಾಡೆಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಆಂಥ್ರೋಪಿಕ್ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ; ಎಐ–ಚಾಲಿತ ಡಿಜಿಟಲ್ ಬೆಳೆ ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಚಾಲನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಆಡಳಿತದಾದ್ಯಂತ **ಸುರಕ್ಷಿತ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ** (AI) ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಲು **ಎಐ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಆಂಥ್ರೋಪಿಕ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದೆ.** ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸುಧಾರಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು **ಸಮಗ್ರ ಡಿಜಿಟಲ್ ಬೆಳೆ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ** (CDCS) ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜಾರಿಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಸಹಯೋಗ:** ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಕ ಎಐ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಐಟಿ/ಬಿಟಿ ಸಚಿವರು ಮೈಕೆಲ್ ಸೆಲ್ಲಿಟ್ಟೊ ನೇತೃತ್ವದ ಆಂಥ್ರೋಪಿಕ್ ನಿಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದರು.
- **ದತ್ತಾಂಶ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆ:** ಈ ಚೌಕಟ್ಟು ಸಾರ್ವಭೌಮ ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ವರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದತ್ತಾಂಶದ ಉಳಿಯುವಿಕೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ವಂಚನೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗೌಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಐ ಬಳಕೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **ನಿಪುಣ (NIPUNA) ಉಪಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ:** ಎಐ–ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ಬೃಹತ್ ಸಮೂಹವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು 20,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ನವೋದ್ಯಮಗಳ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು, ರಾಜ್ಯವು ತನ್ನ ನಿಪುಣ ಉಪಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಡ್ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು (Claude certification) ಸಂಯೋಜಿಸಲು ಯೋಜಿಸಿದೆ.
- **ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಏಕೀಕರಣ:** ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯ (IISc) ಜೊತೆಗಿನ ಸಹಯೋಗದ ಸಂಶೋಧನೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಂತಹ (VTU) ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಆಂಥ್ರೋಪಿಕ್‌ನ ಕ್ಲಾಡ್ ಎಐ (Claude AI) ನ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.
- **CDCS ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಚಾಲನೆ:** ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಆಯ್ದ ಐದು ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಡಿಜಿಟಲ್ ಬೆಳೆ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು (CDCS) ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
- **ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:** CDCS ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು, ಜಮೀನು ಮಟ್ಟದ ದತ್ತಾಂಶದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮೌಲ್ಯೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಉನ್ನತ ರೆಸಲ್ಯೂಶನ್‌ನ ಉಪಗ್ರಹ ಚಿತ್ರಣ, ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಅಪರ್ಚರ್ ರಾಡಾರ್ (SAR), ಡ್ರೋನ್ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಯಂತ್ರ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು (ML) ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಸ್ತುತ 2018 ರ GIS–ಆಧಾರಿತ ಬೆಳೆ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೇರಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಂತರ್ಗತ ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ಥಳಗಳ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಗೇ ಗೇಮ್ಸ್ ಪದಕ ವಿಜೇತರ ಒತ್ತಾಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಸ್ಪೇನ್‌ನ ವೇಲೆನ್ಸಿಯಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೇ ಗೇಮ್ಸ್ (Gay Games) 2026 ರಲ್ಲಿ ಪದಕ ಗೆದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು, ಅಂತರ್ಗತ ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ತೃತೀಯ-ಲಿಂಗಿ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸ್ಥಳ:** ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಚತುರ್ವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ LGBTQIA+ ಕ್ರೀಡಾ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾದ ಗೇ ಗೇಮ್ಸ್ 2026, ಸ್ಪೇನ್‌ನ ವೇಲೆನ್ಸಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.
- **ಭಾರತದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ:** ಅಂದಾಜು 10,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕೇವಲ ಮೂವರು ಭಾರತೀಯ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು ಮಾತ್ರ ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.
- **ಗೋಟಿ** (Goaty) **ಅವರ ಪದಕಗಳ ಗಳಿಕೆ:** ಮಹಿಳೆಯರ **25–29 ವಯೋಮಾನದ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ** (ಹೈಜಂಪ್, 5ಕೆ ಓಟ, 10,000 ಮೀಟರ್ ಒಳಾಂಗಣ ಓಟ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾರಥಾನ್) ನಾಲ್ಕು ಚಿನ್ನದ ಪದಕಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದರೆ, (10ಕೆ ಓಟ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಹಿಳಾ ಮ್ಯಾರಥಾನ್ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರ 4×400 ಮೀಟರ್ ರಿಲೇ) ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬೆಳ್ಳಿ ಪದಕಗಳನ್ನು ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
- **ಸುಮಿತ್ ಪವಾರ್ ಸಾಧನೆ:** ಇವರು **ಜಾವೆಲಿನ್ ಎಸೆತದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ**ವನ್ನು ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
- **ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ:** ಇಬ್ಬರೂ ಪದಕ ವಿಜೇತರು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೂಲದ ಅಂತರ್ಗತ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ ಒಕ್ಕೂಟವಾದ **ಬೆಂಗಳೂರು ಫ್ರಂಟ್ ರನ್ನರ್ಸ್ (BFR)** ಅನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ.
- **ನೀತಿಯ ಬೇಡಿಕೆ:** ಭಾರತೀಯ ಕ್ರೀಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ದ್ವಿಮಾನ ರಚನೆಯನ್ನು (Binary structure) ಮೀರಿ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿ ಹಾಗೂ **ದ್ವಿ-ಅಲ್ಲದ (Non-binary)** ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಂತೆ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.

ಗೇ ಗೇಮ್ಸ್ (The Gay Games)

- **ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಡೆಕಾಥ್ಲೀಟ್ ಆಗಿದ್ದ ಟಾಮ್ ವಾಡೆಲ್ ಅವರು 1982 ರಲ್ಲಿ** ಸ್ಯಾನ್ **ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋದಲ್ಲಿ** ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇದು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಚತುರ್ವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉತ್ಸವವಾಗಿದೆ.
- ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಅರ್ಹತಾ ಸಮಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ **ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು ಲೈಂಗಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಲಿಂಗ ಗುರುತು ಅಥವಾ ಕೌಶಲ್ಯದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ, ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಮೃತ್ ಭಾರತ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಯೋಜನೆಯ ಕಾಮಗಾರಿ ವಿಳಂಬ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಮೃತ್ ಭಾರತ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಯೋಜನೆಯ (ABSS) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ **61** ನಿಲ್ದಾಣಗಳ ಪೈಕಿ ಕೇವಲ **12** ನಿಲ್ದಾಣಗಳ ಮರು-ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಮಾತ್ರ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದ್ದು, ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮಂದಗತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ರೈಲ್ವೆ ಸಚಿವ ಅಶ್ವಿನಿ ವೈಷ್ಣವ್ ಅವರು ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು.

❖ **ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು (ಕರ್ನಾಟಕ):** ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಳ್ನಾವರ, ಬಾದಾಮಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬಂಟ್ವಾಳ, ಧಾರವಾಡ, ಗದಗ, ಗೋಕಾಕ್ ರಸ್ತೆ, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಕೊಪ್ಪಳ, ಮುನಿರಾಬಾದ್, ರಾಣೆಬೆನ್ನೂರು ಮತ್ತು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸೇರಿವೆ.

ಅಮೃತ್ ಭಾರತ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಯೋಜನೆ (ABSS)

❖ **ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷ: 2022**

❖ **ಉದ್ದೇಶಗಳು:** ನಿರಂತರ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ **1,300** ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಗಳನ್ನು ಮರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಧುನೀಕರಿಸುವುದು, ಹಾಗೂ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಯಾಣಿಕ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಸಾರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜಿತ ನಗರ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು.

❖ **ಫಲಾನುಭವಿಗಳು:** ಲಕ್ಷಾಂತರ ದೈನಂದಿನ **ರೈಲ್ವೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು, ಸ್ಥಳೀಯ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ MSME** ಗಳು ಮತ್ತು ವಿಕಲಚೇತನರು (ದಿವ್ಯಾಂಗಜನರು).

❖ **ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯ:** ರೈಲ್ವೆ ಸಚಿವಾಲಯ

❖ **ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳು:** **ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳ ಹಂತವಾರು ಅನುಷ್ಠಾನ, ಉನ್ನತೀಕರಿಸಿದ ಕಾಯುವಿಕೆ ಕೊಠಡಿಗಳು, ಸುಂದರವಾದ ರೂಫ್ ಪ್ಲಾಜಾಗಳು, ತಡೆರಹಿತ ಬಹು-ಮಾದರಿ ನಗರ ಸಂಪರ್ಕ, ವಿಕಲಚೇತನ-ಸ್ನೇಹಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಸುಸ್ಥಿರ ಹಸಿರು ಕಟ್ಟಡ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಒಂದು ನಿಲ್ದಾಣ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನ (OSOP) ಮಳಿಗೆಗಳು.**

❑ **ಪಿಎಂ ಸ್ವನಿಧಿ (PM SVANidhi) ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಯಾವ ಸಚಿವಾಲಯ ಹೊಂದಿದೆ?**

A. ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಸಚಿವಾಲಯ
B. ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ
C. ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ
D. ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ

ಉತ್ತರ: C

'ಜಲ ಭದ್ರತೆ ಏಳನೇ ಗ್ಯಾರಂಟಿ'

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಡಿ.ಕೆ. ಶಿವಕುಮಾರ್ ಅವರು "ಜಲ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು (Water Security)" ರಾಜ್ಯದ ಏಳನೇ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದ್ದು, 2027ರ ವೇಳೆಗೆ ಬರಪೀಡಿತ ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಎತ್ತಿನಹೊಳೆ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನೀರು ಒದಗಿಸುವ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಹೊಸ ಗ್ಯಾರಂಟಿ:** ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಜಲ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರಿಗಾಗಿ ತನ್ನ **ಏಳನೇ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಯೋಜನೆ** ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ.
- **ಗುರಿಯ ಕಾಲಮಿತಿ:** ಬರಪೀಡಿತ ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಿವಾಸಿಗಳು 2027ರ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಎತ್ತಿನಹೊಳೆ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನೀರು ಪಡೆಯಲಿದ್ದಾರೆ.
- **ಯೋಜನಾ ಮಾರ್ಗ:** ಸರ್ಕಾರವು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ನೀರನ್ನು **ಹಾಸನ** ಮೂಲಕ **ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರಕ್ಕೆ** ತಿರುಗಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದ್ದು, ಈಗಾಗಲೇ ತುಮಕೂರು ವರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ತರಲಾಗಿದೆ.
- **ಕೆರೆಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ: ಕೆ.ಸಿ. ವ್ಯಾಲಿ** (K.C. Valley) ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ 104 ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತುಂಬಲಾಗಿದ್ದು, ಎಚ್.ಎನ್. ವ್ಯಾಲಿ (H.N. Valley) ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಮತ್ತೊಂದು 65 ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತುಂಬುವ ಕಾಮಗಾರಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.
- **ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ:** ಬತ್ತಿಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಅಂತರ್ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮರುಪೂರಣ ಮಾಡಲು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ನೀರಿನಿಂದ 700 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.
- **ಕೃಷಿ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ:** ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟವು 2,000 ಅಡಿಗಳಿಗಿಂತ ಕೆಳಗೆ ಕುಸಿದಾಗಲೂ ಹಾಲು, ತರಕಾರಿಗಳು, ರೇಷ್ಮೆ ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕೋಲಾರದ ರೈತರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೇ ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಶ್ಲಾಘಿಸಲಾಯಿತು.

ಎತ್ತಿನಹೊಳೆ ಸಮಗ್ರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆ:

- **ಕೋಲಾರ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಸೇರಿದಂತೆ** ಕರ್ನಾಟಕದ ಬರಪೀಡಿತ ಪೂರ್ವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ತೀವ್ರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಂತರ್–ಜಲಾನಯನ ನೀರು ವರ್ಗಾವಣೆ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ಮಾನ್ಸೂನ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿನ ನೇತ್ರಾವತಿ ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದ ಎತ್ತಿನಹೊಳೆ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹರಿಯುವ ಇತರ ಉಪನದಿಗಳಿಂದ ಕಾಲೋಚಿತ ಪ್ರವಾಹದ ನೀರನ್ನು ಎತ್ತುವುದನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಕೋರಮಂಗಲ–ಚಲ್ಲಘಟ್ಟ (ಕೆ.ಸಿ.) ವ್ಯಾಲಿ ಯೋಜನೆ

- **ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಗರ ಕೊಳಚೆ ನೀರನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಹಂತಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ, ಬರಪೀಡಿತ ನೆರೆಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಒಣ ಕೆರೆಗಳ ಸರಣಿಯನ್ನು ತುಂಬಲು ಪಂಪ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರವರ್ತಕ ತ್ಯಾಜ್ಯನೀರು ಮರುಬಳಕೆ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.**
- **ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ನೀರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕುಡಿಯಲು ಬಳಸದೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅರೆ–ಶುಷ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರೈತರಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು** ಇದರ **ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶವಾದ ಪರೋಕ್ಷ ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣ** (Indirect groundwater recharge) ಆಗಿದೆ.

ಫ್ರೀಡಂ ಹಬ್ಬ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಭವ್ಯ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಮೇಲೆ **'ಫ್ರೀಡಂ ಹಬ್ಬ'** ಎಂಬ ಬೃಹತ್ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಹೆಸರು:** ಈ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ **'ಫ್ರೀಡಂ ಹಬ್ಬದ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಕಲೆಕ್ಟಿವ್'** (Freedom Habba's Music Collective) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
- **ಸ್ಥಳ :** ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಭವ್ಯ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಿತು.
- **ಪ್ರಮುಖ ಗಣ್ಯರು: ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವ ಕೃಷ್ಣ ಬೈರೇಗೌಡ** ಅವರು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ್ದು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಸಮುದಾಯ ಉತ್ಸವವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.
- **ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕಲಾವಿದರು: ನಗರದ 10 ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗೀತಗಾರರಾದ ರಘು ದೀಕ್ಷಿತ್, ಪ್ರವೀಣ್ ಡಿ. ರಾವ್, ಎಂ.ಡಿ. ಪಲ್ಲವಿ, ಬ್ರೂಸ್ ಲೀ ಮಣಿ, ಸಂಜಿತ್ ಹೆಗ್ಡೆ, ಬ್ರೋಧಾ ವಿ., ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಬೆಳ್ಮಣ್ಣು, ವಾರಿಜಾಶ್ರೀ ವೇಣುಗೋಪಾಲ್, ಹರೀಶ್ ಶಿವರಾಮಕೃಷ್ಣನ್** ಮತ್ತು **ನಕುಲ್ ಅಭ್ಯಂಕರ್** ಅವರು ಈ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗೂಡಲಿದ್ದಾರೆ.

ಋತು ತಾರೆ ಅಭಿಯಾನ

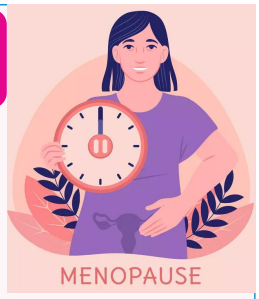

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಕರ್ನಾಟಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯು ಪೆರಿಮೆನೋಪಾಸ್** (Perimenopause) ಮತ್ತು **ಮೆನೋಪಾಸ್** (Menopause – ಋತುಬಂಧ) ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆರೋಗ್ಯದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ **'ಋತು ತಾರೆ'** ಎಂಬ ವಿನೂತನ ರಾಜ್ಯವ್ಯಾಪಿ ತಳಮಟ್ಟದ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ:** ಈ ಅಭಿಯಾನವು ಮನೆ–ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದು, 40 ರ ಹರೆಯದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ **ಆಶಾ (ASHA)** ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗುವುದು.
- **ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿ:** ಮಹಿಳಾ ಆರೋಗ್ಯ ತಜ್ಞರಾದ **ಡಾ. ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಮಿರ್ಲೆ** ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀರೋಗ ತಜ್ಞರು, ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ತಜ್ಞರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಮಿತಿಯು ಈ ಅಭಿಯಾನದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.
- **ಹಂತ 1ರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು:** ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಋತುಬಂಧದ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ, ವಿಶೇಷ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳ ಮೂಲಕ ಆರೋಗ್ಯ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು, ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಹಾಗೂ ದೈಹಿಕ ವ್ಯಾಯಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಚಿತ್ರಾತ್ಮಕ ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುತ್ತಾರೆ.
- **ಹಂತ 2ರ ಗಮನಹರಿಸುವಿಕೆ:** ಪೆರಿಮೆನೋಪಾಸ್ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಮೆನೋಪಾಸ್ (Surgical menopause) (ಅತಿಯಾದ ರಕ್ತಸ್ರಾವದ ಕಾರಣದಿಂದ ಗರ್ಭಕೋಶ ಮತ್ತು ಅಂಡಾಶಯಗಳನ್ನು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಮೂಲಕ ತೆಗೆಯುವುದು) ನ ತೀವ್ರ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವತ್ತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಗಮನಹರಿಸಲಿವೆ.
- **ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಆರೈಕೆ:** ಪರ್ಯಾಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ, ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಮೆನೋಪಾಸ್‌ನಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಪರಿಧಮನಿಯ ಹೃದ್ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಆಸ್ಟಿಯೊಪೊರೋಸಿಸ್ ಮುರಿತಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯ ಸೇರಿದಂತೆ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಕುರಿತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದು ಈ ಅಭಿಯಾನದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಯೋಜನೆಯ ಏಕೀಕರಣ:** ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ನಿಗಾವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪೆರಿಮೆನೋಪಾಸ್ ಮತ್ತು ಮೆನೋಪಾಸ್ ಸ್ಕ್ರೀನಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಇದೀಗ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗೃಹ ಆರೋಗ್ಯದಂತಹ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ವಿಶಾಲ ನೀತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:** ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಂಬರುವ ಸಮಗ್ರ ಮಹಿಳಾ ಆರೋಗ್ಯ ನೀತಿಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ನಟಿ **ದಿವ್ಯಾ ಸ್ಪಂದನ** (ರಮ್ಯಾ) ಅವರನ್ನು ಈ ನೀತಿಯ ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗೃಹ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷ:** 2024
- **ಉದ್ದೇಶಗಳು:** ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾದ, ಮನೆ–ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಮತ್ತು **ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಲ್ಲದ ರೋಗಗಳ** (NCDs) ಆರಂಭಿಕ ಪತ್ತೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು.
- **ಫಲಾನುಭವಿಗಳು:** ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಗರಿಕರು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ 30 ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ವಯಸ್ಸಿನವರನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
- **ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯ:** ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
- **ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳು: ಮಧುಮೇಹ, ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡ** ಮತ್ತು **ಬಾಯಿ/ಸ್ತನ/ಗರ್ಭಕಂಠದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ತೆರಳಿ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ; ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ವಿತರಿಸುವುದು;** ಮತ್ತು **ನಿರಂತರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ (PHCs) ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ.**

ಉಷ್ಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಗುರಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಮಳೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಹಿನ್ನಡೆಯನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತವು (KPCL)** ಹೆಚ್ಚಿನ **ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ದಾಸ್ತಾನು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ರೈಲ್ವೆ ರೇಕ್‌ಗಳನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಉಷ್ಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ದಿನಕ್ಕೆ 100 ಮಿಲಿಯನ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಿಗೆ (MU)** ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದೆ.

KARNATAKA POWER CORPORATION LTD.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ: ರಾಯಚೂರು ಉಷ್ಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಂದ್ರ (RTPS), ಯರಮರಸ್ ಉಷ್ಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಂದ್ರ (YTPS)** ಮತ್ತು **ಬಳ್ಳಾರಿ ಉಷ್ಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಂದ್ರದ (BTPS) ಸಂಯೋಜಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು 5,020 MW** ಆಗಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ **3,910 MW** ಲಭ್ಯವಿದೆ.

KPCL ಉಷ್ಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ

- ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ **ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉಷ್ಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಸ್‌ಲೋಡ್ ಕೇಂದ್ರಗಳಾದ RTPS** (ರಾಯಚೂರು), **BTPS** (ಕುಡತಿನಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ), ಮತ್ತು **YTPS** (ಯರಮರಸ್, ರಾಯಚೂರು) ಅನ್ನು KPCL ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರಿಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಯಕರು ನೀಡಿದ ಅಪರಿಚಿತ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ **'ಬೆಂಗಳೂರು 47: ಮರೆತುಹೋದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಥೆಗಳು'** (Bengaluru 47: Forgotten Stories of Freedom) ಎಂಬ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ

1. ಸ್ವರಾಜ್ ಧ್ವಜ (1931)

- **1931 ರಲ್ಲಿ** ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ನಾಯಕರಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಧ್ವಜವು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚರಕವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.

  ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸರ್ಕಾರವು ಇದನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಹಾರಿಸುವುದನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಿದಾಗ ಇದು ಪ್ರತಿರೋಧದ ಪ್ರಬಲ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಹಾರಿಸಿದರು.

2. ಶಿವಪುರ ಧ್ವಜ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ (1938)

- **1938 ರಲ್ಲಿ** ನಡೆದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರತಿರೋಧ ಘಟನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹಾರಿಸಿದರು.
- ಈ ಚಳುವಳಿಯು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ತಳಮಟ್ಟದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡಿತು ಮತ್ತು **ಎಸ್. ಕೆ. ಕರೀಂ ಖಾನ್** ಅವರಂತಹ ನಾಯಕರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಿದರು.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ಎನ್.ವಿ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿ ಅವರ ಪರಂಪರೆ:** ಬ್ರಿಟಿಷರ ಲಾಠಿ ಪ್ರಹಾರವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದಾಗ ರಕ್ತಸಿಕ್ತವಾದ ಅವರ ಸ್ವರಾಜ್ ಧ್ವಜದ ಛಾಯಾಚಿತ್ರವನ್ನು (ಮೂಲ ಧ್ವಜವು ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿದೆ) ಅವರ ತಾಮ್ರಪತ್ರ ಮತ್ತು ಚರಕಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಎಸ್.ಕೆ. ಕರೀಂ ಖಾನ್:** ಜಾನಪದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ ಮತ್ತು **1938 ರ ಶಿವಪುರ ಧ್ವಜ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ** ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಸಕಲೇಶಪುರ ಮೂಲದ ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ತಜ್ಞರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- **ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಧ್ವಜಾರೋಹಣ:** #ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ ಒಕ್ಕೂಟವು ಆಗಸ್ಟ್ 15 ರಂದು ನಾಲ್ಕನೇ ಆವೃತ್ತಿಯ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಧ್ವಜಾರೋಹಣವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಿದ್ದು, ಈ ಹಿಂದೆ **ಸಜ್ಜನ್ ರಾವ್ ವೃತ್ತ** ಮತ್ತು **ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ 1947 ರ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು** ಇದು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಗೋಷ್ಠಿಗಳು: 'ದಿ ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ಸ್ಪಿನ್ನಿಂಗ್'** ವತಿಯಿಂದ ನೂಲುವ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ, ವಿಕ್ರಮ್ ಶ್ರೀಧರ್ ಅವರಿಂದ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, **ಇತಿಹಾಸಕಾರ ರಾಮಚಂದ್ರ ಗುಹಾ ಅವರ ಉಪನ್ಯಾಸ** ಮತ್ತು **ಟಿ.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ** ಅವರ ಸಂಗೀತ ಸಂಜೆ ಈ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಭಾಗವಾಗಿರಲಿವೆ.
- **ಬೆಂಗಳೂರಿನ ತಳಮಟ್ಟದ ಪಾತ್ರ:** ಬೃಹತ್ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು, ಖಾದಿ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ದೇವಾಲಯ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದ ಅಭಿಯಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಈ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಮೂವರ ಆಯ್ಕೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಅನುಕರಣೀಯ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂವರು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2026 ಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು,** ಇವರನ್ನು **ನವದೆಹಲಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಭವನದಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.**

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಅವಲೋಕನ:** ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು **ರೂ. 50,000 ನಗದು** ಬಹುಮಾನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ ಪದಕವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ **ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5 ರಂದು ಪ್ರದಾನ** ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯ್ಕೆ:** ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ **21 ಬೋಧಕವರ್ಗದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ** ಮತ್ತು **ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ 48 ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದಾನ** ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರೊ. ಶಿವಾನಿ ವಿ. (ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು):** ಯಂತ್ರ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ (Machine translation) IIT ಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಭಾಷಾ (Sambhasha) ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ಅನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- **ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಎಜ್.ಎಸ್.** (MEI **ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರು**)
- **ರತ್ನಕುಮಾರಿ** (GHPS **ಸಮಟಗಾರು, ಹೊಸನಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ**)

ಉದ್ಯೋಗ ಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಕಟ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **80** ನೇ **ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಸಂಭ್ರಮಾಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಡಿ.ಕೆ. ಶಿವಕುಮಾರ್ ಅವರು ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಲು ಉದ್ಯೋಗ ಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದರು,** ಜೊತೆಗೆ **ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI), ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ನಗರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.**

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ಉದ್ಯೋಗ ಗುರಿಗಳು: 'ಯಂಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ–ನ್ಯೂ ಇಂಡಿಯಾ'** (Young Karnataka-New India) ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರವು **1 ಲಕ್ಷ ಹೊಸ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಿದೆ** ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ **ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ 72,000 ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.**
- **ಉದ್ಯೋಗ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆ: 10 ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ತಾವು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ತಿಂಗಳಿಗೆ **ರೂ.2,500 ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನವನ್ನು** ಪಡೆಯಲಿದ್ದಾರೆ.
- **ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಐ (AI in Education):** ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ಎಐ ಅಕ್ಷರ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಕೋಡಿಂಗ್ ಗುರುಕುಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ **6ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯನ್ನು** ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗುವುದು.
- **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ:** ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಅಪ್ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ **ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಎಐ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು** (AI university) ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು (technology hubs) ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಆರ್ಥಿಕ ಮೈಲಿಗಲ್ಲುಗಳು:** ಕರ್ನಾಟಕದ ತಲಾ ಆದಾಯವು **ರೂ. 4.33 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದ್ದು,** ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ GST ಮತ್ತು ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದೆ. ರಾಜ್ಯವು **2047 ರ ವೇಳೆಗೆ $3 ಟ್ರಿಲಿಯನ್ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು** (ರೂ.320 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ) ಹೊಂದುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ: ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ರೈತ ಚೈತನ್ಯ ಯೋಜನೆಯು** ಬೆಳೆ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳಿಗಾಗಿ **ಡ್ರೋನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಗ್ರಹ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು** ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ, **ರೈತ ಮಿತ್ರ ಯೋಜನೆಯು** 3 ಎಕರೆ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಭೂಮಿ ಹೊಂದಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಬಾಡಿಗೆಯ ಮೇಲೆ **50% ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು** ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳು:** ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ **1,663 ಕಿ.ಮೀ** ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ಆಚೆಗೆ, **ಪ್ರಗತಿ ಪಥ ಯೋಜನೆಯು ರೂ.5,200 ಕೋಟಿ** ಹೂಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ **7,100 ಕಿ.ಮೀ** ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಿದೆ.
- **ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ: ರೂ. 1.50 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ** ಮೌಲ್ಯದ ನಗರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿವೆ. **ಹಂತ–III ರ** ವಿಸ್ತರಣೆಯ ನಂತರ, ನಮ್ಮ ಮೆಟ್ರೋ ಜಾಲವು **220 ಕಿ.ಮೀ** ತಲುಪುತ್ತದೆ ಮತ್ತು **ರೂ. 26,000** ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ **ಬೆಂಗಳೂರು ಬಿಸಿನೆಸ್ ಕಾರಿಡಾರ್** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **117 ಕಿ.ಮೀ ವರ್ತುಲ ರಸ್ತೆಯನ್ನು** ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುವುದು.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ

ಉದ್ಯೋಗ ನಿಧಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನ

- ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ 10 ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಈ ಯೋಜನೆಯು **ಡಾ. ಡಿ.ಎಂ. ನಂಜುಂಡಪ್ಪ ಸಮಿತಿಯ** ವರದಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು **ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಹೊರಗೆ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.
- ಈ ಮಾಸಿಕ ವೇತನ ಸಬ್ಸಿಡಿಯು **MSME ಗಳಿಗೆ** ಆರಂಭಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಗುರಿಪಡಿಸಿದ ಆರ್ಥಿಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಾಗೂ **ಅರೆ–ನಗರ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಔಪಚಾರಿಕೀಕರಣವನ್ನು** ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ.

'ಈಟ್ ರೈಟ್' (Eat Right) ಪ್ರಚಾರಾಂದೋಲನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವ **ಯು.ಟಿ. ಖಾದರ್** ಅವರು **ನಾಗರಿಕರಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ **'ಈಟ್ ರೈಟ್'** ಪ್ರಚಾರಾಂದೋಲನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರೇ ಮುನ್ನಡೆಸುವ **ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾವಲು ತಂಡಗಳ** ರಚನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

- **ನಾಗರಿಕ–ನೇತೃತ್ವದ ಕಾವಲು ತಂಡಗಳು:** ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಈ ತಂಡಗಳು ಬಲವರ್ಧಕಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರು, ಮಾಜಿ ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅನುಭವಿ ಬಾಣಸಿಗರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಲು ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುಗೆ: ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **'ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಯು–ಪ್ರದೇಶ ಮಟ್ಟದ ವಾಯು ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಚೌಕಟ್ಟು'** ಎಂಬ **CSTEP ಅಧ್ಯಯನವು ಐದು ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪೈಕಿ ಅಂತರ್‌ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ (47%) ಮೂರನೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ** ಎಂದು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ಮಾಲಿನ್ಯದ ಪಾಲು:** ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಮಾಲಿನ್ಯವು **ಕೇರಳದಲ್ಲಿ** (65%) ಮತ್ತು **ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ** (61%) ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ, ನಂತರದ **ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ** (47%), **ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ** (44%), ಮತ್ತು **ತೆಲಂಗಾಣ** (38%) ಇವೆ.
- **ರಫ್ತುದಾರರು ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರು: ತಮಿಳುನಾಡು** ಮತ್ತು **ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯಗಳು** ಮಾಲಿನ್ಯದ ನಿವ್ವಳ ರಫ್ತುದಾರರಾಗಿದ್ದರೆ, **ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತೆಲಂಗಾಣ** ನಿವ್ವಳ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರಾಗಿವೆ.
- **ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾತ್ರ:** ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣ, ಕರ್ನಾಟಕವು ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಾರಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯ ಮೂಲಗಳು:** ಗೃಹಬಳಕೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಕಸ ಸುಡುವುದು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಗೃಹಬಳಕೆ, ಇಂಧನ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯಗಳು ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುವ **PM2.5** ಕಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.
- **ವಾಯು–ಪ್ರದೇಶದ ಚಲನಶೀಲತೆ:** ಸಿಂಧೂ–ಗಂಗಾ ನದಿ ಬಯಲಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಹಾಟ್‌ಸ್ಪಾಟ್ ಇಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಹವಾಮಾನ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಮಟ್ಟಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ.
- **ಗುರಿ ಸಾಧಿಸದ ನಗರಗಳು:** ಸುತ್ತಲಿನ ಗಾಳಿಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ **PM10** ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ 25 ನಗರಗಳನ್ನು **NCAP 'ಗುರಿ ಸಾಧಿಸದ ನಗರಗಳು'** ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಶಿಫಾರಸುಗಳು: CAQM** ನಂತಹ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದು, ಅನುಮೋದಿತ ಇಂಧನ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಏಕರೂಪದ **ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಹನಗಳ (EV)** ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಚ್ಛ ವಾಯು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (NCAP)

- ✓ **2026 ರ ವೇಳೆಗೆ ಪರ್ಟಿಕ್ಯುಲೇಟ್ ಮ್ಯಾಟರ್** (PM10 ಮತ್ತು PM2.5) ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು 40% ರಷ್ಟು ಕಡಿತಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು, **MoEFCC ಯು 2019 ರಲ್ಲಿ** ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
- ✓ **ನಗರ–ಕೇಂದ್ರಿತ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳು, ವಾಯು ಗುಣಮಟ್ಟ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಜಾಲಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಗರ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು** ವಲಯಗಳ ನಡುವಿನ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಮೇಲೆ ಇದು ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ AI ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಪರಿಚಯಿಸಲಿರುವ KEO

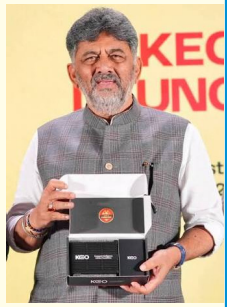

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಕೈಗೆಟುಕುವ ದರದಲ್ಲಿ ಕೃತಕ **ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI)** ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ **ಎಐ ಪರ್ಸನಲ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ KEO ಅನ್ನು** ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ಕೈಗೆಟುಕುವ ಲಭ್ಯತೆ:** ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯನ್ನು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕಗೊಳಿಸಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ **ಡಿ.ಕೆ. ಶಿವಕುಮಾರ್** ಅವರು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ KEO ಸಾಧನದ ಬೆಲೆಯನ್ನು **ರೂ. 18,999 ಕ್ಕೆ** ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುರಿ:** ದುಬಾರಿ **AI ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್** ಅನ್ನು ಭರಿಸಲಾಗದ **ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರು,** ರೈತರು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಇದು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- **ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಾಲುದಾರರು:** IT/BT ಇಲಾಖೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ **KEONICS, ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್** ಪಾಲುದಾರರು ಮತ್ತು ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್‌ಗಳು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:** KEO ಒಂದು ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟ್ ಡೆಸ್ಕ್‌ಟಾಪ್ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ನಲ್ಲಿ **ಓಪನ್–ಸೋರ್ಸ್ ರಿಸ್ಕ್–ವಿ** (RISC-V) ಪ್ರೊಸೆಸರ್ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರ್ ಮತ್ತು ಆನ್–ಡಿವೈಸ್ AI ಅನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಆರಂಭಿಕ ನಿಯೋಜನೆ:** KEONICS ಸಂಸ್ಥೆಯು ರಾಜ್ಯದ **239 ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ** ಆರಂಭಿಕವಾಗಿ **2,222 ಯುನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು** ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.
- **ವಿತರಣಾ ತಂತ್ರ:** ತಳಮಟ್ಟದ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, **31 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಆಯ್ದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ತಲಾ 10 ಸಾಧನಗಳನ್ನು** ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಭವಿಷ್ಯದ ಆವೃತ್ತಿಗಳು:** KEONICS ಸಂಸ್ಥೆಯು **`KEO Lite'** ಮತ್ತು **`KEO Pro'** ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ಯೋಜಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ತನ್ನ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೊವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಡೈರಿಯೇತರ ಪನೀರ್ ಮಾರಾಟ ನಿಷೇಧ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ **"ಪನೀರ್"** ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ **ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುವ ಅನಲಾಗ್ (ಡೈರಿಯೇತರ) ಪನೀರ್ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟವನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.**

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

» **ಶಾಸನಬದ್ಧ ಕ್ರಮ: ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಾಯ್ದೆ, 2006 ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 30(2)(ಎ), 18,** ಮತ್ತು **29** ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

» **ಅನಲಾಗ್ ಪನೀರ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ಹಾಲಿನ ಕೊಬ್ಬು** ಅಥವಾ **ಹಾಲಿನ ಘನವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಥವಾ ಭಾಗಶಃ ಸಸ್ಯಜನ್ಯ ಎಣ್ಣೆ, ಕೊಬ್ಬು ಅಥವಾ ಡೈರಿಯೇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳೊಂದಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ ತಯಾರಿಸಲಾದ ಪನೀರ್–ತರಹದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಅನಲಾಗ್ ಪನೀರ್** ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

» **ನಿಷೇಧದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:** ಇಂತಹ ವಸ್ತುಗಳ **ತಯಾರಿಕೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್, ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಸಾರಿಗೆ, ಪ್ರದರ್ಶನ, ಸಗಟು** ಮತ್ತು **ಚಿಲ್ಲರೆ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು** ಈ ನಿಷೇಧವು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

» **ಮಾನದಂಡದ ನಿಯಮಗಳು:** ಸುರಕ್ಷತಾ ನಿಯಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, **ನಿಜವಾದ ಪನೀರ್** ಎನ್ನುವುದು **ಹಾಲಿನ ಕೊಬ್ಬನ್ನು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಅಂಶವಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ.**

» **ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮ:** ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಮತ್ತು ತಪ್ಪು ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಆಗುವ ವಂಚನೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇದನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

» **ವಿನಾಯಿತಿ ಪಡೆದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು:** ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾದ ಘನೀಕೃತ **ಸಿಹಿತಿಂಡಿಗಳು, ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಚೀಸ್ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರ ಕೊಬ್ಬಿನ ಸ್ಪ್ರೆಡ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಆದೇಶವು ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ.**

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ

ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಾಯ್ದೆ (FSSA), 2006

» ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ **ವಿಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು** ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಇದು ವಿವಿಧ ಆಹಾರ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಶಾಸನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

» ಇದರ **ಸೆಕ್ಷನ್ 30(2)(ಎ)** ಯು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆರೋಗ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥದ ವಿತರಣೆ ಅಥವಾ ಮಾರಾಟವನ್ನು **ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ** ನಿಷೇಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು **ರಾಜ್ಯ ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತಾ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ** ನೀಡುತ್ತದೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇವಿ (EV) ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಂಚೂಣಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಇತ್ತೀಚಿನ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ **ಕರ್ನಾಟಕವು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕನಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ್ದು, ಜುಲೈ 2026 ರ ವೇಳೆಗೆ 6,805 ವಾಹನ (EV) ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.**

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

◆ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ:** ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು EV ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು **ಕರ್ನಾಟಕ** ಹೊಂದಿದ್ದು, **6,985 ಕೇಂದ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ** ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿರುವ **ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ** ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

◆ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಾಲು:** ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಒಟ್ಟು **52,718** EV ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ಸುಮಾರು **12.9%** (ಸರಿಸುಮಾರು 13%) ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

◆ **ದಕ್ಷಿಣದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಹೋಲಿಕೆ:** ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವು ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮೀರಿಸಿದ್ದು, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ **ತಮಿಳುನಾಡು (3,839), ತೆಲಂಗಾಣ** (3,739), **ಕೇರಳ** (3,399) ಮತ್ತು **ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ** (1,976) ಇವೆ.

◆ **ಪರವಾನಗಿ–ಮುಕ್ತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ:** ವಿದ್ಯುತ್ ಸಚಿವಾಲಯದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, EV ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು **ಪರವಾನಗಿ ಮುಕ್ತ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು** (unlicensed activity), ಇದು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

◆ **ಪಿಎಂ ಇ–ಡ್ರೈವ್ (PM E-DRIVE) ಸಂಯೋಜನೆ:** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವಾಲಯಗಳು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ **PSU** ಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅಥವಾ **ಖಾಸಗಿ ಚಾರ್ಜ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಪರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು** (CPOs) ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಹನ ಮತ್ತು ಇಂಧನ ಶೇಖರಣಾ ನೀತಿ (2017)

◆ ಮೀಸಲಾದ **ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಹನ ನೀತಿಯನ್ನು** ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಆಗಿದ್ದು, ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ದೇಶದ EV ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಬಲ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿತ್ತು.

◆ **ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಬಂಡವಾಳ ಸಬ್ಸಿಡಿಗಳು, ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿ ವಿನಾಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ದರ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು** ನೀಡುವ ಮೂಲಕ, ಈ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ನೀತಿಯ ಚೌಕಟ್ಟು ಇವಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಜಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಉತ್ತೇಜಿಸಿತು.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುದ್ದಿಗಳು

ILO ಸಮಾವೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ 193

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯು (ILO) ಜೂನ್ 12, 2026 ರಂದು "ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಕೆಲಸ"** (Decent Work in the Platform Economy) ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ **ಸಮಾವೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ 193 ಅನ್ನು** ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ.

ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಒಪ್ಪಂದವು, ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಆ್ಯಪ್‌ಆಧಾರಿತ ಗಿಗ್ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಒಪ್ಪಂದದ ಕುರಿತು:

- **ಹಕ್ಕುಗಳು:** ಇದು **ನ್ಯಾಯಯುತ ವೇತನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ, ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಗಾರಿದಮಿಕ್ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು** ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವರ್ಗೀಕರಣ:** ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲದೆ, **ನೈಜ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು** ಇದು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಭಾರತದ ನಿಲುವು:** ತನ್ನದೇ ಆದ **'ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ಸಂಹಿತೆ' (2020) ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಮತದಾನದಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದಿದೆ.**

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ (ILO)

- ಇದು **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ** (Specialised agency).
- **ಲೀಗ್ ಆಫ್ ನೇಷನ್ಸ್‌ನ ಸಂಯೋಜಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ** ಇದನ್ನು **ವರ್ಸೈಲ್ಸ್ ಒಪ್ಪಂದದ** ಮೂಲಕ **1919 ರಲ್ಲಿ** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ತದನಂತರ ಇದು **1946 ರಲ್ಲಿ** ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೊದಲ ಸಂಯೋಜಿತ ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು.
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:** ಜಿನೇವಾ, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್.

ಭಾರತವು ILO ದ ಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.

- **ಉದ್ದೇಶ: ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ಯೋಗ್ಯ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು** ಮತ್ತು **ಕೆಲಸ–ಸಂಬಂಧಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಸಂವಾದವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.**

ILO ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಮುಖ ವರದಿಗಳು:

- **ಜಾಗತಿಕ ವೇತನ ವರದಿ** (Global Wage Report).
- **ವಿಶ್ವ ಉದ್ಯೋಗ & ಸಾಮಾಜಿಕ ಮುನ್ನೋಟ** (World Employment and Social Outlook - WESO).
- **ವಿಶ್ವ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಕ್ಷಣಾ ವರದಿ** (World Social Protection Report).
- **ವಿಶ್ವ ಕೆಲಸದ ವರದಿ** (World of Work Report).

ಪ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಿಲಿಕಾ ಉಪಕ್ರಮ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : **ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದ U.S. ವಿಶೇಷ ರಾಯಭಾರಿ ಸೆರ್ಗಿಯೊ ಗೋರ್** ಅವರು **U.S. ನೇತೃತ್ವದ 'ಪ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಿಲಿಕಾ'** (Pax Silica) ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸೇರಲು **ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶವನ್ನು** ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಪ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಿಲಿಕಾ' ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ :

- ಈ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ **2025** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ಇದು **ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಗ್ರೀಸ್, ಇಸ್ರೇಲ್, ಜಪಾನ್, ಕತಾರ್, ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಫ್ ಕೊರಿಯಾ, ಸಿಂಗಾಪುರ್, UAE, UK** ಮತ್ತು **ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತವನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಒಕ್ಕೂಟವಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಇದು ಪ್ರಮುಖ ಖನಿಜಗಳಿಂದ **ಸುರಕ್ಷಿತ, ಸಮೃದ್ಧ ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆ–ಚಾಲಿತ ಸಿಲಿಕಾನ್ ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಯನ್ನು** ನಿರ್ಮಿಸುವ **U.S. ನೇತೃತ್ವದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.**
- **'ಪ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಿಲಿಕಾ'** ಎಂಬ ಪದವು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ **'ಪ್ಯಾಕ್ಸ್'** (ಶಾಂತಿ) ಮತ್ತು **'ಸಿಲಿಕಾ'** (ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಯುಕ್ತ) ಪದಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಇದು **ಭದ್ರವಾದ, ಪಾರದರ್ಶಕ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಿ ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಗಳ ಮೂಲಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು** ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ.

ಫರಾಕ್ಕಾ ಒಪ್ಪಂದ (Farakka Treaty)

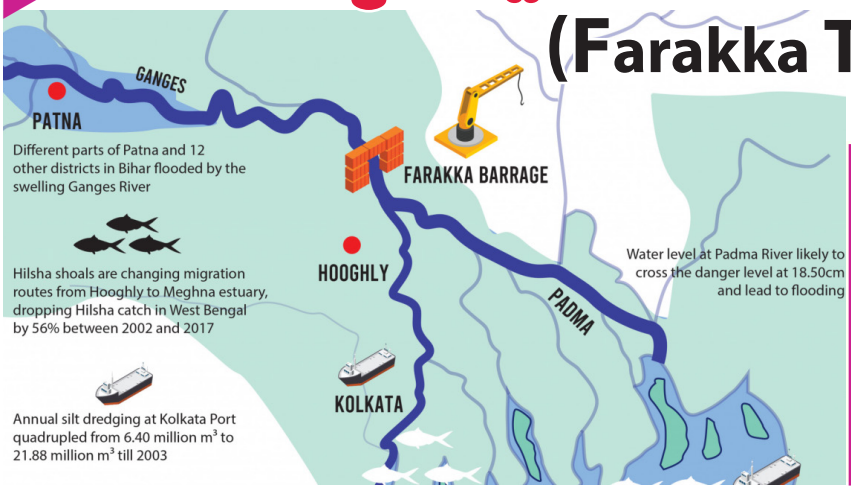

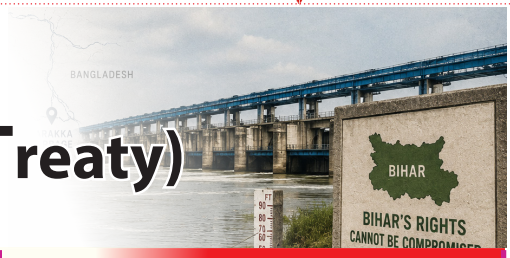

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ :

1996 ರ ಫರಾಕ್ಕಾ ಒಪ್ಪಂದವು (Farakka Treaty) ಡಿಸೆಂಬರ್ 12, 2026 ರಂದು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳಲಿದ್ದು, ಬಿಹಾರದ ಭವಿಷ್ಯದ ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮರುಪರಿಶೀಲಿಸುವಂತೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿವೆ.

ಫರಾಕ್ಕಾ ಒಪ್ಪಂದ (Farakka Treaty) ಬಗ್ಗೆ :

- ಇದನ್ನು **ಗಂಗಾ ಜಲ ಒಪ್ಪಂದ** (Ganga Water Treaty) ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಡಿಸೆಂಬರ್ 12, 1996 ರಂದು ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಿ ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ** ಮತ್ತು **ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಿ ಶೇಖ್ ಹಸೀನಾ** ಅವರ ನಡುವೆ ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು.
- ಇದು **ಫರಾಕ್ಕಾ ಆಣೆಕಟ್ಟು** (Farakka Barrage) ಬಳಿ **ಗಂಗಾ ನದಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು** ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಫರಾಕ್ಕಾ** ಆಣೆಕಟ್ಟು ಅನ್ನು **ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಭಗೀರಥಿ ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ** ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಹೂಗ್ಲಿ** ನದಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಹರಿಸುವ ಮೂಲಕ **ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ ಬಂದರಿನ ಸಂಚರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು** ಈ ಆಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪದ್ಮಾ ನದಿ (Padma River) :

- **ಪದ್ಮಾ ನದಿಯು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಅತಿದೊಡ್ಡ** ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- **ಗಂಗಾ ನದಿಯು ಭಾರತದಿಂದ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶವನ್ನು** ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ನಂತರ, ಇದು ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಪ್ರಮುಖ **ಕವಲು ನದಿ**ಯಾಗಿದೆ.
- **ಪದ್ಮಾ ನದಿಯು ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದು, ಜಮುನಾ ನದಿಯನ್ನು** (ಕೆಳ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ) ಸೇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಂತರ **ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಗೆ** (Bay of Bengal) ಸೇರುವ ಮೊದಲು **ಮೇಘನಾ ನದಿಯೊಂದಿಗೆ** ವಿಲೀನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಇದು **ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ನದಿ ಮುಖಜಭೂಮಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ** (ಡೆಲ್ಟಾ)ಯಾದ **ಗಂಗಾ–ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ–ಮೇಘನಾ ನದಿ ಮುಖಜಭೂಮಿಯ** ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನದಿ : 2008 ರಲ್ಲಿ** ಇದನ್ನು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನದಿ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಗಂಗಾ ಡಾಲ್ಫಿನ್ :** ಇದು ಭಾರತದ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿ**ಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (Endangered) ಜೀವಿಯಾಗಿದೆ.
- **ನಮಾಮಿ ಗಂಗೆ :** ಇದು ನದಿಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸಲು ಇರುವ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ - ಗಂಗಾ ನದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

- **ಗಂಗಾ ನದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ**ವಾಗಿದೆ.
- **ಉಗಮ :** ಈ ನದಿಯು **ಗಂಗೋತ್ರಿ ಹಿಮನದಿಯಿಂದ** (Gangotri Glacier) **ಭಗೀರಥಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭ**ವಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಹೆಸರು:** ದೇವಪ್ರಯಾಗದಲ್ಲಿ **ಅಲಕನಂದಾ ನದಿ**ಯನ್ನು ಸೇರಿದಾಗ ಇದು **ಗಂಗಾ** ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
- **ನದಿಯ ಉದ್ದ :** ಇದು **2,525 ಕಿ.ಮೀ** ಉದ್ದವಿದೆ.
- **ರಾಜ್ಯಗಳು :** ಇದು ಒಟ್ಟು **ಐದು ರಾಜ್ಯಗಳ** ಮೂಲಕ ಹರಿಯುತ್ತದೆ: **ಉತ್ತರಾಖಂಡ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಬಿಹಾರ, ಜಾರ್ಖಂಡ್ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ.**
- **ಮುಖಜಭೂಮಿ:** ಇದು **ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಭಾಗ**ವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಒಂದು ಭಾಗವು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ (ಇದನ್ನು ಪದ್ಮಾ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ). ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ನದಿ **ಮುಖಜ ಭೂಮಿ** (ಡೆಲ್ಟಾ)ಯಾದ **ಸುಂದರಬನ್ಸ್ ಡೆಲ್ಟಾವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು** ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಉಪನದಿಗಳು :

- **ಎಡದಂಡೆ ನದಿಗಳು (ಉತ್ತರ) : ರಾಮಗಂಗಾ, ಗೋಮತಿ, ಘಾಗ್ರಾ, ಗಂಡಕ್, ಕೋಸಿ.**
- **ಬಲದಂಡೆ ನದಿಗಳು (ದಕ್ಷಿಣ) : ಯಮುನಾ** (ಅತಿ ಉದ್ದವಾದ ಉಪನದಿ) ಮತ್ತು **ಸೋನ್.**

ಪರೀಕ್ಷಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನದಿ : 2008 ರಲ್ಲಿ** ಇದನ್ನು **ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನದಿ** ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಗಂಗಾ ಡಾಲ್ಫಿನ್ :** ಇದು **ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ** (Endangered) ಜೀವಿಯಾಗಿದೆ.
- **ನಮಾಮಿ ಗಂಗೆ :** ಇದು ನದಿಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸಲು ಇರುವ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

ಭಾರತ–ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಸಂಬಂಧಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ (ICTs) ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಗಾಢವಾಗಿಸಲು **ಭಾರತ ಮತ್ತು ಬ್ರೆಜಿಲ್** ತಮ್ಮ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿವೆ.

ಒಮ್ಮತದ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು

- **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿ (UNSC) ಸುಧಾರಣೆ:** ಖಾಯಂ ಮತ್ತು ಖಾಯಂ ಅಲ್ಲದ ವರ್ಗಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಉಭಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿವೆ.
- **ಜಾಗತಿಕ ದಕ್ಷಿಣ (ಗ್ಲೋಬಲ್ ಸೌತ್):** UN, IMF ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಆಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಜೈವಿಕ ಇಂಧನಗಳು:** ಇವೆರಡೂ **ಜಾಗತಿಕ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ಒಕ್ಕೂಟ** (Global Biofuels Alliance) ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾಗಿದ್ದು, ಶುದ್ಧ ಇಂಧನದ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿವೆ.
- **ಹವಾಮಾನ: ಉಷ್ಣವಲಯದ ಕಾಡುಗಳು, ಹವಾಮಾನ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು COP30** ಕುರಿತು ಸಹಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
- **ಆರೋಗ್ಯ:** ಲಸಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಉಷ್ಣವಲಯದ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ (R&D) ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.
- **ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ: ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಬಡತನದ ವಿರುದ್ಧದ ಜಾಗತಿಕ ಮೈತ್ರಿ (Global Alliance Against Hunger and Poverty)** ಮೂಲಕ ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿವೆ.
- **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ: ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI),** ಕ್ವಾಂಟಮ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಯೋಗ ಹೊಂದಿವೆ.
- **ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆ:** ವ್ಯಾಪಾರ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ವೀಸಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ–ಕರೆನ್ಸಿ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವುದು ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಭಾರತ-ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಸಂಬಂಧಗಳು

- **ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ:** 1948 ರಿಂದ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿವೆ ಹಾಗೂ 2006 ರಿಂದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ.
- **ವ್ಯಾಪಾರ:** ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರ ಪಾಲುದಾರ ದೇಶವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ವ್ಯಾಪಾರವು $12.2 ಬಿಲಿಯನ್ (2024–25) ತಲುಪಿದೆ.
- **ರಕ್ಷಣೆ:** ರಕ್ಷಣಾ ಸಹಕಾರ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು 2003 ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಜಂಟಿ ರಕ್ಷಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು (JDC) ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಭದ್ರತೆ: 2006 ರಿಂದ** ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಸಂವಾದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಗಡಿಪಾರು ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
- **ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ: 2004 ರಿಂದ** ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವಿದ್ದು, ಉಪಗ್ರಹಗಳ ನಿಗಾ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- **ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ: BRICS, G20, G4, IBSA, BASIC, ISA, UN, WTO, UNESCO** ಮತ್ತು **WIPO** ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಎರಡೂ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ವ್ಯಾಪಕ ಸಹಕಾರ ಹೊಂದಿವೆ.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಸಂತ್ರಸ್ತರನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಹಾನಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಉಪಕ್ರಮ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ದಾಳಿಯ ಸಂತ್ರಸ್ತರನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಹಾನಿ ಮತ್ತು ಮರು–ಆಘಾತದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು **ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಸಂತ್ರಸ್ತರ ಸಂಘಗಳ ಜಾಲವು (VoTAN)** ಹೊಸ ಸಂತ್ರಸ್ತ–ನೇತೃತ್ವದ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಸಂತ್ರಸ್ತರ ಸ್ಮರಣೆ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನದಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

VOTAN
Victims of Terrorism Associations Network

VoTAN ಬಗ್ಗೆ:

- ✓ **VoTAN:** ಇದು **ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಸಂತ್ರಸ್ತರ ಸಂಘಗಳ ಜಾಲ**ವಾಗಿದೆ (Victims of Terrorism Associations Network).
- ✓ **ಸ್ಥಾಪನೆ:** ಇದನ್ನು **2025 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ನಿಗ್ರಹ ಸಂಸ್ಥೆ** (UNOCT) ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.
- ✓ **ಗುರಿ:** ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಸಂತ್ರಸ್ತರು ಮತ್ತು ಬದುಕುಳಿದವರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ✓ **ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮ:** ಬದುಕುಳಿದವರನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಹಾನಿ, ನಕಲಿ/ತಪ್ಪುದಾರಿಗೆಳೆಯುವ ವಿಷಯ, ಕಥೆಗಳ ದುರ್ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಮರು–ಆಘಾತದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಂತ್ರಸ್ತ–ನೇತೃತ್ವದ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ.
- ✓ **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನ: 21 ಆಗಸ್ಟ್ ಅನ್ನು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಸಂತ್ರಸ್ತರ ಸ್ಮರಣೆ** ಮತ್ತು **ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನವೆಂದು** ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ✓ **ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು:** ಇದನ್ನು **2017 ರಲ್ಲಿ** ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು (UNGA) ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.
- ✓ **ಮಹತ್ವ:** ಇದು **ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ–ನಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂತ್ರಸ್ತ–ಕೇಂದ್ರಿತ ವಿಧಾನವನ್ನು** ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

MECCA JOINT DEFENSE AGREEMENT

ಮೆಕ್ಕಾ ಜಂಟಿ ರಕ್ಷಣಾ ಒಪ್ಪಂದ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ಟರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮೆಕ್ಕಾ ಜಂಟಿ ರಕ್ಷಣಾ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ್ದು, ತ್ರಿಪಕ್ಷೀಯ ಪರಸ್ಪರ ಭದ್ರತಾ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ರಚಿಸಿವೆ.

ಮೆಕ್ಕಾ ಜಂಟಿ ರಕ್ಷಣಾ ಒಪ್ಪಂದದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಈ ಒಪ್ಪಂದವು **ಭದ್ರತಾ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಟರ್ಕಿ** (Türkiye) ದೇಶವನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ, **2025 ರ ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ–ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪರಸ್ಪರ ರಕ್ಷಣಾ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು** (SMDA) ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಭೌಗೋಳಿಕ–ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರೇರಕಗಳು:** ಅಮೆರಿಕದ ಭದ್ರತಾ ಖಾತರಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ವಾಸ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು **ಮೀರಿ ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು** ಮತ್ತು **ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಟರ್ಕಿಯ ಗುರಿಯು ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರೇರಕ**ಗಳಾಗಿವೆ.

ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- **ಸಾಮೂಹಿಕ ರಕ್ಷಣೆ:** ನ್ಯಾಟೋ (NATO) ದ **ವಿಧಿ 5 ರ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ**, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೇಲಿನ ಶಸ್ತ್ರಸಜ್ಜಿತ ದಾಳಿಯನ್ನು ಮೂರೂ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲಿನ ದಾಳಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ರಕ್ಷಣಾ–ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಹಕಾರ:** ಇದು ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ರಕ್ಷಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು **ಮಿಲಿಟರಿ ಸಮನ್ವಯತೆ, ರಕ್ಷಣಾ–ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಹಯೋಗ** ಮತ್ತು **ಜಂಟಿ ಭದ್ರತಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು** ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಭಾರತದ ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮಗಳು:** ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಪಾಲುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ **ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾವನ್ನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ** ಮತ್ತು **ಟರ್ಕಿಯೊಂದಿಗೆ** ಬೆಸೆಯುವ ಈ ಒಪ್ಪಂದವು, ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಂಕೀರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೊಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (New Development Bank)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿತ್ತೀಯ, ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ **ಹೊಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್** (New Development Bank - NDB) ಸೇರಲು ಇರಾನ್ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

ಹೊಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (NDB)ನ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸ್ಥಾಪನೆ: ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS – ಬ್ರೆಜಿಲ್, ರಷ್ಯಾ, ಭಾರತ, ಚೀನಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ) ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ 2015 ರಲ್ಲಿ** ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ: ಚೀನಾದ ಶಾಂಘೈ ನಗರದಲ್ಲಿದೆ.**
- **ಉದ್ದೇಶ: ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸುವುದು** ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಸದಸ್ಯತ್ವ:** ಇದು ಎಲ್ಲಾ **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ** (UN) ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ; ಸಾಲ ಪಡೆಯುವ ಮತ್ತು ಸಾಲ ಪಡೆಯದ ಎರಡೂ ಬಗೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಸದಸ್ಯರು: ಬ್ರೆಜಿಲ್, ರಷ್ಯಾ, ಭಾರತ, ಚೀನಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, UAE, ಈಜಿಪ್ಟ್, ಅಲ್ಜೀರಿಯಾ** ಮತ್ತು **ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್** ಇದರ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾಗಿವೆ.
- **ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್:** ಇದು **NDB ಯನ್ನು ಸೇರಿದ 10ನೇ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ** ಮತ್ತು **ಮೊದಲ ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರ**ವಾಗಿದೆ.

EU ಕಾರ್ಬನ್ ತೆರಿಗೆ ದಂಡನಾತ್ಮಕ ಎಂದು ಕರೆದ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಐರೋಪ್ಯ ಒಕ್ಕೂಟದ (EU) ಕಾರ್ಬನ್ ಬಾರ್ಡರ್ ಅಡ್ಜಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಸಂ (CBAM) ಅನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಲ್ಲದ ತಾರತಮ್ಯದ** ಮತ್ತು **ಸಂರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ** ಎಂದು ಅವರು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾರ್ಬನ್ ಬಾರ್ಡರ್ ಅಡ್ಜಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಸಂ (CBAM) ಕುರಿತು:

- ಇದು **ಐರೋಪ್ಯ ಒಕ್ಕೂಟ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿಯಂತಹ ಇಂಗಾಲ–ತೀವ್ರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲಿನ ಕಾರ್ಬನ್ ಸುಂಕ**ವಾಗಿದೆ.
- **ಮಹತ್ವ:** ಇಂಗಾಲದ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಗೆ ವಿಧಿಸುವ ಶುಲ್ಕವಾಗಿ, ಇದು ಇಂಗಾಲದ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿರುತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧಿತ ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಇದು ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ನೇಮಕ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಜನವರಿ 1, 2027 ರಂದು** ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿರುವ ಮುಂದಿನ **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು** (UNSG) ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು, **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯು (UNSC)** ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತನ್ನ ಮೊದಲ ಸ್ಟ್ರಾ ಪೋಲ್ (Straw poll) ಅನ್ನು ನಡೆಸಿತು.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಪಾತ್ರ:

- ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇವರು **ಯುಎನ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್** (ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಚಿವಾಲಯ) ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗಗಳಿಂದ ವಹಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಾರೆ.

ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:

- ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಿಂದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅಂದರೆ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾದ **ಚೀನಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ರಷ್ಯಾ, UK ಮತ್ತು USA ಗಳು** ಯಾರು ಆಯ್ಕೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ (UNO) ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗಗಳು:

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ (UNGA):	ಇದು ಮುಖ್ಯ ಚರ್ಚಾತ್ಮಕ, ನೀತಿ ನಿರೂಪಣಾ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ 193 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸಮಾನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿ (UNSC):	ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, 15 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ (ವೀಟೋ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವ 5 ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು 10 ಖಾಯಂ–ಅಲ್ಲದ ಸದಸ್ಯರು).
ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಂಡಳಿ (ECOSOC):	ಇದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ (ICJ):	ಇದು ಹೇಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದು, ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕಾನೂನು ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ (ಸಚಿವಾಲಯ):	ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುವ ಇದು, ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ದೈನಂದಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಮಂಡಳಿ (ಟ್ರಸ್ಟಿಶಿಪ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್):	ಟ್ರಸ್ಟ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯ / ದೇಶಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಇದು ಪಲಾವ್ (Palau) ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ನಂತರ 1994 ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿತು.
ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿಗಳು:	ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ (UNGA, UNSC, ECOSOC, ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್, ಟ್ರಸ್ಟಿಶಿಪ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್) ಮತ್ತು ದಿ ಹೇಗ್ (ICJ).
ಸದಸ್ಯತ್ವ:	193 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು (ಎಲ್ಲವೂ UNGA ಯ ಭಾಗವಾಗಿವೆ).

❑ **ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಬ್ರಹ್ಮೋಸ್ (BrahMos) ಕ್ಷಿಪಣಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ?**

A. ಶಬ್ದಾತೀತ (ಸಬ್‌ಸಾನಿಕ್) ಖಂಡಾಂತರ ಕ್ಷಿಪಣಿ
B. ಹೈಪರ್‌ಸಾನಿಕ್ ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ಷಿಪಣಿ
C. ಎರಡು–ಹಂತದ ಸೂಪರ್‌ಸಾನಿಕ್ ಕ್ರೂಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ
D. ಏಕ–ಹಂತದ ವಿಮಾನ ವಿರೋಧಿ ಕ್ಷಿಪಣಿ

ಉತ್ತರ: C

❑ **ಬನ್ನಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:**

1. ಇವು ಕಚ್ (Kachchh) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿವೆ.
2. ಇವುಗಳನ್ನು ಏಷ್ಯಾದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಇವು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

ಉತ್ತರ: A

ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯು ಭಾರತದ SHANTI (ಶಾಂತಿ) ಆಧಾರಸ್ತಂಭ

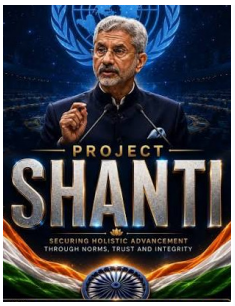

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು **ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿ (BOB)** ಮತ್ತು **ಇಂಡೋ–ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಪ್ರದೇಶದಾದ್ಯಂತ ನಿಯಮ–ಆಧಾರಿತ ಕಡಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು SHANTI (ಶಾಂತಿ)** ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು.

SHANTI (ಶಾಂತಿ) ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪೂರ್ಣ ರೂಪ: ನಿಯಮಗಳು, ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆಯ ಮೂಲಕ ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವುದು** (Securing Holistic Advancement through Norms, Trust and Integrity).
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಇದು ಕಠಿಣ ಸೇನಾ ಮೈತ್ರಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ **ಭಾರತದ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಡಲ ಭದ್ರತಾ ವಿಧಾನ**ವಾಗಿದೆ.
- **ಮಹತ್ವ:** ಈ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವು **ಅಕ್ರಮ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಸೈಬರ್ ಬೆದರಿಕೆಗಳು** ಮತ್ತು **ಸಾಗರ ಮಾಲಿನ್ಯ** ಸೇರಿದಂತೆ ದೇಶಾತೀತ ಸವಾಲುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಈ ಚೌಕಟ್ಟು **ವಿಶಾಲವಾದ ಇಂಡೋ–ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಪ್ರದೇಶದಾದ್ಯಂತ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಭದ್ರತಾ ಪಾಲುದಾರ ಮತ್ತು ಮೊದಲ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಕನಾಗಿ ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.**

ಬಹು-ವಲಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿ ಉಪಕ್ರಮ (BIMSTEC)

- ಇದು **ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಅಂತರ್‌ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ**ಯಾಗಿದೆ.
- **ಸ್ಥಾಪನೆ:** ಇದನ್ನು **1997ರ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ್ ಘೋಷಣೆಯ ಮೂಲಕ** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ತ್ವರಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸಹಯೋಗವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:** ಢಾಕಾ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ.
- **ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು: ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, ಭೂತಾನ್, ಭಾರತ, ನೇಪಾಳ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ (ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದಿಂದ ಐದು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು) ಹಾಗೂ ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಮತ್ತು ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್** (ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದಿಂದ ಎರಡು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು).

2028–29ರ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ (UNSC) ಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಚಾರ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: 2028–29ರ ಅವಧಿಗೆ **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ (UNSC) ಖಾಯಂ–ಅಲ್ಲದ** (non-permanent) ಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ **ಭಾರತವು** ತನ್ನ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ, ಇದರ ಚುನಾವಣೆ ಜೂನ್ 2027ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿದೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿ (UNSC)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ **ಆರು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ** ಒಂದಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನಿನಡಿ ಪಾಲಿಸಲೇಬೇಕಾದ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಏಕೈಕ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಸ್ಥೆ** ಇದಾಗಿದೆ.
- **ರಚನೆ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜನೆ:** ಮಂಡಳಿಯು **15 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು** ಹೊಂದಿದ್ದು, ಎರಡು ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ:
- **ವೀಟೋ ಅಧಿಕಾರವಿರುವ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯರು (P5): ಚೀನಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ರಷ್ಯಾ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್ (UK)** ಮತ್ತು **ಅಮೆರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ (USA).**
- **P5 ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ** ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವು **'ವೀಟೋ'** ಚಲಾಯಿಸಿದರೂ, ಇತರ ಎಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರೂ ಆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಖಾಯಂ–ಅಲ್ಲದ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು (10 ಸ್ಥಾನಗಳು):** ಇವರನ್ನು ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು (UNGA)** ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ: ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್, ಅಮೆರಿಕ** (USA).

❑ **ಮಜುಲಿ (Majuli) ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:**

1. ಇದು ಶ್ರೀಮಂತ ಶಂಕರದೇವ ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ನವ–ವೈಷ್ಣವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.
2. ಈ ದ್ವೀಪವು ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಆಡಳಿತದ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸುಮಾರು 30 ಸತ್ರಗಳನ್ನು (Sattras) ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ
D. 1 ಅಥವಾ 2 ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

ಉತ್ತರ: C

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ (ICC) ಮೇಲೆ ಅಮೆರಿಕ ನಿರ್ಬಂಧ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಸದಸ್ಯೇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿ ನಡೆಸಿದ ತನಿಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಮೆರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನವು ICC ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಟೊಮೊಕೊ ಅಕಾನೆ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್ ಅಬ್ದುಲಾಯೆ ಸೆಯೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧ ವಿಧಿಸಿದೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ (ICC)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸ್ಥಾಪನೆ:** ICC ಯನ್ನು ರೋಮ್ ಶಾಸನದ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ವರ್ಷ:** ಇದನ್ನು 1998 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು 60 ದೇಶಗಳು ರೋಮ್ ಶಾಸನವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಜುಲೈ 1, 2002 ರಂದು ಇದು ತನ್ನ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ: ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್‌ನ ಹೇಗ್** ನಗರದಲ್ಲಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯಗಳು:** ನರಮೇಧ, ಮಾನವೀಯತೆಯ ಮೇಲಿನ ಅಪರಾಧಗಳು, ಯುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳು ಮತ್ತು ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಅಪರಾಧಗಳಂತಹ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧಗಳಿಗಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಏಕೈಕ ಶಾಶ್ವತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ICC ಆಗಿದೆ.
- **ಪೂರಕತೆಯ ತತ್ವ (Principle of complementarity):** ಇದು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಅಥವಾ ಅಸಮರ್ಥರಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಇದು ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಬಹುದು.

ಜಾರಿ ಸವಾಲುಗಳು:

- **ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಕೊರತೆ :** ICC ಕೇವಲ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಳಗೆ ಎಸಗಲಾದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತನಿಖೆ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದು.
- **ICC ತನ್ನದೇ ಆದ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ** ಮತ್ತು ಬಂಧನಗಳು ಹಾಗೂ ಹಸ್ತಾಂತರಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- **ಸದಸ್ಯೇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಸಹಕರಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಬಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ** (ಉದಾ: ಇಸ್ರೇಲ್, ಅಮೇರಿಕಾ, ರಷ್ಯಾ, ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಭಾರತ).

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ (ICC) ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ (ICJ) ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ (ICC)	ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ (ICJ)
ಸ್ಥಾಪನೆ	2002 (ರೋಮ್ ಶಾಸನ, 1998)	1945 (ಯುಎನ್ ಚಾರ್ಟರ್)
ಸ್ಥಳ	ಹೇಗ್, ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್	ಹೇಗ್, ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್
ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ	ಗಂಭೀರ ಅಪರಾಧಗಳ ಆರೋಪ ಹೊತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು	ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ವಿವಾದಗಳು
ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅಪರಾಧಗಳು	ನರಮೇಧ, ಯುದ್ಧ ಅಪರಾಧಗಳು, ಮಾನವೀಯತೆಯ ಮೇಲಿನ ಅಪರಾಧಗಳು, ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಅಪರಾಧ	ಕಾನೂನು ವಿವಾದಗಳು (ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ, ಗಡಿಗಳು, ಒಪ್ಪಂದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳು) ಮತ್ತು ಸಲಹಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು
ತೀರ್ಪಿನ ಸ್ವರೂಪ	ICC ತೀರ್ಪುಗಳು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಆದರೆ ಜಾರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ	ICJ ತೀರ್ಪುಗಳು ಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಆದರೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಬಹುದು (ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ಮೂಲಕ ಜಾರಿ)
ಸದಸ್ಯತ್ವ	125 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು (ರೋಮ್ ಶಾಸನ)	ಎಲ್ಲಾ 193 ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು
ಆಲಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳು	ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣಗಳು	ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರಕರಣಗಳು
ಮೇಲ್ಮನವಿ	ಮೇಲ್ಮನವಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ	ಯಾವುದೇ ಔಪಚಾರಿಕ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲ

ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2006 ರ ಕುರಿತಾದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ (ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮಾನ್ಯತೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 2006 ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
3. ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯವು ಇದರ ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

ಉತ್ತರ: A

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುದ್ದಿಗಳು

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ

ಪಿಎಂ ಕೇರ್ ನಿಧಿ
(PM CARE Fund)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **2022–23ರ** ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ನಂತರ **ಪಿಎಂ ಕೇರ್ ನಿಧಿ** (PM CARE Fund) ಯಾವುದೇ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಿತ ಹಣಕಾಸು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ.

ಪಿಎಂ ಕೇರ್ ನಿಧಿ ಮತ್ತು PMNRF ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು:

ಲಕ್ಷಣ	ಪಿಎಂ ಕೇರ್ ನಿಧಿ (PM CARE Fund)	PMNRF ನಿಧಿ
ಪೂರ್ಣ ರೂಪ	ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರ **ನಾಗರಿಕ ನೆರವು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿ** (PM CARES Fund)	**ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿ** (PMNRF)
ಉದ್ದೇಶ	**ತುರ್ತು ಮತ್ತು ಸಂಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು** (ಉದಾ: COVID-19 ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು)	ವಿಪತ್ತು ಪರಿಹಾರ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೆರವು ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಬೆಂಬಲ.
ಸ್ಥಾಪನೆ	27 ಮಾರ್ಚ್ 2020.	**ಜನವರಿ 1948.**
ಆಡಳಿತ	**ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳು: ಪ್ರಧಾನಿ, ಗೃಹ, ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವರು.**	ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಂದ** ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
ಬಳಕೆ	ಆರೋಗ್ಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ.	ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳು, ಅಪಘಾತಗಳು, ಗಲಭೆಗಳ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಗಾಗಿ.
ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿಗಳು	**80G** ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು **CSR** ಕಡಿತಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹವಾಗಿದೆ.	**80G ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹವಾಗಿದೆ;** ಆದರೆ CSR ಕಡಿತಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹವಾಗಿಲ್ಲ.
ವಿದೇಶಿ ದೇಣಿಗೆಗಳು	FCRA, 2010 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿಸಲಾಗಿದೆ.	**FCRA, 2010 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ** ಅನುಮತಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ	**M/S SARC ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ಸ್ ಚಾರ್ಟರ್ಡ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ಸ್‌ನಿಂದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ** ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.	**ಸ್ವತಂತ್ರ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರಿಂದ** (ಪ್ರಸ್ತುತ M/S SARC ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ಸ್) ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
RTI ವ್ಯಾಪ್ತಿ	**ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ** (RTI Act) ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿದೆ.	**ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ** (RTI Act) ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿದೆ.
ಸರ್ಕಾರಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ	**ಸಂಸತ್ತು ಮತ್ತು CAG ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ** ಪಡೆದಿದೆ.	**ಸಂಸತ್ತು** ಮತ್ತು **CAG ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ** ಪಡೆದಿದೆ.

❑ **ಮರೆತುಹೋಗುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ (Right to be Forgotten) ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:**

1. ಮರೆಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅಳಿಸಿಹಾಕುವ ಹಕ್ಕು (Right to Erasure) ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಭಾರತವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮರೆಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾನೂನನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮಾತ್ರ B. 2 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ D. 1 ಅಥವಾ 2 ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

ಉತ್ತರ: A

ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣ ನೋಂದಣಿ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ-2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

ಲೋಕಸಭೆಯು **ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣ ನೋಂದಣಿ** (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2026 ಅನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ.

ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

» **ಉದ್ದೇಶ:** ವಿಳಂಬವಾದ ನಕಲಿ ನಮೂದುಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದು, ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.

» ಇದು **2023 ರಲ್ಲಿ** ಕೊನೆಯದಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದ **ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣ ನೋಂದಣಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1969** ನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. **2023 ರ** ತಿದ್ದುಪಡಿಯು **ಭಾರತದ ಮಹಾ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿ** (RGI - Registrar General of India) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **ನಾಗರಿಕ ನೋಂದಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ** (CRS - Civil Registration System) ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಡಿಜಿಟಲ್ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿತ್ತು.

ಪ್ರಮುಖ ನಿಬಂಧನೆಗಳು

» **ಸಾಮಾನ್ಯ ನೋಂದಣಿ ಕಾಲಮಿತಿ: ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣಗಳನ್ನು 21 ದಿನಗಳ ಒಳಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ** ವರದಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ವಿಳಂಬ ನೋಂದಣಿ ನಿಯಮಗಳು:

» **1 ರಿಂದ 2 ವರ್ಷಗಳ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ** (DM - District Magistrate), **ಉಪ–ವಿಭಾಗೀಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ** (SDM - Sub-Divisional Magistrate) ಅಥವಾ **ಅಧಿಕೃತ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ** (BNSS – ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕ ಸುರಕ್ಷಾ ಸಂಹಿತೆ, **2023 ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 14(1) ರ** ಪ್ರಕಾರ) ಅವರಿಂದ ಅನುಮೋದನೆ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

» **2 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ(JMFC - Judicial Magistrate of the First Class) ಆದೇಶದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.**

» **ಪರಿಶೀಲನೆ:** ನೋಂದಣಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡುವ ಮುನ್ನ, ನಿಯೋಜಿತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಘಟನೆಯ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿಗದಿತ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು.

ಇ-ಪ್ರತ್ಯಾರೋಪಣ್ ಪೋರ್ಟಲ್

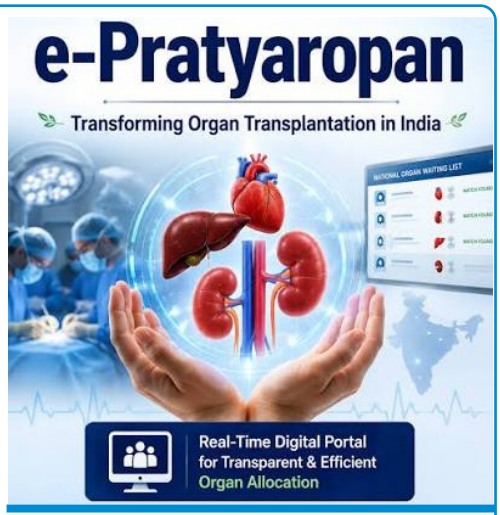

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಂಗದಾನ ಮತ್ತು ಕಸಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಏಕೀಕೃತ ಡಿಜಿಟಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂಗ ಮತ್ತು ಅಂಗಾಂಶ ಕಸಿ ಸಂಸ್ಥೆ (NOTTO - National Organ and Tissue Transplant Organisation)ಯು **NOTTO ಮೊಬೈಲ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಇ–ಪ್ರತ್ಯಾರೋಪಣ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಅನ್ನು** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಇ–ಪ್ರತ್ಯಾರೋಪಣ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಬಗ್ಗೆ :

❖ ಇದು **ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂಗ ಮತ್ತು ಅಂಗಾಂಶ ಕಸಿ ಸಂಸ್ಥೆ** (NOTTO) ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

❖ **ಉದ್ದೇಶ:** ಭಾರತದ ಅಂಗದಾನ ಮತ್ತು ಕಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು.

ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು :

❖ **ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಹಂಚಿಕೆ:** ಮಾನವ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಅಥವಾ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಅಲ್ಗಾರಿದಮ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅಂಗಗಳನ್ನು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

❖ **ಏಕೀಕೃತ ನೋಂದಣಿ: ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ರಾಜ್ಯ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೈಜ–ಸಮಯದ ಕಾಯುವಿಕೆ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು** ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

❖ **ನೇರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ: ಹಸಿರು ಕಾರಿಡಾರ್‌ಗಳ** ಮೂಲಕ ಅಂಗಗಳ ಸಾಗಾಟವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು **NOTTO ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್**ನೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜನೆ ಹೊಂದಿದೆ.

❖ **ತುರ್ತು ಆದ್ಯತೆ:** ಇದು ತಕ್ಷಣದ, ಜೀವ ಉಳಿಸುವ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಾಗಿ **"ಅತಿ ತುರ್ತು"** ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ದಾನವೀರ್ (DAANVEER) ಉಪಕ್ರಮ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಚಿವಾಲಯವು 'ದಾನವೀರ್' ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ದಾನವೀರ್ (DAANVEER) ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ✓ ಇದು **ಡಿಜಿಟಲ್ ನಾಗರಿಕ–ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು**, ಇದನ್ನು **ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಚಿವಾಲಯವು ಜುಲೈ 2026 ರಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
- ✓ **ಘೋಷವಾಕ್ಯ: 'ನಿಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಮರಳಿ ನೀಡಿ'** (Give Back to Your Village).
- ✓ **ಉದ್ದೇಶ: ನಾಗರಿಕರು ಮತ್ತು ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರು ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ನಿಧಿ ಒದಗಿಸಲು ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವ ಅನುಮೋದಿತ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲು** ಇದು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ✓ **ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ:** ದಾನಿಗಳು **'ಮೇರಿ ಪಂಚಾಯತ್'** (Meri Panchayat) **ಆ್ಯಪ್ ಬಳಸಿ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಐಟಿ ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಬಂಡಲ್‌ಗಳನ್ನು** ಖರೀದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು **ನೇರ ನಗದು ವಹಿವಾಟನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯವರೆಗಿನ 100% ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು** ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ✓ **ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ: ಸ್ಥಳೀಯ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಡಿಜಿಟಲ್ ಅಂತರವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು** ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- ✓ **ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ:** ಸಂವಿಧಾನದ **73ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ** ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು, **ಇ–ಗ್ರಾಮ್ ಸ್ವರಾಜ್‌ನಂತಹ** (e-GramSwaraj) **ಡಿಜಿಟಲ್ ಸ್ಥಳೀಯ–ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳೊಂದಿಗೆ** ಇದು ಸಂಯೋಜನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ದಿಶಾ 2.0 (DISHA 2.0)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು **2026–31 ರ** ಅವಧಿಗೆ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು **ರೂ. 255 ಕೋಟಿ** ಆರ್ಥಿಕ ವೆಚ್ಚದೊಂದಿಗೆ **'ದಿಶಾ 2.0'** (ನ್ಯಾಯದ ಸಮಗ್ರ ಲಭ್ಯತೆಗಾಗಿ **ನವೀನ ಪರಿಹಾರಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ – DISHA 2.0**) ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ದಿಶಾ 2.0 (DISHA 2.0) ಬಗ್ಗೆ:

- **ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು:** ಇದು **ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ** ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ: ಕೇಂದ್ರ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಸಚಿವಾಲಯದ** ನ್ಯಾಯ ಇಲಾಖೆಯು ಇದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- **ದಿಶಾ 2.0:** ಇದು **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ಉಚಿತ ನ್ಯಾಯಾಂಗ** ನೆರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳು

- **ಟೆಲಿ–ಲಾ (Tele-Law): ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ** (CSCs) ಮೂಲಕ **ವ್ಯಾಜ್ಯ ಪೂರ್ವ ಉಚಿತ ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಯನ್ನು** ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ನ್ಯಾಯ ಬಂಧು: ಉಚಿತ ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ವಕೀಲರ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು** ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- **LLLAP: ಕಾನೂನು ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.**
- **ವಿಧಿ–ಸಂಜೀವನಿ (VIDHI-Sanjeevani):** ಇದು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಆಧಾರಿತ ಬಹುಭಾಷಾ **'ನ್ಯಾಯ ಸೇತು'** ಚಾಟ್‌ಬಾಟ್ ಹೊಂದಿರುವ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಮಹತ್ವ

- **ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಆಧಾರ:** ಇದು ಸಂವಿಧಾನದ **ವಿಧಿ 14, 21 ಮತ್ತು 39A** (ಉಚಿತ ಕಾನೂನು ನೆರವು) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ.
- **ಜಾಗತಿಕ ಗುರಿಗಳು:** ಇದು **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 16 (ಶಾಂತಿ, ನ್ಯಾಯ & ಬಲವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು)** ಅನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ದಿನ, ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ನೀಟ್ (NEET) ಪತ್ರಿಕೆ ಸೋರಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ತೀವ್ರ ಜಮಾವಣೆ ಬಳಿಕ, ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು "ಒಂದು ದಿನ, ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ" (One Day, One University) ಎಂಬ **ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು** ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

'ಒಂದು ದಿನ, ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ' ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ

- ❖ **ಉಪಕ್ರಮ:** ಇದು **ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧನಸಹಾಯ ಆಯೋಗ (UGC)** ದ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ❖ **ಗುರಿ:** ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ನಡುವೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಹಯೋಗ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ❖ **ಪರಿಕಲ್ಪನೆ:** ಭಾಗವಹಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ತನ್ನ ಸಾಧನೆಗಳು, ಸಂಶೋಧನೆ, ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳು, ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಮೀಸಲಾದ ದಿನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.
- ❖ **ಗಮನ:** ಉದ್ಯಮ–ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಪರ್ಕಗಳು, ಸಂಶೋಧನಾ ಸಹಯೋಗ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ನೆಟ್‌ವರ್ಕಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.
- ❖ **ಮಹತ್ವ:** ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಹಯೋಗ, ನಾವೀನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇದು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 2020 (NEP 2020) ರ ಗುರಿಗಳನ್ನು** ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ (ISI) ಮಸೂದೆ, 2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : **ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ (ISI - Indian Statistical Institute) ಮಸೂದೆ, 2026 ಅನ್ನು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ.**

ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ನಿಬಂಧನೆಗಳು:

- **ಸಂದರ್ಶಕರಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ:** **ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಕರೆಂದು (Visitor)** ನಿಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ವಿಚಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಆದೇಶಿಸಲು ಹಾಗೂ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ:** ಆಡಳಿತ, ಬಜೆಟ್ ಮತ್ತು ಪದವಿ ಅನುಮೋದನೆಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಈ ಹಿಂದಿನ **33–ಸದಸ್ಯರ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ** (Governing Council) ಬದಲಿಗೆ 11–ಸದಸ್ಯರ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತದೆ.
- **ನಿರ್ದೇಶಕರ ನೇಮಕ:** **ಶೋಧನಾ ಸಮಿತಿಯು** ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು **ಸಂದರ್ಶಕರ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯು** ಇವರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತದೆ.
- **ನಿಯಂತ್ರಣ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ :** ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮೊದಲ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದು, **1959 ರ ಕಠಿಣ ನಿಯಮಗಳನ್ನು** ಇದು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸ್ವಾಧೀನ ಪರತ್ತಿನ (Take-Over Clause) ರದ್ದತಿ:** ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವೈಫಲ್ಯಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ **ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ** ಕಾಲ ISIನ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದ್ದ **1959 ರ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು** ಇದು ಅಳಿಸಿಹಾಕುತ್ತದೆ.

ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ :

- ಇದನ್ನು **ಆಗಸ್ಟ್ 3, 2026 ರಂದು** ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು.
- ಇದು **ISI ಕಾಯ್ದೆ, 1959 ಅನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.
- ಇದು **1931 ರಲ್ಲಿ** ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆಡಳಿತ ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನೋಂದಾಯಿತ ಸೊಸೈಟಿಯಿಂದ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ (Statutory body)** ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ.

ISI ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ

- ಇದು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದ ಪ್ರಮುಖ **ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.**
- **ಇದರ ಪ್ರಧಾನ:** ಕಚೇರಿ **ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿದೆ.**
- ಇದನ್ನು **ಡಿಸೆಂಬರ್ 17, 1931 ರಂದು** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಸ್ಥಾಪಕರು:** ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ **ಪ್ರಶಾಂತ ಚಂದ್ರ ಮಹಾಲನೋಬಿಸ್.**
- ISI ಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ **ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ವಿಜ್ಞಾನ, ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ (Quantitative economics)** ಮತ್ತು **ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ತೃಕ್ಷಣಿಕ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ** ಮತ್ತು **ಸಂಶೋಧನೆಯ ಉನ್ನತ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು **ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯದ** (MoSPI - Ministry of Statistics and Programme Implementation) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಸ್ಟ್ ಗಾರ್ಡ್ ಜಾಗತಿಕ ಶೃಂಗಸಭೆ (CGGS)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಭಾರತವು **2027 ರ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ 5 ನೇ ಕೋಸ್ಟ್ ಗಾರ್ಡ್ ಜಾಗತಿಕ ಶೃಂಗಸಭೆಯನ್ನು** (CGGS) ಆಯೋಜಿಸಲಿದೆ. ಈ ಶೃಂಗಸಭೆಯು **ಭಾರತೀಯ ಕೋಸ್ಟ್ ಗಾರ್ಡ್ / ಕರಾವಳಿ ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆ (ICG)ಯ 50 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದೊಂದಿಗೆ** ಕಾಕತಾಳೀಯವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿದೆ.

ಕೋಸ್ಟ್ ಗಾರ್ಡ್ ಜಾಗತಿಕ ಶೃಂಗಸಭೆ (CGGS)

- **ಸ್ಥಾಪನೆ:** ಇದನ್ನು 2017 ರಲ್ಲಿ ಜಪಾನ್ ಕೋಸ್ಟ್ ಗಾರ್ಡ್ ಮತ್ತು ನಿಪ್ಪಾನ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವು.
- **ಆವರ್ತನ:** ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕ (ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ).
- **ಗಮನ:** ಕಡಲ ಸುರಕ್ಷತೆ, ಶೋಧ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ, ಸಮುದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು.

ಭಾರತೀಯ ಕೋಸ್ಟ್ ಗಾರ್ಡ್ / ಕರಾವಳಿ ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆ (ICG) ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸಚಿವಾಲಯ:** ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯ.
- **ಸ್ಥಾಪನೆ:** ಕೋಸ್ಟ್ ಗಾರ್ಡ್ ಕಾಯ್ದೆ 1978 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 1978 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
- **ಹಿನ್ನೆಲೆ: ನಾಗ್ ಸಮಿತಿ** (1970) ಮತ್ತು **ರುಸ್ತಮ್‌ಜಿ ಸಮಿತಿ** (1974) ಯ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ರಚನೆಯಾಯಿತು.
- **ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು:** ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ (Director General).
- **ವ್ಯಾಪ್ತಿ:** ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಲಪ್ರದೇಶ, ಸಮೀಪದ ವಲಯ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯ (EEZ – ಅಂದಾಜು 2.01 ಮಿಲಿಯನ್ ಚದರ ಕಿ.ಮೀ).
- **ಕಾರ್ಯಾದೇಶ:** ಇದು ಕಡಲ ಕಾನೂನು ಜಾರಿ, ಶೋಧ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ, ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಭದ್ರತೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಪೌರತ್ವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ (CAA)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಪೌರತ್ವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ (CAA) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಪೌರತ್ವ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಎಂಟು ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ (UTs) ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ (MHA) ವರ್ಗಾಯಿಸಿದೆ.

* ಗುಜರಾತ್, ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಪಂಜಾಬ್, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಅಸ್ಸಾಂ, ತ್ರಿಪುರಾ, ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಹಾಗೂ ಲಡಾಖ್‌ನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪೌರತ್ವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ (CAA), 2019 ರ ಬಗ್ಗೆ:

» **ತಿದ್ದುಪಡಿ:** ಇದು ಪೌರತ್ವ ಕಾಯ್ದೆ, 1955 ಅನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ; ಇದು 12 ಡಿಸೆಂಬರ್ **2019 ರಂದು** ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಅಂಕಿತ ಪಡೆದು, 10 ಜನವರಿ 2020 ರಂದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.

» **ಅರ್ಹತೆ: 31 ಡಿಸೆಂಬರ್ 2014 ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು** ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ **ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ** ಮತ್ತು **ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಹಿಂದೂಗಳು, ಸಿಖ್ಖರು, ಬೌದ್ಧರು, ಜೈನರು, ಪಾರ್ಸಿಗಳು** ಮತ್ತು **ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಪೌರತ್ವವನ್ನು ನೀಡಲು ಇದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು** ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

» **ವಿನಾಯಿತಿ:** ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ.

» **ದೇಶೀಯಕರಣದ ಅವಧಿ:** ಅರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಈ ಅವಧಿಯನ್ನು 11 ವರ್ಷಗಳಿಂದ **5 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ** ಇಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

» **CAA ನಿಯಮಗಳು 2024:** ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು **11 ಮಾರ್ಚ್ 2024 ರಂದು ನಿಯಮ**ಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

» **ವಿನಾಯಿತಿಗಳು:** ಇದು **ಅಸ್ಸಾಂ, ಮೇಘಾಲಯ, ಮಿಜೋರಾಂ ಮತ್ತು ತ್ರಿಪುರಾದ ಆರನೇ ಅನುಸೂಚಿಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನರ್ ಲೈನ್ ಪರ್ಮಿಟ್ (ILP) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ** ಬರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

» **ಪ್ರಮುಖ ಚರ್ಚೆ:** ಇದು **ವಿಧಿ 14 (ಸಮಾನತೆ), ಜಾತ್ಯತೀತತೆ** ಮತ್ತು **ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಹೊರಗಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಳವಳಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದೆ,** ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರವು ಇದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಮೂರು ದೇಶಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವ ಕ್ರಮ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯ ಮಂಡಳಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಇತ್ತೀಚೆಗೆ **ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮಹಾಬಲಿಪುರಂನಲ್ಲಿ 31ನೇ ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯ ಮಂಡಳಿ ಸಭೆ** ನಡೆಯಿತು.

ವಲಯ ಮಂಡಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ

» **ಕೇಂದ್ರ–ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂತರ–ರಾಜ್ಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್‌ವಿಂಗಡಣಾ ಕಾಯ್ದೆ–1956 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇವಾಗಿವೆ.**

» **ಅಧ್ಯಕ್ಷರು: ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವರು ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.**

» **ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು:** ಸದಸ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರದಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

» **ಸ್ವರೂಪ:** ಇವು ಕೇವಲ ಸಲಹಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ; **ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯು ಮಂಡಳಿಯ ಮುಂದಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ.**

» **ಐದು ವಲಯ ಮಂಡಳಿಗಳು: ಉತ್ತರ, ಮಧ್ಯ, ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯ ಮಂಡಳಿಗಳು.**

» **ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಂಡಳಿ (NEC):** ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಶೇಷ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಈಶಾನ್ಯ ಮಂಡಳಿ ಕಾಯ್ದೆ, **1972 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ** ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

» **NEC ರಾಜ್ಯಗಳು: ಅಸ್ಸಾಂ, ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಮಣಿಪುರ, ತ್ರಿಪುರಾ, ಮಿಜೋರಾಂ, ಮೇಘಾಲಯ, ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್** ಮತ್ತು **ಸಿಕ್ಕಿಂ** (2002 ರಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡಿತು).

» **ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ:** ವಲಯ ಮಂಡಳಿಗಳು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲ; ಅವು **ಕೇವಲ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಮತ್ತು ಸಲಹಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ.**

❑ **ರುದ್ರಮ್–II (RudraM-II) ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಯು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?**

A. ಇದು ಇಸ್ರೋ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಭೂ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರುವ ಕ್ಷಿಪಣಿಯಾಗಿದೆ.

B. ಇದು DRDO ನ ಇಮಾರತ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಆಕಾಶದಿಂದ ಭೂಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಹಾರುವ ಕ್ಷಿಪಣಿಯಾಗಿದೆ.

C. ಇದು HAL ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಟ್ಯಾಂಕ್ ವಿರೋಧಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಕ್ಷಿಪಣಿಯಾಗಿದೆ.

D. ಇದು DRDO ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿಯಿಂದ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರೂಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಯಾಗಿದೆ.

ಉತ್ತರ: B

ಕರಡು ಶಾಂತಿ (SHANTI) ನಿಯಮಗಳು-2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಇತ್ತೀಚೆಗೆ **ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕರಡು ಶಾಂತಿ (SHANTI) ನಿಯಮಗಳು, 2026 ನ್ನು** ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಕರಡು ಶಾಂತಿ (SHANTI) ನಿಯಮಗಳು, 2026 ರ ಕುರಿತು:

- **ಪೂರ್ಣ ರೂಪ : ಭಾರತದ ಪರಿವರ್ತನೆಗಾಗಿ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿ** (Sustainable Harnessing and Advancement of Nuclear Energy for Transforming India - SHANTI).
- **ಉದ್ದೇಶ: ಶಾಂತಿ (SHANTI) ಕಾಯ್ದೆ, 2025 ನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದು** ಮತ್ತು **ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ವಲಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು.**
- **ಖಾಸಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ:** ಇದು ಪರಮಾಣು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗಾಗಿ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಪರವಾನಗಿ:** ಇದು **ಪರಮಾಣು ಸ್ಥಾವರದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜೀವಿತಾವಧಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸಂಯೋಜಿತ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು** ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸುರಕ್ಷತೆ:** ಇದು **ಪರಮಾಣು ಸುರಕ್ಷತೆ, ವಿಕಿರಣ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸಿದ್ಧತೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.**
- **ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ: ಪರಮಾಣು ಹಾನಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಆಪರೇಟರ್‌ಗಳು ವಿಮೆ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.**
- **ಪರಮಾಣು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನಿಧಿ:** ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಆಪರೇಟರ್ ಸುಂಕಗಳ ಮೂಲಕ ಬೆಂಬಲಿತವಾದ ನಿಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ:** ಇದು ಭಾರತೀಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅಗತ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ವಿದೇಶಿ ಪರಮಾಣು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಗುರಿ:** ಇದು **2047 ರ ವೇಳೆಗೆ 100 GW ಪರಮಾಣು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು 2070 ರ ವೇಳೆಗೆ ನಿವ್ವಳ–ಶೂನ್ಯ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಸಾಧಿಸುವ ಭಾರತದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.**

ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮರಗಳ (ರಕ್ಷಣೆ) ಮಸೂದೆ–2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ರಾಜಸ್ಥಾನ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮರಗಳ (ರಕ್ಷಣೆ) ಮಸೂದೆ–2026 ನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ.

ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮರಗಳ (ರಕ್ಷಣೆ) ಮಸೂದೆ, 2026

- **ಉದ್ದೇಶ:** ಅರಣ್ಯೇತರ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮರಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.
- **ರಕ್ಷಿತ ಪ್ರಭೇದಗಳು:** ಖೇಜ್ರಿ, ಅರಳಿಮರ, ಆಲದ ಮರ, ರೋಹಿಡಾ, ಮಹುವಾ ಮತ್ತು ಬೀಡಿ ಎಲೆ/ಟೆಂಡು ಸೇರಿದಂತೆ 29 ಮರಗಳ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಅನುಮತಿ:** ಖಾಸಗಿ ಭೂಮಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿತ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಪೂರ್ವ ಅನುಮತಿಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.
- **ಪರಿಹಾರದ ನೆಡುತೋಪು:** ಮರ ಕಡಿಯಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡುವಾಗ, ಅದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಷರತ್ತನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು.
- **ದಂಡ:** ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಾಗಿ **1 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ** ಮತ್ತು/ಅಥವಾ **ರೂ. 1 ಲಕ್ಷ ದಂಡವನ್ನು** ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಮಹತ್ವ:** ಇದು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ, ಮರುಭೂಮೀಕರಣವನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಮರಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ಸಂಸತ್ ಯೋಜನೆ ವೆಬ್ ಪೋರ್ಟಲ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ಸಂಸತ್ ಯೋಜನೆಯ ವೆಬ್ ಪೋರ್ಟಲ್‌ನ ನವೀಕರಿಸಿದ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ, ಇದನ್ನು **NYPS 2.0** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ಸಂಸತ್ ಯೋಜನೆ (NYPS)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಒಂದು ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.**
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಸಂಸದೀಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಅರಿವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ವಿಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ:** ಕೇವಲ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದ ಹಿಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, NYPS 2.0 ದೇಶಾದ್ಯಂತದ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ವೆಬ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯವು 2019 ರಲ್ಲಿ NYPS ನ ವೆಬ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಅನ್ನು** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
- **ಗುರಿ:** ಸಚಿವಾಲಯದ ಯುವ ಸಂಸತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಬದಲಿ ಜಾಹೀರಾತುಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಔಷಧ ಆಡಳಿತವು (FDA), 'ವಿಮಲ್ ಏಲಕ್ಕಿ'ಯ ಜಾಹೀರಾತು 'ವಿಮಲ್ ಪಾನ್ ಮಸಾಲಾ'ದ ಬದಲಿ ಜಾಹೀರಾತಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಿನಿಮಾ ನಟರಿಗೆ ಶೋಕಾಸ್ ನೋಟಿಸ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಬದಲಿ ಜಾಹೀರಾತು (Surrogate Advertising)

- ಸರ್ಕಾರಿ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಾತು ನೀಡಲು ನಿಷೇಧಿತ ಅಥವಾ ಸೀಮಿತವಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾದ ಮದ್ಯ, ತಂಬಾಕು ಮತ್ತು ಪಾನ್ ಮಸಾಲಾಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಒಂದು ರೂಪವಾಗಿದೆ.
- ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವು 2012 ರಿಂದ ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ (FSS) ಕಾಯ್ದೆ, 2006ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 30(2)(a) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಂಬಾಕು ಅಥವಾ ನಿಕೋಟಿನ್ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಗುಟ್ಕಾ ಮತ್ತು ಪಾನ್ ಮಸಾಲಾವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.

ಗ್ರಾಹಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ 2019ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಾರಿತಪ್ಪಿಸುವ ಜಾಹೀರಾತು:

- **ಕಾನೂನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ (ಸೆಕ್ಷನ್ 2(28)):** ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ವಿವರಿಸುವ, ಮೋಸಗೊಳಿಸುವ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಅಥವಾ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮರೆಮಾಚುವ ಯಾವುದೇ ಜಾಹೀರಾತಾಗಿದೆ.
- **ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಕೇಂದ್ರೀಯ ಗ್ರಾಹಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು (CCPA)** ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು **2022ರ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು** ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಬದಲಿ ಜಾಹೀರಾತು (Surrogate Advertising):** ನಿಷೇಧಿತ ವಸ್ತುಗಳು (ಮದ್ಯ/ತಂಬಾಕು) ತಮ್ಮ ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ಅನುಮತಿಸಲಾದ ನೆರಳು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು (ಸೋಡಾ/ಏಲಕ್ಕಿ) ಬಳಸುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಕೋಚಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಶಿಸ್ತುಕ್ರಮ:** ಟಾಪರ್‌ಗಳ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಕೋರ್ಸ್ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಚುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅಣಕು–ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸುವುದು).
- **ಗ್ರೀನ್‌ವಾಷಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಲೇಬಲ್‌ಗಳು:** ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು **"100% ನೈಸರ್ಗಿಕ"** ದಂತಹ ಪರಿಶೀಲಿಸದ, ದಾರಿತಪ್ಪಿಸುವ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯದ ಹಕ್ಕುಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಇದು ತಡೆಯುತ್ತದೆ.
- **ಆರ್ಥಿಕ ದಂಡಗಳು:** ಮೊದಲ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ **ರೂ.10 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ** ಮತ್ತು **ನಂತರದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಿಗೆ ರೂ 50 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ದಂಡ** ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಗುರಿಪಡಿಸಿದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ:** ತಯಾರಕರು, ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಸೆಲೆಬ್ರಿಟಿ ಪ್ರಚಾರಕರನ್ನು ದಂಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಪ್ರಚಾರಕರು **3 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ನಿಷೇಧವನ್ನು** ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಡಾಖ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಜಾತಿ ಗಣತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: 2027ರ ನಿಯಮಿತ ಜನಗಣತಿಯ ಭಾಗವಾಗಿ **ಜಾತಿ ಗಣತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಲಡಾಖ್, ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ** ಹೊರಹೊಮ್ಮಲಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನಗಣತಿ:

- **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:** ಜನಗಣತಿಯು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು **ವಯಸ್ಸು, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಸೇರಿದಂತೆ ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕುವುದನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- **ಇತಿಹಾಸ:** ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದ **W.C. ಪ್ಲೋಡೆನ್** ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ **1881 ರಲ್ಲಿ** ಮೊದಲ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು.
- **ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಜನಗಣತಿಯು 1951 ರಲ್ಲಿ** ನಡೆಯಿತು ಮತ್ತು ಅಂದಿನಿಂದ **ಪ್ರತಿ ದಶಕದ ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.**
- ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಸಂವಿಧಾನವು ಆದೇಶಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ **1948 ರ ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿ ಕಾಯ್ದೆಯು ಗಣತಿಯ ಸಮಯ ಅಥವಾ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ.**
- **ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ **ಭಾರತದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಜನರಲ್ ಮತ್ತು ಜನಗಣತಿ ಆಯುಕ್ತರು ಈ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.**

ಮಹಾನದಿ ನೀರು ವಿವಾದ

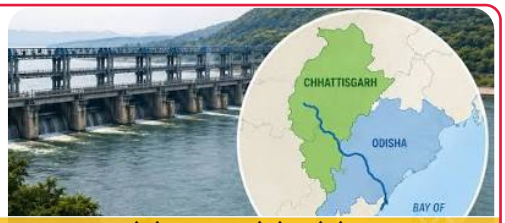

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಒಡಿಶಾ ಮತ್ತು ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢದ** ನಡುವಿನ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಮಹಾನದಿಯ ನದಿ ನೀರು ವಿವಾದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಉಪನದಿಗಳು:
- **ಎಡದಂಡೆ ನದಿಗಳು:** ಸಿಯೋನಾಥ್, ಹಸ್ದೇವ್, ಮಾಂಡ್.
- **ಬಲದಂಡೆ ನದಿಗಳು:** ಓಂಗ್, ಟೆಲ್, ಜೇಂಕ್, ಇಬ್.

ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು

ಅಂತರ್-ರಾಜ್ಯ ನದಿ ನೀರು

- ✓ **ವಿಧಿ 262:** ಅಂತರ್–ರಾಜ್ಯ ನದಿ ನೀರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಇದು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ✓ **ಅಂತರ್–ರಾಜ್ಯ ನದಿ ನೀರು ವಿವಾದ ಕಾಯ್ದೆ, 1956:** ಇದು ನೀರಿನ ವಿವಾದಗಳ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ✓ **ನದಿ ಮಂಡಳಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1956:** ಇದು ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ (ಆದರೂ ಈ ಕಾಯಿದೆಯಡಿ ಯಾವುದೇ ನದಿ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ).
- ✓ **ನಮೂದು 17 (ರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟಿ):** ನೀರು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.
- ✓ **ನಮೂದು 56 (ಕೇಂದ್ರ ಪಟ್ಟಿ):** ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಸತ್ತು ಅಂತರ್–ರಾಜ್ಯ ನದಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬಹುದು.

ಇತರ ಅಂತರ್-ರಾಜ್ಯ ನದಿ ನೀರು ವಿವಾದಗಳು

- ✓ **ಕಾವೇರಿ:** ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ, ಪುದುಚೇರಿ.
- ✓ **ಕೃಷ್ಣಾ:** ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ತೆಲಂಗಾಣ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ.
- ✓ **ಗೋದಾವರಿ:** ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ತೆಲಂಗಾಣ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ, ಒಡಿಶಾ.
- ✓ **ರಾವಿ–ಬಿಯಾಸ್:** ಪಂಜಾಬ್, ಹರಿಯಾಣ, ರಾಜಸ್ಥಾನ.
- ✓ **ಮಹದಾಯಿ (ಮಾಂಡೋವಿ):** ಕರ್ನಾಟಕ, ಗೋವಾ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
- ✓ **ವಂಶಧಾರಾ:** ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಒಡಿಶಾ.

ಮಹಾನದಿ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ✓ **ಉಗಮ:** ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢದ ಧಮ್ತಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿಹಾವಾ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ.
- ✓ **ಉದ್ದ:** ಅಂದಾಜು 851 km.
- ✓ **ಹರಿಯುವ ರಾಜ್ಯಗಳು:** ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ, ಒಡಿಶಾ ಮತ್ತು ಜಾರ್ಖಂಡ್‌ನ ಸಣ್ಣ ಭಾಗ.
- ✓ **ಮುಖಜಭೂಮಿ:** ಇದು ಪಾರದೀಪ್ ಬಳಿ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಫಲವತ್ತಾದ ಮುಖಜಭೂಮಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ.

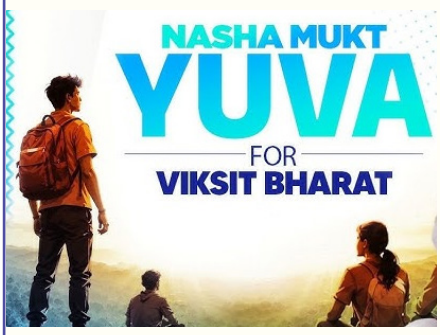

ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ಸಂಕಲ್ಪ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕಾಗಿ 'ನಶಾ ಮುಕ್ತ ಯುವ'

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮೂಲಕ ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯ ಮುಕ್ತ ಭಾರತವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು **'ನಶಾ ಮುಕ್ತ ಯುವ ಫಾರ್ ವಿಕಸಿತ್ ಭಾರತ್ ಸಂಕಲ್ಪ ಅಭಿಯಾನ'**ವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ನಶಾ ಮುಕ್ತ ಯುವ ಫಾರ್ ವಿಕಸಿತ್ ಭಾರತ್ ಸಂಕಲ್ಪ ಅಭಿಯಾನ'

- ಇದು ಆಗಸ್ಟ್ 2, 2026 ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ 100 ವಾರಗಳ ಯುವ ಅಭಿಯಾನವಾಗಿದೆ.
- **ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯ:** ಇದು **ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ @2047 ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಮಾದಕವ್ಯಸನವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಸಚಿವಾಲಯ:** ಯುವ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಸಚಿವಾಲಯ.
- **ವೇದಿಕೆ:** ಇದನ್ನು **ಮೇರಾ ಯುವ ಭಾರತ್ (MY Bharat)** ಮೂಲಕ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಸಮಯಮಿತಿ: 100 ವಾರಗಳು** (ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ).
- **ಮೂಲ:** ವಾರಣಾಸಿಯ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆಯಿಂದ (ಕಾಶಿ ಘೋಷಣೆ) ಇದು ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿದೆ.
- **ಸಮನ್ವಯತೆ:** ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸಚಿವಾಲಯದ ನಶಾ ಮುಕ್ತ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಸ್ತಂಭಗಳು

- **ಬೃಹತ್ ಜನ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವಿಕೆ :** ಇದು 1 ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಯುವಕರು, NSS ಘಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- **ಭಾನುವಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು:** ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರ್ಯಾಯಗಳಾಗಿ ಕ್ರೀಡೆ, ಯೋಗ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಕಳಂಕ ನಿವಾರಣೆ :** ಮಾದಕ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪುನರ್ಮಿಲನಕ್ಕಾಗಿ **"ಯೋಧರು"** (warriors) ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಇ–ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಪ್ಲೇಸ್ (GeM) ಗೆ 10 ವರ್ಷಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಇ–ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಪ್ಲೇಸ್ (GeM) 9 ಆಗಸ್ಟ್ 2026 ಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮಿಷನ್ ನ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದೆ.

ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಇ-ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಪ್ಲೇಸ್ (GeM)

» ಇದು ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 2016 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಭಾರತದ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಪೋರ್ಟಲ್ ಆಗಿದೆ.

» ಇದು 100% ಲಾಭರಹಿತ ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಕಂಪನಿಯಾಗಿದೆ.

ಮೂಲ ಸ್ತಂಭಗಳು:

» **ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ (Inclusivity):** ಇದು MSMEಗಳು, ನವೋದ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

» **ದಕ್ಷತೆ :** ಕಾಗದರಹಿತ ಮತ್ತು ನಗದುರಹಿತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇದು ಸಮಯವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

» **ಪಾರದರ್ಶಕತೆ:** ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಲು ಮುಕ್ತ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಬಿಡ್ಡಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು

» **ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಖರೀದಿ:** ಇದು ನೇರ ಖರೀದಿ, ಇ–ಬಿಡ್ಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ರಿವರ್ಸ್ ಹರಾಜು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

» **ತಡೆರಹಿತ ಏಕೀಕರಣ:** ಇದು ಆಧಾರ್, PAN, GSTIN ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಉಪ-ಉಪಕ್ರಮಗಳು

» **ಸ್ವಾಯತ್ (SWAYATT):** ಇದು ನವೋದ್ಯಮಗಳು, ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಯುವಜನರ ನೇತೃತ್ವದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

» **ವುಮೇನಿಯಾ (Womaniya):** ಇದು ಮಹಿಳಾ ಸ್ವ–ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು (SHGs) ತಯಾರಿಸಿದ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ.

» **ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಅಪ್ ರನ್‌ವೇ (Startup Runway):** ಇದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಖರೀದಿದಾರರಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನವೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

» **SARAS ಸಂಗ್ರಹಣೆ :** ಇದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ದಿನಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ತರುತ್ತದೆ.

ನಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ (ಫುಟ್‌ಪಾತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ) ನಡೆಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಆದೇಶ ನೀಡಿದ ನಂತರ ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

- **ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ (2026):** ಮೀಸಲಾದ ಪಾದಚಾರಿ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರವೇಶದ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ.

- **3–ಹಂತದ ವಿಧಾನ:** ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತಾ ಪರಿಶೋಧನೆ → ಫುಟ್‌ಪಾತ್ ಸುಧಾರಣೆ/ ಒತ್ತುವರಿ ತೆರವು → ನಡವಳಿಕೆಯ ಬದಲಾವಣೆ.
- **ವ್ಯಾಪ್ತಿ:** ನಗರ, ನಗರದಂಚಿನ, ಉಪನಗರಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಫುಟ್‌ಪಾತ್ ಪರಿಶೋಧನೆ:** ಇದು 15–20 ಪಾದಚಾರಿ ಬ್ಲ್ಯಾಕ್ ಸ್ಪಾಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಶೇ. 20 ರಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.
- **ಕಾನೂನು ನಿಬಂಧನೆ: ಮೋಟಾರು ವಾಹನ ಕಾಯ್ದೆ, 1988 ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 198A** ಪ್ರಕಾರ, ಪಾದಚಾರಿಗಳ ಸಾವು/ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಥವಾ ವಿನ್ಯಾಸದ ವೈಫಲ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು/ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು/ಸಲಹೆಗಾರರಿಗೆ **ರೂ.1 ಲಕ್ಷ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲು** ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಪಾದಚಾರಿಗಳ ಸಾವುಗಳು (2024): 1.77 ಲಕ್ಷ ರಸ್ತೆ–ಅಪಘಾತದ** ಸಾವುಗಳಲ್ಲಿ 36,526 ಪಾದಚಾರಿಗಳ ಸಾವುಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ.
- ನಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು
- **ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ: ಮಣಿಯಾರ್ ಇಲಿಯಾಜ್ @ ಶೇಖ್ ರಿಯಾಜ್ ವಿರುದ್ಧ ಪಿ. ಅಯ್ಯಪ್ಪನ್** ಮತ್ತು ಇತರರು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ, ಸುರಕ್ಷಿತ, ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಫುಟ್‌ಪಾತ್‌ಗಳನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗುರುತಿಸಿದೆ.
- **ಇದು ವಿಧಿ 19(1)(d) - ಸಂಚಾರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ** ಮತ್ತು **ವಿಧಿ 21 – ಜೀವಿಸುವ** ಮತ್ತು **ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ** ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಸೂಚ್ಯಂಕ (GRAI)

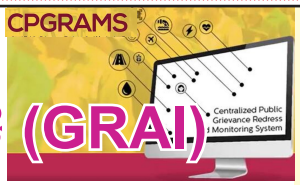

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಇಲಾಖೆಯು, ಜೂನ್ 2026 ರ GRAI** ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ತನ್ನ **50ನೇ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನವಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ (CPGRAMS)** ವರದಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳು.
ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು (RTI) ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅಥವಾ ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳು.
ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸೇವಾ ವಿಷಯಗಳು.
ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳು.
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆಗೆ ಬೆದರಿಕೆ ಒಡ್ಡುವ ವಿಷಯಗಳು.

ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಸೂಚ್ಯಂಕ (GRAI)

- ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ **ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಇಲಾಖೆ** (DARPG) ಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಆವರ್ತಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಚೌಕಟ್ಟಾಗಿದೆ.
- **ವ್ಯಾಪ್ತಿ:** CPGRAMS ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ಸಲ್ಲಿಕೆಯಾಗುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೂರುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಯಾಂಕವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **GRAI ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ** ಹರಡಿರುವ **11 ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚಕಗಳನ್ನು** ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ:
- **ದಕ್ಷತೆ:** ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಬಗೆಹರಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಮಯ.
- **ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ:** ನಾಗರಿಕರ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ.
- **ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ:** ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಲಯ ಅಥವಾ ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತೋರಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ.
- **ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಬದ್ಧತೆ:** ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಮೇಲ್ಮನವಿ.
- **ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನವಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (CPGRAMS):**
- ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು, ಮೇಲ್ಮನವಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ **ಭಾರತದ 24/7 ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪೋರ್ಟಲ್** ಆಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಿಂಚಣಿ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ **ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಇಲಾಖೆಯು** (DARPG) ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- **ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಪೋರ್ಟಲ್:** ಇದು 92 ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವಾಲಯಗಳು/ಇಲಾಖೆಗಳು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುತ್ತದೆ.
- **ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕಾಲಮಿತಿ:** 21 ದಿನಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ ಇದು ಆದೇಶಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮೇಲ್ಮನವಿ ಅವಕಾಶ:** ದೂರುಗಳ ಮುಕ್ತಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅತೃಪ್ತಿ ಇದ್ದರೆ, ನಾಗರಿಕರು ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸಂಯೋಜನೆ:** ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಆಧಾರಿತ **ಭಾಷಿಣಿ (BHASHINI) ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್** ಮೂಲಕ ಇದು 22 ಭಾಷೆಗಳ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಹೊರಗಿಡಲಾದ ವಿಷಯಗಳು:** ಈ **ಪೋರ್ಟಲ್ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೂರುಗಳನ್ನು** ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ:

ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದ **ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಯು (ACC)**, ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ **ಡಾ. ಟಿ.ವಿ. ಸೋಮನಾಥನ್** ಅವರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹುದ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇವರು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರ ನೇರ ಉಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ **ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಚಿವಾಲಯದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದು,** ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ಇವರು **ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಮಂಡಳಿಯ** (Civil Services Board) ಪದನಿಮಿತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಒಕ್ಕೂಟ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ನಡುವೆ ಇವರನ್ನು **ಸಮಾನರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗರು** (primus inter pares) ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. **ಭಾರತದ ಆದ್ಯತಾ ಕ್ರಮಾಂಕದಲ್ಲಿ ಇವರು 11 ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.**
- **ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ:** ಇವರು **ಪ್ರಧಾನಿ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನ ಪ್ರಧಾನ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಸಚಿವಾಲಯಗಳ ನಡುವಿನ **ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ** ಮತ್ತು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ (NCMC)** ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- **ನೇಮಕಾತಿ: ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಯು (ACC)** ಇವರನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ **2 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ** ನೇಮಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಈ ಅವಧಿಯನ್ನು **4 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. 4 ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲು, ಸರ್ಕಾರವು ಸಂಬಂಧಿತ ಸೇವಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.**
- **ಸರ್ ನಾರಾಯಣನ್ ರಾಘವನ್ ಪಿಳ್ಳೈ** ಅವರು **ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ**ಯಾಗಿದ್ದರು.

ಆರ್ಥಿಕತೆ

ಪರಾರಿಯಾದ ಆರ್ಥಿಕ (FEOA) ಅಪರಾಧಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2018

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯದ ಪ್ರಕಾರ, **ಭಾರತವು 2019 ಮತ್ತು 2026 ರ ನಡುವೆ 36 ದೇಶಗಳಿಂದ 274 ಪರಾರಿಯಾದ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ತಂದಿದೆ.**

ಪರಾರಿಯಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿ (FEO):

ಪರಾರಿಯಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿ (FEO - Fugitive Economic Offender) ಎಂದರೆ ರೂ. 100 ಕೋಟಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಬಂಧನ ವಾರಂಟ್ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಾರತವನ್ನು ತೊರೆದಿರುವ ಅಥವಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ವಿದೇಶದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಲು ನಿರಾಕರಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.

- ಭಾರತೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯುವ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿಗಳು ನ್ಯಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು **ಪರಾರಿಯಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2018 (FEOA) ರ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನು ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪರಾರಿಯಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2018 (FEOA):

- **ಆಸ್ತಿ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು:** ಭಾರತ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಪರಾಧಿಯ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಈ ಕಾನೂನು ಬೇನಾಮಿ ಆಸ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಿಯ ಪರೋಕ್ಷ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- **ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಸಾಧನೆಗಳ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧ:** ಭಾರತೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ **ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಸಾಧನೆಗಳನ್ನು** (ಸಿವಿಲ್ ಕ್ಲೈಮ್‌ಗಳು) ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಘೋಷಿತ **FEO ಗಳಿಗೆ** ಈ ಕಾಯ್ದೆ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ: ಅಕ್ರಮ ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ ತಡೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2002 (PMLA) ರ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕರಣಗಳ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಜಾರಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ (ED):

- **ಸ್ಥಾಪನೆ:** ಮೇ 1, 1956 ರಂದು **'ಜಾರಿ ಘಟಕ'**ವನ್ನು (Enforcement Unit) ರಚಿಸಲಾಯಿತು. **1957 ರಲ್ಲಿ,** ಈ ಘಟಕವನ್ನು **'ಜಾರಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ'** (ED - Enforcement Directorate) ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- **ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆ :** ಇದು **ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯದ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯಗಳು:** ED ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ:
- **ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾಯ್ದೆ, 1999** (FEMA - Foreign Exchange Management Act)
- **ಅಕ್ರಮ ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ ತಡೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2002** (PMLA - Prevention of Money Laundering Act)
- **ಪರಾರಿಯಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2018** (FEOA - Fugitive Economic Offenders Act).

'ಉಂಝಾ ಜೀರಿಗೆ' ಮತ್ತು 'ಉಂಝಾ ಸೋಂಪು' ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ GI ಮಾನ್ಯತೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಜೀರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೋಂಪು ಬೆಳೆಗಾರರು **'ಉಂಝಾ ಜೀರಿಗೆ'** ಮತ್ತು **'ಉಂಝಾ ಸೋಂಪು'** (Unjha Jeera and Unjha Fennel) ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ **ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ** (GI) ನೋಂದಣಿ ನೀಡುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಿವರಗಳು

- **ಉಂಝಾ** (Unjha) ನಗರವು ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಾಂಬಾರು ಬೀಜಗಳ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜೀರಿಗೆ, ಸೋಂಪು ಮತ್ತು ಈಸಬ್‌ಗೋಲ್ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- **ಉಂಝಾ APMC ಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಕರಿಂದ ಮಾರಾಟವಾಗುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಜೀರಿಗೆ** ಮತ್ತು **ಸೋಂಪು ರಾಜಸ್ಥಾನದಿಂದ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.**
- **ಗುಜರಾತ್‌ನ ಉಂಝಾ ಪ್ರದೇಶವು** ಈ ಸಾಂಬಾರು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರದೆ, ಕೇವಲ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ರೈತರ ವಾದವಾಗಿದೆ.

ಭವ್ಯ (BHAVYA) – ರಸಾಯನ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಶೇಷ ರಸಾಯನಿಕ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು **'ಭಾರತ್ ಔದ್ಯೋಗಿಕ್ ವಿಕಾಸ್ ಯೋಜನೆ ರಸಾಯನ'** ಅಥವಾ **'ಭವ್ಯ – ರಸಾಯನ'** (BHAVYA - Rasayan) ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಭಾರತ್ ಔದ್ಯೋಗಿಕ್ ವಿಕಾಸ್ ಯೋಜನೆ ರಸಾಯನ (BHAVYA-Rasayan)

- **ಉದ್ದೇಶ:** ಇದು **ಭಾರತದ ರಾಸಾಯನಿಕ** ಮತ್ತು **ಪೆಟ್ರೋ–ರಾಸಾಯನಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಹೊಸದಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸಲಾದ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪಾರ್ಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ**ಯಾಗಿದೆ.
- **ಘೋಷಣೆ:** ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು **2026–27** ರ ಕೇಂದ್ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು **ರೂ. 3,030 ಕೋಟಿ ಆರ್ಥಿಕ ವೆಚ್ಚದೊಂದಿಗೆ** ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಗುರಿ:** 5 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ **ಮೂರು ವಿಶ್ವದರ್ಜೆಯ ವಿಶೇಷ ರಾಸಾಯನಿಕ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು** ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
- **ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯ: ಕೇಂದ್ರ ರಾಸಾಯನಿಕ** ಮತ್ತು **ರಸಗೊಬ್ಬರ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ಪೆಟ್ರೋಕೆಮಿಕಲ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ.**
- **ಯೋಜನೆಯ ಮಾದರಿ:** ಇದು ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಅನುಷ್ಠಾನದ ಅವಧಿ:** ಈ ಯೋಜನೆಯು **2026–27 ರಿಂದ 2030–31** ರ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದವರೆಗೆ 5 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಮಹತ್ವ

- **ಆರ್ಥಿಕತೆ:** ಇದು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ವ್ಯಾಪಾರ:** ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಆಮದು ಪರ್ಯಾಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಪರಿಸರ:** ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಹಸಿರು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- **ದೂರದೃಷ್ಟಿ:** ಇದು ವಿಕಸಿತ **ಭಾರತ್ @ 2047** ರ ಗುರಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ.

ಉತ್ತಮ ತೊಗರಿ ತಳಿಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿ (ICAR) ಯು ತೊಗರಿಯ (Cajanus cajan L. Millsp.) **'ಆಶಾ'** ತಳಿಯ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸಂಪೂರ್ಣ ಟಿಪ್ಪಣಿಯುಕ್ತ (Fully annotated) **ಟೆಲೋಮಿಯರ್ ನಿಂದ ಟೆಲೋಮಿಯರ್** (T2T - telomere-to-telomere) ಉಲ್ಲೇಖ **ಜೀನೋಮ್ ಅನ್ನು** ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.

ಟೆಲೋಮಿಯರ್ ನಿಂದ ಟೆಲೋಮಿಯರ್‌ನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

- ಇದು **ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ, ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ** ಮತ್ತು **ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ–ಭರಿತ ತೊಗರಿ ತಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ** ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ತೊಗರಿ (Pigeonpea) ಬಗ್ಗೆ :

- ಇದು ಉಷ್ಣವಲಯ ಮತ್ತು ಉಪೋಷ್ಣವಲಯದಾದ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುವ ಪ್ರಮುಖ **ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯದ** (Pulse crop) ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು **ಅಸಮರ್ಪಕ ಮಳೆ, ಕಳಪೆ ಸಸಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ** ಮತ್ತು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿನ ತೇವಾಂಶದ ಕೊರತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- **ಜಾಗತಿಕ ಉತ್ಪಾದಕರು: ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್, ಮಲಾವಿ, ಕೀನ್ಯಾ, ಉಗಾಂಡಾ, ಹೈಟಿ, ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಫ್ ಕಾಂಗೋ** ಮತ್ತು **ನೇಪಾಳ,** ಇತ್ಯಾದಿ.
- **ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಜ್ಯಗಳು: ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಬಿಹಾರ, ಕರ್ನಾಟಕ** ಮತ್ತು **ಜಾರ್ಖಂಡ್.**
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಇದನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ **'ಅರ್ಹರ್'** ಅಥವಾ **'ತೂರ್'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಉಪಖಂಡದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ.

ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 'ಆತ್ಮನಿರ್ಭರತೆ'ಗಾಗಿ ಮಿಷನ್ :

- **ಪ್ರಾರಂಭ: 2025–26** ರಿಂದ **2030–31** ರವರೆಗೆ
- **ಉದ್ದೇಶ:** ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಸಾಧಿಸುವುದು.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಸುಧಾರಿತ ಬೀಜಗಳು, ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತರಣೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಕೆ, ಖಚಿತವಾದ ಖರೀದಿ** ಮತ್ತು **ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊಯ್ಲಿನ–ನಂತರದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಆಮದು ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು** ಮತ್ತು **ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು** ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.

ಲ್ಯಾವೆಂಡರ್ ಕೃಷಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಚಳಿಗಾಲ, ಅನಿಯಮಿತ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ರೈತರು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾವೆಂಡರ್ ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ನೇರಳೆ ಕ್ರಾಂತಿ

- **CSIR–ಅರೋಮಾ ಮಿಷನ್** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **2016ರಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾವೆಂಡರ್ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:** CSIR (Council of scientific and industrial Research) ಮೂಲಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯ.
- **ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೇಂದ್ರ:** ಭದೇರ್ವಾಹ್ (ದೋಡಾ ಜಿಲ್ಲೆ), ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಹವಾಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಗಳು:** ತಂಪಾದ, ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹವಾಮಾನ; ನೀರು ಸರಾಗವಾಗಿ ಬಸಿದುಹೋಗುವ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣು; ಇದು ನಿಂತ ನೀರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿದೆ.
- **ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯ:** ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸಕಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಸುಗಂಧ ತೈಲದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಝೀರೋ ಡಿಫೆಕ್ಟ್, ಝೀರೋ ಎಫೆಕ್ಟ್ (ZED) ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಉದ್ಯಮಗಳ ಸಚಿವಾಲಯವು MSME ಸುಸ್ಥಿರ (ಝೀರೋ ಡಿಫೆಕ್ಟ್, ಝೀರೋ ಎಫೆಕ್ಟ್ – ZED) **ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಝೀರೋ ಡಿಫೆಕ್ಟ್, ಝೀರೋ ಎಫೆಕ್ಟ್ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಯೋಜನೆ.

- ✓ **ಅನುಷ್ಠಾನ: ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಉದ್ಯಮಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ** (MSME - Ministry of Micro, Small and Medium Enterprises).
- ✓ **ಪ್ರಾರಂಭ:** 2016
- ✓ **ಉದ್ದೇಶ:** ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಗ್ರಾಹಕರು ತಿರಸ್ಕರಿಸದಂತಹ **ಉನ್ನತ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ** (Zero Defect - ಶೂನ್ಯ ದೋಷ) ಮತ್ತು **ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರದಂತಹ** (Zero Effect – ಶೂನ್ಯ ಪರಿಣಾಮ) **ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಾರತೀಯ MSME ಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು.**

ಭಾರತದ ಮಖಾನಾ ವಲಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆರೋಗ್ಯ ಜಾಗೃತಿ, ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವ ದೇಶೀಯ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಲವಾದ ರಫ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಾಗಿ, **'ಮಖಾನಾ'** ಭಾರತದ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೃಷಿ–ಆಹಾರ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಖಾನಾ ಮಂಡಳಿ:

- **ಉದ್ದೇಶ:** ಭಾರತದ ಮಖಾನಾ ವಲಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಧುನೀಕರಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿಯು **ಬಿಹಾರದ ಪೂರ್ಣಿಯಾ**ದಲ್ಲಿದೆ.

ಮಖಾನಾ (Euryale Ferox) ಕುರಿತು:

- ಇದು **ನೀರಿನ ಲಿಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ** (ನಿಂಫೇಯಾಸಿ – Nymphaeaceae) ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾದ ಒಂದು ಹೂಬಿಡುವ ಸಸ್ಯವಾಗಿದೆ.
- **ಹವಾಮಾನ ಸ್ಥಿತಿ:** ಇದು ಬೆಳೆಯಲು 20-35°C ತಾಪಮಾನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು 100–250 ಸೆಂ.ಮೀ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.
- ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾವಯವ, ಸಿರಿಧಾನ್ಯವಲ್ಲದ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ **ಭಾರತದಲ್ಲಿ** ಮತ್ತು **ಕೊರಿಯಾ, ಜಪಾನ್** ಹಾಗೂ **ಪೂರ್ವ ರಷ್ಯಾದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ** ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಮಖಾನಾ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ **ಶೇ. 90 ರಷ್ಟನ್ನು ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯವು** ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚಕ ಮಾನ್ಯತೆ (GI Tag):** 2022 ರಲ್ಲಿ, **'ಮಿಥಿಲಾ ಮಖಾನಾ'**ಕ್ಕೆ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚಕ (GI) ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಟೆಲಿಕಾಂ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯ (TMZ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಇಲಾಖೆ (DoT) ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರವು ಗ್ವಾಲಿಯರ್‌ನಲ್ಲಿ **ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಮೀಸಲಾದ ಟೆಲಿಕಾಂ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯವನ್ನು (TMZ)** ಸ್ಥಾಪಿಸಲು **ತಿಳುವಳಿಕಾ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ (MoU)** ಸಹಿ ಹಾಕಿವೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ✓ **ಸ್ಥಳ:** ಗ್ವಾಲಿಯರ್, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ.
- ✓ **ವ್ಯಾಪ್ತಿ:** ಇದು **350 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಸಮಗ್ರ ಪ್ಲಗ್–ಅಂಡ್–ಪ್ಲೇ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಲಸ್ಟರ್** ಆಗಿದೆ (ಇದರ ಹಂತ–I 170 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ).
- ✓ **ಆಡಳಿತ:** ಇದು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರದ **ಶೇ.51 ರಷ್ಟು ಷೇರು ಮತ್ತು ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಇಲಾಖೆಯ (DoT)** ಶೇ.49 ರಷ್ಟು ಷೇರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಿಶೇಷ ಉದ್ದೇಶದ ವಾಹಕ (SPV) ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
- ✓ **ಉದ್ದೇಶ: ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಟೆಲಿಕಾಂ ಯಂತ್ರಾಂಶಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು (ಮೇಕ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ) ಮತ್ತು 5G/6G ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು (R&D) ವೇಗಗೊಳಿಸುವುದು.**

ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಘಟಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಯೋಜನೆ (ECMS)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯವು (MeitY)** ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಘಟಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಯೋಜನೆಯ (ECMS) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ ನೀಡಲು **ಒಟ್ಟು ರೂ.7,877** ಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯದ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಘಟಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಯೋಜನೆಯ (ECMS) ಕುರಿತು:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:** ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಇದನ್ನು **2025 ರಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಘಟಕಗಳಿಗಾಗಿ ಬಲವಾದ ದೇಶೀಯ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಮದು ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.
- **ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯ:** ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯ (MeitY).
- **ಹಣಕಾಸು ಹಂಚಿಕೆ:** 6 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಒಟ್ಟು **ರೂ.22,919** ಕೋಟಿ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಗಮನ:** ಪ್ರಿಂಟೆಡ್ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು (PCBs), ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳು, ಡಿಸ್‌ಪ್ಲೇ ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳು, ಕನೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಉಪ-ಜೋಡಣೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:** ಇದು ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ, ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ, ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು **'ಮೇಕ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ'** ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮಹತ್ವ: ಭಾರತವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಪ್ತಧಾರಾ (Saptadhara)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: 2047ರ ವೇಳೆಗೆ ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ಗುರಿಯನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ತಲುಪಲು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಏಳು ಅಂಶಗಳ **'ಸಪ್ತಧಾರಾ'** (Saptadhara) ಸುಧಾರಣಾ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಪ್ತಧಾರಾ (Saptadhara):

- **ಉತ್ಪಾದನಾ ಶಕ್ತಿ (Manufacturing Power):** ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು.
- **ಕೃಷಿ ಶಕ್ತಿ (Agricultural Power):** ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ರಫ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆ (Technology & Innovation): ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI),** ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು (R&D) ಮುನ್ನಡೆಸುವುದು.
- **ಸಂಪರ್ಕ (Connectivity): ಮಲ್ಟಿಮೋಡಲ್ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ / ಬಹುಮಾದರಿಯ ಸಾಗಾಟ & ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.**
- **ರಕ್ಷಣಾ ಶಕ್ತಿ (Defence Power):** ಹೈಟೆಕ್ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು.
- **ಹಸಿರು ಮತ್ತು ನೀಲಿ ಆರ್ಥಿಕತೆ (Green & Blue Economy):** ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ (renewables) ಮತ್ತು ಸಾಗರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು.
- **ಸೌಮ್ಯ/ ಮೃದು ಶಕ್ತಿ (Soft Power):** ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

5 ವರ್ಷ ಪೂರೈಸಿದ ಇ-ಶ್ರಮ್ ಪೋರ್ಟಲ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಭಾರತದ ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾಗಿರುವ ಇ-ಶ್ರಮ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಐದು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದೆ.

e-Shram
Shramev Jayate
NATIONAL DATABASE OF UNORGANISED WORKERS

ಇ-ಶ್ರಮ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:** ಇದನ್ನು 2021 ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಸಚಿವಾಲಯವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ; ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೂಚನಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ (NIC) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಇದು ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೊದಲ ಆಧಾರ್-ಸಂಯೋಜಿತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದತ್ತಾಂಶ (NDUW) ಆಗಿದೆ.
- **UAN:** ಇದು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ 12-ಅಂಕಿಯ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಖಾತೆ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು (UAN) ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವ್ಯಾಪ್ತಿ:** ಇದು ನಿರ್ಮಾಣ, ವಲಸೆ, ಗಿಗ್/ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್, ಗೃಹ, ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಬೀದಿಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- **ಅರ್ಹತೆ:** 16 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಯಸ್ಸಿನ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿದಾರರು ಮತ್ತು EPFO/ESIC ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಇದರಿಂದ ಹೊರಗಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಭದ್ರತಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವರ್ಗಾವಣಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು (ಸ್ಥಳಾಂತರ-ಸ್ನೇಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ) ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ದತ್ತಾಂಶ ಆಧಾರಿತ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಉತ್ತಮ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು.
- ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು/ವಿಪತ್ತುಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುವುದು.

GST ಮೇಲ್ಮನವಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣ (GSTAT)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ನಿರೀಕ್ಷೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಕರಣಗಳು GST ಮೇಲ್ಮನವಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದಲ್ಲಿ (GSTAT) ದಾಖಲಾಗಿವೆ.

GSTAT ಬಗ್ಗೆ

- **ಸ್ಥಾಪನೆ:** ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ CGST ಕಾಯ್ದೆ, 2017ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಇದು GST ಕಾನೂನುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ರಚನೆ:** ಇದು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಧಾನ ಪೀಠ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಪೀಠಗಳನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಸಂಯೋಜನೆ:** ಇದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸದಸ್ಯರು (ಕೇಂದ್ರ/ರಾಜ್ಯ) ಇರುತ್ತಾರೆ.
- **ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳು:** **GST ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮನವಿ/ಪರಿಷ್ಕರಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಹೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳನ್ನು** ಇದು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಇದು **GST ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ, ತ್ವರಿತ ಮತ್ತು ಏಕರೂಪದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ** ಮತ್ತು **ಉನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.**
- **ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಆಧಾರ : GST**ಯು **ವಿಧಿ 246A** ಅನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ, ಮತ್ತು **GST ಮಂಡಳಿಯು ವಿಧಿ 279A** ಅಡಿಯಲ್ಲಿದೆ.

GST ಮಂಡಳಿ (GST Council)

- **ಕಾನೂನು ಮಾನ್ಯತೆ:** ಇದು **ಸಂವಿಧಾನದ (ನೂರ ಒಂದನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 2016ರ** ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯಿಸಲಾದ, **ವಿಧಿ 279A** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ: ಭಾರತದಲ್ಲಿ GST ಸನ್ನಿವೇಶದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು, ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಲು** ಅಥವಾ **ರೂಪಿಸಲು** ಇದು **ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.**
- **ಫೆಡರಲ್ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಇದನ್ನು **ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳೆರಡೂ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಫೆಡರಲ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿಯೂ (Federal body)** ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಕಾರ್ಯಗಳು:** ಇದು **GST ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ.**
- **ಸಂಯೋಜನೆ: ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರು** ಇದರ **ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ** ಹಾಗೂ **ಕೇಂದ್ರ ಕಂದಾಯ** ಅಥವಾ **ಹಣಕಾಸು ಖಾತೆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಹಣಕಾಸು** ಅಥವಾ **ತೆರಿಗೆ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.**

ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ (GST)

- ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯು **ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ಪರೋಕ್ಷ** ತೆರಿಗೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು **ದೇಶೀಯ ಬಳಕೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿದೆ (Value-added tax).**
- ಇಡೀ **ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಮಗ್ರ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿ 2017 ರಲ್ಲಿ** ಇದನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯು ಮೂರು ವಿಧಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ **ಕೇಂದ್ರ GST (CGST),** ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ **ರಾಜ್ಯ GST (SGST)** ಮತ್ತು ಸರಕು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ **ಅಂತರ್–ರಾಜ್ಯ ಪೂರೈಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ IGST.**

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಅನ್ನದಾತಾ ಆಯ ಸಂರಕ್ಷಣ್ ಅಭಿಯಾನ (PM-AASHA)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಖಚಿತ ಖರೀದಿ, ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು **PM-AASHA ಯೋಜನೆಯು** ಒಂದು ಬಲವಾದ ಮತ್ತು ಸಂರಚಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಅನ್ನದಾತಾ ಆಯ ಸಂರಕ್ಷಣ್ ಅಭಿಯಾನ (PM-AASHA)

- **ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷ:** 2018
- **ಉದ್ದೇಶ:** ರೈತರಿಗೆ ಲಾಭದಾಯಕ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು, **ಸಂಕಷ್ಟದ ಮಾರಾಟವನ್ನು (Distress sales) ತಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.**
- **ಘಟಕಗಳು – PSS (Price Support Scheme):** ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು, ಎಣ್ಣೆಕಾಳುಗಳು ಮತ್ತು ಕೊಬ್ಬರಿಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ (MSP) ಖರೀದಿಸುವುದು.
- **ಘಟಕಗಳು – PSF (Price Stabilization Fund):** ಬೆಲೆ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಬಫರ್ ಸ್ಟಾಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- **ಘಟಕಗಳು – PDPS (Price Deficiency Payment Scheme):** ರೈತರಿಗೆ MSP ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಾವತಿಸುವುದು.
- **ಘಟಕಗಳು – MIS (Market Intervention Scheme):** ಬೆಲೆ ಕುಸಿತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆ ಹಾಳಾಗುವ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ (Perishable crops) ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ರೈತರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು MSP ಆಧಾರಿತ ಬೆಲೆ ಖಾತರಿಯನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು

ಉತ್ತಮ ಸಮರಿಟನ್ ಯೋಜನೆ

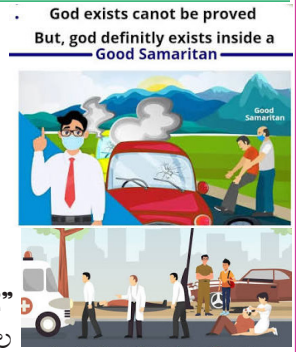

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : 2021–22 ರಿಂದ 2025–26 ರವರೆಗಿನ ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ **ಉತ್ತಮ ಸಮರಿಟನ್ ಯೋಜನೆಯ** (Good Samaritan Scheme) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **ಕೇವಲ 813 ಜನರಿಗೆ** ಮಾತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ :

- **ಪ್ರಾರಂಭ:** ಇದನ್ನು **2021 ರಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ: ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆದ್ದಾರಿ ಸಚಿವಾಲಯ** (MoRTH).
- **ಉದ್ದೇಶ:** ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತದ ಸಂತ್ರಸ್ತರನ್ನು **"ಸುವರ್ಣ ಘಳಿಗೆ"** (Golden Hour – ಅಪಘಾತದ ನಂತರದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮೊದಲ ಗಂಟೆ)ಯೊಳಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ದಾಖಲಿಸುವಂತೆ ದಾರಿಹೋಕರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತದ ಸಾವುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.

ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು :

- **ಬಹುಮಾನ:** ಪ್ರತಿ ಘಟನೆಗೆ ರೂ. 25,000 ನಗದು ಬಹುಮಾನ ಮತ್ತು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಅವಧಿ: 2026–27** ರಿಂದ **2030–31 ರ ಆವರ್ತ** (Cycle).
- **ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆ:** ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಸಂಯೋಜನೆ:** ಇದು ಅಪಘಾತದ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ **ರೂ.1.5 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ನಗದು ರಹಿತ** (Cashless) **ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವ ಪಿಎಂ ರಾಹತ್** (PM RAHAT) ಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಿಎಂ ರಾಹತ್ (PM RAHAT)
(Road Accident Victim Hospitalization and Assured Treatment) :

- ಇದು **ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆದ್ದಾರಿ ಸಚಿವಾಲಯವು** (MoRTH) ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ: ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತದ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ತಕ್ಷಣದ, ನಗದು ರಹಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು** ಒದಗಿಸುವುದು.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಇದು **"ಸುವರ್ಣ ಘಳಿಗೆ"** (Golden Hour) ಯಲ್ಲಿ **ಸಾವು–ನೋವುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

- ಇದು **7 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ರೂ. 1.5 ಲಕ್ಷದವರೆಗಿನ ನಗದು ರಹಿತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಇದು ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ **ಗರಿಷ್ಠ 24 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ** ಮತ್ತು **ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 48 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಆರೈಕೆಯನ್ನು** (Stabilization care) ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಈ ಯೋಜನೆಯು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತದ ಸಂತ್ರಸ್ತರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ತುರ್ತು ಸ್ಥಿರೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ **ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ರೋಗಿಗಳಿಂದ ಮುಂಗಡ ಪಾವತಿಯನ್ನು** (Advance payments) ಕೇಳುವಂತಿಲ್ಲ.
- ತುರ್ತು ಸ್ಪಂದನೆಗಾಗಿ ಇದರ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು **112 ಸಹಾಯವಾಣಿ**ಯೊಂದಿಗೆ (112 helpline) ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭಾರತ್** (PM-JAY) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೊಂದಾಯಿತಗೊಂಡ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಲಭ್ಯವಿದೆ.
- **ವರದಿ ಮಾಡುವಿಕೆ** ಮತ್ತು **ಕ್ಲೈಮ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ** (Claim processing) ಡಿಜಿಟಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು **eDAR ಮತ್ತು TMS 2.0 ಅನ್ನು** ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮೋಟಾರು ವಾಹನ ಅಪಘಾತ ನಿಧಿಯಿಂದ** (MVAF) ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುದಾನ ಬರುತ್ತದೆ.
- ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಾವಿನ್ಯತಾ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯಮಶೀಲತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (SVEP)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು **ನಾವಿನ್ಯತಾ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯಮಶೀಲತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ** (SVEP-Start up Village Entrepreneurship Programme) ನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದ್ದು, ಇದು **'DAY-NRLM'** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **4.32 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ** ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗಿದ್ದು, ಸಮುದಾಯ ನೇತೃತ್ವದ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆಯ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿದೆ.

ನಾವಿನ್ಯತಾ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯಮಶೀಲತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (SVEP)

- ಇದನ್ನು 2016 ರಲ್ಲಿ **ದೀನ್‌ದಯಾಳ್ ಅಂತ್ಯೋದಯ ಯೋಜನೆ – ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನೋಪಾಯ ಮಿಷನ್ (DAY-NRLM) ನ ಉಪ–ಯೋಜನೆಯಾಗಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:** ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ಕೃಷಿಯೇತರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು.
- ಮೊದಲ ಪೀಳಿಗೆಯ ಉದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ವಂಚಿತ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು.
- ಕೃಷಿಯ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಗೊಳಿಸುವುದು.
- ಬಲವಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.

ಸಮುದ್ರ ಮಂಥನ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಡಲಾಚೆಯ ಪರಿಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **2030–31ರ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ (FY) ವರೆಗೆ** ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು ರೂ. 84,084 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದ **'ಸಮುದ್ರ ಮಂಥನ'** (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಡಲಾಚೆಯ ಪರಿಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆ) ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆ:** ಇದು ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ: ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ ಸಚಿವಾಲಯ.**
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಇದುವರೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳದ ಕಡಲಾಚೆಯ ಸಂಚಿತ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಕ್ಷೆ ತಯಾರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಳ ಸಮುದ್ರದ ಪರಿಶೋಧನೆಯ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ** (~88%) ಮತ್ತು **ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ** (~50%) ಆಮದುಗಳ ಮೇಲಿನ ಭಾರತದ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.

ಯೋಜನೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

- **ಉತ್ಪಾದನಾ ಹೆಚ್ಚಳ:** ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು **62 ರಿಂದ 80 ಮಿಲಿಯನ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ತೈಲ ಸಮಾನಕ್ಕೆ** (MMTOE - Million Metric Tonnes of Oil Equivalent) ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಹೊಸ ಮೀಸಲುಗಳ ಶೋಧನೆ: 600 MMTOE** ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ **ಹೊಸ ಹೈಡ್ರೋಕಾರ್ಬನ್ ಮೀಸಲುಗಳನ್ನು** ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಭಾವ:** ಇದು ವಾರ್ಷಿಕ ಆಮದು ವೆಚ್ಚವನ್ನು **ರೂ. 1 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು** ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ದ್ವೀಪ್ತಿ ಯೋಜನೆ (DWEEPTI Yojana)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ದ್ವೀಪ್ತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ದ್ವೀಪ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ :

- **ಪೂರ್ಣ ರೂಪ: ಪರಿವರ್ತನಾತ್ಮಕ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗಾಗಿ ಇಂಧನ ಮತ್ತು ನೀತಿ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ.** (Decentralised Women Empowerment on Energy and Policy for Transformative Inclusion - DWEEPTI).
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಮಹಿಳಾ ನೇತೃತ್ವದ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು (SHGs) ವಿತರಣೆ ಆಧಾರಿತ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿಸಲು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ **ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯ–ಮಟ್ಟದ ನೀತಿ** ಇದಾಗಿದೆ.
- ಈ ಯೋಜನೆಯು ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ನೇತೃತ್ವದ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ವಲಯದಲ್ಲಿ **5,000 ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು** ಮತ್ತು **50,000** ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ **5 ಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬಗಳು** ಮತ್ತು **10,000 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಇಂಧನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಗುರಿ**ಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಮಹತ್ವ:** ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ನಿಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಕೌಶಲ್ಯಪೂರ್ಣ **"ಸೋಲಾರ್ ದೀದಿ"**ಗಳ ಸಮೂಹದ ಮೂಲಕ ಛಾವಣಿಯ ಮೇಲಿನ ಸೌರ ವಿದ್ಯುತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ, ನಿರ್ವಹಣೆ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂವಹನಕ್ಕಾಗಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಯೋಜನೆಯು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಪಂಚಾಯತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಕೇಂದ್ರ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಚಿವರು ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಪಂಚಾಯತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ** ಹಾಗೂ **ಸಮರ್ಥ್** (SAMARTH) ಪಂಚಾಯತ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು ಮತ್ತು **ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿ OSR** (ಸ್ವಂತ ಆದಾಯದ ಮೂಲ) ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು.

ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಪಂಚಾಯತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಅನುಷ್ಠಾನ:** ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಚಿವಾಲಯ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಇದು **ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಕ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು** ಹಾಗೂ ಸಚಿವಾಲಯದ ಮೀಸಲಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಆದಾಯ–ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು **ಸುಸ್ಥಿರ OSR ಅನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು** ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಸಮರ್ಥ್ (SAMARTH) ಪಂಚಾಯತ್ ಪೋರ್ಟಲ್:

- **ಅನುಷ್ಠಾನ:** ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಚಿವಾಲಯ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ–ಆಧಾರಿತ **OSR ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಕ** ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- ತೆರಿಗೆದಾರರ ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪಾವತಿಗಳು, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ನೈಜ–ಸಮಯದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯವರೆಗೆ **ಸಂಪೂರ್ಣ OSR ಜೀವನಚಕ್ರವನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು 'ಸಮರ್ಥ್'** ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಪಿಎಂ ಸೂರ್ಯ ಘರ್: ಮಫ್ತ್ ಬಿಜ್ಲಿ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಪಿಎಂ ಸೂರ್ಯ ಘರ್: ಮಫ್ತ್ ಬಿಜ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯು 75 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು, 39.7 ಲಕ್ಷ** ಛಾವಣಿಯ ಸೌರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇಂದ್ರದ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವಿನ ಮೂಲಕ **27,343.9 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಹೂಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ 48 ಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು** ನೀಡಿದೆ.

ಪಿಎಂ ಸೂರ್ಯ ಘರ್: ಮಫ್ತ್ ಬಿಜ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:** 2024
- **ಸಚಿವಾಲಯ:** ಹೊಸ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯ.
- **ಉದ್ದೇಶ: 1 ಕೋಟಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಛಾವಣಿಯ ಸೌರ (RTS) ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು** ಮತ್ತು **ಮಾಸಿಕ 300 ಯೂನಿಟ್**ಗಳವರೆಗೆ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಒದಗಿಸುವುದು.
- **ವಿಶೇಷತೆ:** ಇದು ಭಾರತದ ಇಂಧನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಗೃಹಬಳಕೆಯ ಛಾವಣಿಯ ಸೌರ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- **ಸಬ್ಸಿಡಿ (ಸಹಾಯಧನ):** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ **40%** ರವರೆಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪಿಎಂ-ಸೂರ್ಯ-ಘರ್-ಮಫ್ತ್-ಬಿಜ್ಲಿ-ಯೋಜನೆ ಅರ್ಹತೆ-ಮಾದರಿ ಸೌರ ಗ್ರಾಮ:

- ಈ ಘಟಕಕ್ಕಾಗಿ **ರೂ. 800 ಕೋಟಿ** ಅನುದಾನವನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದ್ದು, ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು **ಮಾದರಿ ಸೌರ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರೂ. 1 ಕೋಟಿ** ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಗ್ರಾಮವಾಗಿ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯಲು, ಅದು **5,000 ಕ್ಕಿಂತ** ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ (ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ವರ್ಗದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 2,000) ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವಾಗಿರಬೇಕು.
- **ಸೌರಶಕ್ತಿಯ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು** ಮತ್ತು ಇಂಧನ **ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು** ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಪಿಎಂ ವಿದ್ಯಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಪಿಎಂ ವಿದ್ಯಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋಜನೆಯು ಯಾವುದೇ ಭದ್ರತೆ** ಮತ್ತು **ಖಾತರಿದಾರರಿಲ್ಲದೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಲ ಹಾಗೂ ಬಡ್ಡಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಮಾನವಾದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು** ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಿಎಂ ವಿದ್ಯಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕುರಿತು

- **ಪ್ರಾರಂಭ: ನವೆಂಬರ್ 2024.**
- **ಹಣಕಾಸು ನೆರವು:** ಇದೊಂದು **ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆ** ಆಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ: ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಖಾತರಿದಾರರ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು** ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ: ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯವು** (ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ) ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- **ಗುರಿ:** NIR ಈ ಶ್ರೇಯಾಂಕದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ **ಅಗ್ರ 860 ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ** (QHEIs) ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಸಾಲದ ಭದ್ರತೆ:** ಈ ಸಾಲಗಳಿಗೆ **ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿ ಭದ್ರತೆ ಅಥವಾ ಖಾತರಿದಾರರ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.**
- **ಸಾಲದ ಖಾತರಿ: ರೂ. 7.5 ಲಕ್ಷದವರೆಗಿನ ಸಾಲಗಳಿಗೆ** ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು **75% ರಷ್ಟು** ಸಾಲದ ಖಾತರಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **ಬಡ್ಡಿ ಸಹಾಯಧನ: ವಾರ್ಷಿಕ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಆದಾಯ ರೂ. 8 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ** ಇರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿ ಮುಂದೂಡಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ **3% ಬಡ್ಡಿ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು** ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ (ರೂ. 10 ಲಕ್ಷದವರೆಗಿನ ಸಾಲಗಳಿಗೆ).
- **ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಂಯೋಜನೆ:** ಈ ಯೋಜನೆಯು **ಏಕೀಕೃತ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ** ಮತ್ತು **ಕೇಂದ್ರೀಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕರೆನ್ಸಿ** (CBDC) ವಾಲೆಟ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಮಿತ್ರ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಶಿಲ್ಲಾಂಗ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಅಫೇರ್ಸ್** (IICA), **ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಮಿತ್ರ ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ವೆಬಿನಾರ್ ಅನ್ನು** ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು.

ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಮಿತ್ರ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:** ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು **2026–27ನೇ ಸಾಲಿನ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ** ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ:** ಇದು **ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ** (MCA) ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು **ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಅಫೇರ್ಸ್ (IICA)** ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ: ಶ್ರೇಣಿ–2** ಮತ್ತು **ಶ್ರೇಣಿ–3** ನಗರಗಳಲ್ಲಿರುವ **ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ** (MSME) ಕೈಗೆಟುಕುವ ದರದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಯುವ ಪದವೀಧರರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ವಿಕಸಿತ್ ಭಾರತ್ ರೋಜಗಾರ್ ಯೋಜನೆ (PM-VBRY)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಭಾರತದ ಔಪಚಾರಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾಗಿ, **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ವಿಕಸಿತ್ ಭಾರತ್ ರೋಜಗಾರ್ ಯೋಜನೆಯು** (PM-VBRY) ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡು ಒಂದು ವರ್ಷ ಪೂರೈಸಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ವಿಕಸಿತ್ ಭಾರತ್ ರೋಜಗಾರ್ ಯೋಜನೆ (PM-VBRY) ಬಗ್ಗೆ

- **ಪ್ರಾರಂಭ:** ಇದು **2025** ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ : ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಸಚಿವಾಲಯ.**
- **ಗುರಿ:** ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯದ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನಹರಿಸಿ, ಎಲ್ಲಾ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸೇರುವವರು **ರೂ. 15,000** ವರೆಗಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನಕ್ಕೆ (Incentives) ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಉದ್ಯೋಗದಾತರ ಕಡೆಯಿಂದ, **ಆರು ತಿಂಗಳ ಸ್ಥಿರ ಉದ್ಯೋಗದ** ನಂತರ ಪ್ರತಿ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು **ರೂ. 3,000** ವರೆಗೆ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಔಪಚಾರಿಕ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯಲ್ಲಿ (Formal workforce) ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸೂರ್ಯ ಸರೋವರ್ ಯೋಜನೆ (PM-SSY)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ತೇಲುವ ಸೌರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಇಂಧನ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು **ರೂ. 5,070 ಕೋಟಿ** ವೆಚ್ಚದ **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸೂರ್ಯ ಸರೋವರ್ ಯೋಜನೆಗೆ** (PM-SSY) ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

PM-SSY ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆ:** ಇದು ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ: ಇಂಧನ ಶೇಖರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ** (ESS - Energy Storage System) ಸಂಯೋಜಿತವಾಗಿರುವ ತೇಲುವ ಸೌರ ದ್ಯುತಿವಿದ್ಯುಜ್ಜನಕ (FSPV - Floating Solar Photovoltaic) ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- **ಗುರಿ: 2030–31ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದ** ವೇಳೆಗೆ **5 ಗಿಗಾವ್ಯಾಟ್** (GW) **ತೇಲುವ ಸೌರ ದ್ಯುತಿವಿದ್ಯುಜ್ಜನಕ** (FSPV) ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆ: ಹೊಸ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಭಾರತೀಯ ಸೌರಶಕ್ತಿ ನಿಗಮ** (SECI).
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಇದು **2030** ರ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತದ **500 ಗಿಗಾವ್ಯಾಟ್** (GW) **ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯೇತರ ವಿದ್ಯುತ್ ಗುರಿಯನ್ನು** ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ, **ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ್ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ** ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ **10 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು** ಇಂಗಾಲದ **ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ (CO_2) ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು** ಕಡಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸೂಚನೆ:** ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ **ನರ್ಮದಾ ನದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ತೇಲುವ ಸೌರ ಉದ್ಯಾನವು 278 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್** (MW) ಸಾಮರ್ಥ್ಯದೊಂದಿಗೆ **ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ** (ಇದರ ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ 600 MW).

ದೆಹಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : ದೆಹಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಆನ್‌ಲೈನ್ ನೋಂದಣಿ ಪೋರ್ಟಲ್ ಅನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ :

» **ಪ್ರಾರಂಭ :** ಇದನ್ನು **ಜುಲೈ 2026** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

» **ಉದ್ದೇಶ :** ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು **ರೂ. 2,500** ಒದಗಿಸುವುದು. ಬಜೆಟ್‌ನೊಂದಿಗೆ **17 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ತಲುಪುವ ಗುರಿಯನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು :

» **ಅರ್ಹತೆ: 10 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ದೆಹಲಿಯ ನಿವಾಸಿಯಾಗಿರಬೇಕು, 21–60** ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಆದಾಯ **ರೂ. 2.5 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ** ಇರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಅರ್ಹರಾದ ಹಿರಿಯ ಮಹಿಳೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

» **ಹೊರಗಿಡುವಿಕೆಗಳು:** ತೆರಿಗೆದಾರರು, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ಪಿಂಚಣಿ ಪಡೆಯುವವರು ಮತ್ತು ಮೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಹೊರಗಿಡಲಾಗಿದೆ.

» **ಆಡಳಿತ: ಸ್ಥಳೀಯ ಶಾಸಕರು** (MLA) ಅಥವಾ **ಸಂಸದರಿಂದ** (MP) **ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ** ಮತ್ತು ಇದು **4–ಹಂತದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು** ಬಳಸುತ್ತದೆ.

» **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಇದು **ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ **ರಾಜಕೀಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ** (MLA/MP ಪತ್ರಗಳು) ಮತ್ತು **ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಹೊರಗಿಡುವಿಕೆಯ ಮಾನದಂಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ** ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆವರ್ತಕ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ಯೋಜನೆ (ಗೋಬರ್‌ಧನ್ ಯೋಜನೆ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು **ರೂ.23,731** ಕೋಟಿಗಳ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದೊಂದಿಗೆ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆವರ್ತಕ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ಯೋಜನೆ (ಗೋಬರ್‌ಧನ್)** ಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ.

ಗೋಬರ್‌ಧನ್ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆವರ್ತಕ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ಯೋಜನೆ) ಬಗ್ಗೆ:

» ಇದು **10–ವರ್ಷಗಳ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ** (ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷ 2026–27 ರಿಂದ 2035–36 ರವರೆಗೆ).

» **ಅನುಷ್ಠಾನ:** ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ ಸಚಿವಾಲಯ.

ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಘಟಕಗಳು :

» **ಗುರಿ: ಸಂಕುಚಿತ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ** (CBG) ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು **5 MMSCMD** ಗೆ **ಹತ್ತು ಪಟ್ಟು** ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

» **ಏಕೀಕೃತ ಚೌಕಟ್ಟು:** ಇದು **ಸತತ್** (SATAT), **ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೆರವು** (MDA), ಮತ್ತು **ಜೀವರಾಶಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣ** (BAM) ಗಳಂತಹ ಹಿಂದಿನ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಜೈವಿಕ ಇಂಧನಗಳು (Biofuels)

» **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ಜೈವಿಕ ಇಂಧನಗಳು ಸಸ್ಯ** ಮತ್ತು **ಸಸ್ಯ–ಮೂಲದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾದ ಪರ್ಯಾಯ ಇಂಧನ**ಗಳಾಗಿವೆ.

» **ಉದಾಹರಣೆ: ಬಯೋಎಥೆನಾಲ್, ಬಯೋಡೀಸೆಲ್, ಹಸಿರು ಡೀಸೆಲ್, ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ** (Biogas) ಇತ್ಯಾದಿ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ನೀತಿ, 2018

» **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ನೀತಿ 2018** (2022 ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ) ಇಂಧನ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು

» **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜಿ–ವನ್ ಯೋಜನೆ:** ಇದು ಕೃಷಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಅವಶೇಷಗಳಿಂದ 2G ಎಥೆನಾಲ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

» **ಸತತ್ ಯೋಜನೆ (SATAT):** ಇದು ಇಂಧನ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ **ಸಂಕುಚಿತ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ (CBG)** ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಟಲ್ ನಗರ ನವೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪರಿವರ್ತನಾ ಮಿಷನ್ (AMRUT)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಅಮೃತ್ 2.0 (AMRUT 2.0) ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಒಳಚರಂಡಿ ಮತ್ತು ಕೊಳಚೆ ನೀರು** (ಸೆಪ್ಟೇಜ್) ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸುವಂತೆ **ಸಂಸದೀಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯು** ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. **594 ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 104** (17.5%) ಮಾತ್ರ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದ್ದು, **ಶೇ. 67 ರಷ್ಟು** ಯೋಜನೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಅದು ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಅಟಲ್ ನಗರ ನವೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪರಿವರ್ತನಾ ಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ :

» **ಪ್ರಾರಂಭ : ಜೂನ್ 2015** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

» **ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪ : AMRUT** - Atal Mission for Rejuvenation and Urban Transformation – ಅಟಲ್ ನಗರ ನವೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪರಿವರ್ತನಾ ಮಿಷನ್

ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆ - ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

» **ಉದ್ದೇಶ:** ಇದು **ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾನವನಗಳಂತಹ ಮೂಲಭೂತ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.

» **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಇದು ಜನರಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಿದೆ.

» **ಅಮೃತ 2.0:** ಇದನ್ನು **ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1, 2021** ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

» ಇದು ಎಲ್ಲಾ **ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು** (ULBs) ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ನಗರಗಳನ್ನು ಜಲ ಸುರಕ್ಷಿತ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಪಿಎಂ-ಕಿಸಾನ್ (PM-KISAN)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಮಾನ್ ನಿಧಿ (PM-KISAN) ಯೋಜನೆಯನ್ನು **2030–31** ರವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದು, ಈ ಅವಧಿಗೆ **ರೂ.3.15 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ಅನುದಾನ**ವನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಮಾನ್ ನಿಧಿ (PM-KISAN):

- **ಪ್ರಾರಂಭ: 24 ಫೆಬ್ರವರಿ 2019**
- **ಹಣಕಾಸು ನೆರವು:** ಇದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ **100%** ನಿಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ: ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ.**

ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- **ಉದ್ದೇಶ:** ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಜಮೀನಿನ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಎಲ್ಲಾ ಭೂಹಿಡುವಳಿದಾರ **ರೈತರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 6,000 ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮೂರು ಸಮಾನ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ** ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು:** ಸರಿಯಾದ ಬೆಳೆ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿವಿಧ **ಕೃಷಿ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ (SMFs)** ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ: ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿ ರೈತ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ** ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಆಯಾ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪಾರಂಪರಿಕ ಗ್ರಾಮ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಸ್ವಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ ಅವರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳವಾದ ಅಂಗುಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗುರುಜಾಂಗ್ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಪಾರಂಪರಿಕ ಗ್ರಾಮವಾಗಿ (Heritage Village) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಒಡಿಶಾ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜಿಸಿದೆ.

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ

- ✓ **ಅರ್ಥ:** ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವನಶೈಲಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಸಾಹತುಗಳನ್ನು ಪಾರಂಪರಿಕ ಗ್ರಾಮ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.
- ✓ **ಮೂರ್ತ ಪರಂಪರೆ (Tangible Heritage):** ಮನೆಗಳು, ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ✓ **ಅಮೂರ್ತ ಪರಂಪರೆ (Intangible Heritage):** ಹಬ್ಬಗಳು, ಜಾನಪದ, ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು, ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ✓ **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಗುರುತನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- ✓ **ಪ್ರಮುಖ ಉದಾಹರಣೆ:** ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಾಗ್ಪುರ್ – ಇದು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಪಾರಂಪರಿಕ ಗ್ರಾಮವೆಂದು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
- ✓ **ಇತರ ಉದಾಹರಣೆಗಳು: ಕಿಸಾಮಾ** (ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್), **ರೆಯೆಕ್** (ಮಿಜೋರಾಂ), **ಖಾಸಿ ಹೆರಿಟೇಜ್ ವಿಲೇಜ್** (ಮೇಘಾಲಯ).

ಪಾರಂಪರಿಕ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಯೋಜನೆ (HRIDAY)

- ✓ **ಪ್ರಾರಂಭ: 2015** ರಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.
- ✓ **ಉದ್ದೇಶ:** ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳ ಸುತ್ತಲಿನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪಾರಂಪರಿಕ ನಗರಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವುದು.
- ✓ **ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ: ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ರಸ್ತೆಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳು, ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಪಾರ್ಕಿಂಗ್, ಭದ್ರತೆ** ಮತ್ತು **ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಇದು ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.**
- ✓ **ವ್ಯಾಪ್ತಿ: ವಾರಣಾಸಿ, ಅಜ್ಮೀರ್, ಅಮೃತಸರ, ಮಥುರಾ, ಗಯಾ ಮತ್ತು ಪುರಿ** ಸೇರಿದಂತೆ **12 ಪಾರಂಪರಿಕ ನಗರಗಳನ್ನು** ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ✓ **ಹಣಕಾಸು ನೆರವು: ಶೇ. 100ರಷ್ಟು** ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ✓ **ಅವಧಿ:** 2015–2019 ರವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಪರಿಷ್ಕೃತ ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು **ಪರಿಷ್ಕೃತ ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಯೋಜನೆಗೆ** ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದ್ದು, **2026–27** ರಿಂದ **2030–31** ರವರೆಗಿನ ಬಜೆಟ್ ಅನ್ನು ರೂ. **36,441** ಕೋಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ಒಕ್ಕೂಟಗಳಿಗೆ ನೆರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ.

ಮೂಲ ಬದಲಾವಣೆಗಳು:

- **10 ಪಟ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಸಮೂಹ (Talent Pool):** ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ **"ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಅಥ್ಲೀಟ್‌ಗಳನ್ನು (E-KIAs)"** ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದ ಏಕೀಕರಣ:** ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆಯ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲನ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು **ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಪೋಷಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು (Feeder Schools)** ಮತ್ತು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ತರಬೇತಿ ಮಾನದಂಡಗಳು:** ತರಬೇತುದಾರರ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಏಕೀಕರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೋಚ್ ಮಾನ್ಯತೆ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು (NCAB)** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ನಿಗಾ ವಹಿಸುವಿಕೆ:** ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ಶೋಧನೆಗಾಗಿ AI-ಚಾಲಿತ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂಲ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಯ ನಡುವಿನ ಹೋಲಿಕೆ:

ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಮೂಲ ಯೋಜನೆ	ಪರಿಷ್ಕೃತ ಯೋಜನೆ (2026–31)
ವೆಚ್ಚ	ರೂ. 4,500 ಕೋಟಿ	ರೂ. 36,441 ಕೋಟಿ
ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ಸಮೂಹ (Talent Pool)	ಸ್ಥಳೀಯ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ (Cohorts) ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು	10 ಪಟ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಮೂಹ (E-KIAs)
ತರಬೇತಿ	ವಿಭಜಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ನಿಯಮಗಳಿದ್ದವು	ಏಕೀಕೃತ NCAB ಮಾನದಂಡಗಳು
ಪ್ರಗತಿಯ ಮಾರ್ಗ (Pathway)	ಕೇವಲ ದೇಶೀಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು	ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಮತ್ತು ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್‌ಗೆ (CWG) ಸಮಗ್ರ ಮಾರ್ಗ

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಸಂಪದ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಕರ್ನಾಟಕದ **ಸಮುದ್ರ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ನಷ್ಟವು 6.21% ರಿಂದ 10.13% ರಷ್ಟಿದೆ** ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಘೋಷಿಸಿದೆ.

ಭಾರತದ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ವಲಯ:

- **ಉತ್ಪಾದನೆ:** ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ **3ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಮೀನು ಉತ್ಪಾದಕ ಮತ್ತು 2ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಜಲಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕ ದೇಶ**ವಾಗಿದೆ.
- ಮೀನು ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತವು 4 ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಫ್ತುದಾರನಾಗಿದೆ.
- ಉದ್ಯೋಗದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ, **ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ವಲಯವು 30 ಮಿಲಿಯನ್‌ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ.**
- **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಸಂಪದ ಯೋಜನೆ (PMMSY):** ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ವಲಯದ ಸುಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ನೀಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ತರುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವಲಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ (NFDB):** 2006 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ NFDB ಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉನ್ನತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಸಂಪದ ಯೋಜನೆ (PMMSY):** 2020 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ **PMMSY** ಯು ಮೀನು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮತ್ತು ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- **ನೀಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ: 2015** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ **ನೀಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ವಲಯದ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.

ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಿತ್ರ ಕೋರ್ಸ್

(GARBHINI MITRA COURSE)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಆಯುರ್ವೇದ ಸಂಸ್ಥೆಯು (AIIA)** 2026–2027ರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕಾಗಿ **ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಿತ್ರ ಕೋರ್ಸ್ ಅನ್ನು** ಪರಿಚಯಿಸಿದೆ.

ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಿತ್ರ ಕೋರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಕೋರ್ಸ್ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ:** ನವದೆಹಲಿಯ ಸರಿತಾ ವಿಹಾರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ **ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಆಯುರ್ವೇದ ಸಂಸ್ಥೆ** (AIIA).
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಗರ್ಭಾವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಹೆರಿಗೆಯ ನಂತರದ ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.

- **ಬ್ಯಾಚ್ ಗಾತ್ರ:** 20 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು.
- **ಆಯುರ್ವೇದದ ಆಧಾರ:** **ಗರ್ಭಿಣಿ ಪರಿಚರ್ಯ** (ಹೆರಿಗೆಗೆ ಮುಂಚಿನ), **ಸೂತಿಕಾ ಪರಿಚರ್ಯ** (ಹೆರಿಗೆಯ ನಂತರದ) ಮತ್ತು **ಗರ್ಭಾಧಾನ ವಿಧಿ** (ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಮುಂಚಿನ) ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ.
- **ಕೌಶಲ್ಯಗಳು: ತ್ರೈಮಾಸಿಕ–ವಾರು ಆಹಾರ ಕ್ರಮ, ಜೀವನಶೈಲಿ, ಗರ್ಭಾವಸ್ಥೆಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಯೋಗ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಬೆಂಬಲ, ನವಜಾತ ಶಿಶುವಿನ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಜೀವರಕ್ಷಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು** ಇದು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಅರ್ಹತೆ: 18+ ವರ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ 10+2 ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿರಬೇಕು.**

ಸಾಸ್ಕಿ (SASCI) ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಚಿವಾಲಯವು SASCI–ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು **ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನಾ ವರದಿ** (DPR) ಮಾದರಿಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ.

ಸಾಸ್ಕಿ (SASCI) ಯೋಜನೆ

- ❖ **SASCI :** ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ನೆರವು (Special Assistance to States for Capital Investment)
- ❖ **ಪ್ರಾರಂಭ:** ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯವು ಇದನ್ನು 2022–23 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
- ❖ **ಗುರಿ:** ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ❖ **ಸ್ವರೂಪ:** ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ 100% ಬಡ್ಡಿ–ಮುಕ್ತ ಸಾಲಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 50 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮರುಪಾವತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ❖ **ಉದ್ದೇಶ:** ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು, ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು.
- ❖ **ಗಮನ:** ಸಾರಿಗೆ, ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ನಗರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಬಂಡವಾಳ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ **ಮಹತ್ವ:** ಇದು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಂಟೇನರ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ನೆರವು ಯೋಜನೆ (CMAS)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ರೂ. 10,000 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ **ಕಂಟೇನರ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ನೆರವು ಯೋಜನೆಯನ್ನು (CMAS)** ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ

- **ಪ್ರಾರಂಭ:** ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು **2026–27ರ ಕೇಂದ್ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ** ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯ:** ಬಂದರು, ಹಡಗು ಮತ್ತು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವಾಲಯ.
- **ಆರ್ಥಿಕ ಅನುದಾನ:** ಈ ಯೋಜನೆಯು **ಮುಂದಿನ 5 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಒಟ್ಟು ರೂ. 10,000 ಕೋಟಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶ:** ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ದೇಶೀಯ ಹಡಗು ಕಂಟೇನರ್ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಗಳು:

- **ಉತ್ಪಾದನೆ:** ಇದು **ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 7.5 ಲಕ್ಷ** TEU (ಟ್ವೆಂಟಿ–ಫೂಟ್ ಈಕ್ವಿವೆಲೆಂಟ್ ಯುನಿಟ್) ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯ:** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಒಟ್ಟು ರೂ.80,000 ಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತದೆ.
- **ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ:** ಇದು **3,000 ನೇರ ಹಾಗೂ 50,000 ಪರೋಕ್ಷ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು** ಸೃಷ್ಟಿಸಲಿದೆ.
- **ವ್ಯಾಪ್ತಿ:** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಗ್ರೀನ್‌ಫೀಲ್ಡ್ (ಹೊಸ) ಮತ್ತು ಬ್ರೌನ್‌ಫೀಲ್ಡ್ (ಹಾಲಿ ಇರುವ) ಎರಡೂ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಮಹತ್ವ:

- **ಆಮದು ಬದಲಿ:** ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ 2 ಮಿಲಿಯನ್ ಕಂಟೇನರ್‌ಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಇದು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಯ ಸ್ಥಿರತೆ:** ಜಾಗತಿಕ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಅಡೆತಡೆಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯ ರಫ್ತುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಯ ದೃಢತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ.
- **ನೀತಿಗಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ:** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಮ್ಯಾರಿಟೈಮ್ ಅಮೃತ ಕಾಲ ಮುನ್ನೋಟ 2047, ಪಿಎಂ ಗತಿ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮೇಕ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ ಉಪಕ್ರಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಪಿಎಂ–ಪೋಷಣ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ದೆಹಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಹೊಸ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ** ಇಡ್ಲಿ–ಸಾಂಬಾರ್‌ನಂತಹ ಹೊಸ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಪೋಷಣ್ ಶಕ್ತಿ ನಿರ್ಮಾಣ್ (PM POSHAN) ಬಗ್ಗೆ:

- ಈ ಮೊದಲು **ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಯೂಟ ಯೋಜನೆ** (MDMS) ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು **2021ರಲ್ಲಿ ಪಿಎಂ–ಪೋಷಣ್** ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- ಇದು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, 2021–22 ರಿಂದ 2025–26ರ ಅವಧಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆದಿದೆ.
- ಇದು ಒಂದು **ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು** (ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳೆರಡೂ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ), ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅನುದಾನಿತ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 8ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಿಸಿ ಊಟವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಸಿವಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು** (ಹಾಜರಾತಿ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ **ಉಳಿಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆ) ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.**

ದೀನ ದಯಾಳ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೌಶಲ್ಯ ಯೋಜನೆ (DDU-GKY)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯು ದೀನ ದಯಾಳ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೌಶಲ್ಯ ಯೋಜನೆಯ (DDU-GKY)** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ **ಕೌಶಲ್ಯ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ನೈಜ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು** ಎತ್ತಿತೋರಿಸಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ✓ **ಅನುಷ್ಠಾನ: ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ (MoRD).**
- ✓ **ಪ್ರಾರಂಭ:** 2014.
- ✓ ಇದು **ದೀನದಯಾಳ್ ಅಂತ್ಯೋದಯ ಯೋಜನೆ–ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನೋಪಾಯ ಅಭಿಯಾನದ (DAY-NRLM)** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾದ ಉದ್ಯೋಗ–ಆಧಾರಿತ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ✓ **ವಯೋಮಿತಿ:** ಈ ಯೋಜನೆಯು 15 ರಿಂದ 35 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ (ಮಹಿಳೆಯರು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ವಿಕಲಚೇತನರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ವಯೋಮಿತಿಯನ್ನು **45 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ** ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ).
- ✓ **ಉದ್ದೇಶ:** ಉದ್ಯೋಗ–ಆಧಾರಿತ ಕೌಶಲ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ, ಅವರಿಗಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನಜಾತಿಯ ವಿಕಾಸ್ ಮಿಷನ್ (PMJVM)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನಜಾತಿಯ ವಿಕಾಸ್ ಮಿಷನ್ (PM-JVM) ಭಾರತದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅರಣ್ಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನಜಾತಿಯ ವಿಕಾಸ್ ಮಿಷನ್ (PMJVM) ಕುರಿತು:

- ಇದನ್ನು **2021–22 ರಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಹಣಕಾಸು:** ಇದು **ಬುಡಕಟ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.**

Pradhan Mantri Van Dhan Yojana

- **ನೋಡಲ್ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಭಾರತೀಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಹಕಾರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಒಕ್ಕೂಟ (TRIFED)

ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- **ಬುಡಕಟ್ಟು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ, ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.**
- **ಸಣ್ಣ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು (MFP),** ಬುಡಕಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು.
- **ಬುಡಕಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದಕ ಉದ್ಯಮಗಳು, ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು (SHGs)** ಮತ್ತು **ವನ ಧನ್ ವಿಕಾಸ್ ಕೇಂದ್ರ**ಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು.
- **ಬುಡಕಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ** ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಇದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ನೇರ ಖರೀದಿಯ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಲಾದ **ಸಣ್ಣ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ (MFP) ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆಯನ್ನು (MSP)** ಸಹ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಗಮನ: ಬುಡಕಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ → ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ → ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ → ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.**

❑ **ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೇಜರ್ ಅಭಿಲಾಷಾ ಬರಾಕ್ ಅವರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಯಿತು?**

A. UN ವುಮನ್ ಪೀಸ್‌ಕೀಪರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
B. UN ಮಿಲಿಟರಿ ಜೆಂಡರ್ ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಆಫ್ ದಿ ಇಯರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
C. UN ಪೀಸ್ ಅಂಬಾಸಿಡರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
D. UN ಸಿವಿಲಿಯನ್ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.

ಉತ್ತರ: B

❑ **ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:**

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿ ಮಿಷನ್ ಅನ್ನು ನವೆಂಬರ್ 2024 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
2. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
3. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಮುಕ್ತ, ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ-ಆಧಾರಿತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಕೇವಲ ಒಂದು
B. ಕೇವಲ ಎರಡು
C. ಎಲ್ಲಾ ಮೂರೂ
D. ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

ಉತ್ತರ: C

❑ **ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು (EAC-PM) ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ?**

A. ಆರ್ಥಿಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಕುರಿತು ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ.
B. ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ರಚಿಸಲಾದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆ.
C. ಹಣಕಾಸು ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆ.
D. ಸಮಗ್ರ-ಆರ್ಥಿಕ ಸೂಚಕಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ನಿಯಂತ್ರಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ.

ಉತ್ತರ: B

❑ **ಪಿಎಂ ಇ-ಡ್ರೈವ್ (PM E-DRIVE) ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ?**

A. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಆಧಾರಿತ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
B. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಹನಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಸುಸ್ಥಿರ ನಗರ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸುವುದು.
C. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಬ್ಸಿಡಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
D. ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲು ಜಾಲಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.

ಉತ್ತರ: B

ಭೂಗೋಳ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ

ಮೇಘ ಚಿರತೆ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ (CAP)

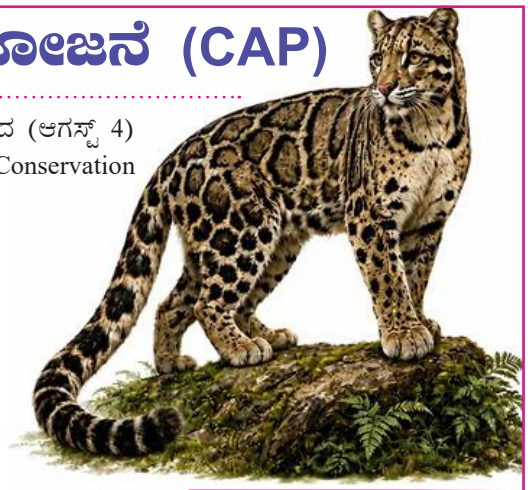

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : ಇತ್ತೀಚೆಗೆ **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೇಘ ಚಿರತೆ** (ಕ್ಲೌಡೆಡ್ ಲೆಪರ್ಡ್) ದಿನದ (ಆಗಸ್ಟ್ 4) ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ **ಮೇಘ ಚಿರತೆ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ** (CAP - Clouded Leopard Conservation Action Plan) ಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

ಮೇಘ ಚಿರತೆ (ನಿಯೋಫೆಲಿಸ್ ನೆಬ್ಯುಲೋಸಾ)

- **ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು:** ಇದು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ವಾಸಿಸುವ (Arboreal) ಕಾಡುಬೆಕ್ಕಾಗಿದೆ.
- ಇದು ತನ್ನ ದೇಹದ ಮೇಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಮೋಡದ ಆಕಾರದ ಗುರುತುಗಳು, ಉದ್ದವಾದ ಕೋರೆಹಲ್ಲುಗಳು ಮತ್ತು ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಉದ್ದದ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು **ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವ** (Nocturnal hunter) ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದೆ. **ಜಿಂಕೆಗಳು, ಮಂಗಗಳು, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಗಳು, ಚಿಪ್ಪುಹಂದಿಗಳು** ಮತ್ತು **ಅಳಿಲುಗಳು** ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ **ಮರವಾಸಿ ಹಾಗೂ ಭೂವಾಸಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು** ಇದು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ.
- **ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಹರಡುವಿಕೆ:** ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ, **ದ್ವಿತೀಯಕ ಅರಣ್ಯಗಳು, ಒಣ ಕಾಡುಗಳು, ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್‌ಗಳು** ಮತ್ತು **ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ 3,500 ಮೀಟರ್‌ಗಿಂತ** ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಇದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಇದು **ನೇಪಾಳದ ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದ ಮುಖ್ಯಭೂಮಿಯ ಮೂಲಕ ಚೀನಾದವರೆಗೂ** ಹರಡಿದೆ.
- ಇದು **ತೈವಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳಿದುಹೋಗಿದೆ** (Extinct). **ವಿಯೆಟ್ನಾಂ, ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶಗಳಲ್ಲಿ** ಇದರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿದೆ (Extirpation).
- **ಬೆದರಿಕೆಗಳು:** ತ್ವರಿತಗತಿಯ ಅರಣ್ಯನಾಶ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ಛಿದ್ರೀಕರಣವು ಪ್ರಮುಖ ಬೆದರಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ, **ವನ್ಯಜೀವಿ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಅಕ್ರಮ ಬೇಟೆ** ಮತ್ತು **ಉರುಳು ಹಾಕುವುದು** (Snaring) ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ಷೀಣಿಸಲು ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಕಾರಣವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ

- ಇದನ್ನು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ **ವನ್ಯಜೀವಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯವರ್ಗದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಮಾವೇಶದ (CITES) ಅನುಬಂಧ I** ರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳ IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಘ ಚಿರತೆಯನ್ನು **'ದುರ್ಬಲ'** (Vulnerable) ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಮೇಘ ಚಿರತೆ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ (CAP) ಬಗ್ಗೆ**
- **ಇದನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ** ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಸರ ಸೌಲಭ್ಯ (GEF) ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UNDP) ಜಂಟಿ ಉಪಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಲು, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸಲು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಭೇದದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಸಮಗ್ರ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

❑ **ಹಣಕಾಸು ನೀತಿ ಸಮಿತಿಗೆ (MPC) ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:**

1. RBI ಗವರ್ನರ್ ಅವರು MPC ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
2. RBI ಉಪ ಗವರ್ನರ್ ಅವರು MPC ಯ ಆಂತರಿಕ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ
D. 1 ಅಥವಾ 2 ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

ಉತ್ತರ: C

❑ **ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:**

1. ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾರತವು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
2. ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪೈಕಿ ತಮಿಳುನಾಡು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ
D. 1 ಅಥವಾ 2 ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

ಉತ್ತರ: C

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶ (ESA)

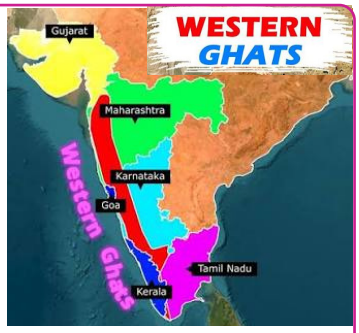

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಗುಜರಾತ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ** ಮತ್ತು **ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ** ಹರಡಿರುವ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ **56,825.7 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ** ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು **ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೇಶ** (ESA) ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲು **ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಏಳನೇ ಕರಡು ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು** ಹೊರಡಿಸಿದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

» **ಅರಣ್ಯಗಳು:** ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಪ್ರದೇಶವು **ತೇವಾಂಶ ಭರಿತ ಎಲೆ ಉದುರಿಸುವ ಕಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ಮಳೆಕಾಡುಗಳನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.

» **ಸ್ಥಳೀಯತೆ:** ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

» ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಉಭಯಚರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು **77%** ಮತ್ತು **ಸರೀಸೃಪಗಳಲ್ಲಿ 62%** **ರಷ್ಟು** ಪ್ರಭೇದಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ಬೇರೆಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಕುರಿತಾದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

» **ಸ್ಥಳ: ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ** ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು ಭಾರತೀಯ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪದ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಗೆ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ಆರು ರಾಜ್ಯಗಳ (**ಗುಜರಾತ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಕೇರಳ**) ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತವೆ.

» **ಇತರ ಹೆಸರು:** ಇದನ್ನು **'ಭಾರತದ ಮಹಾ ಕಡಿದಾದ ಇಳಿಜಾರು'** (The Great Escarpment of India) ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

» **ಮಾನ್ಯತೆ:** ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ, ಇದನ್ನು **ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣ** ಮತ್ತು **ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಹಾಟ್‌ಸ್ಪಾಟ್** ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

» **ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು:** ಇದು **ಆದರ್, ಕೋಟ, ಬಡಗ, ತೋಡ, ಕುರುಂಬ** ಮತ್ತು **ಪಣಿಯ** ಮುಂತಾದ **ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ.**

» **ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ:** ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 2 **ಜೀವಗೋಳ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶಗಳು** ಮತ್ತು **13 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಅನೇಕ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಿತಿಗಳು

ಸಂಜಯ್ ಕುಮಾರ್ ಸಮಿತಿ:

» **ಉದ್ದೇಶ: ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯಗಳ ಗಡಿರೇಖೆಯ ಕುರಿತಾದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಿತ ವಿನಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯೀಕರಿಸಲು** ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

» **ಮಹತ್ವ:** ಇದು **ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ESA ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು** ಹೊಂದಿದ್ದು, **ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಹಾನಿಕಾರಕವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ.**

ಮಾಧವ್ ಗಾಡ್ಗೀಳ್ ಸಮಿತಿ (2011):

» **ಉದ್ದೇಶ: ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದು** ಇದರ **ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು.** ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು **ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು** ಘೋಷಿಸಲು ಈ ಸಮಿತಿಯು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ.

» ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮೀಸಲಾದ **ಪರಿಸರ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಲು** ಇದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿತು.

» ವರದಿಯು **ಕಠಿಣ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿತು,** ಆದರೆ ಅದರ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್ ಸಮಿತಿ (2012):

» ಗಾಡ್ಗೀಳ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚು ಸಮತೋಲಿತ ವಿಧಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು.

» ಇದು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ **37%** **ರಷ್ಟು** ಪ್ರದೇಶವನ್ನು **ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯ**ಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲು ಇದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ.

» ಇದು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಗತ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಮಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯಗಳು (ESZ)

» **ಅಧಿಸೂಚನೆ:** ಇವುಗಳನ್ನು **ಪರಿಸರ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1986** ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ** ಮತ್ತು **ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯವು** (MoEFCC) ಅಧಿಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

» **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:** ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳ ಗಡಿಯಿಂದ **10 ಕಿ.ಮೀ** ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ **ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪರಿಸರ–ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯಗಳು** (ESZs) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ESZ ಗಳಲ್ಲಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

» **ನಿಷೇಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು: ವಾಣಿಜ್ಯ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ಮರಕೊಯ್ಯುವ ಗಿರಣಿಗಳು, ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು** (ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಮಣ್ಣು, ಶಬ್ದ ಇತ್ಯಾದಿ) ಉಂಟುಮಾಡುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಪ್ರಮುಖ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳ (HEP) ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಮರದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

» **ನಿಯಂತ್ರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು:** ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದು, ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ರೆಸಾರ್ಟ್‌ಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ನೀರಿನ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆ, ವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಬಲ್‌ಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ತೀವ್ರ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣದೊಂದಿಗೆ ಅನುಮತಿಸಲಾಗಿದೆ.

» **ಅನುಮತಿಸಲಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು:** ಪ್ರಸ್ತುತ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿ ಅಥವಾ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಮಳೆನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕಾವೇರಿ ನದಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ತಮಿಳುನಾಡು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ **ಸಿ. ಜೋಸೆಫ್ ವಿಜಯ್** ಅವರು **ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರಿಗೆ** ಅಧಿಕೃತ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಮನವಿಯನ್ನು ಔಪಚಾರಿಕಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

* **ಕಾವೇರಿ ಜಲ ವಿವಾದ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯ** (CWDT) ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ **2018 ರ** ತೀರ್ಪಿಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗದ ಹೊರತು, **ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೇಕೆದಾಟು ಸಮತೋಲನ ಜಲಾಶಯ ಯೋಜನೆಗೆ** ಯಾವುದೇ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಅಥವಾ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅನುಮೋದನೆಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವಂತೆ ಅವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಕಾವೇರಿಯು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಅಂತರರಾಜ್ಯ ನದಿಯಾಗಿದೆ.** ಇದು **ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು** ಸೇರುವ ಪ್ರಮುಖ **ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ** ಹರಿಯುವ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪದ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ಇದು **ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟಗಳ ತಲಕಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ** ಉಗಮಿಸುತ್ತದೆ.
- ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವು **ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ** ಮತ್ತು **ಪುದುಚೇರಿ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಾದ್ಯಂತ** ಹರಡಿದ್ದು, ಸುಮಾರು **81,155 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ.** ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಈ ನದಿಯು ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು **800 ಕಿ.ಮೀ.** ಉದ್ದವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಉಪನದಿಗಳು:

- ಎಡದಂಡೆ ಉಪನದಿಗಳು: **ಹಾರಂಗಿ, ಹೇಮಾವತಿ, ಶಿಂಷಾ ಮತ್ತು ಅರ್ಕಾವತಿ.**
- ಬಲದಂಡೆ ಉಪನದಿಗಳು: **ಲಕ್ಷ್ಮಣತೀರ್ಥ, ಕಬಿನಿ, ಸುವರ್ಣಾವತಿ, ಭವಾನಿ, ನೊಯಲ್ ಮತ್ತು ಅಮರಾವತಿ.**

ಶಿಪ್ಕಿ ಲಾ ಪಾಸ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : ಆರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ **ಶಿಪ್ಕಿ ಲಾ** ಮೂಲಕ **ಭಾರತ–ಚೀನಾ** ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಪುನರಾರಂಭಗೊಂಡಿದೆ.

ಶಿಪ್ಕಿ ಲಾ ಪಾಸ್ ಬಗ್ಗೆ

- ಇದು **ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಕಿನ್ನೌರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 3,930 ಮೀಟರ್** ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಮೋಟಾರು ವಾಹನ ಚಲಿಸಬಹುದಾದ ಪರ್ವತ ಕಣಿವೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.
- ಇದು **ಶಿಪ್ಕಿ ಲಾ (3,930 ಮೀಟರ್)** ಬಳಿ ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ **ಕಿನ್ನೌರ್, ಶಿಮ್ಲಾ, ಕುಲು, ಮಂಡಿ, ಸೋಲನ್** ಮತ್ತು **ಬಿಲಾಸ್‌ಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ನೈಋತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ** ಸಾಗುತ್ತದೆ.
- ಈ ವ್ಯಾಪಾರವು **ಟಿಬೆಟ್‌ನಿಂದ ಉಣ್ಣೆ, ಕುದುರೆಗಳು, ಬೋರಾಕ್ಸ್, ಪೈಡೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನ ಹಾಗೂ ಭಾರತದಿಂದ ಧಾನ್ಯಗಳು, ಮಸಾಲೆಗಳು, ಬಣ ಹಣ್ಣುಗಳು, ಮರಮಟ್ಟುಗಳು** ಮತ್ತು **ಲೋಹದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.
- **1962 ರ ಭಾರತ–ಚೀನಾ** ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮುಚ್ಚಲಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ **ಡೋಕ್ಲಾಮ್ ಸಂಘರ್ಷ** ಮತ್ತು **ಕೋವಿಡ್–19** ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಅಡ್ಡಿಗೊಳಗಾಗಿತ್ತು.

ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೂಚ್ಯಂಕ (EPI) 2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಯೇಲ್** (Yale) ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು **2026 ರ ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು (EPI)** ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದು, **177 ದೇಶಗಳ ಪೈಕಿ ಭಾರತವು 176 ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು** ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೂಚ್ಯಂಕ (EPI)ದ ಕುರಿತು:

- **ಪ್ರಕಟಿಸುವವರು:** ಇದು **ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕ ಜಾಗತಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕವಾಗಿದೆ.** ಇದನ್ನು ಕೊಲಂಬಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ **'ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅರ್ಥ್ ಸೈನ್ಸ್ ಇನ್ಫಾರ್ಮೇಶನ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್'**ನ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ **'ಯೇಲ್ ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಎನ್ವಿರಾನ್ಮೆಂಟಲ್ ಲಾ ಅಂಡ್ ಪಾಲಿಸಿ'** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು **ಪರಿಸರದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ** ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಅಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು (EPI 2026)

- **ಎಸ್ಟೋನಿಯಾ 74.79 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ** ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು (2026)

- ಭಾರತವು **22.46** ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ **177 ದೇಶಗಳ ಪೈಕಿ 176 ನೇ** ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.
- ಈ ಹಿಂದೆ, ಭಾರತವು **2016 ರಲ್ಲಿ 141 ನೇ, 2018 ರಲ್ಲಿ 177 ನೇ, 2020 ರಲ್ಲಿ 168 ನೇ, 2022 ರಲ್ಲಿ 180 ನೇ** ಮತ್ತು **2024 ರಲ್ಲಿ 176 ನೇ** ಶ್ರೇಯಾಂಕವನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು.

ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : **ಭಾರತ ಮತ್ತು ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯನ್ನು** (Strategic partnership) ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **30.8 ಮಿಲಿಯನ್ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು** ಹೊಂದಿದ್ದು, ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ಇದು **ಕಝಾಕಿಸ್ತಾನ್, ತುರ್ಕಮೆನಿಸ್ತಾನ್, ಕಿರ್ಗಿಸ್ತಾನ್, ತಜಕಿಸ್ತಾನ್** ಮತ್ತು **ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದೆ.**
- ಇದರ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸರಕು ರಫ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ **ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನ ಬೆಲೆಗಳ ಏರಿಳಿತಗಳು ಇದರ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮೇಲೆ** ತ್ವರಿತ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ.
- **ತಾಷ್ಕೆಂಟ್** (Tashkent) ಇದರ **ರಾಜಧಾನಿ ಮತ್ತು ಅತಿದೊಡ್ಡ ನಗರವಾಗಿದೆ.**
- **ಪ್ರಮುಖ ನದಿಗಳು: ಅಮು ದರಿಯಾ** (Amu Darya) ಮತ್ತು **ಸಿರ್ ದರಿಯಾ** (Syr Darya).

ಸ್ಲೆಂಡರ್–ಬಿಲ್ಡ್ (ಸಣ್ಣ ಕೊಕ್ಕಿನ) ರಣಹದ್ದುಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಅಸ್ಸಾಂನ ಕಾಜಿರಂಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜಟಾಯು ಸಾಫ್ಟ್ ರಿಲೀಸ್ ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ, ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಾದ ಐದು ಸ್ಲೆಂಡರ್–ಬಿಲ್ಡ್ ರಣಹದ್ದುಗಳನ್ನು ಬಿಳಿ–ಬೆನ್ನಿನ ರಣಹದ್ದುಗಳೊಂದಿಗೆ** ನಿಸರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಈ ರೀತಿಯ ಮೊದಲ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದೆ.

ಸ್ಲೆಂಡರ್–ಬಿಲ್ಡ್ ರಣಹದ್ದುಗಳು (Gyps tenuirostris):

- ಈ **ಸ್ಲೆಂಡರ್–ಬಿಲ್ಡ್ ರಣಹದ್ದು ಕಡು ಬಣ್ಣದ, ತೆಳ್ಳಗಿನ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮೃತದೇಹ ಭಕ್ಷಕ ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದು,** ಅಗಲವಾದ ರೆಕ್ಕೆಗಳು, ಉದ್ದವಾದ ಬರಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ತೆಳುವಾದ ಕೆಳಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- **ಆವಾಸಸ್ಥಾನ:** ಇದು ಮಾನವ ವಸಾಹತುಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಒಣ ಬಯಲು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಹಂಚಿಕೆ:** ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಉಪಖಂಡದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ **ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು, ಹರಿಯಾಣ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಅಸ್ಸಾಂ, ನೇಪಾಳ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶಗಳು** ಸೇರಿವೆ.
- **ಪರಿಸರ ಪಾತ್ರ:** ಇದೊಂದು ಪ್ರಮುಖ **ಮೃತದೇಹ ಭಕ್ಷಕ** (scavenger) **ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ** ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅಪಾರ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಬೆದರಿಕೆಗಳು:** ಸ್ಲೆಂಡರ್–ಬಿಲ್ಡ್ ರಣಹದ್ದುಗಳ ಅವನತಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೆಂದರೆ **ಡೈಕ್ಲೋಫೆನಾಕ್ (diclofenac)** ವಿಷಪ್ರಾಶನ, ಇದು ರಣಹದ್ದುಗಳ ಮೂತ್ರಪಿಂಡ ವೈಫಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇತರ ಬೆದರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ **ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ವಿಷ, ಆವಾಸಸ್ಥಾನ** ಮತ್ತು **ಮರಗಳ ನಾಶ, ಕಿರುಕುಳ** ಮತ್ತು **ವಿದ್ಯುತ್ ಆಘಾತ** ಅಥವಾ **ಘರ್ಷಣೆಗಳು** ಸೇರಿವೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ:

- **IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ:** ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ (CR).
- **CITES :** ಅನುಬಂಧ II (Appendix II)

- **ಬಿಳಿ–ಬೆನ್ನಿನ ರಣಹದ್ದು** (White-rumped vulture - Gyps bengalensis):
- ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ **ಬಯಲು ಸೀಮೆ** ಮತ್ತು **ತೆರೆದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ** ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಇದು **ಕುರುಚಲು ಕಾಡುಗಳು, ಹಳ್ಳಿಗಳು** ಮತ್ತು **ನಗರಗಳಲ್ಲೂ** ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು **ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾಂಸವನ್ನು** ತಿನ್ನುತ್ತದೆ ಮತ್ತು **ತುಂಬಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದು,** ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಎತ್ತರದ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯಾಗಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು **ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಭಾರತ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, ನೇಪಾಳ, ಭೂತಾನ್, ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್, ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್, ಲಾವೋಸ್, ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ವಿಯೆಟ್ನಾಂಗಳಲ್ಲಿ** ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- **IUCN** ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು **ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ (CR)** ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ರೊಸೆಲ್ಲೆ (ಹೈಬಿಸ್ಕಸ್ ಶಬ್ದರಿಫ್ಫ್)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕಾಗಿ** ವಿಶ್ವ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನದಂದು (ಆಗಸ್ಟ್ 9) ರೊಸೆಲ್ಲೆ** ಸಸ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರೊಸೆಲ್ಲೆ ಸಸ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಆಫ್ರಿಕಾ ಮೂಲದ **ಈ ಸಸ್ಯವನ್ನು ಏಷ್ಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ ಖಂಡಗಳ ಉಷ್ಣವಲಯ ಮತ್ತು ಉಪೋಷ್ಣವಲಯದಾದ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ** ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ **ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರು** ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **ಮೆಸ್ತಾ** (Mesta) ಅಥವಾ **ಚುಕೂರ್** (Chukur) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲದೆ **ಒಡಿಶಾದ ಮಲ್ಕನ್‌ಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಭೆಂಡಾ ದಾಲ್, ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಗೊಂಗುರ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ವಾ** ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಮೌಲ್ಯ:** ಇದು **ವಿಟಮಿನ್–ಸಿ, ಕಬ್ಬಿಣಾಂಶ** ಮತ್ತು **ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ** ಅನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ; ಇದರ **ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಪುಷ್ಪಪಾತ್ರೆಗಳು (Calyces) ಆಂಥೋಸಯಾನಿನ್‌ಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿವೆ,** ಇವುಗಳು **ಉತ್ಕರ್ಷಣ ನಿರೋಧಕಗಳಾಗಿ (Antioxidants)** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಹೃದಯರಕ್ತನಾಳ ಮತ್ತು ಯಕೃತ್ತಿನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.
- **ಆರ್ಥಿಕ ಉಪಯೋಗಗಳು:** ಇದರ ತಿರುಳಿರುವ **ಪುಷ್ಪಪಾತ್ರೆಗಳಿಂದ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಚಹಾ, ಜಾಮ್ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ; ಇದರ ಕಾಂಡವು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೆಸ್ತಾ ನಾರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಕಚ್ಚಾ ಸೆಣಬಿನ ಬದಲಿಯಾಗಿಯೂ** ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಧನಸಿರಿ ನದಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಅಸ್ಸಾಂ ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ (ASDMA) ಪ್ರಕಾರ, ಧನಸಿರಿ ನದಿಯು ಅಪಾಯದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೀರಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ, ಇದರಿಂದ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹದಗೆಡುವ ಆತಂಕವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ.

ಧನಸಿರಿ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ✓ **ಉಗಮ:** ಈ ನದಿಯು **ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಲೈಸಾಂಗ್ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ** ಉಗಮಿಸುತ್ತದೆ.
- ✓ **ಹರಿಯುವ ಮಾರ್ಗ :** ಇದು ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಪ್ರಮುಖ ನದಿಯಾಗಿದೆ.
- ✓ ಇದೊಂದು **ಅಸ್ಸಾಂ ಮತ್ತು ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್ ರಾಜ್ಯಗಳ** ಮೂಲಕ ಹರಿಯುವ **ಅಂತರ–ರಾಜ್ಯ ನದಿಯಾಗಿದೆ.**
- ✓ ಇದು **ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿಯನ್ನು** ಸೇರುವ ಮೊದಲು **ದಿಮಾಪುರ್, ಚುಮೌಕೆಡಿಮಾ** ಮತ್ತು **ಅಸ್ಸಾಂನ ಗೋಲಾಘಾಟ್** ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂಲಕ **352 ಕಿಲೋಮೀಟರ್** ಉದ್ದ ಹರಿಯುತ್ತದೆ.
- ✓ **ಸಂಗಮ:** ಇದು **ಅಸ್ಸಾಂನ ಧನಸಿರಿಮುಖ್ ಬಳಿ ತನ್ನ ದಕ್ಷಿಣ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿಯನ್ನು** ಸೇರುತ್ತದೆ.
- ✓ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ನದಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಮಾನ್ಸೂನ್ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹರಿವು ಗೋಲಾಘಾಟ್ ಮತ್ತು ಅಸ್ಸಾಂನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು.

ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ✓ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿಯು **ಏಷ್ಯಾದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನದಿಯಾಗಿದೆ.**
- ✓ ಇದು **ಟಿಬೆಟ್‌ನ ಮಾನಸ ಸರೋವರದ** (ಮಾಪಮ್ ಯುಮ್ಕೋ) ಬಳಿಯಿರುವ ಚೆಮಯುಂಗ್‌ಡುಂಗ್ ಹಿಮನದಿಯಲ್ಲಿ ಉಗಮಿಸುತ್ತದೆ.
- ✓ **ಇದನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ: ಟಿಬೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಲುಂಗ್ ತ್ಸಾಂಗ್ಪೋ** (ಅತಿ ಉದ್ದದ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಹರಿವು), **ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿಯಾಂಗ್ ಅಥವಾ ದಿಹಾಂಗ್, ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಮುನಾ** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ✓ ಇದು **ಟಿಬೆಟ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯ ಮೂಲಕ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ,** ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಮೂಲಕ ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ, **ಅಸ್ಸಾಂನ ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ ನದಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಂಡು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ.**

ಆಸನ್ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮೀಸಲು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಆಸನ್ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮೀಸಲಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದ ಮುಂಚಿನ ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿರುವ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು, ಇದೀಗ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ ಮೀಸಲುಗಳಿಗೆ 10 ಕಿ.ಮೀ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಬಫರ್ ವಲಯವು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಹತ್ವದ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ.

ಆಸನ್ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ:

- ✓ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ **ಧಾಲಿಪುರ್ ಸರೋವರ** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ✓ ಇದು ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ಡೆಹ್ರಾಡೂನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಸರೋವರವಾಗಿದ್ದು, ಆಸನ್ ಮತ್ತು ಯಮುನಾ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಆಸನ್ ಬ್ಯಾರೇಜ್‌ನಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.
- ✓ ಇದನ್ನು **2020 ರಲ್ಲಿ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣವಾಗಿ** (ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ಮೊದಲನೆಯದು) ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು **ಬರ್ಡ್‌ಲೈಫ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್** ನಿಂದ ಪ್ರಮುಖ **ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರದೇಶ** (IBA) ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- ✓ **ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ:** ಇದು **ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಏಷ್ಯನ್ ಫ್ಲೈವೇ** ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಇರುವ **ಪ್ರಮುಖ ಚಳಿಗಾಲದ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ** ಮತ್ತು **ತಂಗುದಾಣವಾಗಿದ್ದು, ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ರಣಹದ್ದುಗಳು, ಪಲ್ಲಾಸ್ ಫಿಶ್–ಈಗಲ್ ಮತ್ತು ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಜಲಪಕ್ಷಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ 330 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ** ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ✓ ಇದು ಜಲಚರ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ತಾಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ **ಗೋಲ್ಡನ್ ಮಹಸೀರ್ ಮೀನುಗಳಿಗೆ ಆಸರೆಯಾಗಿದೆ.**

ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (EPI) 2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (EPI) 2026 ಅನ್ನು ಯೇಲ್ ಮತ್ತು ಕೊಲಂಬಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಇದು ಪರಿಸರ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿಧಾನಗಳ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮರುಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದೆ.

ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (EPI)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ❑ **ಉದ್ದೇಶ:** ಈ ಸೂಚ್ಯಂಕವು **ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಚೈತನ್ಯ (45%), ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆ (30%)** ಮತ್ತು **ಪರಿಸರ ಆರೋಗ್ಯ (25%) ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ** ವಿಂಗಡಿಸಲಾದ 47 ಸೂಚಕಗಳ ಮೂಲಕ **177 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ** ಮಾಡುತ್ತದೆ.

EPI 2026 ರ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- ❑ **ಜಾಗತಿಕ ನಾಯಕರು:** ಎಸ್ಟೋನಿಯಾ 74.79 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ **ಲಕ್ಸೆಂಬರ್ಗ್ ಮತ್ತು ಯುಕೆ (UK)** ಇದ್ದು, ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೇ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಸಾಧಿಸಿವೆ.
- ❑ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಲಾವೋಸ್ ದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಮುಂದಿರುವ **ಭಾರತವು 22.46 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ 177 ದೇಶಗಳ ಪೈಕಿ 176 ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.**

ಇಜ್ಮೇಲ್ ಬಂದರು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಇತ್ತೀಚೆಗೆ **ದಕ್ಷಿಣ ಒಡೆಸ್ಸಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಉಕ್ರೇನ್‌ನ ಇಜ್ಮೇಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ** ಪ್ರಮುಖ ಬಂದರು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ರಷ್ಯಾದ ಸೇನಾ ಪಡೆ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದೆ. **ಇಜ್ಮೇಲ್ ಬಂದರು ರೊಮೇನಿಯಾ ಗಡಿಯ ಸಮೀಪ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಡ್ಯಾನ್ಯೂಬ್ ನದಿಯ** ಮೇಲಿರುವ ಉಕ್ರೇನ್‌ನ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಬಂದರಾಗಿದೆ.

ಡ್ಯಾನ್ಯೂಬ್ ನದಿಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:

- **ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಾನ:** ಡ್ಯಾನ್ಯೂಬ್ ನದಿಯು ಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಯುರೋಪ್ ಅನ್ನು ಕಪ್ಪು ಸಮುದ್ರದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಳನಾಡಿನ ಜಲಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರಿಸುಮಾರು 2850 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಉದ್ದವಿದ್ದು, **ಯುರೋಪಿನ ಎರಡನೇ ಅತಿ ಉದ್ದದ ನದಿಯಾಗಿದೆ** (ರಷ್ಯಾದ ವೋಲ್ಗಾ ನದಿಯ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನ).
- **ಉಗಮಸ್ಥಾನ:** ಈ ನದಿಯು ನೈಋತ್ಯ ಜರ್ಮನಿಯ ಬ್ಲಾಕ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಉಗಮಿಸುತ್ತದೆ.
- **ದೇಶ–ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಹರಿವು:** ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ದೇಶಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುವ ಅಥವಾ ಗಡಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ನದಿ ಎಂಬ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ; ಇದು **ಜರ್ಮನಿ, ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ, ಸ್ಲೋವಾಕಿಯಾ, ಹಂಗೇರಿ, ಕ್ರೊಯೇಷಿಯಾ, ಸೆರ್ಬಿಯಾ, ಬಲ್ಗೇರಿಯಾ, ರೊಮೇನಿಯಾ, ಮೊಲ್ಡೊವಾ ಮತ್ತು ಉಕ್ರೇನ್** ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು 10 ದೇಶಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಿಯುತ್ತದೆ.
- **ಪರಿಸರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಡ್ಯಾನ್ಯೂಬ್ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವು ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಲವಾರು ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಲಸೆ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಮಾರ್ಗ ಹಾಗೂ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ.

ಕಪ್ಪು-ಕತ್ತಿನ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು
(Black-necked Cranes - BNC)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಲಡಾಖ್‌ನಲ್ಲಿ **ಕಪ್ಪು–ಕತ್ತಿನ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು** (BNC) ಮತ್ತು ಇತರ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, **ಬಾಂಬೆ ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ಸೊಸೈಟಿಯು** (BNHS) **2,950 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುವ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಿದೆ.**

ಕಪ್ಪು–ಕತ್ತಿನ ಕೊಕ್ಕರೆ (Grus nigricollis):

- **ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಕಂಡುಬರುವ 15 ಕೊಕ್ಕರೆ ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಕೂಡ ಒಂದಾಗಿದೆ.**
- ಇದು **ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶ ಅಥವಾ ಆಲ್ಪೈನ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುವ ಏಕೈಕ ಕೊಕ್ಕರೆ ಪ್ರಭೇದವೆಂದು** ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆ:** ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಈ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಲಡಾಖ್ ಮತ್ತು ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಎತ್ತರದ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಸರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
- ಇವುಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು **ಟಿಬೆಟ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ** ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ **ಹಿಮಾಲಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಚೀನಾ, ಭಾರತ, ಭೂತಾನ್ ಮತ್ತು ನೇಪಾಳದಾದ್ಯಂತ** ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ.
- **ಜನಸಂಖ್ಯೆ:** ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಸುಮಾರು **15,000 ಕಪ್ಪು–ಕತ್ತಿನ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳಿದ್ದು, ಈ ಪೈಕಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 100ಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಉಳಿದಿವೆ** ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಬೆದರಿಕೆಗಳು: ಮುಕ್ತವಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುವ ನಾಯಿಗಳ ದಾಳಿ, ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮತ್ತು ಎತ್ತರದ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ನಗರೀಕರಣವು ಇವುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಬೆದರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.**

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಾನಮಾನ:

- ಈ ಪ್ರಭೇದವು **ವನ್ಯಜೀವಿ (ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ 1972 ರ ಶೆಡ್ಯೂಲ್–1 ರ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.
- **IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ:** ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಿರುವ (NT) ಪ್ರಭೇದ.
- ಇದು **ಸೈಟ್ಸ್** (CITES) ಮತ್ತು **ವಲಸೆ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಮಾವೇಶದ** (CMS) ಅಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಿ:** ಇದು ಲಡಾಖ್‌ನ ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದು, ಲಡಾಖ್‌ನ ಬೌದ್ಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಬಾಂಬೆ ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ಸೊಸೈಟಿ (BNHS) ಬಗ್ಗೆ:

- **BNHS ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಹಳೆಯ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ (NGO) ಒಂದಾಗಿದೆ.**
- **ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 15, 1883 ರಂದು** ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ **ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಂಶೋಧನೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.

ಬನ್ನಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಮೃಗಗಳ (Blackbucks) ಪರಿಚಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಗ್ರೀನ್ಸ್ ಝೂಲಾಜಿಕಲ್ ರೆಸ್ಕ್ಯೂ ಮತ್ತು ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಶನ್ ಸೆಂಟರ್ – 'ವಂತಾರಾ'ದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಗುಜರಾತ್ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಕಚ್‌ನ ಬನ್ನಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿಗೆ 20 ಕೃಷ್ಣಮೃಗಗಳನ್ನು (Antilope cervicapra) ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣಮೃಗ (Antilope cervicapra) ದ ಕುರಿತು:

- **ಗೋಚರತೆ:** ಗಂಡು ಮೃಗಗಳು ಸುರುಳಿಯಾಕಾರದ ಆಕರ್ಷಕ ಕೊಂಬುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅವು **75 ಸೆಂ.ಮೀ (30 ಇಂಚು) ವರೆಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ** ಮತ್ತು **ಅವುಗಳ ಚರ್ಮವು ಗಾಢ ಕಂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು** ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- **ಹೆಣ್ಣು ಮೃಗಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕೊಂಬುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕೆಂಪು–ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಚರ್ಮವನ್ನು** ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.
- **ಆವಾಸಸ್ಥಾನ:** ಇವುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು, ಸವನ್ನಾಗಳು ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಮೇಯಲು ಇವು ಸಣ್ಣ ಹುಲ್ಲು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತವೆ.
- **ಅಪಾಯಗಳು:** ಭಾರತದ ಹಿಂದಿನ ರಾಜಮನೆತನದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ನಾಶ, ಆರ್ಥಿಕ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಬೇಟೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಬೆದರಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ.
- **ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ: IUCN ಸ್ಥಿತಿ: ಕನಿಷ್ಠ ಕಾಳಜಿ (LC).**

ಸೈಟ್ಸ್ (CITES): ಅನುಬಂಧ–III

- **1972ರ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಸೂಚಿ–I** ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ:** ಇದನ್ನು **ಪಂಜಾಬ್, ಹರಿಯಾಣ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿ** ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವ: ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣಮೃಗವನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯ ಸಂಕೇತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ,** ಅದರ ಚರ್ಮ ಮತ್ತು **ಕೊಂಬುಗಳನ್ನು ಪವಿತ್ರ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಪೂಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಇದು ಅದೃಷ್ಟವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.**

ಕಳವಳಗಳು:

ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ಮೇಯುವಿಕೆ ಭೂಮಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಳಗಳು, ಸ್ಮಶಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳ ನಷ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಆತಂಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸೌರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳು ಮತ್ತು ವಲಸೆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಸಂರಕ್ಷಣಾವಾದಿಗಳು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬನ್ನಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸ್ಥಳ:** ಬನ್ನಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು **ಗುಜರಾತ್‌ನ ಕಚ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿವೆ.**
- **ವಿಶಿಷ್ಟತೆ:** ಇದು ಏಷ್ಯಾದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಾಗಿದೆ.
- **ಪಶುಪಾಲನಾ ಸಮುದಾಯಗಳು:** ಇಲ್ಲಿ **ಫಕೀರಾನಿ ಜಾಟ್ ಸಮುದಾಯವು** ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ಪ್ರದೇಶವು **70 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜಾತಿಯ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹುಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ** ಮತ್ತು **ಒಂಟೆಗಳು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಕುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೇಕೆಗಳ ಮೇಯುವಿಕೆಯನ್ನು** ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಹತ್ತಿರದ ಪ್ರದೇಶ:** ಇಲ್ಲಿರುವ **ಛಾರಿ ಧಂಡ್ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶವು ವಲಸೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ರಾಮ್‌ಸರ್** ತಾಣವಾಗಿದೆ.

❑ **ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:**

1. 'ಸ್ಮೈಲಿಂಗ್ ಬುದ್ಧ' 1974 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಪರಮಾಣು ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ.
2. 'ಆಪರೇಷನ್ ಶಕ್ತಿ' 1998 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾದ ಸರಣಿ ಪರಮಾಣು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ತ್ರಿಕೋನವು (Nuclear triad) ಭೂ–ಆಧಾರಿತ, ಸಮುದ್ರ–ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ವಾಯು–ಆಧಾರಿತ ಉಡಾವಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಕೇವಲ ಒಂದು
B. ಕೇವಲ ಎರಡು
C. ಎಲ್ಲಾ ಮೂರೂ
D. ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

ಉತ್ತರ: C

ಹಾರಾ ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಕಾಡುಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಇರಾನ್‌ನ ದಕ್ಷಿಣ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಬೃಹತ್ ತೈಲ ಸೋರಿಕೆಯು ಹಾರಾ ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಕಾಡುಗಳಿಗೆ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸರ ಅಪಾಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ.

ಹಾರಾ ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಕಾಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು **ಖೇಶ್ಮ್–ಹಾರಾ ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಕಾಡುಗಳು** ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಸ್ಥಳ:** ಇದು **ದಕ್ಷಿಣ ಇರಾನ್‌ನ ಖೇಶ್ಮ್ ದ್ವೀಪ ಮತ್ತು ಹಾರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿಯ** ಸುತ್ತಲೂ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.
- ಇಲ್ಲಿ **ಗ್ರೇ ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್** (ಅವಿಸೆನ್ನಿಯಾ ಮರಿನಾ) ಮರಗಳು ಪ್ರಬಲವಾಗಿವೆ, ಇದು **ಲವಣಯುಕ್ತ ಕರಾವಳಿ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಭೇದವಾಗಿದೆ.**
- ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು **ಯುನೆಸ್ಕೋ ಜೀವಗೋಳ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶವೆಂದು** ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್‌ಗಳು:

- **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:** ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಎನ್ನುವುದು **ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ನಡುವೆ, ಉಬ್ಬರವಿಳಿತಗಳಿಂದ ಜಲಾವೃತವಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರದ ಸಸ್ಯವಾಗಿದೆ.**
- **ಹಾಲೋಫೈಟ್‌ಗಳು:** ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್‌ಗಳು ಉಪ್ಪು–ಸಹಿಷ್ಣು ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ, ಇವುಗಳನ್ನು **ಹಾಲೋಫೈಟ್‌ಗಳು** ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- **ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು:** ಇವು **1,000 ದಿಂದ 3,000 mm ಮಳೆ ಬೀಳುವ** ಮತ್ತು **26-35°C** ತಾಪಮಾನವಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.
- **ಪರಿಸರ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ (Ecotone):** ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್‌ಗಳು ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದ ನಡುವೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅವು **ಪರಿಸರ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯಕ್ಕೆ** ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿವೆ.

ಸುಂದರಬನ್ಸ್:

- **ಸ್ಥಳ: ಸುಂದರಬನ್ಸ್ ಕಾಡು ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ** (ಭಾರತ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ) **ಗಂಗಾ–ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ–ಮೇಘನಾ** ನದಿಗಳ ಮುಖಜ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿದೆ.
- **ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಇದು **ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಕಾಡು** ಆಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು **ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣ** & **ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ** ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತಾಮಿರಭರಣಿ ನದಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಮದ್ರಾಸ್ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮಧುರೈ ಪೀಠವು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ತಾಮಿರಭರಣಿ ನದಿಯನ್ನು 'ದೇವತೆ'** (Deity) ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಶವಸಂಸ್ಕಾರದ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸುರಿಯುವಿಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ನದಿಗೆ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು (ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು) ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಹಿನ್ನೆಲೆ:

» **2017 ರಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಗಂಗಾ ಮತ್ತು ಯಮುನಾ ನದಿಗಳನ್ನು 'ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು'** (Legal persons) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ, **ಈ ನದಿಗಳು ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಿಯುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನಂತರ ಈ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ** ನೀಡಿತು.

» ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ, ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್‌ನ **'ವಂಗನುಯಿ ನದಿ'** 2017 ರಲ್ಲಿ **ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಪಂಚದ ಮೊದಲ ನದಿಯಾಗಿದೆ.**

'ತಾಮಿರಭರಣಿ ನದಿ'ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉಗಮ: ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಪೊತಿಗೈ ಬೆಟ್ಟಗಳು** (ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು).
- **ಹರಿಯುವ ಮಾರ್ಗ:** ಇದು ತಿರುನೆಲ್ವೇಲಿ ಮತ್ತು ತೂತುಕುಡಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಿಯುತ್ತದೆ.
- **ನದೀಮುಖ:** ಇದು **ಮನ್ನಾರ್ ಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು** ಸೇರುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಕಾರ:** ಇದು **ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ** (ಜೀವನದಿ) ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಉಪನದಿಗಳು: ಮಣಿಮುತ್ತಾರ್, ಗಡನಾನತಿ, ಪಚ್ಚೈಯಾರ್ ಮತ್ತು ಚಿತ್ತಾರ್.**
- **ಮಹತ್ವ:** ನೀರಾವರಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣ:** ಇದು **ತಿರುನೆಲ್ವೇಲಿ–ತೂತುಕುಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು** ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಮೆಜಾನ್ ಮಳೆಕಾಡು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **'ಗ್ಲೋಬಲ್ ಚೇಂಜ್ ಬಯಾಲಜಿ'** ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ, ಕೇವಲ **15–25 ಮರಗಳ ಪ್ರಭೇದಗಳು** ಅಮೆಜಾನ್ ಮಳೆಕಾಡಿನ ಅರಣ್ಯನಾಶವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಪುನರುತ್ಪಾದಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಅಮೆಜಾನ್ ಮಳೆಕಾಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸ್ಥಳ:** ಈ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವು **ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕಾ ಖಂಡದ ಒಂಬತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ** ಸೇರಿದೆ.
- **ಸುತ್ತುವರಿದಿರುವ ಪ್ರದೇಶ :** ಇದು **ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಗಯಾನಾ ಹೈಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಆಂಡಿಸ್ ಪರ್ವತಗಳು, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ.**
- **ವಿಸ್ತೀರ್ಣ:** ಈ ಕಾಡಿನ ಬಹುಪಾಲು, ಅಂದರೆ **60% ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಪೆರುವಿನಲ್ಲಿ 13%, ಕೊಲಂಬಿಯಾದಲ್ಲಿ 10%** ಇದ್ದು, **ಬೊಲಿವಿಯಾ, ಈಕ್ವೆಡಾರ್, ಫ್ರೆಂಚ್ ಗಯಾನಾ, ಗಯಾನಾ, ಸುರಿನಾಮ್ ಮತ್ತು ವೆನೆಜುವೆಲಾದಲ್ಲಿ** ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ.
- **ಹವಾಮಾನ:** ಇಲ್ಲಿ **ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ 26–30°C ತಾಪಮಾನದೊಂದಿಗೆ ಬಿಸಿ ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶ ಭರಿತ ಹವಾಮಾನವಿರುತ್ತದೆ.** ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಋತುಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು **2,000 ಮಿ.ಮೀ ನಿಂದ 10,920 ಮಿ.ಮೀ ವರೆಗೆ** ಇರುತ್ತದೆ.
- **ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು: ಯಾನೊಮಾಮೊ, ಕಯಾಪೊ, ಅಕುಂಟ್ಸು, ಮ್ಯಾಟ್ಸೆಸ್, ತುಪಿ** ಇತ್ಯಾದಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿವೆ.
- **ಪ್ರಾಣಿಸಂಕುಲ : ಅನಾಕೊಂಡ, ಜೀಸಸ್ ಹಲ್ಲಿ, ಹೌಲರ್ ಮಂಗ, ಗೋಲ್ಡನ್ ಲಯನ್ ಟ್ಯಾಮರಿನ್, ಜಾಗ್ವಾರ್, ಸ್ಲಾತ್, ಸ್ಪೈಡರ್ ಮಂಗ, ಅಮೆಜಾನ್ ನದಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್, ಟೂಕನ್, ಸ್ಕಾರ್ಲೆಟ್ ಮಕಾವ್, ವಿಷಕಾರಿ ಕಪ್ಪೆ ಮತ್ತು ಗ್ಲಾಸ್ ಫ್ರಾಗ್** ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
- **ಸಸ್ಯಸಂಕುಲ : ಮರ್ಟಲ್, ಲಾರೆಲ್, ಪಾಮ್, ಅಕೇಶಿಯ, ರೋಸ್‌ವುಡ್, ಬ್ರೆಜಿಲ್ ನಟ್, ರಬ್ಬರ್ ಮರ, ಮಹೋಗಾನಿ** ಮತ್ತು **ಅಮೆಜೋನಿಯನ್ ಸಿಡಾರ್**ನಂತಹ ತೇವಾಂಶ ಭರಿತ ವಿಶಾಲ ಎಲೆಗಳ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮಳೆಕಾಡುಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ.

'ಅಮೆಜಾನ್ ನದಿ'ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ **ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ನದಿಯಾಗಿದೆ** ಮತ್ತು **ಆಫ್ರಿಕಾದ ನೈಲ್ ನದಿಯ ನಂತರ ವಿಶ್ವದ ಎರಡನೇ ಅತಿ ಉದ್ದದ ನದಿಯಾಗಿದೆ.**
- **ಮೂಲ:** ಈ ನದಿಯು **5,598 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಪೆರುವಿಯನ್ ಆಂಡಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ** ಉಗಮಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಉದ್ದ: ಇದರ ಉದ್ದ 6400 ಕಿ.ಮೀ.** ಆಗಿದೆ.

- **ನದಿ ಪಾತ್ರ:** ಇದರ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವು **ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಮತ್ತು ಪೆರುವಿನ ಬಹುಭಾಗ, ಕೊಲಂಬಿಯಾ, ಈಕ್ವೆಡಾರ್ ಮತ್ತು ಬೊಲಿವಿಯಾದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಹಾಗೂ ವೆನೆಜುವೆಲಾದ ಸಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಉಪನದಿಗಳು: ಜಪುರಾ, ಜುರುವಾ, ಮಡೈರಾ, ನೀಗ್ರೋ, ಪುರುಸ್ ಮತ್ತು ಕ್ಸಿಂಗು ನದಿಗಳು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉಪನದಿಗಳಾಗಿವೆ.**
- **ನದೀಮುಖ:** ಇದು **ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನ ಈಶಾನ್ಯ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರವನ್ನು** ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಮಳೆಕಾಡುಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:

- **ಭೂಮಿಯ ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳು:** ಮಳೆಕಾಡುಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ಸುಮಾರು **20% ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು** ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಮರಗಳು ಮಾಲಿನ್ಯದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.
- **ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟ:** ಇವು ಇಂಗಾಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಅಗಾಧ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಜಾಗತಿಕ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.
- **ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳು:** ಇಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಸಸ್ಯಗಳು ಗುಣಪಡಿಸಲಾಗದ ರೋಗಗಳಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಜೈವಿಕ ಸಕ್ರಿಯ ಸಂಯುಕ್ತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಬೆದರಿಕೆಗಳು

- **ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ:** ಮಳೆಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಲಿನ್ಯದಂತಹ ವಿವಿಧ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಕಾಡುಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ.
- **ಅರಣ್ಯ ನಾಶ:** ಮರಮುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅಮೆಜಾನ್ ಕಾಡಿನ ಗಾತ್ರವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕುಗ್ಗಿದೆ.
- **ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚುಗಳು:** ಇದು ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಉಳಿವಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆ ಒಡ್ಡುತ್ತದೆ. 2019 ರ ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು.

ಸತ್ಕೋಸಿಯಾ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಆರೋಪಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಸತ್ಕೋಸಿಯಾ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ (STR) ಗ್ರಾಮಗಳ ಸ್ಥಳಾಂತರದ ಕುರಿತು ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲು ಒಡಿಶಾ ಸರ್ಕಾರವು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ತನಿಖಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ.

ಸತ್ಕೋಸಿಯಾ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸ್ಥಳ:** ಇದು ಒಡಿಶಾದಲ್ಲಿದ್ದು, **ದಖಿನ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಘಟ್ಟಗಳು ಸಂಧಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದೆ.**
- **ಸ್ಥಾಪನೆ: ಹುಲಿ ಯೋಜನೆ** (ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಟೈಗರ್) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **2007** ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
- **ವಿಸ್ತೀರ್ಣ:** ಈ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶವು **ಸತ್ಕೋಸಿಯಾ ಗಾರ್ಜ್ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ** ಮತ್ತು **ಬೈಸಿಪಲ್ಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯವನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ **ಸುಮಾರು 1,000 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಮಹಾನದಿ ಈ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಮೂಲಕ ಹರಿಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದ್ಭುತವಾದ ಸತ್ಕೋಸಿಯಾ ಕಂದಕವನ್ನು**(Gorge) ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸಸ್ಯಸಂಕುಲ: ಸಾಲ್** (Shorea robusta) ಮತ್ತು **ನದಿಪಾತ್ರದ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.

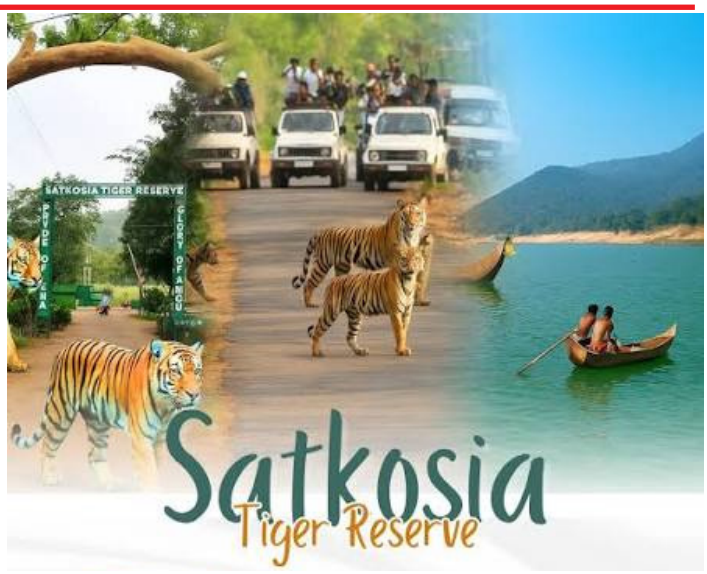

ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

ಕಾನೂನು ಆಧಾರ:	ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಟೈಗರ್ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಮೂಲಕ, ವನ್ಯಜೀವಿ (ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1972 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಟೈಗರ್:	9 ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ 1973 ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
ನೋಡಲ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ:	ವನ್ಯಜೀವಿ (ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (NTCA).
ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ಕೋರ್ ಮತ್ತು ಬಫರ್ ವಲಯಗಳು:	ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ಕೋರ್ /ನಿರ್ಣಾಯಕ ಹುಲಿ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ (Core/Critical Tiger Habitat) ಮತ್ತು ಬಫರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.
ಹುಲಿ ಗಣತಿ:	ಇದನ್ನು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಹುಲಿ ಅಂದಾಜು (AITE) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ 4 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಂದಾಜು:	ಐದನೇ AITE ಪ್ರಕಾರ, 2022 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತವು 3,682 ಹುಲಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.
ಭಾರತದ ಪಾಲು:	ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ ಕಾಡು ಹುಲಿಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸುಮಾರು 75% ರಷ್ಟನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ:	ನಾಗಾರ್ಜುನಸಾಗರ–ಶ್ರೀಶೈಲಂ (ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ/ತೆಲಂಗಾಣ).
ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ:	ಬೋರ್ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ).
ಮೊದಲ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ:	ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ (ಆರಂಭಿಕ 9 ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಕೂಡ ಒಂದಾಗಿದೆ).
ಹೆಚ್ಚು ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯ:	ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ.
ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ:	ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಅಥವಾ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವರ್ಗದ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶವಲ್ಲ; ಇದು ಅಂತಹ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು.
ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಪಕ್ರಮ:	ಜಾಗತಿಕ ಹುಲಿ ಉಪಕ್ರಮ / TX2 (ಗ್ಲೋಬಲ್ ಟೈಗರ್ ಇನಿಶಿಯೇಟಿವ್ / TX2) ಕಾಡು ಹುಲಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ರಾಯಚೂರು ಮಿಯಾವಾಕಿ ಅರಣ್ಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಯಚೂರಿನ ಯಾಕಲಸ್ಪುರ ಕಸದ ಗುಂಡಿ ಅರಣ್ಯವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು, ಗುಜರಾತ್‌ನ ರಾಜ್‌ಕೋಟ್‌ನ ನಕ್ರಾವಾಡಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಘಟಕದ ರೂಪಾಂತರ ಮತ್ತು ಮುಂಬೈನ ನಗರ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಅಭಿಯಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಮಿಯಾವಾಕಿ ವಿಧಾನವು ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ.

MIYAWAKI FOREST

ಮಿಯಾವಾಕಿ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸಣ್ಣ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ದಟ್ಟವಾದ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ಬಹು-ಸ್ತರದ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಒಂದು ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ತಂತ್ರವಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು **1970 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಜಪಾನಿನ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಡಾ. ಅಕಿರಾ ಮಿಯಾವಾಕಿ** ಅವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರು.
- ಇದು **'ಸಂಭಾವ್ಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಸ್ಯವರ್ಗ'** ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ – ಅಂದರೆ, **ಯಾವುದೇ ಬಾಹ್ಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದೆ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯವರ್ಗ**ವಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ತತ್ವ:** ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ನೆಡುವುದು ಇದರ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. **ಇದು ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳಿಗಾಗಿ ಸಸ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ಅರಣ್ಯದ ತ್ವರಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯ** ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:** ಇದು **ಹೆಚ್ಚಿನ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ, ಇಂಗಾಲದ ಶೇಖರಣೆಗೆ / ಸ್ಥಿರೀಕರಣಕ್ಕೆ** (Carbon sequestration) ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ, **ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಾಪಮಾನವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.**

ಕೆನ್–ಬೆಟ್ವಾ ನದಿ ಜೋಡಣೆ ಯೋಜನೆಗೆ ವಿರೋಧ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು **ಕೆನ್–ಬೆಟ್ವಾ ನದಿ ಜೋಡಣೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ,** ಏಕೆಂದರೆ **ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ತಾವು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ತಮ್ಮ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಾಡುಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುರುತನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ** ಎಂಬ ಭೀತಿ ಅವರಲ್ಲಿದೆ.

ಕೆನ್–ಬೆಟ್ವಾ ನದಿ ಜೋಡಣೆ ಯೋಜನೆ

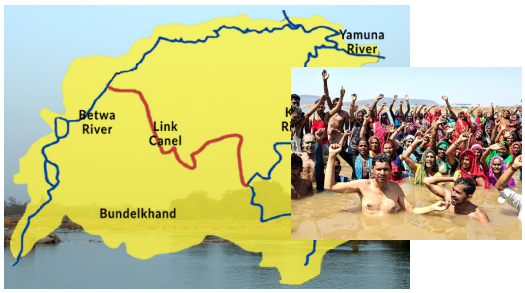

- ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಕಾಲುವೆಯ ಮೂಲಕ **ಕೆನ್ ನದಿಯ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನೀರನ್ನು ಬೆಟ್ವಾ ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು** ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಭೀಕರ ಬರಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಬುಂದೇಲ್‌ಖಂಡ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಫಲಾನುಭವಿ ರಾಜ್ಯಗಳು:** ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳ 6 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನೀರಾವರಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ.
- **ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ಕಳವಳಗಳು:** ಈ ಯೋಜನೆಯು ವಾಸ್ತವ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಪನ್ನಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಭಾಗವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಮಾರು 8,650 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಫೀನಿಕ್ಸ್ ಸ್ಪೀಷೀಸ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ (Phoenix Species Project)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಪಂಚದ 100 ಅತ್ಯಂತ ಅಳಿವಿನಂಚಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ 'ಫೀನಿಕ್ಸ್ ಸ್ಪೀಷೀಸ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್'** ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉದ್ದೇಶ:** ಸ್ಥಳೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಕರಿಗೆ ನಿರಂತರ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಪಂಚದ **100 ಅತ್ಯಂತ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು** ಈ ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. **ಇದನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ 2026 ರಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- **ಸ್ಥಾಪಕರು: ಬೆಜೋಸ್ ಅರ್ಥ್ ಫಂಡ್** (Bezos Earth Fund) ಮತ್ತು **ರಿ:ವೈಲ್ಡ್** (Re:wild – ಲಿಯೊನಾರ್ಡೊ ಡಿಕಾಪ್ರಿಯೊ).
- **ಗುರಿ:** IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (CR) ಅಥವಾ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಳಿದುಹೋದ (EW) ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾದ 100 ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು.
- **ಜ್ಞಾನ ಪಾಲುದಾರರು:** IUCN ಸ್ಪೀಷೀಸ್ ಸರ್ವೈವಲ್ ಕಮಿಷನ್.
- **ಜಾಗತಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ:** ಇದು ಕುನ್ಮಿಂಗ್–ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ಜಾಗತಿಕ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಗುರಿ 4 ಅನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ: ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ, ಸ್ಥಳೀಯ & ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರ ನೇತೃತ್ವದ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ಮರುಸ್ಥಾಪನೆ, ಸ್ಥಳಾಂತರಗಳು ಮತ್ತು ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಮೇಲೆ** ಇದು ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.

UNCCD ಯ COP17

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಮರುಭೂಮೀಕರಣವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಪ್ಪಂದದ (UNCCD) 17 ನೇ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ (COP17) ಮಂಗೋಲಿಯಾದ ಉಲಾನ್‌ಬಾತರ್‌ನಲ್ಲಿ** ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **"ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು, ಭರವಸೆಯನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು"** (Restoring Land. Restoring Hope). ಇದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರೇಂಜ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪಶುಪಾಲಕರ ವರ್ಷ (IYRP 2026)** ದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

UNCCD ಯ COP17 ರ ಪ್ರಮುಖ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು:

- **ಬರ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ: ಬರ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ಹೂಡಿಕೆ ಸೌಲಭ್ಯ (DRIF)** ಮತ್ತು **ಮೊದಲ ಬರ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ಸೂಚ್ಯಂಕ (DRI)** ಸೇರಿದಂತೆ **ಹೊಸ ಜಾಗತಿಕ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವನ್ನು** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು (ರೇಂಜ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳು):** ಈ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮರುಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಪಶುಪಾಲಕರ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಒಟ್ಟು 45 ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ **ಸುಮಾರು 1.2 ಬಿಲಿಯನ್ ಅಮೆರಿಕನ್ ಡಾಲರ್ ಹಣವನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ 'ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಉಪಕ್ರಮ'**ವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಸ್ಟೆಪ್ಪೆ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿ:** ಇದು ಪ್ರಕೃತಿ ಆಧಾರಿತ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಸುಸ್ಥಿರ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ನೀರಿನ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಹಣಕಾಸು ನೆರವು:** ಭೂಮಿಯ ಮರುಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಬರದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು **23 ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 1.3 ಬಿಲಿಯನ್ ಅಮೆರಿಕನ್ ಡಾಲರ್‌ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು** ಒದಗಿಸುವ ಭರವಸೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಮರುಸ್ಥಾಪನೆ ಯೋಜನೆಗಳು:** ಬ್ರೆಜಿಲ್, ಸಹೇಲ್ ಮತ್ತು ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರವನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂರು ಹೊಸ **'ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಧಾನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು'** ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಪಶುಪಾಲಕರು:** ಜಾಗತಿಕ ಪಶುಪಾಲಕರ ಘೋಷಣೆಯು ಭೂ–ಹಿಡುವಳಿ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಪಶುಪಾಲಕರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದೆ.
- **ಭವಿಷ್ಯದ ಕಾಪ್ (COP):** ಈಜಿಪ್ಟ್ ದೇಶವು **2028 ರಲ್ಲಿ COP18** ಅನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಿದೆ.

ಮರುಭೂಮೀಕರಣವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಪ್ಪಂದ (UNCCD)

- **ಸ್ಥಾಪನೆ: 1994 ರಲ್ಲಿ** ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಮರುಭೂಮೀಕರಣವನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪರಿಸರವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರ ಭೂ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಜೋಡಿಸುವ ಏಕೈಕ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ.
- **ಮಹತ್ವ: ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣನ್ನು ಉತ್ಪಾದಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು** ಇದರ ಮಹತ್ವವಾಗಿದೆ.
- **ಜೂನ್ 17 :** ಈ ದಿನವನ್ನು **ವಿಶ್ವ ಮರುಭೂಮೀಕರಣ ಮತ್ತು ಬರ ನಿವಾರಣಾ ದಿನವನ್ನಾಗಿ** (WDCDD) ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **UNCCD COP16 (2024, ರಿಯಾದ್, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ):** ಭೂಮಿ ಮರುಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ $12 ಬಿಲಿಯನ್ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು; ಭಾರತವು ಅರಾವಳಿ ಗ್ರೀನ್ ವಾಲ್ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿತು.
- **ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ (2026): 'ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು, ಭರವಸೆಯನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು' (Restoring Land, Restoring Hope).**

❑ **ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಐಸೊಬ್ಯುಟನಾಲ್ (isobutanol) ಅನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ?**

A. ಇಂಧನ ಸಂಯೋಜಕವಾಗಿ (fuel additive) ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಘನ ಹೈಡ್ರೋಕಾರ್ಬನ್.
B. ಸೌಮ್ಯವಾದ ಆಲ್ಕೊಹಾಲ್ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸ್ಪಷ್ಟ, ಬಣ್ಣರಹಿತ ದ್ರವ ಮತ್ತು ಬ್ಯುಟನಾಲ್‌ನ ನಾಲ್ಕು ಐಸೋಮರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
C. ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಅನಿಲ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ.
D. ಔಷಧೀಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಲಾಗುವ ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ರಾಸಾಯನಿಕ.

ಉತ್ತರ: B

❑ **ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:**

1. ಭಾರತದ ಚಿಲ್ಲರೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪಾವತಿಗಳ 80% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲನ್ನು UPI ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಆಧಾರ್ ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತಿ ವಹಿವಾಟಿಗೆ ಸ್ಮಾರ್ಟ್‌ಫೋನ್ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮಾತ್ರ B. 2 ಮಾತ್ರ C. 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ D. 1 ಅಥವಾ 2 ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

ಉತ್ತರ: A

ಜಾಗತಿಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ (GDCBA)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಯೋಗದ CBC ಉಪಕ್ರಮವಾದ GDCBA, ಆರು ತಿಂಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಹಂತವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಜಾಗತಿಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ (GDCBA)

- **ಪ್ರಾರಂಭ: 20 ಫೆಬ್ರವರಿ 2026** ರಂದು ನವದೆಹಲಿಯ ಇಂಡಿಯಾ ಎಐ ಇಂಪ್ಯಾಕ್ಟ್ ಶೃಂಗಸಭೆಯಲ್ಲಿ (India AI Impact Summit) ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಉಪಕ್ರಮ:** ಇದು ಮಿಷನ್ ಕರ್ಮಯೋಗಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ **ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಯೋಗದ (CBC)** ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- **ಗುರಿ:** ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅನುಭವದ ಹಂಚಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ–ವಲಯದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು.
- **ಗುರಿಗಳು: ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಪುರಾವೆ ಆಧಾರಿತ ನಿರ್ಧಾರಗಳು, ಜಾಗತಿಕ ಆಡಳಿತ ಸಮುದಾಯ** ಮತ್ತು **ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.**
- **ವ್ಯಾಪ್ತಿ: 10 ದೇಶಗಳಾದ್ಯಂತ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಗಳು** ಮತ್ತು **ಬಹು ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತಲುಪಿದೆ.**

DNT ಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣ ಯೋಜನೆ (SEED)

- **ಪ್ರಾರಂಭ:** 2022 ರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯವು ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
- **ಗುರಿ:** ಅಧಿಸೂಚಿತವಲ್ಲದ, ಅಲೆಮಾರಿ ಮತ್ತು ಅರೆ–ಅಲೆಮಾರಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು (DNTs/NTs/SNTs).
- **ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ:** ಇದು ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ; 5 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ರೂ. 200 ಕೋಟಿ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದೆ.

4 ಘಟಕಗಳು

- **ಶಿಕ್ಷಣ:** ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ/ವೃತ್ತಿಪರ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಉಚಿತ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.
- **ಆರೋಗ್ಯ:** PM-JAY ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ.5 ಲಕ್ಷ ಒದಗಿಸುವುದು.
- **ಜೀವನೋಪಾಯ:** ಸ್ವ–ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ (SHGs) ಮೂಲಕ ಆದಾಯ ಬೆಂಬಲ ಒದಗಿಸುವುದು.
- **ವಸತಿ:** PMAY ಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ವಸತಿ ನೆರವು ನೀಡುವುದು.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಸಾಮಾಜಿಕ–ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ವಸತಿಗೆ ಸುಧಾರಿತ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

ವಾಯೇಜರ್ ಮಿಷನ್‌ಗಳು (Voyager Missions)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ನಾಸಾ (NASA) ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ವಾಯೇಜರ್ 2 (Voyager 2) ನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿದ್ಯುತ್ ಉಳಿಸುವ ನವೀಕರಣವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನೌಕೆಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ.

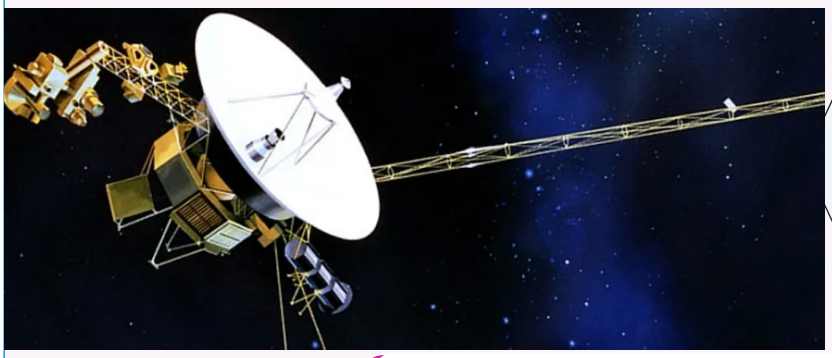

ವಾಯೇಜರ್ ಮಿಷನ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

ಉಡಾವಣೆ: ನಾಸಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು 1977 ರಲ್ಲಿ ವಾಯೇಜರ್ 1 ಮತ್ತು ವಾಯೇಜರ್ 2 ಅನ್ನು ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಿತು.

ಉದ್ದೇಶ: ಹೊರಗಿನ ಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಂತರ ಅಂತರತಾರಾ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶವನ್ನು (interstellar space) ತಲುಪುವುದು.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- **ವಾಯೇಜರ್ 1: ಗುರು, ಶನಿ ಗ್ರಹಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆ; ಅಂತರತಾರಾ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶವನ್ನು (2012) ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಮೊದಲ ವಸ್ತು** ಇದಾಗಿದೆ.
- **ವಾಯೇಜರ್ 2:** ಗುರು, ಶನಿ, ಯುರೇನಸ್ ಮತ್ತು ನೆಪ್ಚೂನ್ ಗ್ರಹಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆ – ಯುರೇನಸ್ ಮತ್ತು ನೆಪ್ಚೂನ್ ಎರಡನ್ನೂ ಹಾದುಹೋದ ಏಕೈಕ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನೌಕೆ ಇದಾಗಿದೆ.
- **ಗೋಲ್ಡನ್ ರೆಕಾರ್ಡ್:** ಎರಡೂ ನೌಕೆಗಳು ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳು/ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಗೋಲ್ಡನ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿವೆ.
- **ಶಕ್ತಿ:** ರೇಡಿಯೊಐಸೋಟೋಪ್ ಥರ್ಮೋಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಜನರೇಟರ್‌ಗಳು (RTGs).
- **ಮಹತ್ವ:** ಇದುವರೆಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಅತ್ಯಂತ ದೂರದ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನೌಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳು ಸೇರಿವೆ.

IARC ನಿಂದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಕಾರಕ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾದ ಮೂರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಔಷಧಿಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮೇಲಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿನ **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ (IARC)** ಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗುವ **ಮೂರು ಔಷಧಿಗಳಾದ ಹೈಡ್ರೋಕ್ಲೋರೋಥಿಯಾಜೈಡ್, ವೊರಿಕೊನಜೋಲ್ ಮತ್ತು ಟ್ಯಾಕ್ರೋಲಿಮಸ್‌ಗಳನ್ನು ಗುಂಪು 1** (ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಕಾರಕ) ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದೆ.

ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ ಔಷಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ :

- **ಹೈಡ್ರೋಕ್ಲೋರೋಥಿಯಾಜೈಡ್:** ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡಕ್ಕೆ** (BP) ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ವೊರಿಕೊನಜೋಲ್:** ಇದು ಗಂಭೀರವಾದ **ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳ** (ಫಂಗಲ್) ಸೋಂಕನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬಳಸುವ **ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕ** (ಆಂಟಿಫಂಗಲ್) ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಟ್ಯಾಕ್ರೋಲಿಮಸ್:** ಇದು **ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ** ಔಷಧಿಯಾಗಿದ್ದು (ಇಮ್ಯುನೊಸಪ್ರೆಸೆಂಟ್), **ಕಸಿ ಮಾಡಿದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ದೇಹವು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು** ಇದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮೇಲಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿನ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ (IARC) :

- ಇದು **ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ** (WHO)ಯ ವಿಶೇಷವಾದ, **ಅಂತರ-ಸರ್ಕಾರಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ**ಯಾಗಿದೆ.
- **ಸ್ಥಾಪನೆ:** 1965
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:** ಲಿಯಾನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್
- **ಕಾರ್ಯಗಳು :** ಇದು **ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ, ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಪರಿಸರ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಮತ್ತು ಜೀವನಶೈಲಿಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ** ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಲೆಪ್ಟೋಸ್ಪಿರೋಸಿಸ್ ಕಾಯಿಲೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: 2026 ರಲ್ಲಿ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೆಪ್ಟೋಸ್ಪಿರೋಸಿಸ್ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಮತ್ತು **ಸಾವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಏರಿಕೆ** ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಲೆಪ್ಟೋಸ್ಪಿರೋಸಿಸ್ ಕಾಯಿಲೆ ಬಗ್ಗೆ

- ಇದು ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಒಂದು **ಝೂನೋಟಿಕ್ ಕಾಯಿಲೆ** (ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹರಡುವ ರೋಗ) ಆಗಿದ್ದು, ಸೋಂಕಿತ ಪ್ರಾಣಿಯ ಮೂತ್ರದ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಅಥವಾ ಕಲುಷಿತ ನೀರು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ಚರ್ಮದ ಮೇಲಿನ ಗಾಯಗಳ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ **ಕಣ್ಣು, ಮೂಗು** ಮತ್ತು **ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ಈ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ದೇಹವನ್ನು** ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು **1989** ರಿಂದ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಈ ಕಾಯಿಲೆಯು ಸೌಮ್ಯದಿಂದ ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪದವರೆಗೆ ಇರಬಹುದು ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಾರಣಾಂತಿಕವಾಗಿರಬಹುದು. ಇದರ ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು **ಇನ್ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ, ಡೆಂಗ್ಯೂ** ಮತ್ತು **ಇತರ ವೈರಲ್ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು** ಹೋಲುತ್ತವೆ.
- ಸೌಮ್ಯವಾದ **ಲೆಪ್ಟೋಸ್ಪಿರೋಸಿಸ್‌ಗೆ ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಂಟಿಬಯೋಟಿಕ್ಸ್** (ಜೀವಾಣುನಾಶಕಗಳು) ಮೂಲಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ತೀವ್ರತರವಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ದಾಖಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಕ್ಸಿಸ್ ಮಿಷನ್ (PRAXIS Mission)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಶನಿ ಗ್ರಹದ ಸುತ್ತಲಿನ ಉಂಗುರಗಳಲ್ಲಿನ ಕಣಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಮೊದಲ ಗಗನನೌಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು **ನಾಸಾ** (NASA) **'ಪ್ರಾಕ್ಸಿಸ್' (PRAXIS) ಎಂಬ ನವೀನ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಮಿಷನ್ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು** ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಪ್ರಾಕ್ಸಿಸ್ (PRAXIS) ಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪೂರ್ಣ ರೂಪ: ಗ್ರಹಗಳ ಉಂಗುರಗಳ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಮಾದರಿ** ಸಂಗ್ರಹಣೆ (Planetary Rings Autonomous Exploration with In-situ Sampling).
- ಇದು **ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ** (AI) ಚಾಲಿತ, **ಜೈವಿಕ-ಪ್ರೇರಿತ ರೋಬೋಟಿಕ್ ಗಗನನೌಕೆಯನ್ನು** ಬಳಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿಶೇಷತೆ:** ಗ್ರಹಗಳ ಉಂಗುರಗಳ ಕಣಗಳಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮೊದಲ ಮಿಷನ್ ಇದಾಗಲಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- **ಜೈವಿಕ-ಪ್ರೇರಿತ ರೋಬೋಟಿಕ್ ಅನ್ವೇಷಕ:** ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಮರ್ಥ ಚಲನೆ ಮತ್ತು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅನುಕರಿಸಲು ಇದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **AI-ಚಾಲಿತ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ:** ಸೂಕ್ತವಾದ ಉಂಗುರದ ಕಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು, ಮಾದರಿ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಕನಿಷ್ಠ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದೊಂದಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಇದು **ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯನ್ನು** (AI) ಬಳಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಖಾಸಗಿ–ನಿರ್ಮಿತ 800 kN FFSC ಎಂಜಿನ್ ಅನಾವರಣ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕಂಪನಿಯಾದ **ಆಸ್ಟ್ರೋಬೇಸ್ ಸ್ಪೇಸ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜೀಸ್,** ಭಾರತದ **ಮೊದಲ ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ 800 kN ಪೂರ್ಣ–ಹರಿವಿನ ಹಂತದ ದಹನ (Full-Flow Staged Combustion - FFSC) ರಾಕೆಟ್ ಎಂಜಿನ್‌ಅನ್ನು** ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದೆ.

800 kN FFSC ಎಂಜಿನ್ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಎವರೆಸ್ಟ್ (EVEREST) ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾದ ಈ ಎಂಜಿನ್ ಅನ್ನು ಆಸ್ಟ್ರೋಬೇಸ್ ಕಂಪನಿಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.**
- **ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಾನ: US, ರಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಚೀನಾದ** ನಂತರ **ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ವಿಶ್ವದ 4ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾರತವಾಗಿದೆ.**
- **ಮರುಬಳಕೆ:** ಮೀಥೇನ್ ಅನಿಲವು ಹೊಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತದೆ, ಇದು ರಾಕೆಟ್‌ಗಳ ತ್ವರಿತ ಮರುಬಳಕೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- **ಪೇಲೋಡ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:** ಈ ಎಂಜಿನ್ ಅನ್ನು ಕೆಳ ಭೂ ಕಕ್ಷೆಗೆ (Low Earth Orbit - LEO) 30 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ತೂಕವನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ನೀತಿ ಸಂಪರ್ಕ:** ಇದಕ್ಕೆ **IN-SPACe ನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಕೆ ನಿಧಿ (TAF) ಯ ಮೂಲಕ ಧನಸಹಾಯ** ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:** ಇದು ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೇವಲ 15–ದಿನಗಳ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಫ್ರೀಡ್ರೀಚ್ಸ್ ಅಟಾಕ್ಸಿಯಾ (Friedreich's ataxia - FRDA)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಹಲವು ಭಾರತೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳು ರಕ್ತಸಂಬಂಧಿ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತವೆ.

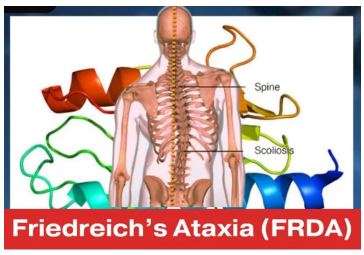

- ಇದು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪವಾಗಿರುವ ಅನುವಂಶಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಅಪಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಅಂತಹ ಕಾಯಿಲೆಗಳಲ್ಲಿ **'ಫ್ರೀಡ್ರೀಚ್ಸ್ ಅಟಾಕ್ಸಿಯಾ'** ಕೂಡ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಫ್ರೀಡ್ರೀಚ್ಸ್ ಅಟಾಕ್ಸಿಯಾ ಅಥವಾ FRDA ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದೊಂದು ಅನುವಂಶಿಕ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ನರಗಳು ಮತ್ತು ಹೃದಯವನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಹಾನಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ರೋಗಪೀಡಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 5 ರಿಂದ 15 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ನಡುವೆ ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ಅಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲಗೊಂಡ ಸಮನ್ವಯತೆ.
- **ಮಾತು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ** ಮತ್ತು **ತೊದಲುತ್ತದೆ, ನುಂಗಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ,** ಜೊತೆಗೆ **ಶ್ರವಣ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತದೆ.**
- **ಆಯಾಸ, ಸ್ಪರ್ಶಜ್ಞಾನ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ;** ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ರೋಗಿಗಳು ಹೃದ್ರೋಗದಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ.
- ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಇಲ್ಲ.
- ತಂದೆ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಇಬ್ಬರೂ ದೋಷಯುಕ್ತ ವಂಶವಾಹಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾಗ **FRDA** ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- **FXN** ವಂಶವಾಹಿಯಲ್ಲಿನ ರೂಪಾಂತರಗಳಿಂದ **FRDA** ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ರಕ್ತಸಂಬಂಧಿ ವಿವಾಹಗಳು (ಸಂಬಂಧಿಕರ ನಡುವಿನ ವಿವಾಹಗಳು) ತಂದೆ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಅಪರೂಪದ ಆನುವಂಶಿಕ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಆಫ್ರಿಕನ್ ಹಂದಿ ಜ್ವರ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : **ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿ** (ICAR) ಯು ಹಂದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ದೇಶೀಯ **`MA–104 ಸೆಲ್ ಲೈನ್–ಆಧಾರಿತ ಲೈವ್ ಅಟೆನ್ಯುಯೇಟೆಡ್ ಆಫ್ರಿಕನ್ ಹಂದಿ ಜ್ವರ** (ASF) **ಲಸಿಕೆ'**ಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.

ಆಫ್ರಿಕನ್ ಹಂದಿ ಜ್ವರ (ASF - African Swine Fever) ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಆಫ್ರಿಕನ್ ಹಂದಿ ಜ್ವರ ವೈರಸ್** (ASFV) ನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಾದ ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ಪ್ರಾಣಿ ರೋಗವಾಗಿದೆ. ಇದು **ಸಾಕು ಹಂದಿಗಳು** ಮತ್ತು **ಕಾಡು ಹಂದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ** ಬೀರುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹರಡುವುದಿಲ್ಲ.
- **1909 ರಲ್ಲಿ** ಕೀನ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪತ್ತೆಯಾದ ಈ ರೋಗವು, ಈಗ **ಆಫ್ರಿಕಾ, ಯುರೋಪ್ ಮತ್ತು ಏಷ್ಯಾದಾದ್ಯಂತ** ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಇದು **2020 ರಲ್ಲಿ** ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪತ್ತೆಯಾಯಿತು.
- ಇದು **ಸೋಂಕಿತ ಹಂದಿಗಳು, ಕಲುಷಿತ ಹಂದಿಮಾಂಸದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಕಾಡು ಹಂದಿಗಳು** ಮತ್ತು **ಮೆದು ಉಣ್ಣೆಗಳ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕದ ಮೂಲಕ** ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ಈ ರೋಗವು **ಅತಿಯಾದ ಜ್ವರ, ರಕ್ತಸ್ರಾವ** ಮತ್ತು **ಹೆಚ್ಚಿನ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣದ (Mortality rates) ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.

ಏಡ್ಸ್ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ವರದಿ

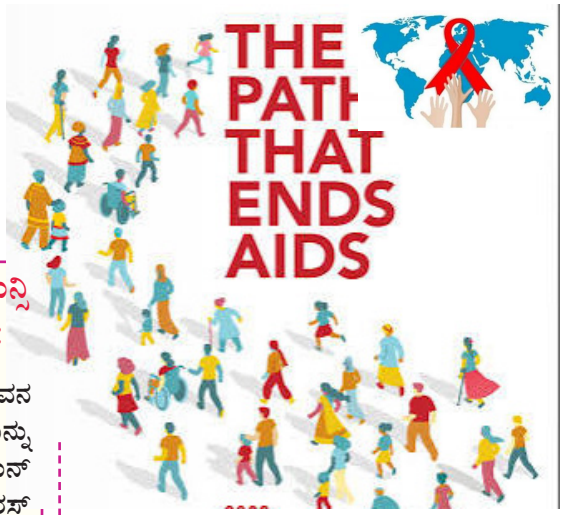

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನ ರಿಯೊ ಡಿ ಜನೈರೊದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 26ನೇ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಡ್ಸ್ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ HIV / ಏಡ್ಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UNAIDS) ವಿಭಾಗವು **"ಏಡ್ಸ್ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ಒಗ್ಗೂಡಿ"** ಎಂಬ ವರದಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

HIV ಮತ್ತು ಏಡ್ಸ್ ಮೇಲಿನ ರಾಜಕೀಯ ಘೋಷಣೆ (2026)

- ✓ ಇದು **ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ HIV/ ಏಡ್ಸ್ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ** 2026ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಜಾಗತಿಕ ಮಾರ್ಗ ಸೂಚಿಯಾಗಿದೆ.
- ✓ ಇದು **95–95–95 ಗುರಿಗಳ ಮೂಲಕ 2030ರ** ವೇಳೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಬೆದರಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಏಡ್ಸ್ ಅನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವ, **2030ರ ವೇಳೆಗೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 21.9 ಬಿಲಿಯನ್ US-ಡಾಲರ್ (US$) ಹಣವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.

ಅಕ್ವೈರ್ಡ್ ಇಮ್ಯುನೊ ಡಿಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಸಿಂಡ್ರೋಮ್ (AIDS) ಬಗ್ಗೆ:

- ✓ **ರೋಗಕಾರಕ: ಇದು ಮಾನವನ ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹಾನಿಗೊಳಿಸುವ ಹ್ಯೂಮನ್ ಇಮ್ಯುನೊ ಡಿಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ವೈರಸ್ (HIV) ನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ, ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.**
- ✓ **ಹರಡುವಿಕೆ:** HIV ಸೋಂಕಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೆಲವು ದೇಹದ ದ್ರವಗಳೊಂದಿಗೆ **(ರಕ್ತ, ವೀರ್ಯ, ಗುದನಾಳದ ದ್ರವ, ಯೋನಿ ದ್ರವ ಅಥವಾ ಎದೆ ಹಾಲು)** ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದುವ ಮೂಲಕ ಇದು ಹರಡುತ್ತದೆ.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು

- ❖ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಡ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (NACP)** (ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆ).
- ❖ **ಪೋಷಕರಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಸೋಂಕು ಹರಡುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ** (PPTCT) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.
- ❖ **HIV/ಏಡ್ಸ್ ಕಾಯ್ದೆ 2017** (ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ HIV ಸೋಂಕಿತರ ವಿರುದ್ಧ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ).
- ❖ UNAIDS ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ **90:90:90** ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ (2020 ರ ವೇಳೆಗೆ 90% **ರೋಗನಿರ್ಣಯ, ಆಂಟಿ–ರೆಟ್ರೋವೈರಲ್ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್** (ART) ಮೂಲಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ವೈರಸ್ ನಿಗ್ರಹ). **ಇದರ ಗುರಿಯನ್ನು 95–95–95 ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು 10 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.**
- ❖ **ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಕ್ಸಿಲರೇಟ್ (Project ACCELERATE):** ಜಾನ್ ಹಾಪ್ಕಿನ್ಸ್ ಮತ್ತು NACO ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, **ಸೇಫ್ ಜಿಂದಗಿ** (Safe Zindagi) ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ HIV ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ❖ **ಮಿಷನ್ ಸಂಪರ್ಕ: ಆಂಟಿರೆಟ್ರೋವೈರಲ್ ಥೆರಪಿ** (ART) ಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ **HIV ಸೋಂಕಿತರನ್ನು** (PLHIV) ಮರಳಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಕರೆತರುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು:

- **ಹಂತ 1: ಜ್ವರದಂತಹ ಲಕ್ಷಣಗಳು** (ಜ್ವರ, ಚಳಿ, ಕಲೆಗಳು, ರಾತ್ರಿ ಬೆವರುವುದು) ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.
- **ಹಂತ 2: ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಲೇಟೆನ್ಸಿ** (ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ).
- **ಹಂತ 3:** ಏಡ್ಸ್ (ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯು ದುರ್ಬಲಗೊಳ್ಳುವುದು).

❖ **ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ:** ರೋಗ ಬರುವ ಮುನ್ನ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದೇ ಲೇಸು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು, ಕಲುಷಿತವಲ್ಲದ ಸಿರಿಂಜ್ ಸೂಜಿಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ತಾಯಿಯಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಹರಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

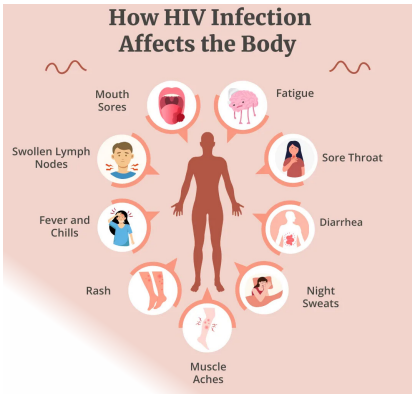

❖ **ಚಿಕಿತ್ಸೆ: HIV ಸೋಂಕಿಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಣಪಡಿಸುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಇಲ್ಲ.** ಆಂಟಿರೆಟ್ರೋವೈರಲ್ ಔಷಧಿಗಳ ಮೂಲಕ ಇದಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ವೈರಸ್ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಗುಣಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡದಿದ್ದರೆ, HIV ಯು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಏಡ್ಸ್ ಆಗಿ ಉಲ್ಬಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಡೆಂಗ್ಯೂ ವೈರಸ್

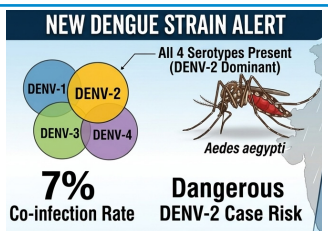

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿಯ** (ICMR) **ವೈರಸ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರೋಗನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯವು** (VRDL) **ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಡೆಂಗ್ಯೂ ವೈರಸ್‌ನ ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು ಸಿರೊಟೈಪ್‌ಗಳು** (DENV- 1 ರಿಂದ DENV-4) **ಪ್ರಸರಣದಲ್ಲಿವೆ** ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದೆ.

ಡೆಂಗ್ಯೂ ಬಗ್ಗೆ:

» **ರೋಗಕಾರಕ:** ಡೆಂಗ್ಯೂ ಎನ್ನುವುದು **ಡೆಂಗ್ಯೂ ವೈರಸ್** (DENV) ನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವೈರಲ್ ಸೋಂಕಾಗಿದೆ.

» ಈ **DENV ಎನ್ನುವುದು ಫ್ಲಾವಿವಿರಿಡೆ ಕುಟುಂಬದ RNA ವೈರಸ್** ಆಗಿದ್ದು, **ನಾಲ್ಕು ಸಿರೊಟೈಪ್‌ಗಳನ್ನು (DENV-1 ರಿಂದ 4) ಹೊಂದಿದೆ.**

» **ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು: ತೀವ್ರ ಜ್ವರ, ತೀವ್ರವಾದ ತಲೆನೋವು, ಕಣ್ಣುಗಳ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೋವು, ಸ್ನಾಯು ಮತ್ತು ಕೀಲು ನೋವುಗಳು, ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ, ಊದಿಕೊಂಡ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ದದ್ದುಗಳು.**

» **ಹರಡುವಿಕೆ:** ಈ ವೈರಸ್ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸೋಂಕಿತ **ಹೆಣ್ಣು ಏಡಿಸ್ ಈಜಿಪ್ಟಿ (Aedes Aegypti) ಸೊಳ್ಳೆಯ ಕಚ್ಚುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹರಡುತ್ತದೆ.**

» ಗರ್ಭಿಣಿ ತಾಯಿಯಿಂದ ಅವಳ ಮಗುವಿಗೆ ಡೆಂಗ್ಯೂ ಹರಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ರಕ್ತದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಅಂಗದಾನ ಮತ್ತು ರಕ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಮೂಲಕವೂ ಹರಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ.

» **ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ:** ಡೆಂಗ್ಯೂಗೆ ಯಾವುದೇ **ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಂಟಿವೈರಲ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಇಲ್ಲ,** ಆದ್ದರಿಂದ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಸಂತತಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದೇ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಪ್ರಮುಖ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

» ಡೆಂಗ್ಯೂ ಹರಡುವ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಹಗಲಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸೊಳ್ಳೆ ಕಡಿತದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಡೆಂಗ್ಯೂ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಇರುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸ್ವದೇಶಿ ಡೆಂಗ್ಯೂ ಲಸಿಕೆ

» **ಡೆಂಗಿಆಲ್** (DengiAll) ಎಂಬುದು **ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿಯ** (ICMR) ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ **ಪ್ಯಾನೇಸಿಯಾ ಬಯೋಟೆಕ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ವದೇಶಿ, ಟೆಟ್ರಾವ್ಯಾಲೆಂಟ್, ಏಕ–ಡೋಸ್ ಡೆಂಗ್ಯೂ ಲಸಿಕೆ**ಯಾಗಿದೆ.

MQ-9B ಸೀ ಗಾರ್ಡಿಯನ್ ಮಾನವರಹಿತ ವಿಮಾನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಗಾಗಿ **ಎರಡು MQ-9B ಸಮುದ್ರ ಗಾರ್ಡಿಯನ್ ಹೈ–ಆಲ್ಟಿಟ್ಯೂಡ್ ಲಾಂಗ್–ಎಂಡ್ಯೂರೆನ್ಸ್ (HALE) ರಿಮೋಟ್ ಪೈಲಟೆಡ್ ಏರ್‌ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಸಿಸ್ಟಮ್‌ಗಳನ್ನು (RPAS)** ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಪಡೆಯಲು ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯವು **ಅಮೆರಿಕದ ಜನರಲ್ ಅಟಾಮಿಕ್ಸ್ ಏರೋನಾಟಿಕಲ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ** ಹಾಕಿದೆ.

MQ-9B ಸಮುದ್ರ ಗಾರ್ಡಿಯನ್ ಮಾನವರಹಿತ ವಿಮಾನದ ಕುರಿತು:

- **ಪ್ರಕಾರ:** ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ, **ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಹಾರಾಟ ನಡೆಸಬಲ್ಲ (HALE)** ರಿಮೋಟ್ ನಿಯಂತ್ರಿತ ವಿಮಾನವಾಗಿದೆ.
- **ತಯಾರಕರು:** ಜನರಲ್ ಅಟಾಮಿಕ್ಸ್ ಏರೋನಾಟಿಕಲ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ಸ್, ಅಮೆರಿಕ (USA).
- **ಪಾತ್ರ:** ಕಡಲ ಕಣ್ಗಾವಲು, ಬೇಹುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಗುಪ್ತಚರ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣ:** ಇದು ಸತತವಾಗಿ 40 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮತ್ತು ವಿಶಾಲವಾದ ಕಡಲ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಭಾರತದ ಬಳಕೆ:** ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಡಲ ಭದ್ರತೆಯ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಕಣ್ಗಾವಲನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯು MQ-9B ಸಮುದ್ರ ಗಾರ್ಡಿಯನ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.
- **ಮಹತ್ವ:** ಇದು ಅತಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಹಡಗುಗಳು, ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ನೌಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದ ಕಡಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಭಾರತದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸೂಚನೆ:** ಇದು ಮಾನವರಹಿತ ವಿಮಾನವಾಗಿದ್ದರೂ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಯತ್ತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಬದಲು ಆಪರೇಟರ್‌ಗಳಿಂದ ದೂರದಿಂದಲೇ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಜಿಸ್ಯಾಟ್–1A (GISAT-1A)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ISRO)** ತನ್ನ **ಜಿಸ್ಯಾಟ್-1A** (GISAT-1A) ಉಪಗ್ರಹವನ್ನು ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಸಜ್ಜಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಜಿಸ್ಯಾಟ್–1A (ಜಿಯೋ ಇಮೇಜಿಂಗ್ ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್)

- **ಹೊಸ ನಾಮಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು EOS-05 ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.**
- ಇದು ರಾಕೆಟ್‌ನ ಅಂತಿಮ ಹಂತದ ದಹನ ವೈಫಲ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಕಕ್ಷೆ ಸೇರುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದ **2021 ರಲ್ಲಿ** ಉಡಾವಣೆಗೊಂಡ **GISAT-1** (ಅಥವಾ EOS-03) ನ ಬದಲಿ ಉಪಗ್ರಹವಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು **ಭೂಸ್ಥಾಯಿ ಉಪಗ್ರಹ ಉಡಾವಣಾ ವಾಹಕ** (GSLV)ದ ಮೂಲಕ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಈ ಉಪಗ್ರಹವು **10 ವರ್ಷಗಳ ಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಅವಧಿಯನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.
- ಈ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯು **ಜನವರಿ 2026 ರಲ್ಲಿ** PSLV-C62/EOS-N1 ಮಿಷನ್ ವಿಫಲವಾದ ನಂತರ ಇಸ್ರೋದ ಮೊದಲ ಉಡಾವಣೆಯಾಗಲಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಜಿಸ್ಯಾಟ್–1A ಉಪಗ್ರಹವನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಭೂಪ್ರದೇಶದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆವರ್ತನದ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ (high-frequency imaging) ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಇದರ ಅನ್ವಯಿಕೆಗಳು **ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳು, ಕೃಷಿ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಇತರ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಚಂದ್ರನ ನೆಲೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (Moon Base Programme)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಆರ್ಟೆಮಿಸ್** ಒಪ್ಪಂದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, **ಅಮೆರಿಕಾದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆ ನಾಸಾ** (NASA) ತನ್ನ **'ಚಂದ್ರನ ನೆಲೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ'**ಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಇಸ್ರೋಗೆ (ISRO) ಅಧಿಕೃತ ಆಹ್ವಾನ ನೀಡಿದೆ.

ಚಂದ್ರನ ನೆಲೆ (Moon Base):

- ಇದು ಮಾನವಕುಲದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಚಂದ್ರನ ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದು, **ಚಂದ್ರನ ದಕ್ಷಿಣ ಧ್ರುವದ ಬಳಿ** ಗಗನಯಾತ್ರಿಗಳು ವಾಸಿಸಲು, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಲು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ.
- ಜಾಗತಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತಾ, **ಚಂದ್ರನ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ನಿರಂತರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾಸಾ ಮತ್ತು ಅದರ ಪಾಲುದಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು** ನಿರ್ಮಿಸಲಿವೆ.

ಆರ್ಟೆಮಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉದ್ದೇಶ:** ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ರೂಪಿಸಲಾದ ತತ್ವಗಳು** ಮತ್ತು **ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು** ಇದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸ್ಥಾನಮಾನ:** ಈ ಒಪ್ಪಂದವು **ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಬದ್ದವಾಗಿಲ್ಲ** (not legally binding).
- **ಪ್ರಾರಂಭ: 2020ರ** ದಶಕದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾನವರನ್ನು ಮರಳಿ ಚಂದ್ರನತ್ತ ಕಳುಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿರುವ ನಾಸಾದ ಆರ್ಟೆಮಿಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, **2020ರಲ್ಲಿ ನಾಸಾ ಈ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು** ಘೋಷಿಸಿತು.
- **ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು :** ಆರ್ಟೆಮಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದವು **ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಜರ್ಮನಿ, ಭಾರತ, ಜಪಾನ್, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್** ಮತ್ತು **ಅಮೆರಿಕ** ಸೇರಿದಂತೆ **39 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಭಾರತದ ಸದಸ್ಯತ್ವ: ಭಾರತವು 2023ರಲ್ಲಿ ಆರ್ಟೆಮಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ** ಹಾಕಿತು.
- **ಗಮನಿಸಿ: ರಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು** ಈ ಆರ್ಟೆಮಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಭಾಗವಾಗಿಲ್ಲ.

ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ (Total Solar Eclipse)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವು ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ, ಭೂಮಿ–ಚಂದ್ರನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸೌರ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು.

ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಎಂದರೇನು?

ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ನಡುವೆ ಚಂದ್ರನು ಬಂದಾಗ, ಚಂದ್ರನ ನೆರಳು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ತಲುಪದಂತೆ ತಡೆಯಲ್ಪಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣದ ಪ್ರಕಾರಗಳು:

- ✓ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ **ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿ** ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ:
- ✓ **ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ (Umbra – ಛಾಯೆ):** ಚಂದ್ರನು ಸೂರ್ಯನ ಗೋಚರ ಭಾಗವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುತ್ತಾನೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ **ಗ್ರಹಣದ ಪಥದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕತ್ತಲು ಆವರಿಸಿದ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ.**
- ✓ **ಪಾರ್ಶ್ವ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ (Penumbra – ಉಪಛಾಯೆ): ಚಂದ್ರನು ಸೂರ್ಯನ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮರೆಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಇದು ಸೂರ್ಯನ ತಟ್ಟೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಕಚ್ಚಿದಂತೆ ಕಾಣುವಂತೆ** ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ✓ **ಕಂಕಣ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ (Antumbra – ಪ್ರಛಾಯೆ):** ಚಂದ್ರನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ದೂರದ ಕಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅದರ ಗೋಚರ ಗಾತ್ರವು ಸೂರ್ಯನಿಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸೂರ್ಯನ ಹೊರಭಾಗವು ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಉಂಗುರದಂತೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **'ರಿಂಗ್ ಆಫ್ ಫೈರ್'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಿಲಿಕಾನ್ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಸಮಗ್ರ **ದೇಶೀಯ ಸೌರ PV (Solar PV)** ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಪಾಲಿಸಿಲಿಕಾನ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ **ಹೊಸ ಉತ್ಪಾದನಾ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ (PLI) ಯೋಜನೆಯನ್ನು** ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಭಾರತದ ಸೌರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸ್ಥಾನಮಾನ

- ❖ **ಸ್ಥಾಪಿತ ಸೌರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:** ~163 GW ಆಗಿದ್ದು, ಇದು ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಮೂಲವಾಗಿದೆ.
- ❖ **ಉತ್ಪಾದನೆ: ~173 GW ಸೌರ ಮಾಡ್ಯೂಲ್ ಮತ್ತು ~25–30 GW ಸೌರ ಕೋಶಗಳ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ.**
- ❖ **ಪ್ರಮುಖ ಅಂತರ:** ಭಾರತವು **ಪಾಲಿಸಿಲಿಕಾನ್, ಇಂಗಾಟ್‌ಗಳು** (ingots) ಮತ್ತು **ವೇಫರ್‌ಗಳ** (wafers) ಆಮದುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ.
- ❖ **ಚೀನಾ: ಸಮಗ್ರ ಸೌರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸರಪಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ PV ಪೂರೈಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಶೇ. 85 ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಪಾಲನ್ನು ಚೀನಾ** ಹೊಂದಿದೆ.

ಪಾಲಿಸಿಲಿಕಾನ್

- ❖ ಇದು **ಸ್ಫಟಿಕ–ಸಿಲಿಕಾನ್ ಸೌರ ಕೋಶಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಹೆಚ್ಚು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿದ ಸಿಲಿಕಾನ್** ಆಗಿದೆ.
- ❖ ಇದನ್ನು **ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಸ್ಫಟಿಕಶಿಲೆ/ಸಿಲಿಕಾದಿಂದ** ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ **ಸೌರ–ಕೋಶದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶುದ್ಧತೆಯು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.**

ಸೌರ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿ:

- ❖ **ಸ್ಫಟಿಕಶಿಲೆ/ಸಿಲಿಕಾ → ಪಾಲಿಸಿಲಿಕಾನ್ → ಇಂಗಾಟ್ → ವೇಫರ್ → ಕೋಶ → ಮಾಡ್ಯೂಲ್ → ಸೌರ ಫಲಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹಂತಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.**

ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಹಂದಿ ಜ್ವರದ ಪ್ರಕರಣಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ 1,777 ದೃಢಪಟ್ಟ ಹಂದಿ ಜ್ವರದ (Swine Flu) ಪ್ರಕರಣಗಳು ದಾಖಲಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಕಳೆದ ಎರಡು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಯಸ್ಸಿನವರಲ್ಲೂ ಈ ಕಾಯಿಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ.

ಹಂದಿ ಜ್ವರ (Swine Influenza)

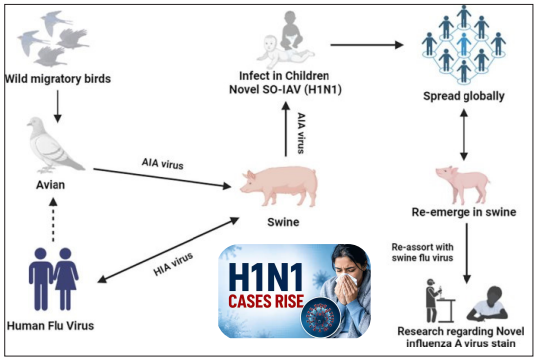

- ✦ **ಕಾರಣ:** ಇದು **ಇನ್ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ A (Influenza A) ವೈರಸ್‌ಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಹಂದಿಗಳ ಉಸಿರಾಟದ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದೆ.**
- ✦ **ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಪವಿಭಾಗಗಳು:** H1N1, H1N2, H3N2.
- ✦ **ಹರಡುವಿಕೆ:** ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮುವಿಕೆ/ಸೀನುವುದರ ಮೂಲಕ ಹರಡುತ್ತದೆ; ಕಲುಷಿತ ಮೇಲ್ಮೈಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಹರಡಬಹುದು.
- ✦ **ಮಾನವನಿಗೆ ಸೋಂಕು:** ಈ ಸೋಂಕು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹರಡಬಲ್ಲದು.
- ✦ **ವ್ಯಾಪ್ತಿ:** ಇದು **ಅಮೆರಿಕಾ, ಯುರೋಪ್** ಮತ್ತು **ಏಷ್ಯಾದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ** ಮತ್ತು **ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲೂ ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳು ವರದಿಯಾಗಿವೆ.**
- ✦ **ಚಿಕಿತ್ಸೆ:** ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿತ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ವೈರಲ್ ಸೋಂಕುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಜೈವಿಕಗಳು (ಆಂಟಿಬಯೋಟಿಕ್‌ಗಳು) ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.
- ✦ **ಗಮನಿಸಿ: ಇನ್ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ಎ → ಝೂನೋಟಿಕ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (Zoonotic potential) → ಉಸಿರಾಟದ ಸೋಂಕು → ವೈರಲ್ ಕಾಯಿಲೆ.**

ಜೆನೆಸಿಸ್ EIR 3.0 (GENESIS EIR 3.0)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯವು (MeitY) ಜೆನೆಸಿಸ್ ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೆನ್ಯೂರ್–ಇನ್–ರೆಸಿಡೆನ್ಸ್ (EIR) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂರನೇ ಸಮೂಹವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಜೆನೆಸಿಸ್ EIR 3.0 ಬಗ್ಗೆ:

- ❑ **ಯೋಜನೆ:** ಇದು **MeitY ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ GENESIS (Gen-Next Support for Innovative Startups)** ನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
- ❑ **ಗುರಿ:** ವಿಶೇಷವಾಗಿ **ಶ್ರೇಣಿ–II ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣಿ–III ನಗರಗಳಲ್ಲಿ** ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಅಪ್‌ಗಳನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸುವುದು.
- ❑ **ನೋಡಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿ: MeitY ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಅಪ್ ಹಬ್ (MSH)** ಇದರ ನೋಡಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯಾಗಿದೆ.
- ❑ **ಅರ್ಹತೆ: TRL 1–4 ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕರು; 2 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು ರೂ. 10 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಪೂರ್ವ ನಿಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಅಪ್‌ಗಳು** ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾಗಿವೆ.
- ❑ **ಬೆಂಬಲ: ರೂ. 10 ಲಕ್ಷದವರೆಗಿನ ಅನುದಾನ, ಇನ್‌ಕ್ಯುಬೇಶನ್, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಮೂಲಮಾದರಿ, ಉದ್ಯಮ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಮತ್ತು IP/ಪೇಟೆಂಟ್ ಬೆಂಬಲವನ್ನು (IP/patent support)** ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ❑ **ಗಮನ:** ಇದು **ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI), IoT, ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗಳು, ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತೆ, ಬ್ಲಾಕ್‌ಚೈನ್, ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್** ಮತ್ತು **ಎಆರ್ (AR) ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನ** ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಂಡಿಯನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಫಾರ್ ದಿ ಕಲ್ಟಿವೇಶನ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್ (IACS)

ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು:	
ವಿಜ್ಞಾನಿ	ಪ್ರಮುಖ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೊಡುಗೆ
ಪ್ರೊ. ಸಿ.ವಿ. ರಾಮನ್	ರಾಮನ್ ಪರಿಣಾಮದ ಆವಿಷ್ಕಾರ.
ಜಗದೀಶ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್	ರೇಡಿಯೋ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಕರು.
ಮೇಘನಾದ್ ಸಹಾ	ಸಹಾ ಅಯಾನೀಕರಣ ಸಮೀಕರಣದ (Saha ionisation equation) ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತರು.
ಸತ್ಯೇಂದ್ರ ನಾಥ್ ಬೋಸ್	**ಬೋಸ್–ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು** (Bose-Einstein statistics) ಮತ್ತು ಬೋಸಾನ್‌ಗಳ ಸಹ–ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತರು.

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ IACS, 2026 ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ 150 ನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.**

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಸ್ಥಾಪನೆ: 1876** ರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಸ್ಥಾಪಕರು:** ಡಾ. ಮಹೇಂದ್ರಲಾಲ್ ಸರ್ಕಾರ್.
- **ಮಹತ್ವ: ಭಾರತೀಯರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.**
- **ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿ:** ಇದು **ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆ (DST)** ಮತ್ತು **ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಸರ್ಕಾರದ ಜಂಟಿ ಅನುದಾನದೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.**
- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು: ಪ್ರೊ. ಸಿ.ವಿ. ರಾಮನ್** ಅವರು IACS ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮನ್ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು, ಇದು **ಅವರಿಗೆ 1930 ರ ನೊಬೆಲ್** ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು.

ಎರ್ವೆಬೊ ಎಬೋಲಾ ಲಸಿಕೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ವೇಗವಾಗಿ ಹದಗೆಡುತ್ತಿರುವ ಎಬೋಲಾ ಕಾಯಿಲೆ ಏರಿಕೆಯ ನಡುವೆ ಕಾಂಗೋ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಗಣರಾಜ್ಯವು (DRC) ಎರ್ವೆಬೊ ಎಬೋಲಾ ಲಸಿಕೆಯ 70,000 ಡೋಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಎರ್ವೆಬೊ (rVSV-ZE-BOV) ಎಬೋಲಾ ವೈರಸ್ ಕಾಯಿಲೆಯ (EVD)** ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುವ **ಏಕ–ಡೋಸ್** ಲಸಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು **ಲೈವ್, ರೆಪ್ಲಿಕೇಶನ್–ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ರಿಕಾಂಬಿನೆಂಟ್ ವೈರಲ್ ವೆಕ್ಟರ್** ಲಸಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಎಬೋಲಾ ವೈರಸ್ ಕಾಯಿಲೆ (EVD)

- ಇದನ್ನು ಈ ಮೊದಲು **ಎಬೋಲಾ ಹೆಮರಾಜಿಕ್ ಜ್ವರ** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. **ಇದು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪದ ಆದರೆ ತೀವ್ರವಾದ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದೆ.**
- ಇದು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ **ಡಿಸೆಂಬರ್ 2013** ರಲ್ಲಿ ಗಿನಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿತು.
- **ಪ್ರಸರಣ: ಈ ವೈರಸ್ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಹರಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹರಡುತ್ತದೆ** (ಜೂನೋಟಿಕ್ ಸ್ವಭಾವ).
- **ಅತಿಥೇಯ (Host) - ಪ್ಟೆರೊಪೊಡಿಡೆ (Pteropodidae) ಕುಟುಂಬದ ಹಣ್ಣಿನ ಬಾವಲಿಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಎಬೋಲಾ ವೈರಸ್ ಅತಿಥೇಯಗಳಾಗಿವೆ.**
- **ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು:** ಜ್ವರ, ಆಯಾಸ, ಸ್ನಾಯು ನೋವು, ತಲೆನೋವು, ಗಂಟಲು ನೋವು, ವಾಂತಿ, ಅತಿಸಾರ, ದದ್ದು, ಹಾಗೆಯೇ ಮೂತ್ರಪಿಂಡ ಮತ್ತು ಯಕೃತ್ತಿನ ದುರ್ಬಲ ಕ್ರಿಯೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- **ಚಿಕಿತ್ಸೆ: ಜೈರ್ ಎಬೋಲಾವೈರಸ್** (Zaire ebolavirus) ಪ್ರಭೇದದಿಂದ ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ **ಎರ್ವೆಬೊ ಲಸಿಕೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ** ಎಂದು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. **ರೆಮ್‌ಡೆಸಿವಿರ್ (Remdesivir)** ಅನ್ನು ಸಹ ಎಬೋಲಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑ **ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಳೆನಾಶಕ–ಸಹಿಷ್ಣು ಸಾಸಿವೆ ಮಿಶ್ರತಳಿಗಳು (Herbicide-Tolerant Mustard Hybrids) ಯಾವ ರಾಸಾಯನಿಕಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೋಧಕವಾಗಿವೆ?**

A. ಗ್ಲೈಫೋಸೇಟ್ (Glyphosate) ಕಳೆನಾಶಕಗಳು
B. ಅಟ್ರಾಜಿನ್ (Atrazine) ಕಳೆನಾಶಕಗಳು
C. ಪ್ಯಾರಾಕ್ವಾಟ್ (Paraquat) ಕಳೆನಾಶಕಗಳು
D. ಇಮಿಡಾಜೋಲಿನೋನ್ (Imidazolinone - IMI) ಕಳೆನಾಶಕಗಳು

ಉತ್ತರ: D

❑ **ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣಾ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದರ ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?**

A. ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1951
B. ಚುನಾವಣಾ ಚಿಹ್ನೆಗಳ (ಕಾಯ್ದಿರಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆ) ಆದೇಶ, 1968
C. ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ನಿಯಮಗಳು, 1971
D. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ನೋಂದಣಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1989

ಉತ್ತರ: B

ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಧಿಂಸಾ ನೃತ್ಯ (Dhimsa Dance)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಇತ್ತೀಚೆಗೆ **ಅಲ್ಲೂರಿ ಸೀತಾರಾಮ ರಾಜು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ 13,000 ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಧಿಂಸಾ ನೃತ್ಯವನ್ನು (Dhimsa dance) ಅತಿದೊಡ್ಡ ಧಿಂಸಾ ನೃತ್ಯವೆಂದು ಗಿನ್ನೆಸ್ ವಿಶ್ವ ದಾಖಲೆ** ಗುರುತಿಸಿದೆ.

ಧಿಂಸಾ ನೃತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ

- ಇದು **ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಅರಕು ಕಣಿವೆ (Araku Valley)** ಮತ್ತು **ಅಲ್ಲೂರಿ ಸೀತಾರಾಮ ರಾಜು (ASR - Alluri Sitharama Raju) ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳು (ಬಗತ, ಗಡಬ, ಕೊಂಡದೊರ, ಪೊರಜ ಮತ್ತು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಜನಾಂಗ ಸೇರಿದಂತೆ) ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯವಾಗಿದೆ.**
- **ಪ್ರದರ್ಶನ: ಡಪ್ಪು, ತುಡುಮು, ಮೋರಿ, ಕಿಡ್ಡಿ, ಗಿಲ್ಕಾ ಮತ್ತು ಜೋಡುಕೊಮ್ಮುಲು** ನಂತಹ ಸ್ಥಳೀಯ ವಾದ್ಯಗಳ ಲಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ವರ್ಣರಂಜಿತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉಡುಗೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ **15–20 ಮಹಿಳೆಯರು** ಸಮನ್ವಯತೆಯಿಂದ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಚಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ.
- **ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳು:** ಇದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ **ಪುರಾಣ, ಜಾನಪದ, ಜೀವನಾಧಾರ, ಬಂಧುತ್ವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಚೈತ್ರಪುರಬ್ (ಈಟೆಲ ಪಂಡುಗ), ವಿವಾಹಗಳು, ಹಬ್ಬಗಳು** ಮತ್ತು **ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮಾರಂಭಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ** ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಚಾರ್ಯ ಪ್ರಫುಲ್ಲ ಚಂದ್ರ ರಾಯ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : ಆಗಸ್ಟ್ 2 ರಂದು ಆಚಾರ್ಯ ಪ್ರಫುಲ್ಲ ಚಂದ್ರ ರಾಯ್ ಅವರ **166** ನೇ **ಜನ್ಮದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು** ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಚಾರ್ಯ ಪ್ರಫುಲ್ಲ ಚಂದ್ರ ರಾಯ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇವರು **ಆಗಸ್ಟ್ 2, 1861** ರಂದು ಪ್ರಸ್ತುತ **ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಖುಲ್ನಾದಲ್ಲಿ** ಜನಿಸಿದರು.
- ಇವರು **ಓರ್ವ ಪ್ರವರ್ತಕ ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞ** ಮತ್ತು **ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಯಾಗಿ** ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದರು.
- ಇವರು **1901** ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ **ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಔಷಧ ತಯಾರಿಕಾ ಕಂಪನಿಯಾದ ಬೆಂಗಾಲ್ ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಫಾರ್ಮಾಸ್ಯುಟಿಕಲ್ಸ್‌ನ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ**ರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ಇವರನ್ನು **ಭಾರತದ ಆಧುನಿಕ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪಿತಾಮಹ** ಎಂದು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ಇವರು ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊದಲ **ಆಧುನಿಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಶಾಲೆಯನ್ನು** ಸಹ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- **1896** ರಲ್ಲಿ ಇವರು ಕಂಡುಹಿಡಿದ **ಮರ್ಕ್ಯುರಸ್ ನೈಟ್ರೈಟ್ (mercurous nitrite)** ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಇವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು **ಲೋಹದ ನೈಟ್ರೈಟ್‌ಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೆರೆಯಿತು** ಮತ್ತು **ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿ** ಹಾಕಿತು.

MAITHILI SHARAN GUPT

ಮೈಥಿಲಿ ಶರಣ್ ಗುಪ್ತ ಜಯಂತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : ಪ್ರಖ್ಯಾತ **ಭಾರತೀಯ ಕವಿ ಮೈಥಿಲಿ ಶರಣ್ ಗುಪ್ತ** ಅವರ ಜನ್ಮದಿನದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ **ಆಗಸ್ಟ್ 3 ರಂದು ಮೈಥಿಲಿ ಶರಣ್ ಗುಪ್ತ ಜಯಂತಿಯನ್ನು** ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೈಥಿಲಿ ಶರಣ್ ಗುಪ್ತ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ :

- **ಜನನ: ಆಗಸ್ಟ್ 3, 1886** ರಂದು **ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಝಾನ್ಸಿಯ ಚಿರ್‌ಗಾಂವ್‌ನಲ್ಲಿ** ಜನಿಸಿದರು.
- **ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳು:** ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ **ಬ್ರಜ್ ಭಾಷೆಯ** ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ, ಇವರು **ಖಡಿ ಬೋಲಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯ**ಗೊಳಿಸಿದರು.
- ಇವರ ಕೃತಿಗಳು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ವಿಷಯ**ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು.
- **ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನ:** ಇವರು **1952** ರಿಂದ **1964** ರವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.
- **ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು: ಸಾಕೇತ್ (ಊರ್ಮಿಳೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಮಹಾಕಾವ್ಯ), ಭಾರತ್ ಭಾರತಿ, ಯಶೋಧರಾ, ಪಂಚವಟಿ, ಮತ್ತು ಜಯದ್ರಥ ವಧ್.**
- **ಬಿರುದು:** ಇವರ ದೇಶಭಕ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ ಕೃತಿಯಾದ **'ಭಾರತ್ ಭಾರತಿ'** (1912) ಗಾಗಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಇವರಿಗೆ **"ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ"** ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ನೀಡಿದರು.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ : ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಇವರು ನೀಡಿದ ಅಸಾಧಾರಣ ಕೊಡುಗೆಗಾಗಿ, 1954** ರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ **ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ**ಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.

ಹರ್ ಘರ್ ತಿರಂಗಾ 2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವಾಲಯವು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ **'ಹರ್ ಘರ್ ತಿರಂಗಾ 2026'** ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು, ಇದನ್ನು **9 ರಿಂದ 17 ಆಗಸ್ಟ್ 2026 ರವರೆಗೆ** ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಸಂಸ್ಕೃಸಚಿವಾಲಯವು **ಹರ್ ಘರ್ ತಿರಂಗಾ 2026ರ ಅಭಿಯಾನದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮವಾದ **ಸೂರ್ಯಪಥ್ ತಿರಂಗಾ (SURYAPATH TIRANGA)** ವನ್ನು ಸಹ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
- ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಇರುವ **ಭಾರತೀಯ ನಿಯೋಗ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ** (Indian Missions) ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸತತವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನು ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಆರೋಹಣ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು **ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಹಗಲು ಬೆಳಕಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಕೇತವಾಗಿ** ಚಲಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಹರ್ ಘರ್ ತಿರಂಗಾ 2026 ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ವಂದೇ ಮಾತರಂನ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.**

ಹರ್ ಘರ್ ತಿರಂಗಾ ಕುರಿತ ವಿವರ:

- ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಆಚರಿಸಲು, ತ್ರಿವರ್ಣ ಧ್ವಜವನ್ನು ಮನೆಗೆ ತರಲು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹಾರಿಸಲು ಜನರನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ **ಆಜಾದಿ ಕಾ ಅಮೃತ್ ಮಹೋತ್ಸವದ** ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ **2022 ರಲ್ಲಿ** ಈ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ನಾಗರಿಕರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ಈ ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯ:** ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವಾಲಯ

ಉತ್ಕಲ್ಮಣಿ ಪಂಡಿತ್ ಗೋಪಬಂಧು ದಾಸ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ದ್ರೌಪದಿ ಮುರ್ಮು ಅವರು **ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಕಲ್ಮಣಿ ಪಂಡಿತ್ ಗೋಪಬಂಧು ದಾಸ್** ಅವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದರು.

ಪಂಡಿತ್ ಗೋಪಬಂಧು ದಾಸ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ

» ಇವರನ್ನು **ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಉತ್ಕಲ್ಮಣಿ** (ಒಡಿಶಾದ ರತ್ನ) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

» ಇವರು **ಒಡಿಶಾದ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕ, ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞ, ಕವಿ** ಮತ್ತು **ಪತ್ರಕರ್ತರಾಗಿದ್ದರು.**

» ಇವರು **ಬಡವರ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಉನ್ನತಿಗೆ** ತಮ್ಮನ್ನು ಮುಡಿಪಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

» **ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು** ಇವರು **ಸಾಕ್ಷಿಗೋಪಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಬಾದಿ ಬನ ವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು** ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

» ಇವರು **1917 ರಲ್ಲಿ** ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು ಮತ್ತು **ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (INC)**ನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ **ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ** ಭಾಗವಹಿಸಿದರು.

» ಇವರು **1919 ರಲ್ಲಿ 'ದಿ ಸಮಾಜ'** (The Samaja) ಎಂಬ **ಒಡಿಯಾ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.** ಇದು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ವೇದಿಕೆ**ಯಾಯಿತು.

» ಇವರು **ಒಡಿಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಗಮನಾರ್ಹ ಕೊಡುಗೆ**ಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

» ಇವರ ಗಮನಾರ್ಹ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ **ಅಬಕಾಶ ಚಿಂತಾ, ಗೋ–ಮಹಾತ್ಮ, ನಚಿಕೇತ ಉಪಾಖ್ಯಾನ, ಕಾರಕಬಿತಾ, ಧರ್ಮಪದ** ಮತ್ತು ಬಂದಿರ **ಆತ್ಮಕಥಾ** ಸೇರಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ **ಹೆಚ್ಚಿನವು ಇವರು ರಾವೆನ್‌ಶಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ** ಇದ್ದ **ಸಮಯದಲ್ಲಿ** ರಚಿತವಾದವು.

❑ **ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪು ಲಿಂಗವನ್ನು ಸ್ವಯಂ–ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದೆ ಮತ್ತು ಲಿಂಗತ್ವ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರನ್ನು "ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿ" (Third gender) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ?**

A. NALSA v/s ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟ
B. ಕೇಶವಾನಂದ ಭಾರತಿ v/s ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ
C. ನವತೇಜ್ ಸಿಂಗ್ ಜೋಹರ್ v/s ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟ
D. ಮೇನಕಾ ಗಾಂಧಿ v/s ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟ

ಉತ್ತರ: A

❑ **ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ವಿಧಿಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕಾ ಬಂಧನ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ (Preventive detention laws) ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ?**

A. ವಿಧಿ 19(1)
B. ವಿಧಿ 21
C. ವಿಧಿ 22(3)
D. ವಿಧಿ 32

ಉತ್ತರ: C

❑ **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಉಜ್ವಲ ಯೋಜನೆ (PMUY) ಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಚಿವಾಲಯವು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ?**

A. ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ
B. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ
C. ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ ಸಚಿವಾಲಯ
D. ಗ್ರಾಹಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ

ಉತ್ತರ: C

ಶಹೀದ್ ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು ಶಹೀದ್ ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರ ಹುತಾತ್ಮ ದಿನದಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, ಅವರ ಜೀವನವು ತಲೆಮಾರುಗಳಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡುವ ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶಹೀದ್ ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್ (1899–1940) ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇವರು **ಪಂಜಾಬ್‌ನ ಮಾಜಿ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಗವರ್ನರ್ ಆಗಿದ್ದ ಮೈಕೆಲ್ ಒಡ್ವೈಯರ್‌ನನ್ನು ಹತ್ಯೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ 1919ರ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾರತೀಯ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.**
- **ಆರಂಭಿಕ ಜೀವನ: ಪಂಜಾಬ್‌ನ ಸುನಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇರ್ ಸಿಂಗ್ ಆಗಿ ಜನಿಸಿದ ಇವರು, ಅಮೃತಸರದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಖಾಲ್ಸಾ ಅನಾಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್ ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ** ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- **1919ರ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದಿಂದ** ತೀವ್ರ ಆಘಾತಕ್ಕೊಳಗಾದ ಇವರು, ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಡಿಪಾಗಿಟ್ಟರು.
- **ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ನಂಟು: ಸಾಗರೋತ್ತರ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಲು ಇವರು ಗದರ್ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸೇರಿದರು.** ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ಇವರು, **ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ (HSRA)** ಜೊತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು 1927ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದರು.
- **ಹತ್ಯೆ: 1919ರ ಅಮೃತಸರ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ, ಮಾರ್ಚ್ 1940ರಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್‌ನ ಕ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಟನ್ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೈಕೆಲ್ ಒಡ್ವೈಯರ್‌ನನ್ನು ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್ ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಂದರು.**
- **ಜಾತ್ಯತೀತ ಗುರುತು:** ಪೊಲೀಸ್ ಕಸ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ವಿರೋಧಿ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸಲು ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಧರ್ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಜಾದ್ (ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ) ಪದವನ್ನು ಬೆರೆಸಿ **"ರಾಮ್ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಸಿಂಗ್ ಆಜಾದ್"** ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಅವರು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು.
- **ಹುತಾತ್ಮತೆ: ಬ್ರಿಕ್ಸ್‌ಟನ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ 42 ದಿನಗಳ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ನಂತರ, ಅವರನ್ನು ಜುಲೈ 31, 1940 ರಂದು ಪೆಂಟನ್‌ವಿಲ್ಲೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಲಾಯಿತು.** ಅವರ ಚಿತಾಭಸ್ಮವನ್ನು **1974ರಲ್ಲಿ** ಭಾರತಕ್ಕೆ ತರಲಾಯಿತು.

ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ವೈಶ್ಯ ಟೇಕ್ರಿ ಸ್ತೂಪ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರವು **ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ವೈಶ್ಯ ಟೇಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಉತ್ಖನನ ನಡೆಸಲು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿದೆ.** ಇಲ್ಲಿ **1938–39**ರಲ್ಲಿ ಭಾಗಶಃ ಉತ್ಖನನ ನಡೆಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಇದು **ಸಾಂಚಿ ಸ್ತೂಪಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದಾದ ಬೃಹತ್ ಬೌದ್ಧ ಸ್ತೂಪವಾಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.**

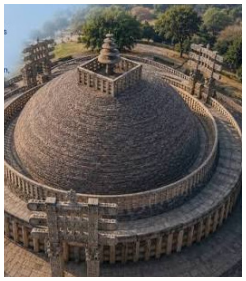

ವೈಶ್ಯ ಟೇಕ್ರಿ ಬಗ್ಗೆ:

- **ವೈಶ್ಯ ಟೇಕ್ರಿಯು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಬಳಿ ಇರುವ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಪುರಾತತ್ವ ದಿಬ್ಬವಾಗಿದೆ.**
- ಇದು ಪುರಾತನ **ಕಾಣಿಪುರ/ಕನಕಗಿರಿ ಬೌದ್ಧ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬೃಹತ್ ಬೌದ್ಧ ಸ್ತೂಪದ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ** ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.
- ಈ ತಾಣವು **ಸಾ.ಶ.ಪೂ. 3ನೇ ಶತಮಾನದ ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ** ಎಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಈ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು **ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಅಶೋಕನಿಗೆ ಮತ್ತು ಆತ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ ಅವಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ** ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಈ ಸ್ತೂಪವು ಅಂದಾಜು **350 ಅಡಿ ವ್ಯಾಸ ಮತ್ತು 100 ಅಡಿ** ಅಥವಾ **ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಎತ್ತರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ** ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಚಿಯ ಮಹಾ ಸ್ತೂಪದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ತೂಪವು **ಬೌದ್ಧ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿದ್ದು,** ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **ಬುದ್ಧ ಅಥವಾ ಇತರ ಸಂತರ ಪವಿತ್ರ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಸ್ಥಾಪನೆ:** ಈ ಸ್ತೂಪವನ್ನು **ಸಾ.ಶ.ಪೂ. 3ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೌರ್ಯ ರಾಜವಂಶದ ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಅಶೋಕನು** ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.
- ನಂತರದ **ಶುಂಗ** ಮತ್ತು **ಶಾತವಾಹನರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ** ಈ ಸ್ತೂಪವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಮತ್ತು ಸುಂದರಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- **ರಚನೆ: ಸಾಂಚಿ ಮಹಾ ಸ್ತೂಪವು** ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಇಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ **ಅರ್ಧಗೋಳಾಕಾರದ ಗುಮ್ಮಟವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಎತ್ತರದ ವೇದಿಕೆ** ಇದೆ.
- ಇದರ **ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಳಿ ಛತ್ರಿ** (triple umbrella) ಅಥವಾ **'ಛತ್ರಾವಳಿ'**ಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ **'ಹರ್ಮಿಕಾ'** ಇದೆ. ಇದು ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಮೂರು ರತ್ನಗಳಾದ ಬುದ್ಧ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಂಘವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.
- ಗುಮ್ಮಟದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ **'ಛತ್ರ'** ಎಂಬ ಕಂಬದಂತಹ ರಚನೆಯಿದೆ, ಇದು ಬುದ್ಧನ ಉಪಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನೋದಯದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.
- ಈ ಸ್ತೂಪವು **ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತದ ಬೌದ್ಧರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ.**

❑ **'ಶಿವಶಕ್ತಿ ಪಾಯಿಂಟ್' ಎಂಬುದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ?**

A. ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಚಂದ್ರಯಾನ–2 ಪತನಗೊಂಡ ಸ್ಥಳ
B. ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಚಂದ್ರಯಾನ–3 ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆದ (ಇಳಿದ) ಸ್ಥಳದ ಅಧಿಕೃತ ಹೆಸರು
C. ಚಂದ್ರಯಾನ–3 ರ ಉಡಾವಣಾ ಸ್ಥಳ
D. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಉಪಗ್ರಹ ಟ್ರ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರದ ಸ್ಥಳ

ಉತ್ತರ: B

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು

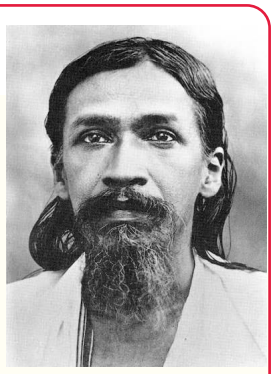

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿಯವರು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರವರ (15 ಆಗಸ್ಟ್ 1872 – 5 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1950) ಜನ್ಮದಿನದಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು **ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನ ಲಂಡನ್‌ನ ಸೇಂಟ್ ಪಾಲ್ಸ್ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ನ ಕಿಂಗ್ಸ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ** ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದರು.
- **1893ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ ಅವರು ಮುಂದಿನ 13 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬರೋಡಾ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಬರೋಡಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.**

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಪಾತ್ರ:

- ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು **ಯುವ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು** ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು, ಇದರಲ್ಲಿ **1902ರಲ್ಲಿ** ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಅನುಶೀಲನ್ ಸಮಿತಿ ಸೇರಿದೆ.
- **1906ರಲ್ಲಿ, ಅರವಿಂದರನ್ನು ಕಲ್ಕತ್ತಾದ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ (ಬೆಂಗಾಲ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಲೇಜು) ಮೊದಲ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರನ್ನಾಗಿ** ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅವರು **ಭಾರತೀಯ ಯುವಕರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು** ನೀಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.
- ತಮ್ಮ **'ಬಂದೇ ಮಾತರಂ'** ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- **1907ರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಸೂರತ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ, ಅವರು ತೀವ್ರಗಾಮಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾಯಕತ್ವ** ವಹಿಸಿದ್ದರು.
- **ಅಲಿಪೂರ್ ಬಾಂಬ್ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರನ್ನು 1908ರಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು.**

ಯೋಗ ಜೀವನ:

- **ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು 1905ರಲ್ಲಿ ಬರೋಡಾದಲ್ಲಿಯೇ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು.
- **1910ರಲ್ಲಿ** ಅವರು ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ, ತಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಂತರಿಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮುಡಿಪಾಗಿಡಲು ಪಾಂಡಿಚೇರಿಗೆ ತೆರಳಿದರು.
- **ಪಾಂಡಿಚೇರಿಯಲ್ಲಿ** ಕಳೆದ ತಮ್ಮ **40 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ** ಅವರು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಭ್ಯಾಸದ ಹೊಸ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರು, ಇದನ್ನು ಅವರು **ಪೂರ್ಣ ಯೋಗ** ಎಂದು ಕರೆದರು.
- **1926ರಲ್ಲಿ** ಅವರು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೃತಿಗಳು:

- **ದಿ ಲೈಫ್ ಡಿವೈನ್:** ಇದು ಪೂರ್ಣ ಯೋಗದ ತಾತ್ವಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸಿಂಥೆಸಿಸ್ ಆಫ್ ಯೋಗ:** ಇದು ಪೂರ್ಣ ಯೋಗದ ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸಾವಿತ್ರಿ (Savitri: A Legend and a Symbol):** ಇದೊಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಹಾಕಾವ್ಯವಾಗಿದೆ.
- **ಅವರು ಎರಡು ವಾರಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು: ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಕರ್ಮಯೋಗಿನ್'** ಮತ್ತು **ಬಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ 'ಧರ್ಮ'.**

ಮದನ್ ಲಾಲ್ ಧಿಂಗ್ರಾ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಆಗಸ್ಟ್ 17 ರಂದು ಭಾರತವು **ಮದನ್ ಲಾಲ್ ಧಿಂಗ್ರಾ ಅವರ ಹುತಾತ್ಮ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು** ಆಚರಿಸಿತು.

ಮದನ್ ಲಾಲ್ ಧಿಂಗ್ರಾ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಜನನ:** 1883 ರಲ್ಲಿ ಅಮೃತಸರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು; ಇವರು ಲಂಡನ್‌ನ ಇಂಡಿಯಾ ಹೌಸ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದ ಭಾರತೀಯ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು.
- **ಪ್ರಭಾವ:** ಇವರು ವಿ.ಡಿ. ಸಾವರ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದರು.
- **ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆ: 1909 ರಲ್ಲಿ** ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರ್ ವಿಲಿಯಂ ಹಟ್ ಕರ್ಜನ್ ವಿಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿದರು.
- **ಮರಣ:** ಲಂಡನ್‌ನ ಪೆಂಟನ್‌ವಿಲ್ಲೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ **17 ಆಗಸ್ಟ್ 1909 ರಂದು** ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಮಹತ್ವ:** ಇವರು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರತಿರೋಧದ ಸಂಕೇತವಾದರು.

ಕೋಮುವಾರು ತೀರ್ಪು (Communal Award)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕೋಮುವಾರು ತೀರ್ಪು (Communal Award) ಘೋಷಣೆಯ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.

ಕೋಮುವಾರು ತೀರ್ಪಿನ ಕುರಿತು:

- ಆಗಸ್ಟ್ 1932 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಧಾನಿ ರಾಮ್ಸೆ ಮ್ಯಾಕ್‌ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಇದನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದರು.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಇದು **ದಮನಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು 71 ಮೀಸಲು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು** ಒದಗಿಸಿತು.
- ಇದು **ಮುಸ್ಲಿಮರು, ಸಿಖ್ಖರು, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರು, ಆಂಗ್ಲೋ–ಇಂಡಿಯನ್ನರು ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು** ಒದಗಿಸಿತು.
- **ಗುರಿ: ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸುವುದು** ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ:

- ✓ ದಮನಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು **ಗಾಂಧೀಜಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು,** ಏಕೆಂದರೆ ಇದು **ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜವನ್ನು ವಿಭಜಿಸುತ್ತದೆ** ಎಂದು ಅವರು ವಾದಿಸಿದರು.
- ✓ ಅವರು **ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 20, 1932 ರಂದು ಪೂನಾದಲ್ಲಿ ಆಮರಣಾಂತ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.
- ✓ **ಎಂ.ಸಿ. ರಾಜಾ** ಮತ್ತು **ಬಿ.ಜಿ. ಹಾರ್ನಿಮನ್** ಕೂಡ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು.

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ನಿಲುವು:

- ✓ **ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್** ಅವರು ದಮನಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ **ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು** ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು.
- ✓ ದಮನಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ **ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ** ಎಂದು ಅವರು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದರು.
- ✓ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ದಮನಿತ ವರ್ಗಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ ಅವರು ಯಾವುದೇ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು.

ಪೂನಾ ಒಪ್ಪಂದ:

- ✓ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನಡುವಿನ ಮಾತುಕತೆಗಳ ನಂತರ **ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 24, 1932 ರಂದು** ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು.
- ✓ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಜಂಟಿ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು.
- ✓ **ಪ್ರಾಂತೀಯ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ದಮನಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು 71 ರಿಂದ 148 ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.**
- ✓ ಈ ಒಪ್ಪಂದವು **ಕೋಮುವಾರು ತೀರ್ಪಿನ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.**
- ✓ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರವೂ **ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ (SCs) ರಾಜಕೀಯ ಮೀಸಲಾತಿ ಮುಂದುವರೆಯಿತು.**

❑ **ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:**

1. ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂದಿರಗಳು ತಾಯಂದಿರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.
2. ಇವುಗಳು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಲ್ಲದ ರೋಗಗಳನ್ನು (Non-communicable diseases) ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಉಚಿತ ಅಗತ್ಯ ಔಷಧಗಳು ಹಾಗೂ ರೋಗನಿರ್ಣಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ವು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ
D. 1 ಅಥವಾ 2 ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

ಉತ್ತರ: C

❑ **ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:**

1. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯು (MGNREGA) ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ 100 ದಿನಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
2. ವಿಕಸಿತ್ ಭಾರತ್–ರೋಜಗಾರ್ ಮತ್ತು ಆಜೀವಿಕಾ ಮಿಷನ್ ಗ್ರಾಮೀಣ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿ (VB-G RAM G) ಯೋಜನೆಯು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ 125 ದಿನಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ವು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ
D. 1 ಅಥವಾ 2 ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

ಉತ್ತರ: C

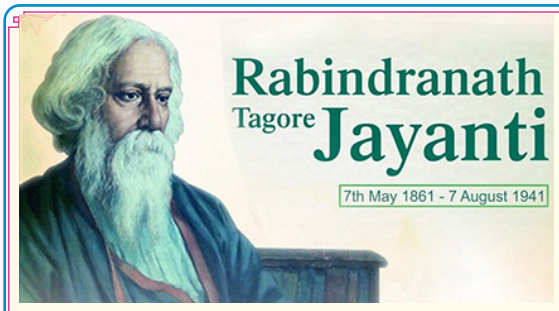

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಗೃಹ ಸಚಿವರು ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಅವರ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ನಮನಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಟ್ಯಾಗೋರ್

ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

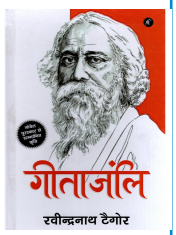

- ಇವರು **ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ದೇವೇಂದ್ರನಾಥ್ ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಅವರ ಕಿರಿಯ ಪುತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.**
- ಇವರು **ಖ್ಯಾತ ಬಂಗಾಳಿ ಕವಿ, ಗೀತ ರಚನೆಕಾರ** ಮತ್ತು **ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಾರರಾಗಿದ್ದರು.**
- ಇವರು **ಮೇ 7, 1861 ರಂದು ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು** ಮತ್ತು **ಆಗಸ್ಟ್ 7, 1941 ರಂದು ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ** ನಿಧನರಾದರು.

- **ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು:** ಇವರು ತಮ್ಮ **ಗೀತಾಂಜಲಿ (1912) ಕೃತಿಗಾಗಿ 1913 ರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು,** ಈ ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ **ಮೊದಲ ಯುರೋಪಿಯನ್–ಅಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮೊದಲ ಗೀತ ರಚನೆಕಾರ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ** ಪಾತ್ರರಾದರು.
- ಇವರಿಗೆ **1915 ರಲ್ಲಿ** ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು **ನೈಟ್‌ಹುಡ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು** ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು, ಆದರೆ **ಅಮೃತಸರದ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡವನ್ನು** ಖಂಡಿಸಿ **1919 ರಲ್ಲಿ** ಇವರು ಆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದರು.
- **ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ:** ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಅವರು **1901 ರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಶಾಂತಿನಿಕೇತನದಲ್ಲಿ** (ಶಾಂತಿಯ ನೆಲೆ) **ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಶಾಲೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು,** ಅಲ್ಲಿ **ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು** ಅವರು ಶ್ರಮಿಸಿದರು.
- ಅವರು ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದರು, ತದನಂತರ **ಈ ಶಾಲೆಯು 1921 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಭಾರತಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು.**
- **ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರ:** ವಿಶೇಷವಾಗಿ **1905 ರ ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ** ಇವರು ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದರು ಮತ್ತು ಇವರು ರಚಿಸಿದ ಎರಡು ಗೀತೆಗಳು **ಭಾರತದ (ಜನ ಗಣ ಮನ)** ಹಾಗೂ **ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ (ಅಮರ್ ಸೋನಾರ್ ಬಾಂಗ್ಲಾ)** ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಗಳಾಗಿವೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು: ಸೋನಾರ್ ತರಿ** (1894), **ಮಾನಸಿ** (1890), **ಚಿತ್ರಾ** (1914), **ದಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್** (1914), **ನಷ್ಟನೀರ್** (1901), **ಚೋಖಿರ್ ಬಾಲಿ** (1903), **ನೌಕಾದುಬಿ** (1906), **ಗೋರಾ** (1910), **ಘರೇ ಬೈರೇ** (1916) ಮತ್ತು **ಶೇಷರ್ ಕಬಿತಾ** (1929).

ರಾಜ್‌ಘಾಟ್ ಉತ್ಖನನಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: 1957 ರಲ್ಲಿ ಪುರಾತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಟಿ.ಎನ್. ರಾಯ್ ಅವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ **ವಾರಣಾಸಿಯ ರಾಜ್‌ಘಾಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಉತ್ಖನನ ಮಾಡಲಾದ 10,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ 22 ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ (BHU)** ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತೆರೆದಿದೆ.

ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳು:

- **ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಕಪ್ಪು ಮಡಿಕೆಗಳು** (Painted Black Ware), **ಶಿಲ್ಪಗಳು, ನಾಣ್ಯಗಳು, ಉಪಕರಣಗಳು, ಮೊಹರುಗಳು** ಮತ್ತು **ತಾಮ್ರ, ದಂತ ಹಾಗೂ ಮೂಳೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುಗಳು ದೊರಕಿವೆ** ಮತ್ತು **ಕೆಲವು ಮೊಹರುಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು** ಹೊಂದಿವೆ.
- **ಸ್ಥಳ: ರಾಜ್‌ಘಾಟ್ ವಾರಣಾಸಿಯ ಗಂಗಾ–ವರುಣಾ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮದ** ಬಳಿ ಇದೆ.

- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಇದು **ಪ್ರಾಚೀನ ವಾರಣಾಸಿ/ಕಾಶಿ ಮಹಾಜನಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಮಧ್ಯ ಗಂಗಾ ಕಣಿವೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಪುರಾತತ್ವ ತಾಣವಾಗಿದೆ.**
- **ಪುರಾವೆ: 'ವಾರಣಾಸಿ'** ಎಂಬ ಹೆಸರಿರುವ ಮೊಹರುಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ವಾರಣಾಸಿಯೊಂದಿಗಿನ ಇದರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತವೆ.
- **ಮೊದಲು ಗುರುತಿಸಿದ್ದು: 1939 ರಲ್ಲಿ ಕಾಶಿ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ** ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ ~ ರಾಜ್‌ಘಾಟ್, ವಾರಣಾಸಿ

- **ಸ್ಥಳ:** ಇದು ವಾರಣಾಸಿಯ ಈಶಾನ್ಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ, **ಗಂಗಾ–ವರುಣಾ ಸಂಗಮದ** ಬಳಿ ಇದೆ.
- **ಪುರಾತತ್ವ ತಾಣ:** ಪ್ರಾಚೀನ ವಾರಣಾಸಿ/ಕಾಶಿ ಮಹಾಜನಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಮಧ್ಯ ಗಂಗಾ ಕಣಿವೆಯ ಪ್ರಮುಖ ತಾಣವಾಗಿದೆ.
- **ಉತ್ಖನನ: 1957 ರಲ್ಲಿ** ಪುರಾತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ **ಟಿ.ಎನ್. ರಾಯ್** ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಉತ್ಖನನ ನಡೆಯಿತು.
- **ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳು:** ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಕಪ್ಪು ಮಡಿಕೆಗಳು, ನಾಣ್ಯಗಳು, ಶಿಲ್ಪಗಳು, ಉಪಕರಣಗಳು, ತಾಮ್ರ/ದಂತ/ಮೂಳೆಯ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿಯ ಮೊಹರುಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಪುರಾವೆ: 'ವಾರಣಾಸಿ'** ಎಂಬ ಹೆಸರಿರುವ ಮೊಹರುಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ವಾರಣಾಸಿಯೊಂದಿಗಿನ ಇದರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತವೆ.
- **ಮೊದಲು ಗುರುತಿಸಿದ್ದು: 1939 ರಲ್ಲಿ ಕಾಶಿ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ.**

ರಕ್ಷಣೆ

ಅಗ್ನಿ-4 ಕ್ಷಿಪಣಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : **ಒಡಿಶಾದ ಚಾಂಡೀಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಗ್ರ ಪರೀಕ್ಷಾ ವಲಯದಿಂದ** (Integrated Test Range) **ಮಧ್ಯಮ–ಶ್ರೇಣಿಯ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಯಾದ ಅಗ್ನಿ–4ನ್ನು** ಭಾರತವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ.

ಅಗ್ನಿ-4 ಕ್ಷಿಪಣಿ ಬಗ್ಗೆ :

- ಇದು **ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ, ಭೂ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ ಭೂ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಹಾರುವ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಯಾಗಿದೆ.**
- **ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದವರು: ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ** (DRDO).
- **ವಿಧ :** ಇದು **ಎರಡು ಹಂತದ ಘನ ಇಂಧನ ಆಧಾರಿತ ಮಧ್ಯಮ ಶ್ರೇಣಿಯ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಯಾಗಿದೆ** (MRBM).
- **ವ್ಯಾಪ್ತಿ :** ಸುಮಾರು **4,000 ಕಿ.ಮೀ.**
- **ಪೇಲೋಡ್ :** ಇದು **1,000 ಕೆಜಿ ತೂಕದ ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಿಡಿತಲೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ** ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಚಲನಶೀಲತೆ :** ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ನಮ್ಯತೆಗಾಗಿ (Strategic flexibility) ಇದನ್ನು **ರಸ್ತೆ–ಸಂಚಾರಿ ಲಾಂಚರ್‌ನಿಂದ** (Road-mobile launcher) ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.
- **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ :** ಇದು ನ್ಯಾವಿಗೇಷನ್‌ಗಾಗಿ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ **'ರಿಂಗ್ ಲೇಸರ್ ಗೈರೊಸ್ಕೋಪ್'** (Ring Laser Gyroscope) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಿಂದ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಮರು–ಪ್ರವೇಶಿಸುವಾಗ ಉಂಟಾಗುವ **4,000°C** ತಾಪಮಾನವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಾಖ ಕವಚವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :** ಭಾರತದ **'ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಕನಿಷ್ಠ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ'** (Credible Minimum Deterrence) ಮತ್ತು **'ಮೊದಲು ಬಳಸದಿರುವಿಕೆ'** (No-First-Use policy) ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು **'ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಪಡೆಗಳ ಆಜ್ಞೆ'** (SFC - Strategic Forces Command) ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧಿಕೃತ ರಹಸ್ಯಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1923

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಯ (IAF) **ವಿಂಗ್ ಕಮಾಂಡರ್ ಒಬ್ಬರನ್ನು,** ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸೋರಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಆರೋಪದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕೃತ ರಹಸ್ಯಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಧಿಕೃತ ರಹಸ್ಯಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1923ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲದ ಕಾನೂನಾಗಿದ್ದು, ಅಧಿಕೃತ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು** ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಈ ಕಾನೂನು, **ಬೇಹುಗಾರಿಕೆ, ದೇಶದ್ರೋಹ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಮಗ್ರತೆಗೆ ಬೆದರಿಕೆಯೊಡ್ಡುವ ಇತರ ಸಂಭಾವ್ಯ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು** ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ಕಾನೂನು ಬೇಹುಗಾರಿಕೆ ನಡೆಸುವುದು, **'ರಹಸ್ಯ'** ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಅನಧಿಕೃತ ಬಳಕೆ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡುವುದು ಮತ್ತು ನಿಷೇಧಿತ/ನಿರ್ಬಂಧಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾದರೆ, **ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ 14 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ, ದಂಡ ಅಥವಾ ಇವೆರಡನ್ನೂ** ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಿಧಿಸಬಹುದು.
- ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳದ ಉಲ್ಲೇಖ, ದಾಖಲೆಗಳು, ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು, ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳು, ನಕ್ಷೆಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳು, ಮಾದರಿಗಳು, ಅಧಿಕೃತ ಸಂಕೇತಗಳು ಅಥವಾ ಪಾಸ್‌ವರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು.

❑ **ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:**

1. ಸಂವಿಧಾನದ 74ನೇ ವಿಧಿಯು, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ಒಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳವಿರಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದ ನಾಯಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ವು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮಾತ್ರ B. 2 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ D. 1 ಅಥವಾ 2 ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

ಉತ್ತರ: C

❑ **ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ವಿದ್ಯಮಾನವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಋತುವಿನ (Monsoon season) ಅಧಿಕೃತ ಆರಂಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ?**

A. ಪಶ್ಚಿಮ ಅಡೆತಡೆಗಳ (ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧತೆಗಳ) (Western disturbances) ಹಿಂದಿರುಗುವಿಕೆ.
B. ಕೇರಳಕ್ಕೆ ನೈಋತ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳ ಆಗಮನ.
C. ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಚಂಡಮಾರುತಗಳ ರಚನೆ.
D. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಈಶಾನ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಆರಂಭ.

ಉತ್ತರ: B

INS ನಿಪುಣ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಶಿಪ್‌ಯಾರ್ಡ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್** ನಿರ್ಮಿಸಿದ **ಎರಡನೇ ಡೈವಿಂಗ್ ಸಪೋರ್ಟ್ ವೆಸೆಲ್/ನೌಕೆ** (DSV) ಆದ **'ನಿಪುಣ್'** ಅನ್ನು ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು.

- **ಡೈವಿಂಗ್ ಸಪೋರ್ಟ್ ವೆಸೆಲ್** (DSV) ಎನ್ನುವುದು **ವೃತ್ತಿಪರ ನೀರೊಳಗಿನ ಕೆಲಸ, ಆಳ ಸಮುದ್ರದ ಸ್ಯಾಚುರೇಶನ್ ಡೈವಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ತೇಲುವ ನೆಲೆಯಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ವಿಶೇಷ ನೌಕಾ ಹಡಗಾಗಿದೆ.**

INS ನಿಪುಣ್ ಬಗ್ಗೆ:

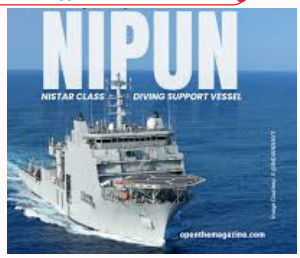

- ಇದು **INS ನಿಸ್ತಾರ್** ನ **ಸಹ ನೌಕೆಯಾಗಿದ್ದು**, ಇದು ಸುಮಾರು **75% ರಷ್ಟು ಸ್ಥಳೀಯ (ಸ್ವದೇಶಿ) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ್ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ** ನೀಡುತ್ತದೆ.

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- **ಪಾತ್ರ:** ಆಳ ಸಮುದ್ರದ ರಕ್ಷಣೆ, ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನೀರೊಳಗಿನ ಭದ್ರತಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಸ್ವತ್ತು:** ಇದು **ಡೀಪ್ ಸಬ್‌ಮರ್ಜೆನ್ಸ್ ರೆಸ್ಕ್ಯೂ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ (Deep Submergence Rescue Vehicles - DSRVs)** ಗಳಿಗೆ **ಮಾತೃ ನೌಕೆಯಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿಶೇಷತೆಗಳು:** ಇದು **118.4 ಮೀಟರ್ ಉದ್ದವಿದ್ದು, 9,350 ಟನ್ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:** ಇದು **300 ಮೀಟರ್ ಆಳದವರೆಗೆ ಸ್ಯಾಚುರೇಶನ್ ಡೈವಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು** ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

INS ಮಂಗ್ರೋಲ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಶಿಪ್‌ಯಾರ್ಡ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (CSL)** ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮೂರನೇ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ವಿರೋಧಿ ಆಳವಿಲ್ಲದ ನೀರಿನ ನೌಕೆಯಾದ (Anti-Submarine Warfare Shallow Water Craft) **'ಮಂಗ್ರೋಲ್'** ಅನ್ನು ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

INS ಮಂಗ್ರೋಲ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ✓ **ವಿಧ:** ಇದು **ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯ ಕಲ್ವಾರಿ–ವರ್ಗದ** (ಸ್ಕಾರ್ಪೀನ್) ಡೀಸೆಲ್–ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ನೌಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ✓ **ನಿರ್ಮಾಣ:** ಇದು **ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್–75 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಜಗಾಂವ್ ಡಾಕ್ ಶಿಪ್‌ಬಿಲ್ಡರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್** (MDL) ನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
- ✓ **ಕಾರ್ಯಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷ:** 2024.
- ✓ **ಹೆಸರಿನ ಮೂಲ: ಗುಜರಾತ್‌ನ ಕರಾವಳಿ ಪಟ್ಟಣವಾದ ಮಂಗ್ರೋಲ್‌ನಿಂದ** ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ.
- ✓ **ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು: ಇದು ರಹಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ವಿರೋಧಿ ಯುದ್ಧ, ಮೇಲ್ಮೈ ವಿರೋಧಿ ಯುದ್ಧ, ಗುಪ್ತಚರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಕಣ್ಗಾವಲು ಮತ್ತು ವಿಚಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.**
- ✓ **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಇದು **ಭಾರತದ ನೀರೊಳಗಿನ ಯುದ್ಧ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ** ಮತ್ತು **ರಕ್ಷಣಾ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ್ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು** ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
- ✓ **ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್–75:** ಇದು **ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರು ಸ್ಕಾರ್ಪೀನ್–ವರ್ಗದ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ನೌಕೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳು

ಲೈಬೀರಿಯಾ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ದಕ್ಷಿಣ–ದಕ್ಷಿಣ (ಸೌತ್–ಸೌತ್) ಸಹಕಾರದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ–ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು 12 ಸದಸ್ಯರ ಲೈಬೀರಿಯಾದ ಶಾಸಕರ ನಿಯೋಗವು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ** ನೀಡಿದೆ.

ಲೈಬೀರಿಯಾ ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ರಾಜಧಾನಿ:** ಮನ್ರೋವಿಯಾ
- **ಗಡಿಗಳು: ಸಿಯೆರಾ ಲಿಯೋನ್** (ಪಶ್ಚಿಮ), **ಗಿನಿಯಾ** (ಉತ್ತರ), **ಕೋಟ್ ಡಿ ಐವೊರ್** (ಪೂರ್ವ), **ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ** (ದಕ್ಷಿಣ).
- **ಇತಿಹಾಸ: ಯುರೋಪಿಯನ್ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಎಂದಿಗೂ ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ವಸಾಹತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡದ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಎರಡು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದಾಗಿದೆ; ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶ ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ.**
- **ಹವಾಮಾನ:** ಭಾರಿ ಋತುಮಾನಿಕ ಮಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಉಷ್ಣವಲಯದ, ಆರ್ದ್ರ ಹವಾಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ:** ಉಳಿದಿರುವ **ಉನ್ನತ ಗಿನಿಯನ್ ಮಳೆಕಾಡುಗಳ ಶೇ. 35–40 ರಷ್ಟನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು **ಸಾಪೋ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವು** ಪ್ರಮುಖ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ:** ಇದು **UN** (1945) ಮತ್ತು **OAU** (1963) ನ (ನಂತರ AU ಆಯಿತು) ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.
- **ಭಾರತ–ಲೈಬೀರಿಯಾ: ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಶಾಂತಿಪಾಲನಾ ಪಡೆಯ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು **2007** ರಲ್ಲಿ **ಲೈಬೀರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಹಿಳಾ ಪೊಲೀಸ್ ತುಕಡಿಯನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿತು** ಮತ್ತು ಇದು **2016** ರವರೆಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿತು.

ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : ರಾಮನಾಥಪುರಂನ ಪಿ. ಪೆಚ್ಚಿಯಮ್ಮಾಳ್ (P. Pechiyammal) ಮತ್ತು ವಿಲ್ಲುಪುರಂನ ಗೋವಿಂದಮ್ಮಾಳ್ (Govindhammal) ಅವರಿಗೆ **2026 ನೇ** ಸಾಲಿನ **ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್** ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಪಿ. ಪೆಚ್ಚಿಯಮ್ಮಾಳ್:

ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ **ಘೋಸ್ಟ್ ಫಿಶಿಂಗ್ ಗೇರ್** (Ghost fishing gear – **ಕೈಬಿಡಲಾದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಲೆಗಳು, ನೈಲಾನ್ ಹಗ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ)ಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಪ್ರವರ್ತಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ** ಇವರನ್ನು **ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.** ಈ ಕ್ರಮವು ಸಮುದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ.

ಗೋವಿಂದಮ್ಮಾಳ್:

ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯನ್ನು (Sustainable agriculture) **ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಬೀಜಗಳು ಹಾಗೂ ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ರೈತರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿನ ಕೊಡುಗೆಗಾಗಿ** ಇವರನ್ನು **ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.**

ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ :

- ಇದನ್ನು **ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ ಆಫ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಈಸ್ಟ್ (RCME - Rotary Club of Madras East) ಸಂಸ್ಥೆಯು** ತನ್ನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯ ಮತ್ತು **ಖ್ಯಾತ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿ ದಿವಂಗತ ಎಂ.ಎಸ್. ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್** ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.
- ಇದಕ್ಕೆ **ಕೆವಿನ್‌ಕೇರ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು** ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.
- ಇದನ್ನ **ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ** ಅಥವಾ **ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಂಪನಿ ಅಥವಾ NGO** ಗೆ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಎಂ.ಎಸ್. ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ :

- ಇವರನ್ನು **ಭಾರತದ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪಿತಾಮಹ** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **'ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ'** ಎಂಬ ಪದವನ್ನು **1968 ರಲ್ಲಿ ವಿಲಿಯಂ ಎಸ್. ಗೌಡ್** ಅವರು ಮೊದಲು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು :

- **ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ**
- **ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ**
- **1967 ರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಶ್ರೀ**
- **1972 ರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಭೂಷಣ**
- **1989 ರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ**
- **2024 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ರತ್ನ**

ಪ್ರಮುಖ ಕ್ರಾಂತಿಗಳು

- **ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ (Green Revolution):** ಇದು **ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ತಳಿಗಳ ಬೀಜಗಳು (HYV), ರಾಸಾಯನಿಕ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು, ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಅಳವಡಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಹೆಚ್ಚಳವಾದ ಅವಧಿಯನ್ನು** ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಶ್ವೇತ ಕ್ರಾಂತಿ (White Revolution): 1970 ರಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ **'ಆಪರೇಷನ್ ಫ್ಲಡ್' ಶ್ವೇತ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿತು** ಮತ್ತು **ಭಾರತದ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು** ಪರಿವರ್ತಿಸಿತು.
- **ಹಳದಿ ಕ್ರಾಂತಿ (Yellow Revolution):** ಇದನ್ನು **ಎಣ್ಣೆಕಾಳುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಸಾಧಿಸಲು 1990 ರ ದಶಕದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ನೀಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ (Blue Revolution):** ಇದನ್ನು **2015–26 ರಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಕಪ್ಪು ಕ್ರಾಂತಿ (Black Revolution): ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ/ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಚಿನ್ನದ ಕ್ರಾಂತಿ (Golden Revolution): ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ** ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಬೆಳ್ಳಿ ಕ್ರಾಂತಿ (Silver Revolution):** ಇದನ್ನು ಮೊಟ್ಟೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಕೋಳಿ ಸಾಕಣೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು **1970 ಮತ್ತು 1980 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

❑ **ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2012 (POCSO) ಅನ್ನು ಯಾವ ಸಚಿವಾಲಯವು ಪರಿಚಯಿಸಿತು?**

(A) ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ
(B) ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಸಚಿವಾಲಯ
(C) ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ
(D) ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯ

ಉತ್ತರ: C

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಪಾಲ್ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು (NGRA) 2026

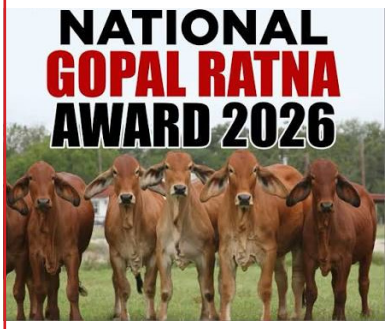

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು 2026 ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಪಾಲ್ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ (NGRA)** ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಪಾಲ್ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು (NGRA) 2025:

- ಇದು **ಜಾನುವಾರು ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುವ ಅತ್ಯುನ್ನತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.**
- ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ಷೀರ (ಹಾಲು) ದಿನಾಚರಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ನವೆಂಬರ್ 26, 2025 ರಂದು** ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದನ್ನು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಕುಲ್ ಮಿಷನ್** (RGM) ನ ಭಾಗವಾಗಿ **2014 ರಲ್ಲಿ** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ಇದು **ಸ್ಥಳೀಯ ಗೋವಿನ ತಳಿಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ** ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರೈತರು, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು / ಎಂಪಿಸಿಗಳು (MPCs) / FPO ಗಳು ಮತ್ತು ಕೃತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞರನ್ನು (AITs) ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಇದನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಪ್ರದಾನ** ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು **ಅರ್ಹತಾ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ, ಸ್ಮರಣಿಕೆ** ಮತ್ತು **ಪ್ರಥಮ,** ದ್ವಿತೀಯ ಹಾಗೂ ತೃತೀಯ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ **ರೂ. 5,00,000, ರೂ. 3,00,000** ಮತ್ತು **ರೂ. 2,00,000 ಗಳ ನಗದು ಬಹುಮಾನವನ್ನು** ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಕುಲ್ ಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು **2014 ರಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶಗಳು: ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ** ಮಾಡುವುದು.
- ಸ್ಥಳೀಯ **ಜಾನುವಾರುಗಳ ಅನುವಂಶಿಕ ರಚನೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ತಳಿ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು** ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- **ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.**
- **ಗಿರ್, ಸಾಹಿವಾಲ್, ರಾಠಿ, ದೇವೋನಿ, ಥಾರ್ಪಾರ್ಕರ್ ಮತ್ತು ರೆಡ್ ಸಿಂಧಿಯಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣ** ಮಾಡುವುದು.
- ನೈಸರ್ಗಿಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗಾಗಿ ರೋಗಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುವಂಶಿಕ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುವುದು.
- **ಗೋಕುಲ್ ಗ್ರಾಮಗಳು:** ಇವುಗಳು **ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ತಳಿ ಸಂವರ್ಧನಾ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆನುವಂಶಿಕ ತಳಿ ದಾಸ್ತಾನುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಮೂಲ**ಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಕೋಸ್ಪಾರ್ (COSPAR) ವಿಕ್ರಮ್ ಸಾರಾಭಾಯ್ ಪದಕ 2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಇಟಲಿಯ ಫ್ಲಾರೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ **46 ನೇ COSPAR ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಿಕ ಖಗೋಳ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರವರ್ತಕ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ** ಪ್ರಮುಖ ಭಾರತೀಯ ಖಗೋಳ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೊಬ್ಬರು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ:** ಕೋಸ್ಪಾರ್ ವಿಕ್ರಮ್ ಸಾರಾಭಾಯ್ ಪದಕ 2026.
- **ಪುರಸ್ಕೃತರು: ಪ್ರೊ. ಅನ್ನಪೂರ್ಣಿ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಂ** (ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಆಸ್ಟ್ರೋಫಿಸಿಕ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು).
- **ನೀಡುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ:** ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಮಿತಿ (COSPAR) ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ISRO) ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿವೆ.
- **ಸ್ಥಳ: ಫ್ಲಾರೆನ್ಸ್,** ಇಟಲಿ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು:** ಈ ಗೌರವವನ್ನು ಪಡೆದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಕೇವಲ ಮೂರನೇ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ (ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ 4ನೇ ಭಾರತೀಯರು).
- **ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು: ನಾಕ್ಷತ್ರಿಕ ಖಗೋಳ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿನ** (ನೀಲಿ ಸ್ಟ್ರ್ಯಾಗ್ಲರ್ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ನಕ್ಷತ್ರ ಸಮೂಹಗಳು) **ಸಂಶೋಧನೆ, ಆಸ್ಟ್ರೋಸ್ಯಾಟ್‌ನ UVIT ಗೆ ಮಾಪನಾಂಕ ನಿರ್ಣಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ** ಮತ್ತು **ಹನ್ಲೆ ಡಾರ್ಕ್ ಸ್ಕೈ ರಿಸರ್ವ್ ಹಾಗೂ ಥರ್ಟಿ ಮೀಟರ್ ಟೆಲಿಸ್ಕೋಪ್ (TMT) ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿನ ನಾಯಕತ್ವಕ್ಕಾಗಿ** ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪಿತಾಮಹ ಡಾ. ವಿಕ್ರಮ್ ಸಾರಾಭಾಯ್ ಅವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ 1990 ರಲ್ಲಿ** ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ನೀಡಿದ ಅಸಾಧಾರಣ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ** (ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ) ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಹಿಂದಿನ ಭಾರತೀಯ ಪುರಸ್ಕೃತರು: ಯು.ಆರ್. ರಾವ್ (1996), ಗುರ್ಬಕ್ಸ್ ಸಿಂಗ್ ಲಖಿನಾ (2014) ಮತ್ತು ಅನಿಲ್ ಭಾರದ್ವಾಜ್ (2024).**

ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2026

The Booker Prizes

THE 2026 BOOKER PRIZE LONGLIST IS HERE!

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **13 ಆಯ್ದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2026 ರ ದೀರ್ಘ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.**

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

» **ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಮಾನದಂಡ:** ಮೂಲತಃ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಮತ್ತು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1 ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 30 ರ ನಡುವೆ UK ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಐರ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಾಗಿ ಲೇಖಕರಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

» **ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮೊತ್ತ:** ವಿಜೇತರು £50,000 ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಜೊತೆಗೆ ಅಂತಿಮ ಪಟ್ಟಿಗೆ (shortlist) ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಉಳಿದ ಆರು ಲೇಖಕರು ತಲಾ £2,500 ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

» **2025 ರ ವಿಜೇತರು:** ಡೇವಿಡ್ ಸ್ಜಾಲೇ (David Szalay) ಅವರು ತಮ್ಮ ಫ್ಲೆಶ್ (Flesh) ಕಾದಂಬರಿಗಾಗಿ 2025 ರ ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರು:

» **ಅರುಂಧತಿ ರಾಯ್:** ದಿ ಗಾಡ್ ಆಫ್ ಸ್ಮಾಲ್ ಥಿಂಗ್ಸ್ (1997)

» **ಕಿರಣ್ ದೇಸಾಯಿ:** ದಿ ಇನ್ಹೆರಿಟೆನ್ಸ್ ಆಫ್ ಲಾಸ್ (2006)

» **ಅರವಿಂದ್ ಅಡಿಗ:** ದಿ ವೈಟ್ ಟೈಗರ್ (2008)

» (ಸೂಚನೆ: ವಿ.ಎಸ್. ನೈಪಾಲ್ ಅವರು 1971 ರಲ್ಲಿ **'ಇನ್ ಎ ಫ್ರೀ ಸ್ಟೇಟ್'** ಕೃತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ).

2026ನೇ ಸಾಲಿನ ಡಿರಾಕ್ ಪದಕ ಗೆದ್ದ ದೀಪಕ್ ಧರ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಪ್ರಸಿದ್ಧ **ಭಾರತೀಯ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಪ್ರೊ. ದೀಪಕ್ ಧರ್** ಅವರಿಗೆ **ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ** ಅವರು ನೀಡಿದ ಅದ್ಭುತ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ **ಡಿರಾಕ್ ಪದಕವನ್ನು** ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

» **ಪ್ರಶಸ್ತಿ:** 2026ರ ಡಿರಾಕ್ ಪದಕ (ICTP ಡಿರಾಕ್ ಪದಕ).

» **ಪುರಸ್ಕೃತರು: ಪ್ರೊ. ದೀಪಕ್ ಧರ್** (ಬೆಂಗಳೂರಿನ ICTS-TIFR ನಲ್ಲಿ INSA ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರೊಫೆಸರ್).

» **ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ: ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಥಿಯರೆಟಿಕಲ್ ಫಿಸಿಕ್ಸ್** (ICTP, ಟ್ರೈಸ್ಟೆ ಇಟಲಿ).

» **ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆ:** ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅವರ ಮೂಲಭೂತ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಗಾಗಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಬೆಲಿಯನ್ ಸ್ಯಾಂಡ್‌ಪೈಲ್ ಮಾದರಿ, ಸ್ವಯಂ–ಸಂಘಟಿತ ನಿರ್ಣಾಯಕತೆ ಮತ್ತು ಫ್ರ್ಯಾಕ್ಟಲ್ ಲ್ಯಾಟಿಸ್‌ಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದ ಅವರ ಪ್ರವರ್ತಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಗೌರವವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಕುರಿತು:

» ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ **ಪಾಲ್ ಡಿರಾಕ್** ಅವರ ಗೌರವಾರ್ಥವಾಗಿ **1985ರಲ್ಲಿ** ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.

» ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ, ಮೂಲ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ICTP ವತಿಯಿಂದ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಈ ಪದಕವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆ 2026: ಶೌರ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಭಾರತದ 80ನೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಮುನ್ನಾದಿನದಂದು, ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ ಮಹಾದಂಡನಾಯಕಿಯೂ ಆಗಿರುವ **ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ದ್ರೌಪದಿ ಮುರ್ಮು** ಅವರು **ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಗಳ (CAPF) ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ 78 ಶೌರ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು 89 ಮೆನ್ಷನ್–ಇನ್–ಡೆಸ್ಪ್ಯಾಚಸ್ (Mention-in-Despatches) ಗೌರವಗಳನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲು ಅನುಮೋದನೆ** ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

✓ **ಒಟ್ಟು ಶೌರ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು:** ಒಟ್ಟು 78 ಶೌರ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು (13 ಮರಣೋತ್ತರ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

✓ **ಒಟ್ಟು ಮೆನ್ಷನ್–ಇನ್–ಡೆಸ್ಪ್ಯಾಚಸ್:** ರಕ್ಷಕ್, ಸ್ನೋ ಲೆಪರ್ಡ್ (ಹಿಮ ಚಿರತೆ) ಮತ್ತು ಮೇಘದೂತ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸೇವೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಒಟ್ಟು 89 ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಈ ಗೌರವವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

✓ **ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಾಂತಿಕಾಲದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:** ಭಾರತದ 2ನೇ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಾಂತಿಕಾಲದ ಶೌರ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾದ ಕೀರ್ತಿ ಚಕ್ರವನ್ನು ಒಟ್ಟು 9 ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ (7 ಮರಣೋತ್ತರ) ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

✓ **ಪ್ರಮುಖ ಕೀರ್ತಿ ಚಕ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತರು:** ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಪೊಲೀಸ್/CAPಈ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ, 2 ಪ್ಯಾರಾ (ವಿಶೇಷ ಪಡೆಗಳು) ದ ಹವಾಲ್ದಾರ್ ಗಜೇಂದ್ರ ಸಿಂಗ್ (ಮರಣೋತ್ತರ) ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

✓ **ಮೆನ್ಷನ್–ಇನ್–ಡೆಸ್ಪ್ಯಾಚಸ್ ವಿಭಾಗ:** ಇದು ಸೇನೆಯಿಂದ 75, ನೌಕಾಪಡೆಯಿಂದ 4, ವಾಯುಪಡೆಯಿಂದ 10 ಮತ್ತು ರಿಮೌಂಟ್ ವೆಟರ್ನರಿ ಕಾರ್ಪ್ಸ್‌ನ **'ಟೈಸನ್'** ಎಂಬ ಸೇನಾ ಶ್ವಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

78 ಶೌರ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ವಿಂಗಡಣೆ:

ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವರ್ಗ	ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮರಣೋತ್ತರ
ಕೀರ್ತಿ ಚಕ್ರ	9	7
ಶೌರ್ಯ ಚಕ್ರ	19	1
ಬಾರ್ ಟು ಶೌರ್ಯ ಚಕ್ರ	1	–
ಸೇನಾ ಪದಕ (ಶೌರ್ಯ)	36	5
ಬಾರ್ ಟು ಸೇನಾ ಪದಕ (ಶೌರ್ಯ)	5	–
ನೌಕಾ ಸೇನಾ ಪದಕ (ಶೌರ್ಯ)	3	–
ವಾಯು ಸೇನಾ ಪದಕ (ಶೌರ್ಯ)	5	–

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ : ಭಾರತೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಲು ಯುವ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಸಚಿವಾಲಯವು 2025ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಖೇಲ್ ರತ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನ:** 2025ನೇ ಸಾಲಿನ ಭಾರತದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಕ್ರೀಡಾ ಗೌರವವಾದ ಖೇಲ್ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರೀಡಾಪಟು ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿಲ್ಲ (ಇದು 2014ರ ನಂತರದ ಮೊದಲ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ).
- **ಅರ್ಜುನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು:** ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ 17 ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜುನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಬಹುಮಾನದ ಮೊತ್ತದ ವಿವರ:** ಖೇಲ್ ರತ್ನಕ್ಕೆ **ರೂ.25 ಲಕ್ಷ,** ಅರ್ಜುನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯ ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ **ರೂ.15 ಲಕ್ಷ** ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ **ರೂ.10 ಲಕ್ಷ** ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪುರಸ್ಕೃತರು (2025)

ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವರ್ಗ	ಪ್ರಮುಖ ಪುರಸ್ಕೃತರು	ಸಂಬಂಧಿತ ಕ್ಷೇತ್ರ / ಕ್ರೀಡೆ
ಅರ್ಜುನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆ)	ಐ. ಅರುಮೈನಾಯಗಂ	ಫುಟ್ಬಾಲ್
ಅರ್ಜುನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (ಸಾಮಾನ್ಯ)	ತೇಜಸ್ವಿನ್ ಶಂಕರ್, ಪ್ರಿಯಾಂಕಾ ಗೋಸ್ವಾಮಿ	ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್
	ತ್ರೀಸಾ ಜಾಲಿ, ಗಾಯತ್ರಿ ಗೋಪಿಚಂದ್	ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್
	ವಿದಿತ್ ಗುಜರಾತಿ, ದಿವ್ಯಾ ದೇಶಮುಖ್	ಚೆಸ್ (ಚದುರಂಗ)
	ಲಾಲ್ರೆಮ್ಸಿಯಾಮಿ ಹ್ಮಾರ್ಜೋತೆ, ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಪಾಲ್	ಹಾಕಿ
	ರುದ್ರಾನ್ಷ್ ಖಂಡೇಲ್ವಾಲ್, ಏಕ್ತಾ ಭ್ಯಾನ್	ಪ್ಯಾರಾ–ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್
ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (ಸಾಮಾನ್ಯ)	ಪರ್ವೀರ್ ಸಿಂಗ್ (ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್),	ತರಬೇತಿ (ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗ)
ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆ)	ಧರ್ಮೇಂದ್ರ ಸಿಂಗ್ ಯಾದವ್ (ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್),	ತರಬೇತಿ (ಜೀವಮಾನ ವರ್ಗ)
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖೇಲ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನ್ ಪುರಸ್ಕಾರ್	ಆರ್ಮಿ ಪ್ಯಾರಾಲಿಂಪಿಕ್ ನೋಡ್, ಪುಣೆ	ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ

ಲೋಕಮಾನ್ಯ ತಿಲಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ **ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವ ಅಮಿತ್ ಶಾ** ಅವರು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತಾ ಸಲಹೆಗಾರ (NSA) ಅಜಿತ್ ದೋವಲ್** ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ **'ಲೋಕಮಾನ್ಯ ತಿಲಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2026'** ನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದರು.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಪುರಸ್ಕೃತರು:** ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಸುದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತಾ ಸಲಹೆಗಾರ** ಮತ್ತು **ಮಲ್ಟಿ ಏಜೆನ್ಸಿ ಸೆಂಟರ್‌ನ (MAC)** ಸಂಸ್ಥಾಪಕ **ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ NSA ಅಜಿತ್ ದೋವಲ್.**
- **ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದವರು:** ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವ ಅಮಿತ್ ಶಾ.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಲೋಕಮಾನ್ಯ ತಿಲಕ್ ಸ್ಮಾರಕ ಟ್ರಸ್ಟ್.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಕಾರಣ: ಭಾರತದ ಆಂತರಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವಲ್ಲಿನ ಅವರ ಅಸಾಧಾರಣ ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವೆಗಾಗಿನ ಅವರ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ** ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ:** ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಾದ **ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ್** ಅವರ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ **ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಗಸ್ಟ್ 1 ರಂದು** ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. **2026ರ** ಸಮಾರಂಭವು ಅವರ **106ನೇ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯನ್ನು** ಗುರುತಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:	
ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು	ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು
ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ವರ್ಷ	1983
ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವ ದಿನಾಂಕ	ಆಗಸ್ಟ್ 1 (ಲೋಕಮಾನ್ಯ ತಿಲಕರ ಪುಣ್ಯತಿಥಿ)
ಮೊದಲ ಪುರಸ್ಕೃತರು (1983)	ಸಮಾಜವಾದಿ ನಾಯಕ ಎಸ್. ಎಂ. ಜೋಶಿ
ಇತ್ತೀಚಿನ ಪ್ರಮುಖ ಪುರಸ್ಕೃತರು	ನಿತಿನ್ ಗಡ್ಕರಿ (2025), ಸುಧಾಮೂರ್ತಿ (2024), ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ (2023)

ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು 2024–25

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಭಾರತದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ **115 ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ದ್ರೌಪದಿ ಮುರ್ಮು** ಅವರು 2024 ಮತ್ತು 2025ನೇ ಸಾಲಿನ **ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು** ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ:** ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಫೆಲೋಶಿಪ್ (ಅಕಾಡೆಮಿ ರತ್ನ) ಮತ್ತು ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು (ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುರಸ್ಕಾರ).
- **ಪುರಸ್ಕೃತರು:** ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಇರುವ **115 ಕಲಾವಿದರು** ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ 7 ಅಕಾಡೆಮಿ ಫೆಲೋಗಳು ಮತ್ತು **108 ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರು** ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.
- **ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ:** ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ.
- **ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವವರು:** ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ದ್ರೌಪದಿ ಮುರ್ಮು ಅವರು, ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆ: ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ರಂಗಭೂಮಿ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ** ಮತ್ತು **ಜಾನಪದ ಕಲೆಗಳು** ಹಾಗೂ ಸೂತ್ರದ ಬೊಂಬೆಯಾಟದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

2024-25ನೇ ಸಾಲಿನ ಅಕಾಡೆಮಿ ರತ್ನ (ಫೆಲೋಶಿಪ್) ಪುರಸ್ಕೃತರ ಪಟ್ಟಿ:

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಅಕಾಡೆಮಿ ಫೆಲೋ ಹೆಸರು	ಕಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರ / ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆ
1	ರಾಮ್‌ಲಾಲ್ ಬರೇತ್	ಕಥಕ್ (ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ)
2	ಎ.ವಿ. ಆನಂದ್	ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ (ವಾದ್ಯ – ಮೃದಂಗ)
3	ರೀಟಾ ಗಂಗೂಲಿ	ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ (ಗಾಯಕಿ ಮತ್ತು ನರ್ತಕಿ)
4	ಪುರು ದಧೀಚ್	ಕಥಕ್ (ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ)
5	ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ಜ್ಯೋತಿಷಿ	ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತ (ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಗಾಯನ)
6	ಪಸುಮಾರ್ತಿ ರತ್ತಯ್ಯ ಶರ್ಮಾ	ಕೂಚಿಪುಡಿ (ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ)
7	ಸುಧಾರಾಣಿ ರಘುಪತಿ	ಭರತನಾಟ್ಯ (ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ)

ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಕುರಿತು:

- **ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕಗಳಿಗಾಗಿ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು 1952** ರಿಂದ ಈ ಅತ್ಯುನ್ನತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.
- **ಅಕಾಡೆಮಿ ರತ್ನ (ಫೆಲೋಶಿಪ್):** ಇದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ವಿಶೇಷವಾದ ಗೌರವವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು **ರೂ. 3,00,000 ನಗದು ಪುರಸ್ಕಾರ, ತಾಮ್ರಪತ್ರ ಮತ್ತು ಅಂಗವಸ್ತ್ರವನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- **ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುರಸ್ಕಾರ (ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು):** ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು **ರೂ.1,00,000 ನಗದು ಪುರಸ್ಕಾರ, ತಾಮ್ರಪತ್ರ ಮತ್ತು ಅಂಗವಸ್ತ್ರವನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

47ನೇ ಸರಳಾ ಪುರಸ್ಕಾರ 2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಆಧುನಿಕ **ಒಡಿಯಾ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಖ್ಯಾತ ಒಡಿಯಾ ಕವಿ ಮತ್ತು ಮಾಜಿ CSIR ವಿಜ್ಞಾನಿ ಅವರನ್ನು ಒಡಿಶಾದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ** ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ:** ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು **47ನೇ ಸರಳಾ ಪುರಸ್ಕಾರ** (2026) ಆಗಿದೆ.
- **ಪುರಸ್ಕೃತರು: ಡಾ. ಅಶುತೋಷ್ ಪರಿದಾ** (ಒಡಿಯಾ ಕವಿ, ಪ್ರಬಂಧಕಾರ ಮತ್ತು CSIR-IMMT ಯ ಮಾಜಿ ವಿಜ್ಞಾನಿ) ಅವರು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಇದು **IMFA ದ ದತ್ತಿ ವಿಭಾಗವಾದ ಇಂಡಿಯನ್ ಮೆಟಲ್ಸ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಚಾರಿಟಬಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ (IMPaCT)** ನೀಡುವ ಗೌರವವಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭ:** IMPaCT ಆಯೋಜಿಸುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆ:** ಅವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವನ ಸಂಕಲನವಾದ **'ಬಿಶ್ವಾಸ್ ದೇ ಪೃಥ್ವಿ'** (2024 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿತ) ಗಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಒಲಿದು ಬಂದಿದ್ದು, ಇದು ರೂ. 7 ಲಕ್ಷ ನಗದು ಬಹುಮಾನ, ತಾಮ್ರದ ಫಲಕ ಮತ್ತು ಸ್ಮರಣಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **IMPaCT ನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಡಾ. ಬನ್ಸಿಧರ್ ಪಾಂಡಾ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಳಾ ಪಾಂಡಾ ಅವರು 1979 ರಲ್ಲಿ** ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ಇದು ಒಡಿಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗೌರವವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, **15ನೇ ಶತಮಾನದ ಪೌರಾಣಿಕ ಕವಿ ಸರಳಾ ದಾಸ್ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು** ಇದಕ್ಕೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ರೀಡಾ ಸುದ್ದಿಗಳು

23ನೇ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತ (2026)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: **ಸ್ಕಾಟ್ಲೆಂಡ್‌ನ ಗ್ಲಾಸ್ಗೋದಲ್ಲಿ** ನಡೆದ **23ನೇ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಒಟ್ಟು 39 ಪದಕಗಳನ್ನು** ಗೆಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ **ನಾಲ್ಕನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ** ತನ್ನ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಅತಿಥೇಯ ನಗರ ಮತ್ತು ಆವೃತ್ತಿ:** ಗ್ಲಾಸ್ಗೊ, ಸ್ಕಾಟ್ಲೆಂಡ್ (23ನೇ ಆವೃತ್ತಿ).
- **ಒಟ್ಟಾರೆ ಪದಕ ಪಟ್ಟಿ:** ಭಾರತವು **39 ಪದಕಗಳೊಂದಿಗೆ** (13 ಚಿನ್ನ, 17 ಬೆಳ್ಳಿ, 9 ಕಂಚು) 4ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರೆ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ 171 ಪದಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದೆ.
- **ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ:** ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ವಿಭಾಗವು ದಾಖಲೆಯ 10 ಪದಕಗಳನ್ನು (7 ಚಿನ್ನ, 3 ಬೆಳ್ಳಿ) ತಂದುಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆದಾರನಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ; ಇದು ಒಂದೇ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರ ಗಳಿಸಿದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಚಿನ್ನದ ಪದಕಗಳಾಗಿವೆ.
- **ಕಡಿತಗೊಳಿಸಲಾದ ಕ್ರೀಡಾಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಭಾವ:** 2026ರ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು ಭಾರತದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಲಾಢ್ಯ ಕ್ರೀಡೆಗಳಾದ ಕುಸ್ತಿ, ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್, ಟೇಬಲ್ ಟೆನಿಸ್, ಹಾಕಿ ಮತ್ತು ಶೂಟಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಲಾದ ಕ್ರೀಡಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.
- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೈಲಿಗಲ್ಲುಗಳು:** ಜುಡೋದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ತನ್ನ ಚೊಚ್ಚಲ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್ ಚಿನ್ನದ ಪದಕಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಡೆಕಾಥ್ಲಾನ್ ಹಾಗೂ ಪ್ಯಾರಾ ಶಾಟ್ ಪುಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಚೊಚ್ಚಲ ಪದಕಗಳನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧಕರು:

ಕ್ರೀಡೆ / ವಿಭಾಗ	ಕ್ರೀಡಾಪಟುವಿನ ಹೆಸರು	ಪದಕ	ಪ್ರಮುಖ ಪರೀಕ್ಷಾ ಅಂಶ / ಮೈಲಿಗಲ್ಲು
ವೇಟ್‌ಲಿಫ್ಟಿಂಗ್ (ಭಾರ ಎತ್ತುವಿಕೆ)	ಮೀರಾಬಾಯಿ ಚಾನು	ಚಿನ್ನ	ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸತತ 3ನೇ ಬಾರಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ
ಜುಡೋ	ಅಸ್ಮಿತಾ ಡೇ	ಚಿನ್ನ	ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್ ಜುಡೋದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಗೆದ್ದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ
ಜುಡೋ	ಹರ್ಷ ಸಿಂಗ್	ಚಿನ್ನ	ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್ ಜುಡೋದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಗೆದ್ದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಪುರುಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ
ಪ್ಯಾರಾ–ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ (ಶಾಟ್ ಪುಟ್)	ಶರ್ಮಿಳಾ ಧನಕರ್	ಚಿನ್ನ	ಪ್ಯಾರಾ–ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಚಿನ್ನದ ಪದಕವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ
ವೇಟ್‌ಲಿಫ್ಟಿಂಗ್	ರಿಷಿಕಾಂತ್ ಸಿಂಗ್	ಬೆಳ್ಳಿ	2026ರ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಬೆಳ್ಳಿ ಪದಕ ವಿಜೇತರಾಗಿದ್ದಾರೆ
ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ (ಟ್ರ್ಯಾಕ್)	ಗುಲ್ವೀರ್ ಸಿಂಗ್	ಬೆಳ್ಳಿ	ದ್ವಿ–ಪದಕ ವಿಜೇತರಾಗಿದ್ದಾರೆ (5,000 ಮೀಟರ್ ಓಟದಲ್ಲಿ ಕಂಚು ಕೂಡ ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ)
ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ (ಹೈಜಂಪ್ /ಎತ್ತರ ಜಿಗಿತ)	ಸರ್ವೇಶ್ ಕುಶಾರೆ	ಬೆಳ್ಳಿ	ಪುರುಷರ ಹೈಜಂಪ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವೇದಿಕೆ ಏರುವ ಮೂಲಕ ಪದಕ ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ
ವೇಟ್‌ಲಿಫ್ಟಿಂಗ್	ಲವ್‌ಪ್ರೀತ್ ಸಿಂಗ್	ಬೆಳ್ಳಿ	ಕೇವಲ 1 ಕೆಜಿ ಅಂತರದಿಂದ ಚಿನ್ನದ ಪದಕವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು
ವೇಟ್‌ಲಿಫ್ಟಿಂಗ್	ಹರ್ಜಿಂದರ್ ಕೌರ್	ಬೆಳ್ಳಿ	ವೇಟ್‌ಲಿಫ್ಟಿಂಗ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪದಕಗಳ ಬೇಟೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು
ವೇಟ್‌ಲಿಫ್ಟಿಂಗ್ (Weightlifting)	ರಾಜಾ ಮುತ್ತುಪಾಂಡಿ	ಬೆಳ್ಳಿ	ವೇಟ್‌ಲಿಫ್ಟಿಂಗ್‌ನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪದಕಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ
ವೇಟ್‌ಲಿಫ್ಟಿಂಗ್	ಅಜಯ ಬಾಬು	ಬೆಳ್ಳಿ	ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್ ವೇದಿಕೆಗೆ ಚೊಚ್ಚಲ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ
ವೇಟ್‌ಲಿಫ್ಟಿಂಗ್	ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿ ಯಾದವ್	ಬೆಳ್ಳಿ	ಯುವ ವೇಟ್‌ಲಿಫ್ಟರ್ ಆಗಿ ಭರವಸೆಯ ಚೊಚ್ಚಲ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ
ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ (ಡೆಕಾಥ್ಲಾನ್)	ತೇಜಸ್ವಿನ್ ಶಂಕರ್	ಕಂಚು	ಡೆಕಾಥ್ಲಾನ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್ ಪದಕ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ
ಪ್ಯಾರಾ–ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ (ಶಾಟ್ ಪುಟ್)	ಶಿಲ್ಪಾ ಶೈಲಾ	ಕಂಚು	ಶರ್ಮಿಳಾ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪದಕಗಳ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ

ಸೇಂಟ್ ಲೂಯಿಸ್ ರ್ಯಾಪಿಡ್ ಮತ್ತು ಬ್ಲಿಟ್ಜ್ 2026 ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೆದ್ದ ಪ್ರಜ್ಞಾನಂದ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: 20 ವರ್ಷದ **ಭಾರತೀಯ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಆರ್. ಪ್ರಜ್ಞಾನಂದ** ಅವರು ಅಮೆರಿಕಾದ ಮಿಸೌರಿಯ ಸೇಂಟ್ ಲೂಯಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ **ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಚೆಸ್ ಟೂರ್‌ನ** (GCT) ಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟವಾದ **'ಸೇಂಟ್ ಲೂಯಿಸ್ ರ್ಯಾಪಿಡ್ ಮತ್ತು ಬ್ಲಿಟ್ಜ್'** ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಚೊಚ್ಚಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಪ್ರಬಲ ಪ್ರದರ್ಶನ:** ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ರ್ಯಾಪಿಡ್ ಮತ್ತು ಬ್ಲಿಟ್ಜ್ ಎರಡೂ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ **ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ಅಸಾಧಾರಣ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು** ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- **ಅಂತಿಮ ಸ್ಕೋರ್ ಮತ್ತು ಅಂತರ: 23.5 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ** ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದ ಇವರು ($50,000 ನಗದು ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದರು), ರನ್ನರ್ ಅಪ್ ಆದ **ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್‌ನ ಜಾವೋಖಿರ್ ಸಿಂದಾರೋವ್** ಅವರಿಗಿಂತ 1.5 ಅಂಕಗಳ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧಿಸಿದ್ದರು.

FISU ವಿಶ್ವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸ್ಕ್ವಾಷ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೆದ್ದ ಸೂರಜ್ ಕುಮಾರ್ ಚಂದ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: FISU ವಿಶ್ವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸ್ಕ್ವಾಷ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್‌ನ ಪುರುಷರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಗೆದ್ದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಸೂರಜ್ ಕುಮಾರ್ ಚಂದ್ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಗೆಲುವು:** ಭಾರತದ **ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಫೈನಲ್ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಂಗೇರಿಯ ಬೆನೆಡೆಕ್ ಟಕಾಕ್ಸ್ ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು** ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
- **ಹಿಂದಿನ ಸಾಧನೆ:** ಈ ಹಿಂದೆ ಜೋಹಾನ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ **2024ರ** ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಕಂಚಿನ ಪದಕ ಗೆದ್ದಿದ್ದರು.
- **ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ: ಸ್ಪೇನ್‌ನ ಮಾರ್ಟಾ ಡೊಮಿಂಗ್ಯೂಜ್** (Marta Domínguez) ಅವರು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಿಂಗಲ್ಸ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದು, **ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಮಹಿಳೆ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.**

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ಗೆ ಅಜಿಂಕ್ಯ ರಹಾನೆ ನಿವೃತ್ತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಭಾರತ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ತಂಡದ ಮಾಜಿ ಉಪನಾಯಕ **ಅಜಿಂಕ್ಯ ರಹಾನೆ** ಅವರು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವರೂಪಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

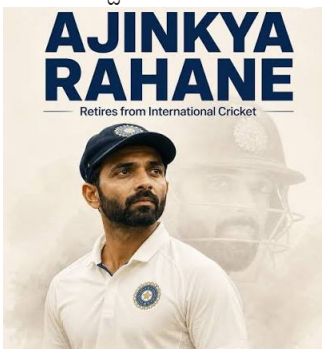

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

» **ಅಜೇಯ ನಾಯಕತ್ವ:** ಭಾರತದ ಟೆಸ್ಟ್ ನಾಯಕರಾಗಿ (6 ಪಂದ್ಯಗಳು) ಅಜೇಯ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ (2020–21) ಐತಿಹಾಸಿಕ **2–1 ಬಾರ್ಡರ್–ಗವಾಸ್ಕರ್ ಟ್ರೋಫಿ ಸರಣಿ ಜಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ತಂಡವನ್ನು** ಮುನ್ನಡೆಸಿದ್ದರು.

» **ವಿಶ್ವ ದಾಖಲೆ:** ಒಂದೇ ಟೆಸ್ಟ್ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಫೀಲ್ಡರ್ (ವಿಕೆಟ್–ಕೀಪರ್ ಅಲ್ಲದವರು) ಒಬ್ಬರು ಹಿಡಿದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ಯಾಚ್‌ಗಳ ವಿಶ್ವ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಇವರು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ (2015ರಲ್ಲಿ ಗಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಲಂಕಾ ವಿರುದ್ಧ 8 ಕ್ಯಾಚ್‌ಗಳು).

» **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೌರವ:** 2016ರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಅರ್ಜುನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

» **ದೇಶೀಯ ದಾಖಲೆ:** 2024ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈ ತಂಡವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿ ದಾಖಲೆಯ 42ನೇ ರಣಜಿ ಟ್ರೋಫಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳು:

ಮಾಪನ	ಅಂಕಿ–ಅಂಶ / ಪರೀಕ್ಷಾ ಅಂಶ
ಟೆಸ್ಟ್ ವೃತ್ತಿಜೀವನ	85 ಪಂದ್ಯಗಳು, 5,077 ರನ್‌ಗಳು (12 ಶತಕಗಳು)
ODI ಮತ್ತು T20I ವೃತ್ತಿಜೀವನ	90 ಏಕದಿನ ಪಂದ್ಯಗಳು (2,962 ರನ್‌ಗಳು) 20 T20 ಪಂದ್ಯಗಳು (375 ರನ್‌ಗಳು)
ಟೆಸ್ಟ್ ನಾಯಕತ್ವ	6 ಪಂದ್ಯಗಳು (ಅಜೇಯ)
ಫೀಲ್ಡಿಂಗ್ ದಾಖಲೆ	ಒಂದೇ ಟೆಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ 8 ಕ್ಯಾಚ್‌ಗಳು (ವಿಶ್ವ ದಾಖಲೆ)
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೌರವ	ಅರ್ಜುನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (2016)

ಅನಾಹತ್ ಸಿಂಗ್: ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ವಿಶ್ವ ಜೂನಿಯರ್ ಸ್ಕ್ವಾಷ್ ಚಾಂಪಿಯನ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಕೆನಡಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ **2026ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯ ವಿಶ್ವ ಜೂನಿಯರ್ ಸ್ಕ್ವಾಷ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್‌ನ** (ಬಾಲಕಿಯರ ಸಿಂಗಲ್ಸ್) ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡ 18 ವರ್ಷದ ಅನಾಹತ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಈ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯರಾಗಿ ಇತಿಹಾಸ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

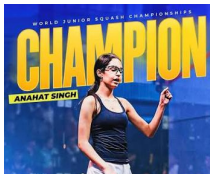

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಗೆಲುವು: ಫೈನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ ರುಖಿಯ್ಯಾ ಸೇಲಂ ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬಾಲಕಿಯರ ಸಿಂಗಲ್ಸ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ 15 ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.**
- **ಸ್ಥಳ: ಕೆನಡಾದ ನಯಾಗರಾ–ಆನ್–ದಿ–ಲೇಕ್**
- **ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ:** ಈ ಹಿಂದೆ **2022ರಲ್ಲಿ ಬರ್ಮಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಿರಿಯ ಭಾರತೀಯ ಅಥ್ಲೀಟ್** (14ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ) ಆಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದರು.

2030 ರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್

ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸಲಿರುವ ಭಾರತ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಅಹಮದಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ **2030 ರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ (CWG)** ಆತಿಥ್ಯದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೈಲಿಗಲ್ಲಿನ ಮೂಲಕ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಬಹು-ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವನ್ನು ಎರಡು ಬಾರಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ ಏಷ್ಯಾದ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಭಾರತ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

» **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ:** ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 1930 ರಲ್ಲಿ ಕೆನಡಾದ ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು, ಮೂಲತಃ ಇದನ್ನು **"ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಎಂಪೈರ್ ಗೇಮ್ಸ್"** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವನ್ನು ಪ್ರತಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

» **2030 ರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಆವೃತ್ತಿ:** ಅಹಮದಾಬಾದ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು ಉದ್ಘಾಟನಾ ಆವೃತ್ತಿಯ ನಂತರದ ನಿಖರವಾಗಿ 100 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.

» **ಭಾರತದ CWG ಪಯಣ:** ಭಾರತವು **1934 ರ 2ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ** (ಲಂಡನ್) ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಿತ್ತು. ಭಾರತವು ಈ ಹಿಂದೆ **2010 ರಲ್ಲಿ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ** ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು.

» **ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್‌ನ ಮೂಲ:** ಈ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಘಟನೆಯ ಮೂಲವು **1926 ರ ಬಾಲ್ಫೋರ್ ಘೋಷಣೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಇದು 1949 ರ ಲಂಡನ್ ಘೋಷಣೆಯ ಮೂಲಕ** ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.

CWG ಮತ್ತು ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್‌ನ ರಚನಾತ್ಮಕ ಅವಲೋಕನ:

ಮಾನದಂಡ	ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು
ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ	ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ (ಹಿಂದೆ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್ ಫೆಡರೇಶನ್).
ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ	ಲಂಡನ್, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್.
CWG ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ	ಸ್ವತಂತ್ರ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಒಟ್ಟು 74 ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘಗಳು (CGAs) ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತವೆ.
ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು	ಆಫ್ರಿಕಾ, ಏಷ್ಯಾ, ಅಮೇರಿಕಾ, ಯುರೋಪ್ ಮತ್ತು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ (ಭಾರತವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) 56 ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಘಟನೆ.

2026ರ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ ಒಲಿಂಪಿಯಾಡ್‌ನಲ್ಲಿ 4 ಪದಕಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದ ಭಾರತ ತಂಡ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ರೊಮೇನಿಯಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ **ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಾಲ್ಕು ಪದಕಗಳನ್ನು** ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

❖ **ಪ್ರಶಸ್ತಿ: IOL 2026ರಲ್ಲಿ 1 ಚಿನ್ನ, 3 ಕಂಚಿನ ಪದಕಗಳು** (ಮತ್ತು 1 ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಉಲ್ಲೇಖ).

❖ **ಪುರಸ್ಕೃತರು: ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮಿ ವೆಂಕಟರಾಮನ್** (ಚಿನ್ನ); **ಆರವ್ ಅನಿಲ್ ರಾವ್, ನಿಶಾಂತ್ ಶಂಕರ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ್ ಮತ್ತು ಅದ್ವೈ ಮಿಶ್ರಾ** (ಕಂಚು).

❖ **ಸ್ಥಳ: ಬುಚಾರೆಸ್ಟ್, ರೊಮೇನಿಯಾ.**

❖ **ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆ:** IIIT ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆದ ಈ ತಂಡವು, **40ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೇಶಗಳ ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕಂಪ್ಯೂಟೇಶನಲ್ ಲಾಜಿಕ್ ಅನ್ನು** ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಡಿಕೋಡ್ ಮಾಡಿದೆ.

ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಕುರಿತು:

❖ **ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ ಒಲಿಂಪಿಯಾಡ್** (IOL) ಎಂಬುದು **ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಜಾಗತಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಒಲಿಂಪಿಯಾಡ್** ಆಗಿದ್ದು, ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಪೂರ್ವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಾರ್ಕಿಕ ತಾರ್ಕಿಕತೆ ಮತ್ತು ಮಾದರಿ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

❖ **2009 ರಿಂದ** ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಾರತವು, **ಪ್ರಸ್ತುತ 37 ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪದಕಗಳ ಸಂಚಿತ ದಾಖಲೆಯನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.

❑ **ಡಾರ್ಕ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ಸ್ (Dark Patterns)ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭಾರತದ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಉಲ್ಲೇಖದೊಂದಿಗೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:**

1. ಗ್ರಾಹಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ, 2019
2. ಗ್ರಾಹಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾ (ಇ-ಕಾಮರ್ಸ್) ನಿಯಮಗಳು, 2020
3. ಡಿಜಿಟಲ್ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ, 2023

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ವು ಡಾರ್ಕ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ಸ್‌ನಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ/ವೆ?

A. 1 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

ಉತ್ತರ: D

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನಾಚರಣೆಗಳು

ವಿಶ್ವ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ದಿನ

» **ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ:** ಆಗಸ್ಟ್ 1

» **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಫೋರಮ್ ಆಫ್ ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ರೆಸ್ಪಿರೇಟರಿ ಸೊಸೈಟೀಸ್ (FIRS) ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು.

» **ಉದ್ದೇಶ:** ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ನ ಹೊರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು, ಕಡಿಮೆ–ಡೋಸ್ ಕಂಪ್ಯೂಟೆಡ್ ಟೊಮೊಗ್ರಫಿ (LDCT) ಸ್ಕ್ರೀನಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ಆರಂಭಿಕ ಪತ್ತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಸಕಾಲಿಕ ರೋಗನಿರ್ಣಯ ಹಾಗೂ ಜೀವ ಉಳಿಸುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

» **ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: "ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ವಿರುದ್ಧ ಒಟ್ಟಾಗಿ"** (Together through lung cancer).

ವರ್ಲ್ಡ್ ವೈಡ್ ವೆಬ್ (World Wide Web) ದಿನ

» **ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ:** ಆಗಸ್ಟ್ 1

» **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಜಾಗತಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಮುದಾಯ / ವರ್ಲ್ಡ್ ವೈಡ್ ವೆಬ್ ಕನ್ಸೋರ್ಟಿಯಂ** (W3C).

» **ಉದ್ದೇಶ: ಸರ್ ಟಿಮ್ ಬರ್ನರ್ಸ್–ಲೀ** (1989) ಅವರು ವರ್ಲ್ಡ್ ವೈಡ್ ವೆಬ್ ಅನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದುದನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಸಂವಹನ, ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವೀಕರಣ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕ್ರಾಂತಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವೆಬ್‌ನ ಪರಿವರ್ತಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದು.

» **ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: "ಭವಿಷ್ಯದ ಸಬಲೀಕರಣ: ಅಂತರ್ಗತ, ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ವೆಬ್ ನಿರ್ಮಾಣ"** (Empowering the Future: Building an Inclusive, Safe, and Open Web).

ಹಿರೋಷಿಮಾ ದಿನ

» **ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ:** ಆಗಸ್ಟ್ 6

» **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಜಾಗತಿಕ ಶಾಂತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು & ಹಿರೋಷಿಮಾ ನಗರ.**

» **ಉದ್ದೇಶ:** 1945 ರ ಪರಮಾಣು ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿಯ (ಅಮೆರಿಕ **"ಲಿಟಲ್ ಬಾಯ್"** ಬಾಂಬ್ ಅನ್ನು ಎಸೆದಾಗ) 81 ನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು, ಸಂತ್ರಸ್ತರು ಮತ್ತು **'ಹಿಬಾಕುಶಾ'** ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಬದುಕುಳಿದವರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಶಾಂತಿ, ಅಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಮಾಣು ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣದ ಜಾಗತಿಕ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.

» **ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: "ಸ್ಮರಣೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ"** (Remembrance, Responsibility, and Resilience).

ನಾಗಾಸಾಕಿ ದಿನ (81 ನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ)

» **ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ:** ಆಗಸ್ಟ್ 9

» **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಜಾಗತಿಕ ಶಾಂತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ನಾಗಾಸಾಕಿ ನಗರ.

» **ಉದ್ದೇಶ:** 1945 ರ ವಿನಾಶಕಾರಿ ಪರಮಾಣು ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿಯ 81ನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು, ಸಂತ್ರಸ್ತರು ಮತ್ತು ಬದುಕುಳಿದವರನ್ನು (ಹಿಬಾಕುಶಾ) ಗೌರವಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಪರಮಾಣು ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣ, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದು.

ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳವಳಿ ದಿನ (84 ನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ)

» **ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ:** ಆಗಸ್ಟ್ 8.

» **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ / ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಚರಣೆ.**

» **ಉದ್ದೇಶ:** 1942 ರ ಐತಿಹಾಸಿಕ **ಭಾರತ್ ಛೋಡೋ ಆಂದೋಲನದ** (Bharat Chhodo Andolan) ಆರಂಭವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು, ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಸಾಮೂಹಿಕ ಶಾಸನಭಂಗ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ದೇಶಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಏಕತೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುವುದು.

ವಿಶ್ವ ಸಾಗರಗಳ ದಿನ 2026

» **ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ:** ಜೂನ್ 8

» **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:** ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ (UN).

» **ಉದ್ದೇಶ:** ಸಾಗರವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು, ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು, ಅತಿಯಾದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾಲಿನ್ಯದಂತಹ ಮಾನವ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪ್ರಭಾವದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವುದು.

» **ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: "ಮರುಕಲ್ಪನೆ: ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಪ್ರಪಂಚದ ಆಚೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಸಾಗರದೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ಸಂಬಂಧ"** (REIMAGINE: Beyond the world we know, a new relationship with our ocean).

ವಿಶ್ವದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನ 2026

- **ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ:** ಆಗಸ್ಟ್ 9
- **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:** ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ (UN).
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಸಮುದಾಯದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವಾಗ, ಸ್ಥಳೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು, ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಅವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
- **ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: "ಸ್ಥಳೀಯ ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯರನ್ನು (ಶುಶ್ರೂಷಕರನ್ನು) ಗೌರವಿಸುವುದು: ಜೀವನ ಮತ್ತು ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ರಕ್ಷಣೆ"** (Honouring Indigenous Midwives: Safeguarding Life and Well-being).

ವಿಶ್ವ ಸಿಂಹ ದಿನ 2026

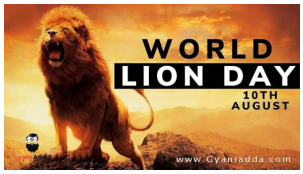

- **ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ:** ಆಗಸ್ಟ್ 10
- **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಜಾಗತಿಕ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಬಿಗ್ ಕ್ಯಾಟ್ ರೆಸ್ಕ್ಯೂನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ).
- **ಉದ್ದೇಶ:** ವೇಗವಾಗಿ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಅರಣ್ಯ ಸಿಂಹಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು, ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅಗ್ರ ಪರಭಕ್ಷಕಗಳಾಗಿ ಅವುಗಳ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ವಿಘಟನೆ, ಬೇಟೆಯಾಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ–ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷದಂತಹ ಬೆದರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವುದು.

ವಿಶ್ವ ಆನೆಗಳ ದಿನ 2026

- **ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ:** ಈ ದಿನವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ **ಆಗಸ್ಟ್ 12** ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಆಯೋಜಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:** ವಿಶ್ವ ಆನೆಗಳ ಸೊಸೈಟಿ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತವೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಆನೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅವುಗಳ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳ ರಕ್ಷಣೆ, ಮತ್ತು ಬೇಟೆಯಾಡುವಿಕೆ, ಅಕ್ರಮ ದಂತ ವ್ಯಾಪಾರ ಹಾಗೂ ಮಾನವ–ಆನೆ ಸಂಘರ್ಷದಂತಹ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬೆದರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:** ಈ ವರ್ಷದ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯವು **"ಆನೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಜಗತ್ತನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದು"** ("Bringing the World Together to Help Elephants") ಎಂಬುದಾಗಿದೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ದಿನ 2026

- **ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ:** ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ 12 ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಆಯೋಜಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:** ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ (UN) ಈ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಯುವಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಹಾಗೂ ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಂತಹ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:** ಈ ವರ್ಷದ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯವು **"ವಿಭಿನ್ನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು"** ("Different Contexts, Common Aspirations") ಎಂಬುದಾಗಿದೆ.

ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ಪುಣ್ಯತಿಥಿ

- **ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ:** ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ 18 ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಇದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಆಯೋಜಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಚರಣೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಮಹಾನ್ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ನಾಯಕ ನೇತಾಜಿ ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ಅವರ 81ನೇ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು, ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ತ್ಯಾಗಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು, ಹಾಗೂ **ಫಾರ್ವರ್ಡ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧ ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಆರ್ಮಿ** (INA) ಮುನ್ನಡೆಸಿದ ಅವರ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಸದ್ಭಾವನಾ ದಿವಸ

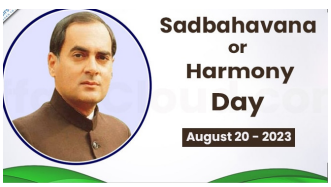

- **ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ:** ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ 20 ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಇದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಆಯೋಜಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಚರಣೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಮಾಜಿ ಪ್ರಧಾನಿ ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿಯವರ ಜನ್ಮದಿನವನ್ನು **ಸ್ಮರಿಸುವುದು, ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳು, ಭಾಷೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಾಗರಿಕರ ನಡುವೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ, ಕೋಮು ಸಾಮರಸ್ಯ, ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸದ್ಭಾವನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು** ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಅಕ್ಷಯ ಊರ್ಜಾ ದಿನ

» **ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ:** ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ 20 ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

» **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಇದನ್ನು **ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಸ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯ** (MNRE) ಆಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.

» **ಉದ್ದೇಶ:** ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಮೂಲಗಳ (ಸೌರ, ಪವನ, ಜಲ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ) ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅಳವಡಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಸುಸ್ಥಿರ ಇಂಧನ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ದಿನ

» **ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ:** ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ 23 ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

» **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಇದನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ISRO) ಆಚರಿಸುತ್ತದೆ.

» **ಉದ್ದೇಶ: ಆಗಸ್ಟ್ 23, 2023 ರಂದು** ಚಂದ್ರನ ದಕ್ಷಿಣ ಧ್ರುವದ ಬಳಿ **ಚಂದ್ರಯಾನ–3 ರ 'ವಿಕ್ರಮ್'** ಲ್ಯಾಂಡರ್‌ನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಫ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

» **ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: "ವಿಕಸಿತ ಭಾರತದ ಕಡೆಗೆ: ನಾವೀನ್ಯತೆ, ಸಹಯೋಗ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನಾಯಕತ್ವದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ"** ("Towards Viksit Bharat: Innovating, Collaborating and Aspiring Global Space Leadership").

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೈಮಗ್ಗ ದಿನ (12 ನೇ ಆವೃತ್ತಿ)

» **ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ:** ಆಗಸ್ಟ್ 7

» **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ.

» **ಉದ್ದೇಶ: 1905 ರ** ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿಯ ಆರಂಭವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು, **ಭಾರತದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ನೇಕಾರಿಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು** ಮತ್ತು **35.22 ಲಕ್ಷ ಕೈಮಗ್ಗ ಕಾರ್ಮಿಕರ** (ಅವರಲ್ಲಿ **ಶೇ.72 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು** ಮಹಿಳೆಯರು) ಸಾಮಾಜಿಕ–ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ವಿಕಸಿತ್ ಭಾರತ್ 2047 ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

» **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ:** ಈ ದಿನಾಂಕವು **ಆಗಸ್ಟ್ 7, 1905** ರಂದು ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಟೌನ್ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿಯ ಅಧಿಕೃತ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

» **ಪ್ರಾರಂಭ:** ಈ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು 2015 ರಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಿತು.

» **ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಮಹತ್ವ:** ಈ ವಲಯವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲವಾಗಿದ್ದು, **35.22 ಲಕ್ಷ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು** ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ **25.46 ಲಕ್ಷ** (ಶೇ. 72 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು) ಮಹಿಳೆಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು:

ಯೋಜನೆ / ಉಪಕ್ರಮ	ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ
ನೇಕಾರ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ	ಶೇ.6 ರ ರಿಯಾಯಿತಿ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ನೆರವು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೈಮಗ್ಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (NHDP)	ರೂ. 2 ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಪೂರೈಕೆ ಯೋಜನೆ (RMSS)	ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನೂಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಶೇ.15 ರಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು (ಸಹಾಯಧನ) ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಸುತ್ತದೆ.
ಇಂಡಿಯಾ ಹ್ಯಾಂಡ್ಲೂಮ್ ಬ್ರಾಂಡ್	ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸ್ಥಾನೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನದ ನೈಜತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

❑ **ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ (ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರ) ಕಾಯ್ದೆಗೆ (AFSPA) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ?**

(A) AFSPA ಅನ್ನು 1958 ರಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದೆಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

(B) AFSPA ಅನ್ನು ವಿಧಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬಹುದು.

(C) AFSPA ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ.

(D) AFSPA ಅನ್ನು ಕೇವಲ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾತ್ರ ವಿಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಉತ್ತರ: D

ಸೇನಾ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸಗಳು

ರೋಟರ್ ಕ್ಲ್ಯಾಪ್ III ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಜೈಸಲ್ಮೇರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ **ಪೋಖ್ರಾನ್ ಫೀಲ್ಡ್ ಫೈರಿಂಗ್ ರೇಂಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಯು (IAF)** ವಾರದ ಕಾಲ ನಡೆದ ತನ್ನ ವಿಶೇಷ ಡ್ರೋನ್–ನಿಗ್ರಹ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸವಾದ ರೋಟರ್ ಕ್ಲ್ಯಾಪ್ III ಅನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಆವೃತ್ತಿ:** ಇದು ಕೇವಲ **ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಯು (IAF)** ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಡೆಸುವ ದೇಶೀಯ, ವಿಶೇಷ ರೋಟರಿ–ವಿಂಗ್ (ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್) ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸದ 3ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ:** ಆಧುನಿಕ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳ ಡ್ರೋನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ತಗ್ಗು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾರುವ ವೈಮಾನಿಕ ಬೆದರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ತಟಸ್ಥಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ **"UAS ನಿರೋಧಕ"** ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಸುತ್ತ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ.
- **ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ಡ್ರೋನ್ ಕಣ್ಗಾವಲಿನ ವಿರುದ್ಧ ತಂತ್ರಗಳು, **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು (TTPs)** ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಲೈವ್–ಫೈರ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಮತ್ತು ರಾಕೆಟ್ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯೀಕರಿಸಲು, ಇದನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ಮರುಭೂಮಿ ವಲಯದ (ಪೋಖ್ರಾನ್) ಕಠಿಣ ಮರುಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಸಮಗ್ರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು: ಲೈವ್ ಫೈರಿಂಗ್** ಅನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಇದು **ಯುದ್ಧದ ಬೆದರಿಕೆ ಇರುವ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಿಖರವಾದ ದಾಳಿಗಳು, ವೈಮಾನಿಕ ವಿಚಕ್ಷಣೆ, ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯ ಬೆಂಬಲ, ಪಡೆಗಳ ನಿಯೋಜನೆ, ಮತ್ತು ಸಾವುನೋವುಗಳ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವಿಕೆ** ಸೇರಿದಂತೆ ಸಮಗ್ರ ಯುದ್ಧತಂತ್ರದ ಡ್ರಿಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿದೆ.

ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ಪಡೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್ ವರ್ಗ	ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ಮಾದರಿಗಳು	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಪಾತ್ರ
ದಾಳಿ ಮತ್ತು ಅಸಾಲ್ಟ್	AH-64 ಅಪಾಚೆ, Mi-25/35	ಶಸ್ತ್ರಸಜ್ಜಿತ ವಾಹನಗಳ ನಿಗ್ರಹ, ನಿಕಟ ವೈಮಾನಿಕ ಬೆಂಬಲ, ಮತ್ತು ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ನೆಲದ ದಾಳಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.
ಲಘು ಯುದ್ಧ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್	HAL ಪ್ರಚಂಡ್ (LCH)	ದೇಶೀಯ ಯುದ್ಧ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿಖರವಾದ ಗುರಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಬೃಹತ್ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಸಾಗಣೆ	CH-47F(I) ಚಿನೂಕ್, Mi-17 V5	ಬೃಹತ್–ಸಾಗಣೆ ಸಾರಿಗೆ, ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಡೆಗಳ ನಿಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.
ಯುಟಿಲಿಟಿ ಮತ್ತು ಬಹು–ಪಾತ್ರ	HAL ಧ್ರುವ್ (ALH)	ವೈಮಾನಿಕ ವಿಚಕ್ಷಣೆ, ಕಣ್ಗಾವಲು, ಶೋಧನೆ–ಮತ್ತು–ರಕ್ಷಣೆ, ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವಿಕೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತವೆ.

ಮೈತ್ರಿ–XV ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ (Exercise MAITREE-XV)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಭಾರತೀಯ ಸೇನಾ ತುಕಡಿಯು ಎರಡೂ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ರಕ್ಷಣಾ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧತಂತ್ರದ ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ **'ಮೈತ್ರಿ–XV'** (MAITREE-XV) ಜಂಟಿ ಸೇನಾ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ತೆರಳಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಯುದ್ಧತಂತ್ರದ ಗಮನ:

- **ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಆದೇಶ:** ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಚಾರ್ಟರ್‌ನ ಅಧ್ಯಾಯ VII ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಮತ್ತು ಅರೆ–ನಗರ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ಬಂಡಾಯ ನಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ನಿಗ್ರಹ (CI/CT) ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಅಭ್ಯಾಸವು ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಯುದ್ಧತಂತ್ರದ ತಾಲೀಮುಗಳು:** ಇದು ಜಂಟಿ ಯೋಜನೆ, ಯುದ್ಧತಂತ್ರದ ಸಮರ ಅಪಘಾತ ಆರೈಕೆ, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ನಿಗ್ರಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ವಿಧಾನಗಳ (SOPs) ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:** ಇದು ಭಾರತದ **'ಆಕ್ಟ್ ಈಸ್ಟ್'** ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಸೇನಾ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.

ಸಮರಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ:

ಮಾನದಂಡ	ಪ್ರಮುಖ ವಿವರ
ಭಾಗವಹಿಸುವ ಪಡೆಗಳು	ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆ ಮತ್ತು ರಾಯಲ್ ಥಾಯ್ ಸೇನೆ
ಆವೃತ್ತಿ & ವರ್ಷ	15ನೇ ಆವೃತ್ತಿ (2026)
ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸುವ ಸ್ಥಳ	ವಿಭಾವದಿ ರಂಗಸಿತ್ ಕ್ಯಾಂಪ್, ಸೂರತ್ ಥಾನಿ, ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್
ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷ	2006
ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಡೊಮೇನ್	ಜಂಟಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ನಿಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು

ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳು ಮತ್ತು ವರದಿಗಳು

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿರೂಪಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ ವರದಿ

❖ **ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದವರು: ಕಾಂಪಿಟೆರೆ ಫೌಂಡೇಶನ್** (CTIL ಮತ್ತು IIFT ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ).

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

❖ **ಶ್ರೇಯಾಂಕದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಜಿಗಿತ:** ರಚನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ–ಪರವಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವು 25 ಸ್ಥಾನಗಳಷ್ಟು ಮೇಲೇರಿ, ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ **57 ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು** ಗಳಿಸಿದೆ (2010 ರಲ್ಲಿ 82 ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿತ್ತು).

❖ **ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳು:** ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ, ದೇಶೀಯ ಪೈಪೋಟಿ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೈಪೋಟಿ ಎಂಬ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

❖ **ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಚಾಲಕಶಕ್ತಿಗಳು:** ಪ್ರಮುಖ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು, ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ **ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ (GST)** ಹಾಗೂ **ದಿವಾಳಿ ಮತ್ತು ದಿವಾಳಿತನ ಸಂಹಿತೆ (IBC)** ಈ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಮಾಪನ:

ನಿಯತಾಂಕ	ಮಾಪನ / ಅಂಶ
ಭಾರತದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾಗತಿಕ ಶ್ರೇಯಾಂಕ	57 ನೇ
ಭಾರತದ ಹಿಂದಿನ ಶ್ರೇಯಾಂಕ (2010)	82 ನೇ
ನಿವ್ವಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕದ ಸುಧಾರಣೆ	+25 ಸ್ಥಾನಗಳು
ವರದಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ: ಭಾರತದ ಮುಂದಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಗಡಿ (India's Next Growth Frontier)	

ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (EPI) 2026

❖ **ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದವರು: ಯೇಲ್ ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಎನ್ವಿರಾನ್ಮೆಂಟಲ್ ಲಾ & ಪಾಲಿಸಿ (YCELP)** ಮತ್ತು **ಕೊಲಂಬಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ (CIESIN).**

ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಶಗಳು:

❖ **ಜಾಗತಿಕ ನಾಯಕರು:** ಎಸ್ಟೋನಿಯಾ **74.79 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ** ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ **1 ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ** ಹಾಗೂ ಯುರೋಪಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮೊದಲ ಐದು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

❖ **ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನಮಾನ: 177 ದೇಶಗಳ ಪೈಕಿ ಭಾರತವು 22.46 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ 176 ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ,** ಇದು ಕೇವಲ **ಲಾವೋಸ್ ದೇಶದ ಮುಂದಿದ್ದು, ಕೆಳಗಿಂದ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.**

❖ **ವಲಯವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ (ಭಾರತ): ಭಾರತವು ಪರಿಸರ ಆರೋಗ್ಯ,** ಗಾಳಿಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯಂತಹ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಪೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದೆ. ಆದರೆ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ.

❖ **ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಚೌಕಟ್ಟು:** ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳು (SDGs) ಮತ್ತು ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು, **ಈ ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕವು 12 ಪರಿಸರ ವಿವಾದ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ 47 ಸೂಚಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.**

ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಮಾಪನ:

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ನಿಯತಾಂಕ	ಮಾಪನ / ಶ್ರೇಯಾಂಕ
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ತೋರಿದ ದೇಶ	ಎಸ್ಟೋನಿಯಾ (1 ನೇ)
ಭಾರತದ ಜಾಗತಿಕ ಶ್ರೇಯಾಂಕ	176 ನೇ (177 ರ ಪೈಕಿ)
ಭಾರತದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಂಕ	22.46
ಭಾರತದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಶ್ರೇಯಾಂಕ (ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾ)	7 ನೇ (8 ರ ಪೈಕಿ)
ಕನಿಷ್ಠ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಪಡೆದ ದೇಶ	ಲಾವೋಸ್ (177 ನೇ)

❑ **ಜನ್‌ಜಾತಿಯ ಗೌರವ್ ದಿವಸ್ (Janjatiya Gaurav Divas) ಕುರಿತಾದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:**

1. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನವೆಂಬರ್ 15 ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಈ ದಿನವು ಬಿರ್ಸಾ ಮುಂಡಾ ಅವರ ಜನ್ಮ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ವೆ?

A. 1 ಮಾತ್ರ B. 2 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ D. 1 ಅಥವಾ 2 ಎರಡೂ ಅಲ್ಲ

ಉತ್ತರ: C

❑ **ಹಾರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳ ನಡುವೆ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ:**

(A) ಇರಾನ್ ಮತ್ತು ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ
(B) ಇರಾನ್ ಮತ್ತು ಇರಾಕ್
(C) ಉತ್ತರದ ಕಡೆಗೆ ಇರಾನ್ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣದ ಕಡೆಗೆ ಓಮಾನ್ ಮತ್ತು ಯುನೈಟೆಡ್ ಅರಬ್ ಎಮಿರೇಟ್ಸ್ (UAE)
(D) ಉತ್ತರದ ಕಡೆಗೆ ಓಮಾನ್ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದ ಕಡೆಗೆ ಇರಾನ್

ಉತ್ತರ: C

ಬಾರ್ಕ್ಲೇಸ್–ಹುರುನ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳ ಪಟ್ಟಿ 2026

ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದವರು: **ಬಾರ್ಕ್ಲೇಸ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕ್ಲೈಂಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಹುರುನ್ ಇಂಡಿಯಾ** ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಈ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿವೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

» **ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ:** ಭಾರತದ ಅಗ್ರ 300 ಕೌಟುಂಬಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳು ರೂ.138 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ($1.46 ಟ್ರಿಲಿಯನ್) ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು ವಿಶ್ವದ 18ನೇ–ಅತಿದೊಡ್ಡ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಸಮನಾಗಿದೆ.

» **ಸಂಪತ್ತಿನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ:** ಅಗ್ರ ಮೂರು ಕುಟುಂಬಗಳು (ಅಂಬಾನಿ, ಬಿರ್ಲಾ, ಜಿಂದಾಲ್) ರೂ.42 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬಂಡವಾಳೀಕರಣದ ಸರಿಸುಮಾರು 9% ರಷ್ಟಿದೆ.

» **ಮೊದಲ ತಲೆಮಾರಿನ ನಾಯಕರು:** ಅದಾನಿ ಕುಟುಂಬವು ಮೊದಲ ತಲೆಮಾರಿನ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ರೂ.19.57 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಮಾಪನ (ಅಗ್ರ 10 ಪರಂಪರೆಯ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳು):

ಶ್ರೇಯಾಂಕ	ವ್ಯಾಪಾರ ಕುಟುಂಬ	ಮೂಲ ಗುಂಪು	ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ (ರೂ. ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ)
1ನೇ	ಅಂಬಾನಿ ಕುಟುಂಬ	ರಿಲಯನ್ಸ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್	25.82
2ನೇ	ಬಿರ್ಲಾ ಕುಟುಂಬ	ಆದಿತ್ಯ ಬಿರ್ಲಾ ಗ್ರೂಪ್	8.13
3ನೇ	ಜಿಂದಾಲ್ ಕುಟುಂಬ	JSW ಸ್ಟೀಲ್	8.01
4ನೇ	ಬಜಾಜ್ ಕುಟುಂಬ	ಬಜಾಜ್ ಗ್ರೂಪ್	7.70
5ನೇ	ಮಹೀಂದ್ರ ಕುಟುಂಬ	ಮಹೀಂದ್ರ & ಮಹೀಂದ್ರ	5.14
6ನೇ	ಅನಿಲ್ ಅಗರ್‌ವಾಲ್ ಕುಟುಂಬ	ವೇದಾಂತ	4.45
7ನೇ	ಮುರುಗಪ್ಪ ಕುಟುಂಬ	ಚೋಳಮಂಡಲಂ	3.06
8ನೇ	ನಾಡಾರ್ ಕುಟುಂಬ	HCL ಟೆಕ್ನಾಲಜೀಸ್	2.91
9ನೇ	ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಕುಟುಂಬ	ವಿಪ್ರೋ	2.72
10ನೇ	ದಾನಿ, ಚೋಕ್ಸಿ ಮತ್ತು ವಕೀಲ್ ಕುಟುಂಬಗಳು	ಏಷ್ಯನ್ ಪೇಂಟ್ಸ್	2.48

ನೇಮಕಾತಿಗಳು

ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಮತ್ತು ಬಾಂಬೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳ ನೇಮಕ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ: ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಬಾಂಬೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗಳ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಬಡ್ತಿ ನೀಡಲು ಕ್ರಮವಾಗಿ **ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಆರ್.ವಿ. ಘುಗೆ** ಮತ್ತು **ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಎಂ.ಸಿ. ತ್ರಿಪಾಠಿ** ಅವರನ್ನು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಕೊಲಿಜಿಯಂ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ.

» ಸಂವಿಧಾನದ 217ನೇ ವಿಧಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರಕಾರ, **ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಘುಗೆ** ಅವರು (ಈ ಹಿಂದೆ ಬಾಂಬೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ಹಂಗಾಮಿ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ) ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಲಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು **ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ತ್ರಿಪಾಠಿ** ಅವರು (ಅಲಹಾಬಾದ್ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಿಂದ) ಬಾಂಬೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ **50ನೇ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ** ನೇಮಕಗೊಳ್ಳಲಿದ್ದಾರೆ.

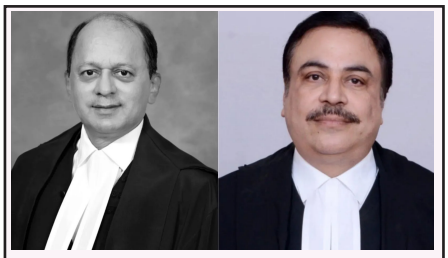

R V Ghuge, M C Tripathi

ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯದ (MoES) ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕುಮಾರ್ ತುಮ್ಮಲಾ ನೇಮಕ

» ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕುಮಾರ್ ತುಮ್ಮಲಾ ಅವರು **ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯದ (MoES)** ಹೊಸ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

» ಸಾಗರಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ಮುನ್ಸೂಚನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ತಮ್ಮ ಅಪಾರ ಪರಿಣತಿಯೊಂದಿಗೆ, ಇವರು ಸಚಿವಾಲಯದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರ್ಯಭಾರವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲಿದ್ದು, **ಭಾರತದ ಹವಾಮಾನ, ಹವಾಮಾನಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಗರ ಮತ್ತು ಭೂಕಂಪನ ಸಂಶೋಧನಾ** ಉಪಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿನ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಗತಿಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲಿದ್ದಾರೆ.

VAO ವಿಶೇಷಾಂಕ

ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (MCQs)

1. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕೃಷಿ ಸಿಂಚಾಯಿ ಯೋಜನೆ (PMKSY) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಘಟಕವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿಯಂತಹ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ?

A) ವೇಗವರ್ಧಿತ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (AIBP).

B) ಪ್ರತಿ ಜಮೀನಿಗೂ (ಹೊಲಕ್ಕೂ) ನೀರು (Har Khet Ko Pani - HKKP)

C) ಪ್ರತಿ ಹನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ (Per Drop More Crop - PDMC)

D) ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಘಟಕ.

2. GST ಮಂಡಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಯು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

A) ಇದು ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ 279A ನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

B) ಇದನ್ನು 2016ರ ಸಂವಿಧಾನದ (101ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯ್ದೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು.

C) ಇದು GST–ಸಂಬಂಧಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

D) ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯು GST ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

3. ಸಂತಾಲರು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದರು?

1. ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿ.
2. ಜಮೀನ್ದಾರರು.
3. ಲೇವಾದೇವಿದಾರರು.
4. ದರೋಗಗಳು.

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ:

A) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ.

B) 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ.

C) 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ.

D) 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

4. FCRA 2.0 ಪೋರ್ಟಲ್ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ?

A) ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ
B) ವಿದೇಶಿ ದೇಣಿಗೆ
C) ವಿದೇಶಿ ಹೂಡಿಕೆ
D) ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ

5. "ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ, ಒಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಐಡಿ" (One Nation, One Student ID) ಉಪಕ್ರಮವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ?

A) ಡಿಜಿಲಾಕರ್ (DigiLocker)

B) ಸ್ವಯಂ (SWAYAM).

C) ಅಪಾರ್ ಐಡಿ (APAAR ID).

D) ಎನ್‌ಎಡಿ (NAD)

6. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಬನ್ ಸಿಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ (ಇಂಗಾಲದ ಸಂಗ್ರಹಗಾರಕ) ಒಂದಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ?

A) ಸಹಾರಾ ಮರುಭೂಮಿ

B) ಗ್ರೀನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹಿಮಪದರ

C) ಅಮೆಜಾನ್ ಮಳೆಕಾಡು

D) ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರದ ಹಿಮಪದರ

7. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ರಾಜಹಂಸ (ಫ್ಲೆಮಿಂಗೊ) ಪ್ರಭೇದಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ?

1. ಗ್ರೇಟರ್ ಫ್ಲೆಮಿಂಗೊ
2. ಲೆಸ್ಸರ್ ಫ್ಲೆಮಿಂಗೊ
3. ಚಿಲಿಯನ್ ಫ್ಲೆಮಿಂಗೊ
4. ಆಂಡಿಯನ್ ಫ್ಲೆಮಿಂಗೊ

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ:

A) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ.

B) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ.

C) 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ.

D) 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

8. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಯೋಜನೆಯು ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ನೇರ ನಗದು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ?

A) ಜನನಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆ

B) ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮಾತೃ ವಂದನಾ ಯೋಜನೆ.

C) ಲಕ್ಷ್ಯ (LaQshya) ಯೋಜನೆ

D) ಸುಮನ್ (SUMAN)

9. ICDS ನ ಪೂರ್ಣ ರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ:

A) ಸಮಗ್ರ ಶಿಶು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೇವೆಗಳು.

B) ಭಾರತೀಯ ಶಿಶು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ.

C) ಸಮಗ್ರ ಮಕ್ಕಳ ಆಹಾರ ಯೋಜನೆ.

D) ಭಾರತೀಯ ಶಿಶು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೇವೆಗಳು.

10. ಕಿಸಾನ್ ಸಾರಥಿ ಪ್ಲಾಟ್ ಫಾರ್ಮ್ ನ ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳು (KVKs)
2. ICAR ಸಂಸ್ಥೆಗಳು.
3. ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು.

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ:

A) 1 ಮಾತ್ರ.
B) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ.
C) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ.
D) 1, 2 ಮತ್ತು 3.

11. ನಳಂದಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸಾ.ಶ 427 ರಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಟ ಕುಮಾರಗುಪ್ತನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು.
2. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಮೊದಲ ವಸತಿಯುತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಎಂಟು ಶತಮಾನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಕಾಲ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನದಲ್ಲಿತ್ತು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿವೆ.
B) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿವೆ.
C) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿವೆ.
D) 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಸರಿಯಾಗಿವೆ.

12. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಕ್ (Project BRAHMANK) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ?

A) ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆ (Indian Army)
B) ಗಡಿ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆ (BSF)
C) ಗಡಿ ರಸ್ತೆಗಳ ಸಂಸ್ಥೆ (BRO)
D) ಇಂಡೋ–ಟಿಬೆಟಿಯನ್ ಗಡಿ ಪೊಲೀಸ್ (ITBP).

13. PM-FCT ಯ ಪೂರ್ಣ ರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ:

A) ಇದು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕುಟುಂಬ ಆರೈಕೆ ಟ್ರ್ಯಾಕರ್ (Prime Minister Family Care Tracker) ಆಗಿದೆ.

B) ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಕುಟುಂಬ ಆರೈಕೆ ಟ್ರ್ಯಾಕರ್ (Public Monitoring Family Care Tracker) ಆಗಿದೆ.

C) ಇದು ಪ್ರಧಾನ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಕುಟುಂಬ ಆರೈಕೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (Prime Monitoring Family Care Technology) ಆಗಿದೆ.

D) ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಟುಂಬ ಆರೈಕೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (Public Family Care Technology) ಆಗಿದೆ.

14. ಬಾಜ್ ಬೆಟಾಲಿಯನ್‌ಗಳು (Baaz Battalions) ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ?

A) ಕ್ಷಿಪಣಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು
B) ಡ್ರೋನ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು
C) ಟ್ಯಾಂಕ್ ಯುದ್ಧ
D) ಸೈಬರ್ ಯುದ್ಧ

15. VB-G RAM G ಕಾಯ್ದೆ, 2025 ಕುರಿತಾದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು 1 ಜುಲೈ 2026 ರಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.
2. ಇದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಕಾಯ್ದೆ, 2005 ಅನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಅರ್ಹ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 125 ದಿನಗಳ ವೇತನ ಸಹಿತ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿವೆ.
B) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿವೆ.
C) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿವೆ.
D) 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಸರಿಯಾಗಿವೆ.

16. ಇ–ಸಾರಸ್ (eSARAS) ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಯಾವ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ?

A) ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಪೋರ್ಟಲ್.
B) ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು (SHG) ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ.
C) ಕೃಷಿ ಸಾಲ ಪೋರ್ಟಲ್.
D) ಗ್ರಾಮೀಣ ಭೂ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ಲಾಟ್ ಫಾರ್ಮ್.

17. ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಏನೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ?

A) ಚಿನ್ನದ ನಾರು.
B) ಬಿಳಿ ಚಿನ್ನ
C) ಕಂದು ಚಿನ್ನ
D) ಬೆಳ್ಳಿ ನಾರು

18. ಸೇನಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ 31ನೇ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ (COAS) ಯಾರು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ?

A) ಜನರಲ್ ಉಪೇಂದ್ರ ದ್ವಿವೇದಿ
B) ಜನರಲ್ ಧೀರಜ್ ಸೇಠ್
C) ಜನರಲ್ ಮನೋಜ್ ಪಾಂಡೆ
D) ಜನರಲ್ ಅನಿಲ್ ಚೌಹಾಣ್

19. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಜಲಜನಕವು (ಹೈಡ್ರೋಜನ್) ಅತ್ಯಂತ ಹಗುರವಾದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಮೂಲವಸ್ತುವಾಗಿದೆ.
2. ಜಲಜನಕವನ್ನು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯವರೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡಬಹುದು.
3. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಜಲಜನಕವನ್ನು ಇಂಧನ ಕೋಶಗಳ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬಳಸಬಹುದು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮಾತ್ರ.
B) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ.
C) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ.
D) 1, 2 ಮತ್ತು 3.

20. ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಏಡನ್ ಕೊಲ್ಲಿಯೊಂದಿಗೆ ಯಾವ ಜಲಸಂಧಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ?

A) ಹಾರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿ.
B) ಮಲಕ್ಕಾ ಜಲಸಂಧಿ.
C) ಬಾಬ್ ಎಲ್–ಮಂಡೇಬ್ ಜಲಸಂಧಿ.
D) ಬಾಸ್ಪರಸ್ ಜಲಸಂಧಿ

21. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೃಹತ್ ಮಾರ್ಜಾಲ ಒಕ್ಕೂಟ (IBCA) ಕುರಿತಾದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಭಾರತದ ನೇತೃತ್ವದ, ಒಪ್ಪಂದ–ಆಧಾರಿತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಕ್ಕೂಟವಾಗಿದೆ.
2. ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.
3. ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶವು ಇದರ 27ನೇ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ.
B) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ.
C) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ.
D) 1, 2 ಮತ್ತು 3.

22. ಹಸಿರು ಜಲಜನಕವನ್ನು ಯಾವುದರ ವಿದ್ಯುದ್ವಿಭಜನೆಯಿಂದ (Electrolysis) ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

A) ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್
B) ಮೀಥೇನ್
C) ನೀರು
D) ಅಮೋನಿಯಾ

23. ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು 1 ಜುಲೈ 2015 ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.
2. ಇದನ್ನು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಭಾರತವನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಬಲೀಕರಣಗೊಂಡ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D) 1, 2 ಮತ್ತು 3

24. ವಾಣಿಜ್ಯಿಕವಾಗಿ ಮಾಚಾ ಚಹಾವನ್ನು (Matcha tea) ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು?

A) ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ
B) ಅಸ್ಸಾಂ
C) ಕೇರಳ
D) ತಮಿಳುನಾಡು

25. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಬುಲೆಟ್ ರೈಲು ಕಾರಿಡಾರ್ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ನಗರಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ?

A) ದೆಹಲಿ ಮತ್ತು ಮುಂಬೈ
B) ಮುಂಬೈ ಮತ್ತು ಪುಣೆ
C) ಮುಂಬೈ ಮತ್ತು ಅಹಮದಾಬಾದ್
D) ಅಹಮದಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಜೈಪುರ

26. 7 ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸಚಿವಾಲಯವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ?

A) ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯ
B) ಜಲ ಶಕ್ತಿ ಸಚಿವಾಲಯ
C) ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ
D) ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ

27. ಶಿಮ್ಲಾ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದವರು ಯಾರು?

A) ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು
B) ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ
C) ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ
D) ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ

28. ನಾರ್ಕೋಟಿಕ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಬ್ಯೂರೋ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ?

A) ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ
B) ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯ
C) ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ
D) ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಸಚಿವಾಲಯ

29. ಶ್ಯಾಮ ಪ್ರಸಾದ್ ಮುಖರ್ಜಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡಲಾದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಅವರು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಲ್ಲಿದ್ದರು.
2. ನಂತರ ಅವರು 1930ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭಾವನ್ನು ಸೇರಿದರು.
3. ಅವರು 1951 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಜನಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D) 1, 2 ಮತ್ತು 3

30. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಿಂದಕೇಸರಿ ಪೆಡ್‌ಗಾಂವ್‌ನ 'ಬೈಲ್ಗಾಡಾ ಶರ್ಯತ್' (Bailgada Sharyat), ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ?

A) ಎಮ್ಮೆ ಓಟ
B) ಗೂಳಿ ಪಳಗಿಸುವಿಕೆ
C) ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿ ಓಟ
D) ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಸ್ತಿ

31. 'ಮೈ ಭಾರತ್' (MY Bharat) ವೇದಿಕೆಯು ಯಾವ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ?

A) ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ
B) ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತಾ ಸಚಿವಾಲಯ
C) ಯುವಜನ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಸಚಿವಾಲಯ
D) ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯ

32. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ (NIA) ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿಯು ಎಲ್ಲಿದೆ?

A) ಮುಂಬೈ
B) ಹೈದರಾಬಾದ್
C) ನವದೆಹಲಿ
D) ಬೆಂಗಳೂರು

33. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಯಸ್ಕ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ವಿಧಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ?

A) 320ನೇ ವಿಧಿ
B) 324ನೇ ವಿಧಿ
C) 326ನೇ ವಿಧಿ
D) 329ನೇ ವಿಧಿ

34. ನಮೇರಿ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶವು ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ?

A) ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ
B) ಅಸ್ಸಾಂ
C) ಮೇಘಾಲಯ
D) ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್

35. ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟದ ದಕ್ಷಿಣದ ತುದಿಯಾದ ಇಂದಿರಾ ಪಾಯಿಂಟ್ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ?

A) ಲಿಟಲ್ ನಿಕೋಬಾರ್
B) ಕಾರ್ ನಿಕೋಬಾರ್.
C) ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್
D) ದಕ್ಷಿಣ ಅಂಡಮಾನ್

36. 'ಇಂಡಿಯಾಹ್ಯಾಂಡ್‌ಮೇಡ್' (Indiahandmade) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ?

A) ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವಾಲಯ
B) ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯ
C) ಜವಳಿ ಸಚಿವಾಲಯ
D) ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ

37. ವಿಕ್ರಮ್–1 (Vikram-1) ಉಡಾವಣಾ ವಾಹನವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ?

A) ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ISRO).
B) ನ್ಯೂಸ್ಪೇಸ್ ಇಂಡಿಯಾ ಲಿಮಿಟೆಡ್
C) ಸ್ಕೈರೂಟ್ ಏರೋಸ್ಪೇಸ್
D) ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್

38. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ 17A ನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೇನು?

A) 6 ಪರಮಾಣು ಚಾಲಿತ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ನೌಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.
B) 7 ಸುಧಾರಿತ ಸ್ಟೆಲ್ತ್ ಗೈಡೆಡ್–ಮಿಸೈಲ್ ಫ್ರಿಗೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.
C) 8 ಗೈಡೆಡ್–ಮಿಸೈಲ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಾಯರ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.
D) 5 ವಿಮಾನವಾಹಕ ನೌಕೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು

39. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ನಡುವಿನ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ನೌಕಾ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ?

A) ಗರುಡ ಶಕ್ತಿ
B) ಇಂಡ–ಇಂಡೋ ಕಾರ್ಪ್ಯಾಟ್ (IND-INDO CORPAT)
C) ಸಮುದ್ರ ಶಕ್ತಿ (Samudra Shakti)
D) ಕೊಮೊಡೊ (Komodo)

40. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:

1. ಕಾಮರಾಜರ್ ಬಂದರು
2. ಚೆನ್ನೈ ಬಂದರು.
3. V.O. ಚಿದಂಬರನಾರ್ ಬಂದರು
4. ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂ ಬಂದರು

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಂದರುಗಳು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ?

A) ಕೇವಲ ಒಂದು
B) ಕೇವಲ ಎರಡು
C) ಕೇವಲ ಮೂರು
D) ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ

41. ಪ್ರಂಬನನ್ ದೇವಾಲಯ ಸಂಕೀರ್ಣವು ಎಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ?

A) ಬಾಲಿ, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ
B) ಯೋಗ್ಯಕಾರ್ತಾ, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ
C) ಸುಮಾತ್ರಾ, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ
D) ಸುಲಾವೆಸಿ, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ

42. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತಾದ UDISE+ 2025–26 ವರದಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಸಚಿವಾಲಯ ಯಾವುದು?

A) ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ
B) ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ
C) ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಸಚಿವಾಲಯ
D) ನೀತಿ ಆಯೋಗ

43. ಜೀಬ್ರಾ ಫಿಂಚ್ (Zebra Finches) ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇವುಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾದ ಹಾಗೂ ವರ್ಣರಂಜಿತವಾದ ಹಾಡುವ ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ.
2. ಇವುಗಳು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಾಗಿವೆ.
3. ಇವುಗಳು ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಟಿಮೋರ್‌ನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D) 1, 2 ಮತ್ತು 3

44. ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಎರಡು–ರಾಷ್ಟ್ರ ಪರಿಹಾರದ (Two-State Solution) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೈನ್ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ?

A) ವೆಸ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಗಾಜಾ ಪಟ್ಟಿ
B) ಗಾಜಾ ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸಿನಾಯ್ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪ
C) ವೆಸ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಗೋಲನ್ ಹೈಟ್ಸ್
D) ಪೂರ್ವ ಜೆರುಸಲೇಮ್ ಮತ್ತು ಸಿನಾಯ್ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪ

45. ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ಸೂಚ್ಯಂಕ 2.0 ಅನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದೆ?

A) ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧನಸಹಾಯ ಆಯೋಗ (UGC)
B) ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ
C) ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಇಲಾಖೆ
D) ನೀತಿ ಆಯೋಗ

46. ವಿಶ್ವ ಹೂಡಿಕೆ ವರದಿ 2026 ನ್ನು (WIR) ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದು?

A) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿ (IMF)
B) ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆ (WTO)
C) ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ
D) ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್

47. ಗುವಾಹಟಿ ಘೋಷಣೆಯು ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಹಕಾರವಾಗಿದೆ?

A) ಕಡಲ ಭದ್ರತೆ
B) ಅಕ್ರಮ ಮಾದಕವಸ್ತು ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಘಟಿತ ಅಪರಾಧಗಳು
C) ಹವಾಮಾನ ಹಣಕಾಸು
D) ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತೆ

48. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ನಡುವೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸೇನಾ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

1. ಆಸ್–ಇಂಡೆಕ್ಸ್ (AUSINDEX)
2. ಆಸ್ಟ್ರಾಹಿಂದ್ (AUSTRAHIND)
3. ಮಲಬಾರ್ (MALABAR)

ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ:

A) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D) 1, 2 ಮತ್ತು 3

49. 'ಬಾವಿ' (Bavi) ಚಂಡಮಾರುತಕ್ಕೆ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ ದೇಶ ಯಾವುದು?

A) ಜಪಾನ್
B) ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್
C) ವಿಯೆಟ್ನಾಂ
D) ಚೀನಾ

50. 'ಜಾಗತಿಕ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಸೂಚ್ಯಂಕ 2026' ಅನ್ನು ಯಾರು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು?

A) ಹೆನ್ಲಿ & ಪಾರ್ಟ್ನರ್ಸ್ (Henley & Partners)
B) ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UNDP)
C) ಗ್ಲೋಬಲ್ ಸಿಟಿಜನ್ ಸೊಲ್ಯೂಷನ್ಸ್ (GCS)
D) ವಿಶ್ವ ಆರ್ಥಿಕ ವೇದಿಕೆ (WEF)

51. 'ಅಸ್ತ್ರ Mk 1' (Astra Mk 1) ಕ್ಷಿಪಣಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದು?

A) ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಏರೋನಾಟಿಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (HAL)

B) ಭಾರತ್ ಡೈನಾಮಿಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (BDL)

C) ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ (DRDO)

D) ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ISRO)

52. ಈ ಕೆಳಗಿನ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಮಿಜೋರಾಂ
2. ಗೋವಾ
3. ತ್ರಿಪುರಾ
4. ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ
5. ಸಿಕ್ಕಿಂ

ಉತ್ತರಾಖಂಡಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಮೇಲಿನ ಯಾವ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಸಾಧಿಸಿದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ?

A) 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

B) 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

C) 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ

D) 1, 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5

53. 'ಜಾಗತಿಕ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ವರದಿ 2026' ಅನ್ನು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವುವು?

A) ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO) ಮತ್ತು ಯುನಿಸೆಫ್ (UNICEF)

B) ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO) ಮತ್ತು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ (IARC)

C) ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO)

D) IARC ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UNDP)

54. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದೆ.
2. ಸಿಂಧೂ ನದಿಯ ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಪಂಜಾಬ್‌ನ ರಾಜ್ಯ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದೆ.
3. ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಅಸ್ಸಾಂನ ರಾಜ್ಯ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ

B) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

C) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

D) 1, 2 ಮತ್ತು 3

55. ಇನ್ಸುಲಿನ್ ಹಾರ್ಮೋನ್ ಅನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಅಂಗ ಯಾವುದು?

A) ಯಕೃತ್

B) ಮೂತ್ರಪಿಂಡ

C) ಮೇದೋಜೀರಕ ಗ್ರಂಥಿ

D) ಥೈರಾಯ್ಡ್ ಗ್ರಂಥಿ

56. 'ಆಪರೇಷನ್ ಅಮೀಸ್ತಾಡ್' ಅನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು?

A) ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಪ್ರವಾಹ

B) ವೆನೆಜುವೆಲಾದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಭೂಕಂಪ

C) ಮಡಗಾಸ್ಕರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಚಂಡಮಾರುತ

D) ನೇಪಾಳದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಭೂಕಂಪ

57. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ GI ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಉತ್ಪನ್ನ ಯಾವುದು?

A) ಮೈಸೂರು ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆ

B) ಬನಾರಸಿ ಸೀರೆ

C) ಡಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್ ಚಹಾ

D) ಬಾಸುಮತಿ ಅಕ್ಕಿ

58. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಚಾಲಿತ ರೈಲು ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ?

A) ದೆಹಲಿ – ಆಗ್ರಾ

B) ಜಿಂದ್ – ಸೋನಿಪತ್

C) ಚೆನ್ನೈ – ಬೆಂಗಳೂರು

D) ಜೈಪುರ – ಜೋಧ್‌ಪುರ

59. 'ಕೆನ್–ಬೆಟ್ವಾ ನದಿ ಜೋಡಣೆ ಯೋಜನೆ'ಯಿಂದಾಗಿ ಭಾಗಶಃ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ ಯಾವುದು?

A) ಬಾಂಧವ್‌ಗಢ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ

B) ಕುನ್ಹೊ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ

C) ಪನ್ನಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ

D) ಸಾತ್ಪುರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ

60. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು PM-UDAY ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ?

A) ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೈಗೆಟುಕುವ ಬಾಡಿಗೆ ವಸತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

B) ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅನಧಿಕೃತ ಕಾಲೋನಿಗಳ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಮಾಲೀಕತ್ವ, ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಅಡಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.

C) ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಳೆಗೇರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿಗಳಾಗಿ ಮರು–ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.

D) ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ವಸತಿ ಕಾಲೋನಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.

61. ನೇರ ಬಿತ್ತನೆ ಭತ್ತದ (Direct Seeded Rice - DSR) ಕೃಷಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವೇನು?

A) ಭತ್ತದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ನರ್ಸರಿಗಳಲ್ಲಿ (ಸಸಿಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ) ಬೆಳೆಸಿ, ನಂತರ ನಾಟಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

B) ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸದೆ ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಮಾಡದೆ, ಭತ್ತದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

C) ಭತ್ತವನ್ನು ಕೇವಲ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

D) ಹೊಲವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹದಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಲಾಗುತ್ತದೆ.

62. ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರ ದ್ವೀಪ (North Island) ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು (South Island) ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
2. ಇದು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದೊಂದಿಗೆ ಭೂ ಗಡಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದೆ.
3. ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

B) 2 ಮಾತ್ರ

C) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ

D) 1, 2 ಮತ್ತು 3

63. ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಭಾರತವು _____ ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಜವಳಿ ಮತ್ತು ಉಡುಪು ರಫ್ತುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.

A) 3 ನೇ

B) 4 ನೇ

C) 6 ನೇ

D) 10 ನೇ

64. 'ಆಕ್ಸಿಟೋಸಿನ್' ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಮಾನವನ ಮೆದುಳಿನ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಶ್ಲೇಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ (ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ)?

A) ಸೆರೆಬೆಲ್ಲಮ್ (ಅನುಮಸ್ತಿಷ್ಕ)

B) ಹೈಪೋಥಾಲಮಸ್

C) ಮೆಡುಲ್ಲಾ ಆಬ್ಲಾಂಗೇಟಾ

D) ಪೀನಲ್ ಗ್ರಂಥಿ

65. ಉಮಂಗ್ ಪೋರ್ಟಲ್ [UMANG Portal] ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ?

A) ಮೇಕ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ

B) ಸ್ಟಾರ್ಟ್–ಅಪ್ ಇಂಡಿಯಾ

C) ಭಾರತ್ ನೆಟ್

D) ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

66. ಸ್ಥಿರ ಠೇವಣಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು [Standing Deposit Facility - SDF] ಪರಿಚಯಿಸಲು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಸಮಿತಿ ಯಾವುದು?

A) ನರಸಿಂಹಂ ಸಮಿತಿ

B) ರಂಗರಾಜನ್ ಸಮಿತಿ

C) ಕೇಳ್ಕರ್ ಸಮಿತಿ

D) ಊರ್ಜಿತ್ ಪಟೇಲ್ ಸಮಿತಿ

67. ಗಂಧಕದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ [SO_2] ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ?

A) ಸೌರ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳು

B) ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳು

C) ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಆಧಾರಿತ ಉಷ್ಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳು

D) ಪವನ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳು

68. ಜಾಗತಿಕ ವಾಸಯೋಗ್ಯ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು [Global Liveability Index] ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ?

A) ವಿಶ್ವ ಆರ್ಥಿಕ ವೇದಿಕೆ [WEF]

B) ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ [UNDP]

C) ಮರ್ಸರ್ [Mercer]

D) ಎಕನಾಮಿಸ್ಟ್ ಇಂಟೆಲಿಜೆನ್ಸ್ ಯುನಿಟ್ [EIU]

69. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಮೀರಾಬಾಯಿ ಅವರು ಗುರು ರವಿದಾಸ್ ಅವರ ಶಿಷ್ಯೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.
2. ಗುರು ರವಿದಾಸ್ ಅವರು ಸಂತ ಕಬೀರ್ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.

A) 1 ಮಾತ್ರ

B) 2 ಮಾತ್ರ

C) 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ

D) 1 ಅಥವಾ 2 ಅಲ್ಲ

70. ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಪಂಚಾಯತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯಾವ ಸಚಿವಾಲಯವು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ?

A) ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ

B) ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ

C) ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ

D) ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಚಿವಾಲಯ

71. IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಮಗ್ಗರ್ ಮೊಸಳೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ?

A) ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (CR)

B) ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (EN)

C) ದುರ್ಬಲ (VU)

D) ಕನಿಷ್ಠ ಕಾಳಜಿ (LC)

72. ಅಬತ್ಸಹಾಯೇಶ್ವರರ್ ದೇವಾಲಯವು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ರಾಜವಂಶದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ?

A) ಪಲ್ಲವ
B) ಪಾಂಡ್ಯ
C) ವಿಜಯನಗರ
D) ಚೋಳ

73. ಪುರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜಗನ್ನಾಥ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವರು ಯಾರು?

A) ಒಂದನೇ ನರಸಿಂಹದೇವ
B) ಕಪಿಲೇಂದ್ರ ದೇವ
C) ಅನಂತವರ್ಮನ್ ಚೋಡಗಂಗ ದೇವ
D) ಅಶೋಕ

74. ಇಂಡಿಯಾ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಮಿಷನ್ (ISM) ಅನ್ನು ಯಾವ ಸಚಿವಾಲಯವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ?

A) ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ
B) ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯ
C) ನೀತಿ ಆಯೋಗ (NITI Aayog)
D) ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯ (MeitY)

75. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾವು 2010 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡಿತು.
2. ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ನ ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿಯು ಶಾಂಘೈನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ.

A) 1 ಮಾತ್ರ
B) 2 ಮಾತ್ರ
C) 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ
D) 1 ಮತ್ತು 2 ಅಲ್ಲ

76. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 2029 ರವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾದ ಮಿಷ್ಟಿ (MISHTI) ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ?

A) ಹಿಮಾಲಯದ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮರುಸ್ಥಾಪನೆ
B) ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ (ಕಾಂಡ್ಲಾ ವನ) ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಸೃಷ್ಟಿ
C) ಮಧ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಮರುಸ್ಥಾಪನೆ
D) ಹವಳ ದಿಣ್ಣೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

77. ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿ (ICAR) ಕುರಿತಾದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ICAR ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಒಂದು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
2. ಕೇಂದ್ರ ಕೃಷಿ ಸಚಿವರು ICAR ಸೊಸೈಟಿಯ ಪದನಿಮಿತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A) 1 ಮಾತ್ರ
B) 2 ಮಾತ್ರ
C) 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ
D) 1 ಮತ್ತು 2 ಅಲ್ಲ

78. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅತಿ ಆಳವಾದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಸರೋವರ ಯಾವುದು?

A) ದಾಲ್ ಸರೋವರ
B) ವುಲರ್ ಸರೋವರ
C) ಮಾನಸ್‌ಬಾಲ್ ಸರೋವರ
D) ಲೋಕ್ಟಾಕ್ ಸರೋವರ

79. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಚೀನಾ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ 'ವಿಶ್ವ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ' (WAICO) ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿಯು ಎಲ್ಲಿದೆ?

A) ಬೀಜಿಂಗ್
B) ಶೆನ್‌ಜೆನ್
C) ಶಾಂಘೈ
D) ಹ್ಯಾಂಗ್‌ಝೌ

80. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 'ಹೂಡಿಕೆ ಸ್ನೇಹಿ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು' (IFI) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ?

A) ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ
B) ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (RBI)
C) ನೀತಿ ಆಯೋಗ (NITI Aayog)
D) ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ಉತ್ತೇಜನ ಇಲಾಖೆ (DPIIT)

81. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಆಯೋಗವು ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಐದು ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
2. ಆಯೋಗದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ:

A) 1 ಮಾತ್ರ
B) 2 ಮಾತ್ರ
C) 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ
D) 1 ಮತ್ತು 2 ಅಲ್ಲ

82. ತಾಜ್ ಮಹಲ್ ಯಾವ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ?

A) ಗಂಗಾ
B) ಯಮುನಾ
C) ನರ್ಮದಾ
D) ಗೋದಾವರಿ

83. 1857ರ ದಂಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಮೀರತ್‌ನಲ್ಲಿ ದಂಗೆಯು 10 ಮೇ 1857 ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.
2. ಎರಡನೇ ಬಹದ್ದೂರ್ ಷಾ ಈ ದಂಗೆಯ ಸಾಂಕೇತಿಕ ನಾಯಕರಾದರು.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮಾತ್ರ
B) 2 ಮಾತ್ರ
C) 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ
D) 1 ಅಥವಾ 2 ಅಲ್ಲ

84. ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಸಭೆ ಸೇರುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ವಿಧಿಯಡಿ ಖಾತರಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ?

A) 19(1)(a) ನೇ ವಿಧಿ
B) 19(1)(b) ನೇ ವಿಧಿ
C) 21 ನೇ ವಿಧಿ
D) 25 ನೇ ವಿಧಿ

85. 72ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಚಲನಚಿತ್ರವು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಚಲನಚಿತ್ರ (Best Feature Film) ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿದೆ?

A) ಚಂದು ಚಾಂಪಿಯನ್
B) ಭ್ರಮಯುಗಂ
C) ಆರ್ಟಿಕಲ್ 370
D) ರಾಮ್–ನಾಮಿ

86. ಸಂವಿಧಾನದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ನಿಯಮವು ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಏಕರೂಪ ನಾಗರಿಕ ಸಂಹಿತೆ'ಯನ್ನು (UCC) ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುತ್ತದೆ?

A) 39 ನೇ ವಿಧಿ
B) 44 ನೇ ವಿಧಿ
C) 45 ನೇ ವಿಧಿ
D) 51A ನೇ ವಿಧಿ

87. ಮಾದಕವಸ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಬ್ಯೂರೋ (NCB) ಕುರಿತ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) ಇದು ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

B) ಇದನ್ನು 1986 ರಲ್ಲಿ ಗೃಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.

C) ಇದು ಅಕ್ರಮ ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ ತಡೆ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

D) ಇದು ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

89. ಮೀಥೇನ್ (CH4) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದರ ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕವಾಗಿದೆ?

A) LPG
B) ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಮಾತ್ರ
C) ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ
D) ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಅನಿಲ

90. ಅರಿಶಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅರಿಶಿನ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ದೇಶವಾಗಿದೆ.
2. ಜಾಗತಿಕ ಅರಿಶಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು 70% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
3. ಭಾರತವು ಅರಿಶಿನದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಹಕ ಮತ್ತು ರಫ್ತುದಾರ ದೇಶವೂ ಆಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D) 1, 2 ಮತ್ತು 3

91. 'ಜೆಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಾಲೆಂಜ್' ಅನ್ನು ಯಾವ ಸಚಿವಾಲಯವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ?

A) ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವಾಲಯ
B) ವಾರ್ತಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರ ಸಚಿವಾಲಯ
C) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಚಿವಾಲಯ
D) ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯ

92. ಕರ್ನಾಟಕದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯು ಲಿಂಗನಮಕ್ಕಿ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ?

A) ವರಾಹಿ ಯೋಜನೆ
B) ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆ
C) ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆ
D) ಕಾಳಿನದಿ ಯೋಜನೆ

93. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ದೇಶವು ಕಪ್ಪು ಸಮುದ್ರದೊಂದಿಗೆ (Black Sea) ಗಡಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ?

A) ಬಲ್ಗೇರಿಯಾ
B) ರೊಮೇನಿಯಾ
C) ಅರ್ಮೇನಿಯಾ
D) ಜಾರ್ಜಿಯಾ

94. 'ಪೇಟೆಂಟ್ ಮಿತ್ರ ಉಪಕ್ರಮ'ವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದು?

A) ನೀತಿ (NITI) ಆಯೋಗ
B) ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ಉತ್ತೇಜನ ಇಲಾಖೆ (DPIIT)
C) ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿ (ICMR)
D) ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ

95. ಪಿಎಂ–ಯಶಸ್ವಿ (PM-YASASVI) ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಾವ ಸಚಿವಾಲಯವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ?

A) ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ
B) ಬುಡಕಟ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ
C) ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯ
D) ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ

96. ಸ್ಮೈಲ್ (SMILE) ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಾವ ಸಚಿವಾಲಯವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ?

A) ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ
B) ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ
C) ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯ
D) ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಸಚಿವಾಲಯ

97. ಕೇಂದ್ರದ ಕಾನೂನುಗಳ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ವಿಧಿಯು ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ?

A) 32 ನೇ ವಿಧಿ
B) 136 ನೇ ವಿಧಿ
C) 247 ನೇ ವಿಧಿ
D) 262 ನೇ ವಿಧಿ

98. ಪನಾಮ ಕಾಲುವೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ?

A) ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ
B) ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ (ಕೆರಿಬಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ) ಮತ್ತು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ
C) ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ ಮತ್ತು ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ
D) ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರ

99. ರೊಮೇನಿಯಾ ದೇಶವು ಎಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ?

A) ಉತ್ತರ ಯುರೋಪ್
B) ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪ್
C) ಆಗ್ನೇಯ ಯುರೋಪ್
D) ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾ

100. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯು 'SOFI ವರದಿ'ಯನ್ನು (SOFI Report) ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ?

A) ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆ (FAO)
B) ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO)
C) ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಕ್ಕಳ ನಿಧಿ (UNICEF)
D) ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UNDP)

101. ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಹಕ್ಕನ್ನು (Right to the Internet) 21ನೇ ವಿಧಿಯಡಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ಯಾರು ಘೋಷಿಸಿದರು?

A) ಕೆ.ಎಸ್.ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ
B) ಶ್ರೇಯಾ ಸಿಂಘಾಲ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ
C) ಫಹೀಮಾ ಶಿರಿನ್ ವಿರುದ್ಧ ಕೇರಳ ಸರ್ಕಾರ (2019) ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕೇರಳ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ
D) ಆಧಾರ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

102. ಸಂವಿಧಾನದ ಎಂಟನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲತಃ ಎಷ್ಟು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು?

A) 12 B) 14
C) 18 D) 22

103. ಮೊಲ್ಡೊವಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಮೊಲ್ಡೊವಾ ಒಂದು ಭೂಆವೃತ (Landlocked) ದೇಶವಾಗಿದೆ
2. ಡೈಸ್ಟರ್ (Dniester) ಮೊಲ್ಡೊವಾದ ಅತಿ ಉದ್ದದ ನದಿಯಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮಾತ್ರ
B) 2 ಮಾತ್ರ
C) 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ
D) 1 ಅಥವಾ 2 ಅಲ್ಲ

104. ನ್ಯಾಟೋ (NATO) ದ ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿಯು ಎಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ?

A) ಪ್ಯಾರಿಸ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್
B) ಲಂಡನ್, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್
C) ಬ್ರಸೆಲ್ಸ್, ಬೆಲ್ಜಿಯಂ
D) ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್, ಡಿ.ಸಿ., ಯುಎಸ್‌ಎ

105. UNCITRAL ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭಾರತವು UNCITRAL ನ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.
2. UNCITRAL ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾದರಿ ಕಾನೂನುಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸಕಾಂಗ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮಾತ್ರ B) 2 ಮಾತ್ರ
C) 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ D) 1 ಅಥವಾ 2 ಎರಡೂ ಅಲ್ಲ

106. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂಘೈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ (SCO) ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಗಳು ಯಾವುವು?

A) ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ರಷ್ಯನ್
B) ಚೈನೀಸ್ ಮತ್ತು ರಷ್ಯನ್
C) ಚೈನೀಸ್ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚ್
D) ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಚೈನೀಸ್

107. ನ್ಯಾಟೋದ (NATO) 5ನೇ ವಿಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ನ್ಯಾಟೋದ ಒಂದು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೇಲಿನ ದಾಳಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲಿನ ದಾಳಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. 5ನೇ ವಿಧಿಯನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮಾತ್ರ
B) 2 ಮಾತ್ರ
C) 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ
D) 1 ಅಥವಾ 2 ಅಲ್ಲ

108. ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭಾರತವು 45 ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
2. ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 6ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.
3. ಸಾರನಾಥವು 1998 ರಿಂದ ಯುನೆಸ್ಕೋದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.
4. ಭಾರತವು 2021–2025ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B) 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C) 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D) 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

109. ಸಾರನಾಥಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನು ತನ್ನ ಮೊದಲ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಸಾರನಾಥದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದನು.
2. ಸಾರನಾಥವು ಭಾರತದ 45ನೇ ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.
3. ಇದು ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A) 1 ಮಾತ್ರ
B) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D) 1, 2 ಮತ್ತು 3

110. ವಿನಾಶಕಾರಿ ಭೂಕಂಪಗಳ ನಂತರ ಯಾವ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾನವೀಯ ನೆರವು ಒದಗಿಸಲು ಭಾರತವು 'ಆಪರೇಷನ್ ಅಮಿಟಾಡ್' (Operation Amistad) ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು?

A) ಚಿಲಿ
B) ವೆನೆಜುವೆಲಾ
C) ಪೆರು
D) ಈಕ್ವೆಡಾರ್

111. ಭವಿಷ್ಯದ 'ಮಾರ್ಸ್ ಸ್ಯಾಂಪಲ್ ರಿಟರ್ನ್' (Mars Sample Return) ಮಿಷನ್‌ಗಾಗಿ ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾಸಾದ (NASA) ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಮುಖ ರೋವರ್ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು?

A) ಕ್ಯೂರಿಯಾಸಿಟಿ (Curiosity)
B) ಸ್ಪಿರಿಟ್ (Spirit)
C) ಆಪರ್ಚುನಿಟಿ (Opportunity)
D) ಪರ್ಸಿವೆರೆನ್ಸ್ (Perseverance)

112. ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇಂಧನ ಪರಿವರ್ತನಾ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು (Energy Transition Index - ETI) ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ?

A) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂಸ್ಥೆ (IEA)
B) ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UNEP)
C) ವಿಶ್ವ ಆರ್ಥಿಕ ವೇದಿಕೆ (WEF)
D) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಂಸ್ಥೆ (IRENA)

113. FATF ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ವಿವೇಕ್ ಅಗರ್ವಾಲ್ ಅವರ ಇತ್ತೀಚಿನ ನೇಮಕವು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ_____

A) ಭಾರತವು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ FATF ಸಚಿವಾಲಯವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆ.
B) ಭಾರತವು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ FATF ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಲಿದೆ.
C) ಭಾರತವು FATF ನ ಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.
D) ಭಾರತವು FATF ನಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

114. ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯಗಳನ್ನು (ESZs) ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

A) ವನ್ಯಜೀವಿ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1972
B) ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ, 1980
C) ಪರಿಸರ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1986
D) ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಕಾಯ್ದೆ, 2002

115. ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ಮೊದಲನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1951 ರ ಮೂಲಕ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ?

A) ಹತ್ತನೇ ಅನುಸೂಚಿ B) ಏಳನೇ ಅನುಸೂಚಿ
C) ಒಂಬತ್ತನೇ ಅನುಸೂಚಿ D) ಹನ್ನೊಂದನೇ ಅನುಸೂಚಿ

116. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರ್ವಾವ್ಯಾಕ್ (Cervavac) ಅನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ?

(A) ಹೆಪಟೈಟಿಸ್ ಬಿ ಸೋಂಕನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ಮರುಸಂಯೋಜಿತ ಲಸಿಕೆ.

(B) ಹ್ಯೂಮನ್ ಪ್ಯಾಪಿಲೋಮವೈರಸ್ (HPV) ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಲಸಿಕೆ.

(C) ಗರ್ಭಕಂಠದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವ DNA–ಆಧಾರಿತ ಲಸಿಕೆ.

(D) ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಹರಡುವ ಸೋಂಕುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕೇವಲ ಹದಿಹರೆಯದ ಪುರುಷರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಲಸಿಕೆ.

117. ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. 52 ನೇ ಜಿ7 ಶೃಂಗಸಭೆಯು ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
2. ಈ ಶೃಂಗಸಭೆಯು ಜಿ7 ಸಭೆಗೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಮೊದಲ ಆಹ್ವಾನವಾಗಿತ್ತು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ವು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ವೆ?

(A) 1 ಮಾತ್ರ
(B) 2 ಮಾತ್ರ
(C) 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ
(D) 1 ಅಥವಾ 2 ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

118. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಆಧಾರ್ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುತ್ತದೆ?

(A) ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ
(B) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರ (NIC)
(C) ಭಾರತೀಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (UIDAI)
(D) ಭಾರತೀಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ (ECI)

119. ಕಾಶ್ಮೀರ ಕೇಸರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕಾಶ್ಮೀರ ಕೇಸರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕರೇವಾ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಇದು 2020 ರಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚಕ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು (GI tag) ಅನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿತು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ವು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ವೆ?

(A) 1 ಮಾತ್ರ (B) 2 ಮಾತ್ರ
(C) 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ (D)l ಅಥವಾ 2 ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

120. ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ "ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕೇಸರಿ ಬಟ್ಟಲು" (Saffron Bowl of Kashmir) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ?

(A) ಅನಂತನಾಗ್ (B) ಬಾರಾಮುಲ್ಲಾ
(C) ಪಾಂಪೋರ್ (D) ಕುಪ್ವಾರಾ

121. ಜಂಟಿ ಸಮಗ್ರ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ (Joint Comprehensive Plan of Action - JCPOA) ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. JCPOA ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಯುರೇನಿಯಂ ಸಮೃದ್ಧೀಕರಣ / ಪುಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು (Uranium enrichment) ಮಿತಿಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ವರ್ಧಿತ ತಪಾಸಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಇರಾನ್ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು.
2. ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಇರಾನ್ ಮತ್ತು P5+1 ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ವು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ವೆ?

(A) 1 ಮಾತ್ರ
(B) 2 ಮಾತ್ರ
(C) 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ
(D) 1 ಅಥವಾ 2 ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

122. ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು?

(A) ಕಾಪ್–15 (COP-15), ಕೋಪನ್‌ಹೇಗನ್
(B) ಕಾಪ್–21 (COP-21), ಪ್ಯಾರಿಸ್
(C) ಕಾಪ್–26 (COP-26), ಗ್ಲಾಸ್ಗೋ
(D) ಕಾಪ್–28 (COP-28), ದುಬೈ

123. ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭಾರತವು ತನ್ನ ಬಹುತೇಕ ಸಂಪೂರ್ಣ 'ಬಿಟುಮೆನ್' ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಕೆನಡಾದಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
2. ಭಾರತದ 99% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಿಟುಮೆನ್ ಆಮದು ಇರಾಕ್, UAE, ಇರಾನ್, ಓಮಾನ್ ಮತ್ತು ಬಹ್ರೇನ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ?

(A) 1 ಮಾತ್ರ (B) 2 ಮಾತ್ರ
(C) 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡೂ (D) 1 ಅಥವಾ 2 ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

124. ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ವಿಧಿಯು ನಾಗರಿಕರಿಗಾಗಿ ಏಕರೂಪ ನಾಗರಿಕ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು (UCC) ಖಾತರಿಪಡಿಸಲು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುತ್ತದೆ?

A) ವಿಧಿ 39
B) ವಿಧಿ 42
C) ವಿಧಿ 44
D) ವಿಧಿ 48

ಉತ್ತರಗಳು

1. C	32. C	63. C	95. C
2. D	33. C	64. B	96. C
3. D	34. B	65. D	97. C
4. B	35. C	66. D	98. B
5. C	36. C	67. C	99. C
6. C	37. C	68. D	100. D
7. A	38. B	69. C	101. C
8. B	39. C	70. D	102. B
9. A	40. C	71. C	103. C
10. D	41. B	72. D	104. C
11. D	42. B	73. C	105. C
12. C	43. D	74. D	106. B
13. A	44. A	75. C	107. C
14. B	45. C	76. B	108. D
15. D	46. C	77. C	109. B
16. B	47. B	78. C	110. B
17. B	48. D	79. C	111. D
18. B	49. C	80. C	112. C
19. D	50. C	81. A	113. B
20. C	51. C	82. B	114. C
21. D	52. D	83. C	115. C
22. C	53. B	84. B	116. B
23. D	54. D	85. C	117. A
24. B	55. C	86. B	118. C
25. C	56. B	87. B	119. C
26. B	57. C	89. C	120. C
27. C	58. B	90. D	121. C
28. C	59. C	91. B	122. B
29. D	60. B	92. B	123. B
30. C	61. B	93. C	124. C
31. C	62. A	94. C	

ಆಕರಗಳು

ಪ್ರಜಾವಾಣಿ
ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪರ ಸುದ್ದಿ ಮಾಧ್ಯಮ

VK ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ

ವಿಜಯವಾಣಿ
ನಂ.1
ಕನ್ನಡ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ

ಕನ್ನಡಪ್ರಭ

THE HINDU

The Indian EXPRESS
JOURNALISM OF COURAGE

DH
DECCAN HERALD

ಭಾರತ ಸರಕಾರ
GOVERNMENT OF INDIA
सत्यमेव जयते

GOVERNMENT OF KARNATAKA

RSTV
RAJYA SABHA

LSTV
लोक सभा

ಆಕಾಶವಾಣಿ ಸಮಾಚಾರ
ALL INDIA RADIO NEWS

'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ' ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ

'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ' ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯು ನಿಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುರಿಯಾದ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭರವಸೆಯ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ KAS, FDA/SDA, PSI/PC, Group C, PDO ಸೇರಿದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ನೇಮಕಾತಿ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ಸಾಧಕ ಚೇತನಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ರೂಪಿಸಲಾದ ಓದಿನ ಅಮೂಲ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಬುತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದ ಸ್ಥಿರ (Static) ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ನಿಮಗೆ 360-ಡಿಗ್ರಿಯ ಸಮಗ್ರ ನೋಟವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ವಿಷಯದ ಆಳವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಂತಿಮ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪುನರ್ಮನನ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಇದನ್ನು ಒಂದು 'ಸಿದ್ಧ ಕೈಪಿಡಿಯಂತೆ' ರೂಪಿಸಿರುವುದು ಇದರ ದೊಡ್ಡ ವಿಶೇಷತೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ನಿಖರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ನೀಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭ ಹಾಗೂ ಸರಳಗೊಳಿಸಲು ನಮ್ಮ ಇಡೀ ತಂಡವು ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಧಾರೆ ಎರೆದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿನ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಏಣಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಏಕೈಕ ಆಶಯದೊಂದಿಗೆ ಈ 'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ'ವು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕೈಸೇರಲಿದೆ.

ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು

- ನಂದನ್ ಆರ್ (ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವಿಭಾಗದ ಬೋಧಕರು)
- ದಿನೇಶ್ ಹೆಚ್ (ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು)
- ಸಂತೋಷ ನಿಡಗುಂದಿ (ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ)
- ಪ್ರಮೋದ ವಿರಕ್ತಮಠ (ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ)

INSIGHTSIAS
SIMPLIFYING IAS EXAM PREPARATION

OGP 2027

OFFLINE & ONLINE GUIDANCE PROGRAM 2027

INTEGRATED FOUNDATION PROGRAM FOR UPSC CSE 2027

Batch-9 | Starts on- 29th September 2026

- Integrated coverage of Prelims & Mains Syllabus
- Personalized one-on-one Mentorship will be provided by Experts
- Daily & Weekly revision tests for Prelims & Mains & Full-length tests after every subject
- ETHICS, ESSAY & CSAT Classes are integrated & given prominence
- Free access to All India Prelims Test Series

FEES FOR OFFLINE CLASS
~~₹ 1,38,000/-~~
₹ 1,24,200/- incl. taxes

10 % OFF

FEES FOR ONLINE CLASS
~~₹ 1,00,000/-~~
₹ 90,000/- incl. taxes

SCAN HERE FOR REGISTRATION

190+ RANKS IN UPSC CSE 2025 FROM VARIOUS ONLINE & OFFLINE COURSES & OGP EXCELLENCE

ARYAN KUMAR
AIR 104, CSE 2025

AKSHAT BALDWA
AIR 173, CSE 2025

KRUPA A JAIN
AIR 190, CSE 2025

ABHISHEK SINGH
AIR 308, CSE 2025

NIVEDITA C
AIR 469, CSE 2025

S NIVED KUMAR
AIR 486, CSE 2025

THOUSIF ULLA KHAN
AIR 741, CSE 2025

ANIRUDH
AIR 786, CSE 2025

LIANGOUSANG VUALNAM
AIR 868, CSE 2025

UNLEASH YOUR POTENTIAL WITH

CORE BATCH 2027

INTENSIVE PRACTICE GUIDED BY COMMITTED MENTORS

ENTRANCE-CUM-SCHOLARSHIP TEST

SCHOLARSHIP TEST REGISTER LINK

RANKS: 1-5	RANKS: 6-10	RANKS: 11-20
100% OFF	50% OFF	25% OFF

Round-1: 10th September 2026

- **Type**: MCQ Based
- **Mode**: Offline & Online
- **No. of Questions**: 100 (85 GS & 15 CSAT)
- **Syllabus**: UPSC CSE Prelims Syllabus Paper 1 & 2
- **Timings**: Online: 10am - 11am & Offline: 10am - 12pm

Results on 11th September 2026

Round-2: 12th September 2026

Descriptive Test for Students who clear Round-1

Results on 13th September 2026

REGISTER NOW

support@insightsias.com | 08069405205 | www.insightsonindia.com

INSTAKAS

Bilingual (ಕನ್ನಡ & English)

UPSC PRELIMS CUM MAINS-2027 WITH NCERT FOUNDATION COURSE

SCHOLARSHIP TEST	CLASSES STARTS ON
9th September 2026, Sunday	14th September 2026, Monday

RANK 1-5	RANK 6-25	RANK 26-100	RANK 101-200
100%	50%	30%	20%

10% OFF

FEE OFFLINE CLASSES: ~~₹90,000/-~~ ₹ 81,000/-

FEE ONLINE CLASSES: ~~₹70,000/-~~ ₹ 63,000/-

REGISTER HERE FOR SCHOLARSHIP TEST

FDA / SDA / PSI / PC / PDO: GROUP C & D EXAMS CLASSES @ BENGALURU

MISSION AARAKSHAKA

SCHOLARSHIP TEST	CLASSES STARTS ON
13th September 2026, Sunday	21st September 2026, Monday

RANKS 6-10	RANK 11-25	RANK 26-50
50%	30%	20%

FIRST 5 FREE

COURSE FEE: ~~₹ 25,000/-~~ ₹ 20,000/-

20% OFF

REGISTER HERE FOR SCHOLARSHIP TEST

PROGRAM AT BENGALURU

KPSC PRELIMS CUM MAINS 2026

BATCH-7	CLASSES STARTS ON
	17th September 2026, Thursday

- Integrated Classes for Prelims & Mains (7-8 Months)
- Emphasis on Mains Answer Writing Practice
- One-on-One Personalized Mentorship by Faculty
- Medium of Classes English & Kannada
- Basic & Advanced Classes by Experienced Faculty
- Offline & Online Classes & Prelims & Mains Test Series

10% OFF

FEE OFFLINE CLASSES: ~~₹ 55,000/-~~ ₹ 49,500/-

FEE ONLINE CLASSES: ~~₹ 45,000/-~~ ₹ 40,500/-

SUBSCRIBE HERE

KEA PATTERN FDA & SDA TEST SERIES

YASHASSU

FDA	SDA
16th September 2026, Wednesday	17th September 2026, Thursday

5 G.K [Focus on conceptual understanding] + 1 Current Affairs [Includes Budget & Economic Survey] + 4 Full length tests + 6 Communication paper [General English + G. Kannada + Computer] = 16 TOTAL TESTS

FDA FEE	SDA FEE	COMBINED (FDA+SDA) FEE
FEE OFFLINE ₹ 2,000/-	FEE OFFLINE ₹ 1,600/-	FEE OFFLINE ₹ 3,000/-
FEE ONLINE ₹ 1,800/-	FEE ONLINE ₹ 1,400/-	FEE ONLINE ₹ 2,750/-